

From Dictatorship To Democracy

by

Gene Sharp

ရေဆိပ် ဂျာနယ်မှ တာဝန်ယူ၍ ထုတ်ဝေဖြန့်ချီသည်။

FROM DICTATORSHIP TO DEMOCRACY

© copyright by Gene Sharp, 1993. All rights reserved including translation rights. All requests should be addressed in writing to Gene Sharp, Albert Einstein Institution, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138, USA, FAX USA + 617-876-7954. They will be sympathetically considered. Reproductions of the individual articles, as by photocopying, by Burmese democrats are permitted provided the author is notified. In order to avoid duplication of work and to ensure the quality of translations, these chapters should not be translated without written permission.

PUBLISHED AND DISTRIBUTED BY

Khit Pyaing (The New Era Journal)
First Edition
January, 1995.

COVER ART

Hann Win

ILLUSTRATED BY

Kyaw Si Thu

PROOFREADERS

Ye Gaung (Myawadee)
Maung Maung Tun
Moe Aung
Tay Za Thura

• 6 •

အခန်း (၁)	
အာဘာရွင်စနစ်ကို တကယ်တမ်း ရင်ဆိုင်ခြင်း	၅၀
ဆက်လက်ရှိနေဆဲ ပြသသာ	၅၀
အကြမ်းနည်းနှင့် ဂွဲလုပ်မှု ရမည်လား	၅၂
အာဘာသီခိုင်မည်လော့၊ ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်မည်လော့၊ ပြည်ပါ ကယ်တင်ရှင်ကို ရွာမည်လော့	၅၃
အမှန်ကို ရင်ဆိုင်ခြင်း	၅၄
အခန်း (၂)	
စောစပ်အေးနေးခြင်း၏ အန္တရာယ်များ	၁၇
စောစပ်အေးနေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ကျိုးမြှောင်းချက်များ	၁၇
စောစပ်အေးနေးပြီး လက်နက်များ အရှုံးပေးပည်လော့	၁၈
စောစပ်အေးနေးရာတွင် ဌာနအာဏာနှင့် တရားပျော်များ	၁၉
လိုက်ချောတတ်သည့် အာဘာရွင်များ	၂၀
ဘယ်လုပ်ချို့မျိုးလုပ်ချိုးပဲ	၂၁
မျှော်လင့်ချက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရာ အကြောင်းများ	၂၂
အခန်း (၃)	
အာဘာရွိ ဘယ်ကရာသာနည်း	၂၄
မျော်ဆရာတုပြင်	၂၄
နိုင်ရေးအာဘာရွှေရှိန် အကြောင်းအပ်ချက်များ	၂၅
ဒီမိုကရေစီအင်အား၏ စဟိုချက်များ	၂၆
အခန်း (၄)	
အာဘာရွင်တို့၏ အားနည်းချက်များ	၂၀
အာချိုး (Achilles)၏ ဝနောင်ကိုရွာ	၂၀
အာဘာရွင်တို့၏ အားနည်းချက်များ	၂၀
အာဘာရွင်စနစ်၏ အားနည်းချက်များကို တိုက်ခိုက်	၂၂
အခန်း (၅)	
အာဘာရွိ အသုံးပြုပြင်း	၂၃
အကြမ်းမေက်တိုက်ပွဲ၏ နည်းလစ်းများ	၂၃
အကြမ်းမေက်သည့် "လက်နက်"များ	၂၄
ဒီမိုကရေစီအင်အားလုံး၏ မှုပိုင်လက်နက်တို့သာ စွဲကိုင်ပြင်း	၂၅
မွှုပွှုင်လင်းလင်း လုပ်သင့်ကလုပ်၊ လျှို့ဝှက်သည့်အဲ လျှို့ဝှက်၊ အဆင့်အတန်း မြှင့်ပါစေ	၂၅
အာဘာချို့ခွွဲပျော်လွှာ အပြောင်းအလွှာများ	၂၃
ပြောင်းလွှဲပျော်လွှာမျိုး	၂၀
နိုင်ရေးအုန်းတို့ကိုပြုးအားပြုး ရှိခိုင်သော ဒီမိုကရေစီရလ်များ	၂၀
အကြမ်းမေက်သည့်တိုက်ပွဲ၏ ခေါင်းဆွဲဖွံ့ဖြိုးရာ အရွက်များ	၂၀
အခန်း (၆)	
ဗျူဟာပြောက် ဒီစဉ်မှုများ ပြောတင် ရေးဆွဲရန်လိုသည်	၆၂
ယုံကြည်ရှိသည့်အောင်	၆၂
အောက်စောင်ရေး ရွှေ့ရာတွင် တွေ့ရမည့်အက်အခဲများ	၆၃
ဗျူဟာပြောက်မြို့မှုအား ပြောတင်စိုင်သည့်အား အရေးကြီးသည် စုစုံကမ်းသတ်မှတ်ချက်လေးရှိ	၆၄

အခန်း (၁)	
တော်လှန်စံဆင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်လုပ်	၄၈
စစ်ဆင်ရေးသီမှုအတွက် အပြဋ္ဌာန်းစားကြော်မှုများ	၄၉
ပည့်စီအာဏာဖို့ဆန်တိုက်ကြော်မှုများ	၅၀
ဒီဇိုင်းကရေစံစနစ်အတွက် ကြိုတင်ပြုဆင်မြင်း	၅၁
ပြင်ပုဂ္ဂကျောစံဆင်ရေး	၅၁
အရွယ်ပူးဘာစံဆင်ပုဂ္ဂကျောများရေးဆွဲမြင်း	၅၂
တိုက်ပွဲတစ်ရွင်းစီအတွက်ပူးဘာများရေးဆွဲမြင်း	၅၃
အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မပြုရန်ဆိုသည့်ဝါဒရုံးပြန်လုပ်းစေမြင်း	၅၅
စီနှိပ်ချုပ်ချုပ်မြင်းများနှင့် တန်ပြန်ရေးရုံးမြင်း	၅၆
ချမှတ်ထားသာ တိုက်ကျေားရေးဆွဲမြင်း ဦးလည်မောင် လုပ်ဆောင်မြင်း	၅၇
အခန်း (၂)	
နိုင်ရေးအန်တုစုံကို အသုံးချုပ်မြင်း	၆၀
ရုံးနည်းများကို ရွေး	၆၀
အာဏာရွင်တို့အပေါ် စီမံချော်သည့် လက္ခဏာပြုသမြင်း	၆၀
တာဝန်ပို့ဆောင်ရွက်ရားများကို ခွဲခေါ်ပေး	၆၁
အာဏာ ကြော်ဆောင်ရွက် တို့အောင်တိုက်	၆၂
စစ်ဆင်နည်းအပြောင်းအစွဲများ လုပ်မြင်း	၆၃
အခန်း (၃)	
အာဏာရွင်စနစ်ကို ပျက်သိမ်းမြင်း	၆၅
အာဏာရွင်လေကိုယ်တွင်းမှ အာဏာကို ဖယ်ရှားမြင်း	၆၅
ရွှေတိုင်မှုများ တိုးတက်လာရမည်	၆၆
အာဏာရွင်စနစ်ကို ပြုခြုံမြင်း	၆၀
အောင်မြင်မှုရှုပြီး တာဝန်လည်းယူရမည်	၆၀
အခန်း (၁၀)	
အစွမ်းရွည်စွာတည်ပြုစနစ်မည်	၇၁
ဒီဇိုင်းကရေစံစနစ်အတွက် အတိုင်းရှုလိုင်းမြင်း	၇၁
အာဏာရွင်အသစ်တယောက် ပေါ်လာနိုင်သောအန္တရာယ်	၇၁
အာဏာသီပ်းမှုကို တားသီးမြင်း	၇၂
နိုင်တော်မြော်းပုံးအပြော်ပေးကြော်းကို ရေးဆွဲမြင်း	၇၃
ဒီဇိုင်းကရေစံအနိုင်းကာကွယ်ရေးများ	၇၄
ဆက်လက်ရှိနှင့်ဆောင်ရွက်သောနာများ	၇၅
အကျိုးသက်ရောက်စေမည့် တာဝန်ပို့ဆောင်ရားများ	၇၅
နောက်ဆက်လွှာ	
အကြောင်းမှုတိုက်နည်းများ	၇၆

စာရေးသူသည် အာဏာရှင်နေစ်ကို လူသားတို့ မလို၍ဘာကွယ်တွဲနဲ့လုန်နိုင်မည်နည်းဆိုသည့် ပြသနာကို နှစ်ပေါင်းအတော်ကြောကပင် လေ့လာစဉ်းစားခဲ့ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် စနစ်ဆိုးကြီး ပြုကွဲပျက်စီး သွားအောင်လုပ်ချင်သည့်စိတ်ပြင်းပြုပါသနည်း။ လူသားများ၊ ရိုးဤ ဤကုံးသိမ်းလေသာ အစိုးရများက မဖိုင်းမပေါ်၍ သွေးချင်သွေးမှု ယုံကြည်ခြင်းကြောင့် ပြုပါသည်။ ကျွမ်းပိတ်ရှုပါသော စာအုပ်များတွင် ရွှေမှုန်းလျင် လွတ်လပ် စွာနေနိုင်ရန် အရေးကြီးကြောင်း ထပ်တလဲလ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ရသည့်အတွက်ကြောင့်လည်း ကျွမ်းပိတ်၏ ယုံကြည်ယူဆုံးများ ပိုမိုနိုင်ပြုလာခဲ့ပါသည်။ အာဏာရှင်နေစ်၏ သဘောသဘာဝတို့သော်လည်း၊ (အရွှေ တို့တယ် Aristotle မသည် အာဏာရှင်နေစ်ကို ခွဲခြားပေါ်နိုက်ဘုံးများ)၊ အာဏာရှင်များ၏ သမိုင်းကြောင်းကို သော်လည်း၊ (အရွှေးသဖြင့် နာဒိန်းစတာလင်) လေ့လာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ထိစနစ်ဆိုးများကို တိုက်ပျက်ချင်စိတ်များ တွေးဖြားပေါ်ပေါက်လာပါတော့သည်။

စာရေးသုသည် နေရာအန္တာပြားသို့ရောက်ခဲ့သည်။ အတွက်ဖြုံးများလည်း စုလင်းရှာရှိခဲ့သည်။ နာမီလက်အောက်တွင် နင်ပြားဖြစ်ပြီး အဆင်ရဲခဲ့ရသည့်သူများ၊ အကျဉ်းစနစ်များမှ အသက်မသော ကျိန်ရှစ်သူများ၊ နောက်ဝါယံတွင် ဖက်ဆစ်အိုးရကို ဆန်ကျဉ်ခဲ့ပြီး ယုဝတိုင် အသက်ရှင်ကျွန်ုပ်နေခဲ့သူများ၊ ထိန်းတုပင် သေသားကြေားများ၊ နာမီလက်တွင်မှ သက်စွမ်းခဲ့ဖူးများ၊ ရှိုးကန်ထွက်ပြေးခဲ့သည့် ဂျားလူမျိုးများ၊ ယင်းခုကွဲ သည်များကို ကယ်တင်ခဲ့သူးသည့်သူများ စသည်ဖြင့် လူအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ဆုံးခဲ့ဖူးပါသည်။ သူတို့နှင့်လည်း ဆွေးနွေးခဲ့ဖူးပါသည်။

နိုင်ငံအသီးသီးတွင် လူများက ဂုဏ်ဖြာနှစ်အစိုးရရှိ ကြောက်ဆုံးထိတ်လန်နေကြောင်းကို နားနှင့် ကြေားရသည်ထက် စာအပ်များဖတ်ကြည့်မှ ပိုမို၍ ရှင်းလင်း အထင်းသားပေါ်လာပါတော့သည်။ ထိုမျှမက ရဲဖန်ရဲခါ ထိုအာဏာရှုများသည် “လူအများ ဉာဏ်ပန်းခံနေရသည့် ကွဲ၊ လူတွေကို အမြတ်ထုတ်နေခြင်းများကို မကြည့်ရဘုံလို” ဟူ၍၏၏၊ “သူတို့တွေ လွတ်ရာဂုတ်ခြားတွင် အတွက် ကယ်တင်ချင်လို့ အစိုးရွဲလိုက်ရပါတယ်” ဟူ၍၏၏၊ အကြောင်းပြတ်တွေသည်။ ထိုအစိုးရမျိုးက ပိုမို၍ကြောက်ဖွေ့ဖွေကောင်းသည်။ ဒေါသဖြစ်စရာလည်းကောင်းပါသည်။

များမကြောမိန့်များက စာရေးသုသည် အာဏာရှင်စနစ် ဆက်လက်ရှင်သုန္တနေ့ဆဲ ရှိနေသေးသည့်ပနားမား ပိုလန်၊ ချိတ်၊ တိဘက်နှင့် ဖြန့်မာနိုင်တိုကို အလည်အပတ်ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထို ကြောင့် ယနေ့လက်ရှိအာဏာရှင်စနစ်ကို ကိုယ်တိုင်မျက်ပြောတွေကြံ့ခဲ့ပါသည်။ အာဏာရှင်စနစ် တကယ်ပင်ရှိလေးပါလားဟု တွေ့မိသည်။ ကွန်မြှောနစ်တရုတ်အနီးရေးရေးကျူးမှုကျင်ဝင်ရောက်လုပ်ကို တွန်းလှန်ခဲ့သည့် တိဘက်လုပ်များ၊ ၁၉၉၉၊ ၂၉၀၅ နှစ် ပြောတ်လက ရှုရှားနိုင်ငံအာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျပ်ပြီး အနိုင်ယူလိုက်သည့် ရှုရှားလုပ်များ၊ ထိုင်နိုင်တွင်စစ်အီးရ ပြုခဲ့လည်တက်မလာအောင် အကြောင်မဲနည်းများကိုသုတေသနပြီး ကာကွယ်တားသီးလိုက်သည့် ထိုင်ပြည့်သူများ၊ စလည်ဖြင့် အတွေ့အကြားများ၊ မျိုးစုံခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖြစ်အပျောက်များကို ကြော်ပြုပြုပြီး လူများကို အယုံသွင်းပြီး ကြိုးကြော်စည်တ်သည့် အာဏာရှင်တို့၏သဘောများကို သိလာသည်။ ခံစားနေရသူများအတွက်လည်း တွေ့ပြီး ထိုတိပုဂ္ဂိုလ်ပါသည်။

ရှိနေသေးသည်။ ပနားမားတွင် နော်ရီရေးဂါးနှင့် လစ်သူရေးနီးယား၊ စိလ်နီယားတို့တွင် ဆိုဒီယက်များ ချုပ်ကိုင်ထားလျက်ပင်ရှိသေးသည်။ ထိန္တည်းတဲ့ တရာတိနိုင်း ဘို့ကျိုး တိယန်မုန်ရှင်ပြင်တွင် လွတ်လပ်မှုအတွက် စုဝေး တိုက်ပွဲဝင်ကြသော တရာတိကျောင်းသားကျောင်းသူများကို တရာတိစံတပ်က သံချုပ်ကာ၊ ကားများဖြင့် ပထမအကြောင် လာရောက်နိမ်နှင့်လိုက်သည့်ညာ၊ မြန်မာနိုင်လွတ်ပြောက်နယ်ဖြေ မာနယ်ပလောရှိ ဒီမိုကရေစိအင်အား စုများ၏ အောက်မှာနှင့် စသည်တို့ကို ဖြင့်တွေ့ခဲ့ပါသည်။

တခါတရု စာရေးသူသည် ဒီမိုကရေစိအင်အား ဂုတ္တု ကျွန်ုံးရာနယ်ပြောက်နှင့်လည်ကြည့် ရှုခဲ့များပါသည်။ စိလ်နီးယားက ရုပ်ပြင်သံကြေားမြော်စင်ကြီးမှသည် လူများကို သေနတ်ပြော အသေပစ်သတ်ခဲ့သည့် ရီးဂါးပန်းမြှေး ဖက်ဆင်များက ငင်းတို့ကို ဆန့်ကျင်သူများအား တန်းစိပြီး စစ်သတ်ခဲ့သည့် ဆီတာလိုနိုင်ငံမြောက်ဟိုင်း က ဖုန်းယားမြှေးလယ်တန်ရာ၊ ထိုမှသည် ဒီမိုကရေစိတို့က်ပွဲအတွင်း ငွောင်းယွယ်ရှယ်နှင့် ကျွန်ုံးသွားခဲ့ရသူများ၏ အာဏာရှင်တို့ ကြိုးစီးပေါ်မြောက်နှင့်ရာ မာနယ်ပလောသူသာနိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ အာဏာရှင်တို့ ကြိုးစီးပေါ်ရာတလျောက် အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရှုပါလာသူများ မူကြုံးမူဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့သော အတွေ့အကြုံများနှင့် စီးရို့မို့ပန်မှုများကြောင့် အာဏာရှင်စနစ်ကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင် မည့် နည်းလမ်းများ ရှုံးရုံးမည်ဟု မျှော်လင့်ပိုသည်။ သွားချော်းစီးသတ်ပြောမှုများမှဖြစ်စေသော အာဏာရှင်စနစ်ကို အောင်မြှင့်စွာသောကြုံမှုများ၊ အာဏာရှင်တို့ကို အပြီးသတ်ချေမှုများကြိုးပြုပြစ်ပြီး နောက်တပ် အာဏာရှင်အသစ်များ သေစွာမှ ပြန်လည်ထေမလာနိုင်အောင် တားဆီးနိုင်မှုများကိုလည်း မျှော်လင့်ပိုပါသည်။

အသေအကျောက် နည်းနိုင်သူမျှော်နည်းသော နည်းပြုး အာဏာရှင်အိုးရများ ချုပ်ပြီးသွားအောင် ကျွန်ုပ်လေးလေးနှင့် စဉ်းစားကြောင့်ပိုပါသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး စာရေးသူသည် နစ် ပေါင်းများစွာက ပင် အာဏာရှင်စနစ်ကို လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့၍ အတွေ့အကြုံများလည်း အတော်ရှိလာခဲ့ပြုပြစ်ပြီး အာဏာဖို့ဆန် အန်တို့ကိုနိုင်နည်းများကိုလည်း ပုံတို့သားထားနိုင်သည်။ တော်လွန်ရေး၊ နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ် အိုးရ အပျိုးပျိုးတို့ကို ရုံးစိမ်းလေ့လာခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် လက်တွေ့အမှန် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် အကြမ်းမှု တော်လွန်ရေးနည်းများကို စဉ်းစားသုံးသပ်ပိုပါသည်။

အထက်ပါအတွေ့အကော် နှင့် ထပ်မြောဆုံးကျင်းမှုများကြောင့် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားလိုက်ဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပြုံ့စုံဖြော တစ်စွဲချေတော့ မပြောနိုင်ပါ။ သို့သော် လမ်းစားကြောင်းလမ်းပြောလေးတော့ ဖြစ်နိုင်စရာ ရှုပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် နည်းလမ်းများကို လိုက်နာလျင် လွတ်လပ်မှုအတွက် လူပ်ရှားမှုများ လုပ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ အပြုံ့ခြားကောင်းများ ပေးနိုင်လိမ့်မည်။ အစီအစဉ်များကို စနစ်တကျနှင့် လုပ်နိုင်ကောင်းလုပ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ အခြားနည်းလမ်းများထက် ရှေ့လာမည့်အခန်းများတွင် ဖော်ပြထားသည့် နည်းလမ်းများက ပိုမိုချုပ်ထိရောက်နိုင်လိမ့်ဟု ယုံကြည်ပိုပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် အာဏာရှင်စနစ်ကို ဖြောနိုင်ရန်နှင့် အာဏာရှင် နောက်တပ်တယောက် ထပ်ပေါ်မလာအောင် တားဖြစ်ရန်ကိုသာ အစိုကထားပြီး ရေးသားထားပါသည်။ မည်သည့်နောရာ၊ မည်သည့်ဒေသတွင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဟု၍ အတိအကျပြောမထားပါ။ မည်သည့်တိုင်းပြည့်တွင် မည်သို့လူပ်ရှားမှုများ လုပ်ဆောင်ရမည်ဟုင်း၊ မည်သို့လူပ်ရှုံးကိုင်လျှင် မည်သို့ဖြစ်မည်ဟု၍ အသေးစိတ်ပြုံ့ပြုံ့ပါသည်။ အသေးသဖြင့် တိုင်းပြည့်အများအပြားတွင် အာဏာရှင်တို့၏ ပိုမိုရှင်းကို လက်တွေ့၊ ခံစားနေရသူအိုး အသုံးဝင်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ထိုသူများ အဖိုး ဤသုံးသပ်ချုပ်များမှာ ပိုမိုတို့ကို အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ၊ မရှိစစ်ဆေးရမည်။ ထိုပြင် မည်သည့်အုပ်နှင့် ကြားချက်မျိုးကို ပိုမိုတို့ တို့က်ပွဲတွင် အံဝင်ခွင်ကျွော်ဖြစ်အောင် အသုံးပြုံ့ပါသည်။ ဆန်းစစ်ရန်လိုပါသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အကုအညီပေးကြသူများအား အထူးကျော်ရှုံးတင်ရှိပါသည်။ ကျွန်ု

၏ အထူးအရောင် Bruce Jenkins က အထူးကူညီပေးပါသည်။ ပြဿနာအရုပ်ရင်တိ ဆုန်ပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောပေါက်လာအောင် တင်ပြပါသည်။ ခက်ခဲနက်နဲ့သည့် အတွေးအခေါ်များ (စစ်ဆင်ရေး မဟာဗုဒ္ဓဘာ)အား တင်ပြရာတွင် တိကျသေချာ ရှင်းလင်းအောင် မည်သို့ရေးသား တင်ပြရမည်ကို နည်းလမ်းခက္ခင်းများဖြေားအကြောင်း ဥက္ကာ၏ပေးပါသည်။ စာအုပ်၏အစိအစဉ် အထူးအသိကိုလည်း ပြုပြင်ပေးပါသည်။ တည်းပြုတိပြီး ဂိုဏ်ကောင်းမွန် လာအောင် ကူညီပေးပါသည်။ စာတည်းပြတ်ရာတွင် ကူညီသော Stephen Caody ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အဖိုးတန်အကြောက်များနှင့် ဝေနံနှင့်ချက်များပေးသော Dr. Christopher Kruegler, Robert Helvey တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးအထူးကောင်းရှိပါသည်။ Dr. Hazel McFerson, Dr. Patricia Parkman တို့ကောင်း အဖော်ရာနှင့် လက်တင်အပေါ်ကနိုင်းများ၏ တိုက်ခွဲများနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပြောပြပါသည်။ ထို့ပို့စိတ်ဆွေများ၏ အားပါးတရရာညီများကြောင့် ဖြစ်ပြောက်စွာ ရေးသားနိုင်သော စာအုပ် ပြစ်သော်လည်း ဤစာအုပ်ပါ ဝေဖော်ချက်များ၊ အယူအဆများ၊ မှတ်ချက်များသည် ကျွန်ုပ်၏အမြင်၊ ကျွန်ုပ်၏အတွေးအခေါ်သက်သက်များသာဖြစ်သည့်။

ဤစာအုပ်တွင်ပါဝင်သည့် မည်သည့်အခန်းတွင့် အာဏာရှင်တို့ကို တိုက်ပျက်တွန်းလုပ်ရန် ကိစ္စသည် လွယ်ကူပါသည် အောအေးအေးနှင့် ရရှိနိုင်သည်ဟု မဆိုထားပါ။ မည်သည့်တို့ကိုပွဲမဆို အဆွဲရှာယ်အပျိုးချိုး၊ ပြဿနာအတွေ့တွေ ရှိတတ်သည်။ အာဏာရှင်ဝိုင်တို့ကို ဆန်ကျင်တို့ကိုပွဲမြင်လျှင် ကျော်းသူများရှိပါ။ သို့သော် ဤစာအုပ်ပါ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များကို ဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် တော်လှန်သော ခေါင်းဆောင်များသည် ငါးတို့၏ ပြောအာဏာ တို့များစေနိုင်သောနည်းလမ်းများကို တွေ့လာလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် မိမိတို့ပေါ်ရှု အကျအဆုံး နည်းနှင့် သမျှ နည်းပါးအောင် လျော့ချိန်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်မျှုပ်လင့်မိပါသည်။

စံအာဏာရှင်စနစ်တရုပ် အဆုံးသပ်သွားသည်နှင့် အခြားသော ပြဿနာအလုံးခုတို့ ချုပ်ပြစ်းသွား မည်ဟု ဤသုံးသပ်ချက်က မဆိုလိုပါ။ အစိုရတရုပြတ်ကျသွားရှိနှင့် လောကနိုဘုန် ပေါ်ပေါက်လာမည် မဟုတ်။ ဤစာအုပ်ပါ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များသည် ပိုမို၍ တရားမျှတသောနိုင်ငြားပြုတ်လာအောင် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး အဆင်ပြသည့် အခြေအနေဖြစ်လာအောင် အားပြီးမာန်တက် လုပ်ကိုင်ချင်သည့်စိတ်စာတ်များ အဓန်ရှုည်နေ အောင် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်းပ်ပြစ်သည်။ အခြား တန်ည်းတဖို့နှင့်ပေါ်လာနိုင်သည့် မတရားမှုနှင့် ဖိနှိပ်ရက်စက်မှု များကို ပယ်ဖော်နိုင်မည်လမ်းကြောင်းများကို ဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်းလည်းပြစ်ပါသည်။ မည်သည့်လုပ်ရှိမျိုးမဆို၊ မည်သည့်တိုင်းပြည်တွင်မဆို အာဏာရှင်တို့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချက်များကို ခံနေရသည့်သူများသည် ဂွတ်လပ်မှုကို လိုလား ပါက ဤစာအုပ်အချက်များကို လိုက်နာပြီး အာဏာရှင်စနစ်ပြုချုပ်ပြစ်းအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်ယုံကြည်မျှုပ်လင့်ပါသည်။

ဂျင်းရှုင်

အောက်တို့ဘာလ ၆ ရက်၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်
အယ်လ်ဘတ် အိုင်စတိုင်း တက္ကသိုလ်
၁၄၃၀ မန်ဆီချုံးဆက် ရှိပိုင်သာ
ကင်းဘရစ်၊ မန်ဆီချုံးဆက် ၁၂၂၈
အမေရိုက်နှင့်ပြည်ထောင်စု။

အာမရာရှိစီစနစ်ကို တေကယ်စာမ်း ရှင်ဆိုပြည်:

၁၉၉၀ ခုနှစ်မှစ၍ အကိစတိရီးယား၊ လက်ပီးယား၊ လစ်သီးယား၊ ဂိုလန်၊ အရေးရွာမနီ၊ ချက်ကို စလိုပေးကီးယား၊ စလိုပီးနီးယား၊ မဒဂါစကာ၊ မာလီ၊ ဘိုလီးစီးယား၊ စိလစ်ပိုင် သည့်နိုင်ငံများတွင် လူထုက အကြေးမပေါက်သည့်နည်းများတို့ အများဆုံးသုံးပြီး အောင်ခဲ့ကြ၍ အာဏာရှင်စနစ်များ ပြီးချွဲပျက်စီးသွားရလဲပြီ။ အကြေးမပေါက်ဘဲ ခုခံတိဂုံကိုလိုက်ဖြေသဖြင့် ဒီလိုကရေးလွှဲပို့ရှုလောင်းကြောင်းကြီး ပွင့်လာသည့်တိုင်းပြည်များ လည်း ရှိပါသေးသည်။ ငှါးတိမှုံးနီပေါ့၊ နှံနီယား၊ တောင်ကိုရီးယား၊ ချိုလီ၊ အာဂျာတီးနား၊ ဟေတီ၊ ဘရာဇီး၊ ဥရုရွေး၊ မာလီ၊ ထိုင်းနိုင်း၊ ဘုရားကောင်းယား၊ ဟန်ကောဂါးယား၊ နိုင်ပျိုးရီးယား၊ ယခင်ဆိုပါယာက်ယူနိုင်ဖောက်တွင်းမှ ပြည်နယ်တို့ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဉာဏ်တော်လက ဆိုပါယာက်နိုင်ငံတွင် အယူဝါဒ ပြင်းထန်သူများ၏ အာဏာသိမ်းမှ မအောင်ပြင်ခဲ့ရသည့်အချက်တွင် အကြမ်းမပေါက်သည့် နည်းလည်းများက အမိကအနောက်မှ ပါဝင်ခဲားသည်။

ထို့ပြင် များမကြောစိကပင် တရာတ်နိုင်း၊ မြန်မာနိုင်းနှင့် တိဘက်နိုင်းများ၏ ပြည်သူများပါဝင်သည့်နိုင်းရေးအန်တူဘုံများကို တွေ့ရသည်။ ဆန္ဒပြဿနာကြော်လည်း ထိုတိုင်းပြည်များမှ ပြည်သူတို့သည်

ငှုံးတို့အပေါ် အပ်ချုပ်မင်းလုပ်နှင့်ကြသော အာဏာရှင်တို့လက်အောက်မှ မလွတ်လပ်ဖြေသေးပါ။ သို့သော် အာဏာရှင်တို့၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုံ ဖိနိုင်မူများကို ကမ္ဘာအရပ်ရှင်က ဘွင်းဘွင်းဖြိုး သိသွားကြသည်။ နိုင်ငံရေး အနဲ့တွေ့ တိုက်ပွင့်ပုံနှင့်နှစ်၏ တန်ဖိုးရှိတယေသာ အတွေ့အကြုံတို့လည်း လူထာက ရရှိလိုက်ပြီ မဟုတ်ပါလော့။ အထက်တွေ့ ဖော်ပြုခဲ့သော အက်စတိနီးယား၊ လတ်မီးယား၊ စသည့်နိုင်ငံများတွင် အာဏာရှင်စနစ်ဖြို့ကွဲသွားလင့် ကစား ထိုတို့၏ ပြည်များကို ပြည်သွားတို့များ ပြည်လည်များသေးပါ။ ပြည်သွားများ ဆင်းရဲ့နေတုန်းပင်။ ရာဇဝတ်မူများ ပေါ်လာသည်။ အပ်ချုပ်ရေးဦးပုံးဖြင့် ထိတိရောက်ရောက် ဘာသွေ့ မလုပ် နိုင်သေးပါ။ သာဘဝ သယံဇာတပစွဲများ ပြန်တို့သွားသည်။ အဆိုပါ အပဲ့ကျက်များသည် ရက်စက်ကြမ်းကြုံ လူသည့် အာဏာရှင်အနီးရတို့၏ အမွှေအနွှေများ မဟုတ်ပါလား။ သို့သော် ဖိနိုင်ချုပ်ချုပ်မူကို ခဲ့စားနေရသွားများ အဖို့တော့ အနည်းငယ် သက်တော့သော့ရှိသွားပါသည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော နိုင်ငံရေးသာဝ ဒီပိုကရေးအခွင့် အရေး၊ ပုဂ္ဂလိကလွတ်လပ်မှုနှင့် လူမှုတရားများတွင် ပြည့်စုံသည့် လူမောင်အဖွဲ့အစည်းများ ပြန်လည် တည်ထောင်ရန် လမ်းကြောင်းများ ပွင့်သွားသည်။

၁၁။ အ မာ န္တ ဗ ိ ဒ ် ပ ိ မ ိ ပ ိ မ ိ ပ ိ မ ိ

ကမ္ဘာအရပ်ရှင်တွင် ဒီနိုက်ရေးဝန်ငံ လွတ်လပ်မှုဘက်သို့ ဦးတည်နေသည့် လက္ခဏာများကို လွန်ခဲ့သည့်နှင့်များစွာကပင် တွေ့ခဲ့ရပြီ။ ကမ္ဘာတဝန်းတွင် နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်မှုများ၏ အခြေအနေ၊ လူအခွင့်အရေး၊ အခြေအနေများ၊ မည်သို့ရေးနာရည်ကို ခန့်မှန်ကြည်ရပြီ။ ထုတ်ပြန်သည့် Freedom House ၏ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ အရ လွန်ခဲ့သော သယံနှစ်အတွက်း လွတ်လပ်ပြီဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သော တိုင်းပြည်များ၊ ကမ္ဘာတဝန်းလုံးတွင် သိသိသာ များလာဖြေဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

လွတ်လပ်သောနိုင်ငံ	တစိတ်တအေသာ	မလွတ်လပ်
၁၉၈၃	၅၅	၇၆
၁၉၉၃	၂၇	၂၃

သို့သော်လည်း မတရားအပ်ချုပ်နီးနှင့်သူတို့၏ လက်အောက်တွင် ကျရောက်လျက်ရှိသော တိုင်းပြည် အမြောက်အမြား ရှိနေသေးလျက်ပပ်ပြစ်သည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ နှစ်နှစ်ရှိရှိလအထိ ကမ္ဘာလူဌးရေ သန်းပေါင်း ပါး ထောင်လေးရာကျော်အနဲ့မှ ၃၁ ရာခိုင်နှစ်းသည် မလွတ်လပ်ဟု သတ်မှတ်ခေါ်ပုံယားသော တိုင်းပြည်၏ နယ်မြေ များတွင် နေထိုင်လျက်ရှိပဲပဲ။^{၂၂} ထိုနေရာများတွင် နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်မှုကို အထူး ကန်သတ်ချုပ်ချုပ်ထားသည်။ လူအခွင့်အရေးများမှာလည်း ထိုနှစ်းငြင်းပင်။ မလွတ်လပ် စာင်းဝင်နိုင်ငံ ၃၈ နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံကြားရိုင်နယ်မြေမှာ မြောက်နောက်နှင့် ၁၂၂ နေရာတွင် စစ်အာဏာရှင်များကင်း (ဥပမာ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဘုဒ္ဓနိုင်ငံ)၊ အစဉ်အလာအရ ဖိနိုင်ချုပ်ချုပ်ယူယော် လာသည့် ဘုရင်များကင်း (ဥပမာ၊ အော်ဒီအော်ဒီးယား၊ ဘုတာန်)၊ တပါတီစနစ်နှင့် ထိန်းသိမ်းအပ်ချုပ်သည့် အဖို့ရများကင်း (တရာ့နိုင်း၊ အော်ဒီးယား၊ မြောက်ကိုရိုးယား)၊ နိုင်ငံခြားက ကျူးကော်ဝင်ရောက် သိမ်းပိုင်ထား သော အဖို့ရများကင်း (တိုဘက်၊ အရေးတို့မော့) ဖို့ဖို့အပ်ချုပ်လျက်ရှိသည်။ အချို့နေရာများတွင်လည်း

၂၂။ Freedom House, *Freedom in the World: The Annual Survey of Political Rights and Civil Liberties*, 1992-1993 (New York: Freedom House, 1993), p.66 (1993 figures are as of January 1993). See pp.79-80 for a description of Freedom House's categories of "free," "partly free," and "not free."

၃။ Freedom House, *Freedom in the World*, p.4.

ଆବ୍ରିଆକେ ପ୍ରିଯାଙ୍କାଙ୍କାଙ୍କ ଫ୍ରିଦ୍ରିପିଯନ୍ୟ ॥

တိုင်းပြည်အများအပြား၌ ယူဇာနိုင်တွင် စီးမွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေးရာများ အလျင်အမြန် ပြောင်းလဲနေကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ဆယ့်နှစ်အတွင်းက လွတ်လပ်ပြီးပြုလိုနိုင်သော တိုင်းပြည်များ ပြုလိုနိုင်သော လုပ်ငန်းများ တော်လုပ်ချင်း ပြောင်းလဲသွားသည့်အတွက် အချို့တိုင်းပြည်များတွင် လမ်းကြောင်းလွှာပြီး အာဏာရှင်သစ်တဗျား၊ ပေါ်လာနိုင်သည့် အခြေအနေများ၊ ဆိုက်ရောက်သွားနိုင်သည်။ စစ်တပ်အသိပ္ပါဒ်အား အကြောင်းအရာများ၊ ရွှေးကောက်တပ်မြောက်ခံရသည့် အရာရှိများနှင့် တယူသနနှင့် ရေးပါတီများက ဖုန်းလိပ်စာ၊ အဲနိုင်ဒေါ်အောင် အကြောင်းကြောင်းစာ၊ ကြပေလိမ့်မည်။ အာဏာသိမ်းပွဲများ ဖြစ်ခဲ့စွာပြီ။ ရွှေးအနာဂတ်တွင်လည်း ပြစ်လာနိုင်သေးသည်။ အခြေခံလူအခွင့်အရေးများနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများကို လူထုထံမပေါ်ဘဲ ဆက်လက် ငြင်းဆိုထားနိုင်သည်။

လက်ရှိအာဏာရှင်စနစ်အောက်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသည့် ပျက်မှုဗ်အခြေအနေများသည် ရေးကထက် ပိုမိုဆိုဒါးဝါးနေပါသေးသည်။ ယခင်အခါများကဲ့ လူထုစုံတစိတေသန တော်လန်ရန် ဖြေားစားခဲ့ကြသေးသည်။ ကာလတိတောင်းသော လူထုဆန့်ကျင်အံကြမှုများ၊ ဆန္ဒပြုမှုများဖြစ်ပွားခဲ့ကြသည်။ လူတွေက ရတ်ချင်းခဏာတွေ့ပ် စိတ်စာတ်တော်ကြောကြုံမြင်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လို့မည်။ တပါတရုံ တယောက်တလေက သော်ငါး၊ လူနှစ်ဦးစုံ အပ်စုံကလေးများက ဂေသိငါး၊ အရဲစွဲနှစ်ဦး အဖိုးရကို မြှိုက်လေသည့်ဟန်အမှုအရာ၊ လက္ခဏာများ ပြတ်ကြသည်။ အတိတ်က မည်သိုပင် ရည်ရွယ်ပျက်ကောင်းကောင်းဖြင့် ဤကဲ့သို့ ဆန္ဒပြုကြသော်ကြားလည်း ဤသွေ့ဆန္ဒပြုများပြင့်လုပ်းစီး ကြောက်တတ်သည့်ဦးစိတ်ကို ဖောက်ဖျက်ပစ်၍ မရသေးပါ။ အထက်လက္ခဏာကျိုးနှင့်တော်သည် အကျင်တိကို ဖောက်ဖျက်နိုင်ပါ၏ အာဏာရှင်စနစ်ကို တွေ့လန်စီမံတည်။ ကြောသည့်အား အထူးလိုအပ်လေသည်

အလွန်အရေးကြီးလှသည့် လိုအပ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသိသော လူနည်းစားပါဝင်သော၊ အင်အားသေးငယ်သော ဆန္ဒမြှုများများကြောင့် ပိုမို ဒက္ခာနှင့် မြှုပ်သွားနိုင်သည်။ မျှော်လင့်ချက်နှင့် အောင်မြှင့်မှုများရမည့်အစား အာဏာ ရှင်တိုက အသက်တို့ပင် ရန်ရှာလာနိုင်ပါသည်။

၁၉၆၇:နည်း ၈၀၂ ၈၀၂၀၂၇၇၇ ရမည့်သေား။

အထက်ပါစာပို့ကြွင် ဖော်ပြထားသည့်အခြေထိုး ရောက်လာခဲ့သည်၍ ဘာလုပ်ကြမည့်နည်း။ “ဘာလုပ်ကြမည်ကို သိတောပါ။ ရှင်နေတာဘဲ”ဟု ဖြေကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော ငှါးအပြော အသုံးမကျ။ အာဏာရှင်တို့မြတ်သည်မှာ ဖွံ့ဖြည့်ပုံစံည်းမျဉ်း၊ ဥပဒေ၊ တရားစီရင်ချက်များ၊ လူထုကြော်စီတို့ စိတ်သဘောထားစသည်၍ အာဏာရှင်ဝိုင်းကို အရေးမထိုက်၊ လျှော့လျှော့တို့ကြပြဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်ဝိုင်းကို ရက်စက်ကြော်စီတို့ မှုများ၊ ယူသတ်မှုများ၊ လူပျောက်ဆုံးမှုများ၊ ကျူးလွန်မှုကြောင့် လူထုကလည်း အကြမ်းဖောက်နည်းဖြင့် အာဏာရှင် စန်းကို ချုပ်ဖြင့်စေနိုင်သည်ဟု ကောက်ချက်ချက်တွေတိကြသည်။ ထိုကောက်ချက်ချက်တွေတိမှုကိုလည်း နားလည်ပေး နိုင်ပါသည်။ အနိုင်စက်ခံနေရသူအနှင့် ဒေါသဖြစ်လာကြပြီး တော်တရုံ မိမိတို့ဘက်က အရေးနိုင့်နေသည်ကို သိသော နှင့်ပင် တတ်နိုင်သူမျှ စစ်လက်နက်အင်အားတို့ကို ဖော်ဆုံးပြီး အကြမ်းနည်းဖြင့် ရက်စက်လှသော အာဏာရှင်ကို တွေ့ဖြန့်တိုက်ဖို့ အားထုတ်ကြသည်။ မကြာခဏဆုံးလိုက် ထို့သူများသည် ရဲ့စွာ့တိုက်ပွဲပိုင်ခဲ့ကြပြီး ဆင်ရဲခွဲ အပျိုးပျိုး၊ ခံစားခဲ့ကြရုံမှုများက အသက်ပေါင်းများစွာ ပေးဆပ်ခဲ့ကြပါသည်။ လက်နက်ကိုသုံး၍ အကြမ်းဖောက်တိုက်နိုင်သည့် ပုန်ကန်မှုများကြောင့် ပိုမိုရက်စက် သည့် မိန့်နှင့်ချုပ်ချက်များကို အဖို့ရာသုံးလာနိုင်သည်။ ထိုနည်းဖြင့် ပြည့်သူလှတုမှု့များ မျှော်လင့်ချက်သုံး၊ ကူညီ မျှော်သူများကို အားလုံးရာမျိုးဖြစ်ပြီး ယခင်ကလာက်ဆုံးသည့် အခြေအနေသုံး ရောက်သွားတတ်သည်။

အကြမ်းဖောက်နည်းဖြင့် တိုက်သည့်ကိစ္စတွင် အကျိုးကျေးမှုများ ရှိသုံးသလောက် ရှိစေကာမူ ရှင့်ရင့် လင်းလင်း သိထားရမည့် အချက်တစ်ချက်ရှိသည်။ ထိုအချက်မှာ လူထုက ဤကဲ့သို့ လက်နက်အားကိုပြီး တိုက် မည်ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် ပိမိတိုက် ပိနိုင်ထားသည့် ရန်သူအပ်စု၏ နည်းနှင့်သုယာနှင့် တပေါ်ရှာထည်း အတုယူ လိုက်သုံးလိုက်ဘဲသုံးပိုင်ဖြစ်၍ အဆိုပါနည်းနှင့်တိုက်လျှပ် ရန်သူက ပိမိတို့ဘက်ထက် သာသည့်ဘက်က အဖြတ်တမ်းရှိသည်။ အာဏာရှင်များတွင် အကြမ်းနည်းကိုသုံးပြီး နိမ်နှင့်ရန်အတွက် လက်နက်အပြည့်အစုံရှိသည်။ ဒိမ့်ကရေစီအပ်စုက ရက်တိုက်တို့သဲ တိုက်တိုက်၊ ရေရှည်ဆွဲပြီးတိုက်တို့ကို နောက်ဆုံးတွင် ရက်စက်လှသော စစ်တပ်ဒဏ်ကို မခဲ့နိုင်၊ ပြော၍ မလွတ်သာ ဖြစ်ရတော့သည်။ အာဏာရှင်တို့ဘက်မှ လက်နက်အင်အား အမြှေသာ သည်။ ခဲ့မှတ်စီးကျောက်၊ သေနတ်လက်နက် အားလုံးတော်တင်းသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှာလည်း သူတို့နှင့် လိုက်မတုံ့နိုင်၏ စစ်တပ်အင်အားကိုလည်း အထင်သေး၍မျှော်ရ။ ဒိမ့်ကရေစီတပ်သားများသည် မည်ဖျောင် သတ္တိရှိစေကာမူ အာဏာရှင်တို့နှင့် ထိုအချက်တွေကို အကြမ်းနည်းဖြင့် မရနိုင်ပေ။

သမားရှိုးကျေ စစ်တပ်များအားလုံးအမှုပြုစီးပွားရေး ပုန်ကန်မြှင့်သည် အမြှုပ်ယူလှသည့် လက်တွေ့မဆန်ပါလား ဟု သိမြင်လာသည့်အခါ အာဏာရှင်ကို တိုက်နောက်သွာ့သွာ့မှုများသည် ပြောက်ကျားစစ်တိုက်နည်းဘက်ကိုတဖော် စိတ်ဝင်စားလာကြပြန်သည်။ သို့သော ပြောက်ကျားစစ်ကြောင့် ပိနိုင်ခဲ့လှသုံးသည် အကျိုးကျေးမှု ခံစားရဲ့ အားလုံးရှင်မည် မဟုတ်၊ ဒိမ့်ကရေစီရအောင်လည်း မလုပ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပြောက်ကျားစစ်သည် အဖြေမြန်မဟုတ်။ အထူးသြား ပြောက်ကျားစစ်ကြောင့် ပိမိလှုံးသော အမြှုပ်ယူလှသည်။ ပြောက်ကျားစစ်ဆင်ရေးကို တော်တုံးသည့် သီခိုခိုမှုများသည် ရှိသည်။ ငှါးစစ်ဆင်ရေးကို ဝေးပေး ထောက်ခံအားပေး သုံးသားသည်များ၊ တို့လည်း ဖတ်ရှုသည်။ ပြောက်ကျားတပ်များကို နိုင်ငံတကာ က နောက်ကွယ်မှ အကုအညီပေးနေသည် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးကြားဖူးပါသည်။ သို့လင့်ကစား ပြောက်ကျား

နည်းပြင်တိုက်လျှင် အောင်ရမည်ဟု အာမ၊ မခံနိုင်ပါ။ ပြောက်ကျားတိုက်ပွဲများသည် ကြောကြာလည်းမေပါ။ အဖြစ် မဲ့ ပြည်သူတို့မှာ ဆင်းရဲကွဲပေါင်း ပြောက်မြေးစွာနှင့် ရင်ဆိုင်စံစားရှုပြီး နေရာအတည်တကျနှင့် မနေနိုင်လောက် အောင် အာဏာရှစ်းရက ပြုမှုဆောင်ရွက်မှုများနှင့် မကြာခဏ ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။

ပြောက်ကျားနည်းပြင်တိုက်၍ အောင်မြင်သွားသော အဖြစ်များတွင်ပင် ရေရှည်ကာလအတွက် မ ကောင်းသည့် အကျိုးဆက်များ ရင်ဆိုင်တတ်ကြသည်။ တိုက်နိုင်ခံရသည့် အနီးရကလည်း ပြောက်ကျားများကို တန်ပြုတိုက်နေရသည့်အတွက် ချက်ချင်းပင် ပိုမို၍ အာဏာရှင်ဆန်လာပါတော့သည်။ ပြောက်ကျားများဘက်က နောက်ဆုံးတွက် အိုင်ရလိုက်ပြီးဆိုကြပါမို့။ ငါးတို့ဘက်မှ တက်လာသည့် အနီးရက “နောက်လာသည်” ဟော ပူလာ ဒိုင်းဝန်တက်ကဲ ”ဆိုသည့်စကားလို ပိုမြှုံး အာဏာရှင်ဆန်လာတတ်သည်။ အဘယ်ကြောင့် သည်လို့ပြုခဲ့ရမည့် သနည်းများများကြောင့် သည်။ စစ်တပ်အပေါ်သာ ဦးစားပေးခြင်း၊ ပြောက်ကျားစစ်ပွဲအတွင်း ပါတီစွဲမရှိ၊ လွတ်လပ်သည့် ရပ်စွာအဖွဲ့။ အစည်းများ ပျက်စီး၍ အကွဲပွဲအပြားပြေား ဖြစ်သွားခြင်းများကြောင့် ပြုခဲ့ခြင်း အဓိက ရှည်စွဲလေ့သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အသင်းအဖွဲ့စွဲသည်တို့ရှိရန် အထူးထိုအပ်လေပေ သည်။ ထိုကြောင့် အာဏာရှင်ကို ဆန်ကျင်ကြသော အတိုက်အခံသမားများသည် အမြားသောနည်းသစ်လမ်းသစ် များကို ရှာဖွေကြုံစည်းကြရန် လိုလာပါတော့သည်။

၁၁၁ကာသီးမည်သေား ရွှေးကော်တို့ လုပ်မည်စေလား၊ ပြည့်စုံ ကယ်တင်ရှင်ကို ရှာဖွဲ့စေလား

အမှန်တက်ယူ အေးနှစ်လုံးနာစရာကောင်းလုသည့် အနီးရတရပိုကို ဖြတ်ချရာတွင် စစ်တပ်နှင့် အာ ဏာသီးမြင်းမြင်းသည် အမြှေနှင့်နှင့်အလွယ်ဆုံးနည်းဟု တင်ရသည်။ သို့သော် အဆိုပါနည်းတွင်လည်း ကြီးမားလှ သော ပြဿနာများရှိသည်။ အရေးအကြီးအုံးပြဿနာမှာ အနီးရ သိမ္မဟုတ် စစ်တပ်အတွင်းရှိ အာဏာပိုင်၊ အ ခွင့်တူးခံလုပ်တန်းစားနှင့် ပြည်သူလွှာတို့အကြေား အာဏာခွဲဝါမှ အဝေမတည်းခြင်းပင် ပြစ်သည်။ အနီးရသည် လက်ရွေးစေလွှာတန်းစားပင် မဟုတ်ပါလား။ စစ်တပ်ထဲမှာလည်း ထိုလွှာပိုင် ကြီးစီးလျက်ရှိသည်။ ထိုအခွင့်တူးခံ လွှာတရကို အုပ်ချုပ်ရေးရာတူးမှ ထုတ်ပစ်လိုက်လွှင်လည်း အမြားအလားတူး ဒီပုံတော်က ဒီပုံး လူစုကပင် နေရာဝင်ယူလိုက်နိုင်သည်။ အပြောအားဖြင့် ထိုလွှာသိမ်းများက လုပ်ရည်လိုင်ရည် အနည်းငယ်ပိုမြှုံးရှိရန် နှုန်းညွှန်သာပုံ ပေါက်လျှင် ပေါက်မည်။ သို့သော် အတင်နှင့်အမြှေးပြေားသည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။

အသင်တက်လာသည့် အနီးရက ပြောက်ရသွားပြီဆုံးလျှင် ကျားကြောက်လို ရှင်ကြီးကို၊ ကျားထက် ရှင်ကြီးအုံး အခြေအနေမျိုး ဖြစ်တတ်သည်။ သူတို့က ပိုမြှုံး ကြိုးကြုံရေးရှင်ရတ်စက်လာနိုင်သည်။ အာဏာများများ ဖြစ်လာတတ်ကြသည်။ အားကိုးလေလာသည်ဟု လူထုက ဖွှေ့စုံလင့်ထားခဲ့သူများသည် သူတို့လုပ်ချင်ရာလုပ် စွားတတ်ကြသည်။ လူအခွင့်အရေး၊ ဒီမိုက်ရော်စွဲရေး စသည်တို့ကို မေ့သွားတတ်ကြသည်။ ထိုကြောင့် အာဏာရှင် ပြဿနာကို ပြောရင်းလိုက်လျှင် ဤနည်းသည်လည်း လက်ခံနိုင်စရာ နည်းမဟုတ်။

နိုင်ငံရေးအခြေအနေများ သိသောသာပြောင်းသွားစေရန် ရွှေးကောက်ပွဲလုပ်မည် ဆိုပြန်လွှင်လည်း အာဏာရှင်လက်အောက်တွင် ရွှေးကောက်ပွဲလုပ်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဥပမာပြုရလွှင် ဆိုမိုးယက်လွှင်းမိုးထားသည့် အရေးခြောပနိုင်အုပ်စုကလေးများ၌ အာဏာရှင်အနီးရက ဒီရိုက်ရေးရှိသူများ အကျိုးဆက်နှင့် အာဏာရှင်အနီးရက အတည်ပြုချက်ရေးရှိအောင် ပြုခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ငါးတို့က တင်းကျော်ထိန်းချုပ်ထားသည့် ရွှေးကောက်ပွဲများဟု ဆိုလွှင်လည်း မမှား၊ ရွှေးကောက်ပွဲလုပ်ပေးရန် အတင်း အကျိုး တောင်းဆုံးလာသည့်အတွက် အာဏာရှင်များက သဘောတူး လိုက်လျောရသည့်အခါများလည်း ရှိ တတ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုရွှေးကောက်ပွဲတွင် မဆန္တများလို ကလိမ်ကြပြီး သူတို့ကြီးဆွဲရာ ရှုမည့် ရှုပေးရာ

အရပ်သားများကို အစိုးရရွှေနများ၏ နေရာပေးတတ်သည်။ အတိကိုအံ့သာက်ကို ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ပြုခြင်း အမှန် တကယ် အတိကိုအံ့များ ရွေးချယ်ခံရသည့်အခါ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်အား ဂုဏ်စိနိကို။ ရွေးကောက်ပွဲအနီးဆုံး များအား ဖြေစီးပြေခြင်း၊ ဖော်ဆိုခြင်း၊ ဖော်ဆိုရေးရုံမှုပက အဆုံးစီရင်တတ်သည်။ ဘဇ္ဇဝ ခန့်ခွဲမြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဘဇ္ဇဝ ခန့်ခွဲမြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲတို့မှာ သာစာများဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်များသည် ငါးတို့ စံမြန်းတော်မူ နေသည့် ရာဌေးလွှဲင်ပေါ်မှ ငါးတို့အား ဖယ်ရှားတွေ့နှုန်းဖြစ်သည့် ရွေးကောက်ပွဲများကို လုပ်ပေးလေ့ထုံးစံမရှိပါ။

ရက်စက်လှသည့် အကောရှင်တို့၏လက်အောက်တွင် ဂုဏ်ခံနေရသူများ၊ ငါးတို့လက်အောက်မှ လွတ်အောင် ထွက်ပြီးတိမ်းရောင်နေကြရသူများသည် ယုဂ္ဂိုလ်သို့ နိန္တ်သူများလက်အောက်မှ လွတ်မြောက် ရန်ကိုစွဲသည့် ပိမိဘာသာ ပိမိလုပ်၍ ရတော့မည်မဟုတ်ဟု ထင်မြင်အားလော့လာကြသည်။ တော်းလု လာကယ်မှ ဖြစ်တော့မည်ဟု ပျော်လင့်လာကြသည်။ ကူညီမည်ဟု ထင်ရသည့် ပြင်ပမှုသူများကို အားကိုယ်ကြည်လာကြသည်။ နိုင်တေကာ၏ အကူအညီနှင့်သာလျှင် အကောရှင်စနစ်ကို တွန်းလှန် သတ်သင်ပစ်နိုင်တော့မည်ဟု ထင်မြင်လာတော့သည်။

ယုခလို အဖိန္ဒိဝါဒနေရသူလူတဲ့ သူတို့ဘာသာသူတို့ ဘာကိုယ့် ထိရောက်အောင် မလုပ်နိုင်တော့ဟု ဆိုသည့် အယူအဆဂို မှားသည်ဟုလည်း မဆိုင့်၏ မှန်သည့်အခါလည်း ရှိသည်။ အခြားကာလပေါ်မှာ တည်သည်။ ရက်စက်ဂုဏ်သည့် အာကာရှင်အဖို့ရရှိ ရင်ဆိုင်နှစ်အွောက် သူတို့၏ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို ယုံကြည်အားကို့စိတ်ကင်းမဲ့လာကြသောအခါ၊ သယ်ယူသာနည်းပြီး လွတ်ပြောက်အောင် လုပ်ရမည်ကိုလည်း မသိကြသောအခါ အထက်တွင် ပြောခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အဖိန္ဒိဝါဒရသူများသည် တါတရရုံး အုံကြေဆန်ကျင်လိုစိတ်များ မရှိတော့။ အခိုက်အတန်အားပြု တိရက်နိုက်ချင်စိတ်လည်း မပါတော့ပေါ့။ ထို့ကြောင့် လွတ်ပြောက်ရေးအွောက် အခြား သူများ၏ အကူအညီကို ပျော်မျိန်းနေကြသည့်အဖြစ်ကို နားလည်နိုင်လောက်ပါသည်။ ပြင်ပအကူအညီဆိုသည်မှာ ဘာကိုဆိုပါသာနည်း။ လူထု၏ ထင်မြင်ချက်အာသော်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ၊ နိုင်းခြားအဖို့ရ (ဆုံးမဟုတ်) နိုင်ငံကာက က နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးအား ပို့ပို့အတိုင်း အပြို့ဒဏ်တော်ပိုင်းများ ဖြစ်သည်။

အဆိပါ အကူအညီများကို တနေရာမဟုတ် တနေရာ၏ ရှိခိုင်စရာ၏မည်ဟု စိတ်ကုံးကြည့်သောအခါ စိတ်သက်သာစရာတော်ဘူးလည်။ သို့သော ပြင်ပက ကယ်တင်ရှင်ကို အားကိုးခြင်းအားဖြင့် အဓက်အပဲများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ လူယုံမှားတတ်သည်။ မည်သည့်နှိန်ငံခြားအကုအညီများမရောက်လာတတ်ပါ။ အကယ်၍ နိုင်ငံခြား တန်ငါးက ငင်ရောက်စွက်ဖောက်လာပြီ ဆိုပါစိုး။ ယင်းအား ရှိခိုင်စရာ၏ မည်ဟု မယ်ကြည်သောပေါ်

နည်း။ ပြည်တွင်းတွင် လူထုတော်လှန်ရေးလုပ်ရာသများ စတင်လာခဲ့ပြီး အာဏာရှင်အနီးရကို မတည်မဖြစ် ဖြစ်လာစေသော အချိန်မျိုး၊ ကမ္မာ့က ရက်စက်လှသည့် အာဏာရှင်အနီးရကို အာရုံစိုက်လာကြသည့် အဓိမျိုးတွင်သာ ဖြစ်သည်။

အာဏာရှင်များ အာယ်ကြောင့် တည်ရှိနေကြသနည်း။ ပြည်တွင်း ပြောအာဏာခွဲဝေမှုကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ပြည်ခုံလူထုကလည်း အာဏာရှင်အနီးရကို အကျဉ်းအကျပ်ထဲရောက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်အား မရှိ။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပြောအာဏာများကလည်း လက်တစ်ခုပ်စာ လှန်ည်းစုလက်အတွင်း၌ ရောက်နေသည်။ အာ ဏာရှင်များသည် နိုင်ငံခြားအနီးရများ အကုအညီနှင့် အပြတ်ထဲတိုင်ကောင်း ထိတ်ကြပေလိမ့်မည်။ သိမ့်ဟုတ် နိုင်ငံခြားအနီးရ၏ ပယောကြောင့်လည်း အားလုံးသွားနိုင်သည်။ သို့သော်ပြားလည်း အာဏာရှင်များ ဆက်လက်တည်ပြုနေမြို့များ ဖြည့်တွင်းအခြေအနေများ အပေါ်တွင်သာ အမိကတည်သည်။ ဤအချက်မှာ အရေးအ ကြီးဆုံးအချက် ဖြစ်သည်။

ဘယ်အချိန်အခါမျိုးတွင် နိုင်ငံတကာ၏ စိုင်းဝန်းပီအားပေးမှုကို အားကိုးမည်နည်း။ ပြည်တွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော အရှိန်အဟန်ကြီးမားလှသည့် နိုင်ငံရေးအုံကြောများအား နိုင်ငံခြားအနီးရကပါ ထောက်ခံလာ သည့်အောင် တို့တို့၏ အကုအညီက အသုံးကျလာလိမ့်မည်။ ဥပမာခြောရမည်နှင့်လျှင် ပြင်ပနိုင်ငံများကဲ အာဏာရှင် အနီးရကို စီးပွားရေးပိတ်ဆုံးသိပ်မောက်လိုက်သည့်အခါ ကုန်တင်ကုန်သွေး သော်းအသွေးအလာ ပိတ်ဆုံးလိုက် သည့်အခါ၊ သံတမန်အလဲလှယ်မလှုပ်ဘဲ နေလိုက်သည့်အခါ၊ သံတမန်ရေးရာ ဖြတ်တောက်လိုက်သည့်အခါ၊ ကုလသမဂ္ဂက ရှုတ်ချုပ်ကိုသည့်အခါ တို့သို့သောအခါမျိုးတွင်မှ နိုင်ငံတကာ၏ ဒီအားပေးမှု အလွန်အမင်းလို လာသည်။ သို့သော်ပြားလည်း ပြည်တွင်း၌ အရှိန်အဟန်ကြီးမားသော အုံကြော နိုင်ငံရေးအနီးတို့မှာ မရှိခဲ့လျှင် အဆိပ်နိုင်ငံခြားအကုအညီကို ရလိမ့်မည်မဟုတ်ပေါ်။

စာနှင့် ရိုးဆိုင်ခြင်း။

နောက်ဆုံးပြောရလျှင် အာဏာရှင်စန်းကို အမြစ်ဖြတ်အောင်လှုပ်ရန် လွယ်သည့်ကိစ္စ မဟုတ်ကြောင်း သတိချက်သင့်သည်။ အာဏာရှင်စန်းအား အကျအဆုံးနည်းနည်း ထိထိရောက်ရောက် ဂျပ်ပြီးစီးပွားရမည်။ အောက်ပါအချက် လေးချက်အား ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုက်သည်။

❖ အဖိနိုင်ခံနေရသူ လူထုအား ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်အားကိုးတတ်သည့်စိတ်များ တိုးမွားလာ အောင် အားပေးရမည်။ ခွဲရှိအောင် တို့တို့တွင်းရမည်။ ခုံအားတို့ကိုရောက်ရေးတွင်လည်း ကျမ်းကျင်လာအောင် သင်ကြားပေးရမည်။

❖ အဖိနိုင်ခံရသူများ စုပေါင်းစွဲစည်းထားသည့် လွတ်လပ်သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို အင်အား ကောင်းလာအောင် ပြုးစားဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

❖ အင်အားပြုးမှားသည့် ပြည်တွင်းဆုံးကျင့်မှု အင်အားများပေါ်လာအောင် ဖန်တီးပေးရမည်။

❖ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဥာဏ်ပညာ အလိမ္မာနှင့်ယဉ်သော အရွှေ့ပျော်ဟာ တိုက်ခွဲစိမ့်ကိန်းကြီးကို မှုချေရေးခွဲပြီး ကျမ်းကျင့်ကျင်းကျင်းကျင်းအကောင်အထည်ဖော်နိုင်အောင် အသင့်ပြင်ဆင်ထားရမည်။

လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ကြရာတွက် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အားကိုးတတ်သည့် ပြည်တွင်း အတိုက် အံ့အင်အားစုံ အုပ်စုရှိရမည်။ ငါးတို့အံ့အင်အားကောင်းလာအောင် ပြုးစားရမည်။ အောက်နှင့် ၁၈၈၉ ခုနှင့် ၁၈၉၀ ခုနှင့်များအတွင်းက အိုင်ယာလန်နိုင်တွင် အိမ်ရှားခေါ်သိတ်ဖြစ်သည့်အခါ Charles Stewart Parnell ဆိုသူက အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာခဲ့သည်။

“အနီးရကို အားကိုးနေလို့ အသုံးမကျ။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်ကြရမည်။ သိမ့် ဖြေဖြေးနိုင်မည်။ အုပ်စုမကွဲအောင် လှပ်ကြေား။ မင်းတို့ အုပ်စုထဲက အားပျော်နေသွေကို အားတက်လာအောင် အားပေးကြား စုံး

ကြ၊ ဖို့စည်းကြ၊ နိုင်ရမည်။

ပြသနာများ ပြေလည်နိုင်သည့် အခြေအနေရောက်လာပြီဆိုမသာ ပြသနာများကို ရှင်းလိုက်မည်။ သည်အချိန် မရောက်မချင်း အလျော့မပေး။”^၆

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဂိုလ်ဂိုလ်အားကိုးတတ်သည့် စိတ်များလည်း တိုးမွားလာ၊ လူအင်အားလည်း တောင့်တင်း၊ ရန်သုက္ခာ ရင်ဆိုင်တိုက်ရန် ပါးန်ပိုမွာသော စစ်ဆင်ရေးကိုလည်း နားလည်း စည်းကုမ်းလည်း သေဝင်၊ သလိုလည်း မနည်းသော စစ်မှန်သည့်အင်အားများ ရှိလာခဲ့သော် တနောကျလျှင် အာဏာရှင်စနစ် ပြုတ်ကျော့အောင် တိုက်နိုင်ကြလိမ့်မည်။ သို့သော် အထက်တွင် ဖော်ပြုခဲ့သည့် လိုအပ်ချက် လေးချက်ကို အနည်းဆုံး ရအောင်လုပ်ကြရလိမ့်မည်။

အာဏာရှင်တို့ လက်အောက်မှ လွတ်ပြောက်ခြင်းကိုစွာသည် ပြည်သူလူထဲက မိမိဘသာမိမိ လွတ်ပြောက်အောင်လုပ်နိုင်မည်၊ မလုပ်နိုင်မည်ဆိုသောအချက်ပေါ်များ မူတည်သည်။ အထက်တွင် နိုင်ငံရေးအန်တုသည့်နည်းကိုသုံးပြီး အောင်မြင်ခဲ့သည့်အခါများ ရှိခဲ့ကြောင်းကို ရေးသားခဲ့ပြီးပြီ။ အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းကိုသုံးပြီး မိမိတို့လိုချင်သည့် နိုင်ငံရေးပန်းတိုင်သို့ ရောက်ခဲ့ကြဖူးကြောင်းကိုလည်း တင်ပြခဲ့ပြီးပြီ။ ငှါးစံနမာများကို သုံးသပ်ပြီး လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဂိုလ်အားကို ဂိုလ်ကိုပြီး လုပ်နိုင်သည့်နည်းများ တကယ်ရှိကြောင်းကိုလည်း တင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အဆိပ်နည်းလမ်းများ ထိတိရောက်ရောက် ထွန်းကားလာသည်ကို မဖြင့်ရသေးပါ။ ရှုံးလာမည့်အစိုးရှင်းများတွင် ထိအချက်ကို အသေးစိတ် လေ့လာကြမည်။ သို့သော် ရှုံးဦးစွာ စွေစပ်ဆွေးနွေးသည့်နည်းနှင့် အာဏာရှင်စနစ် ချုပ်ပြုမ်းအောင် လုပ်သည့်ကိုစွာကို ဆွေးနွေးကြပြီးလို့...။

ဘဝနီး ၂

ပြောပိဇ္ဈားစွဲးခြေားပါ ဘဒ္ဒရှာယ်များ

၃၀

ကာရှင်စနစ်ကို ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ က်ခဲနက်နဲ့သော ပြဿနာများနှင့် ပြု့တွေရ တတ်သည်။ (အနေး(၁)တွင် ဖော်ပြထားသည်။) တိုအခါမျိုးတွင် အချို့များသည် ဘာမျှ မလုပ်နိုင် လက်ပိုက်သာ ကြော်နေရတော့မည့်ကိန်း ဆိုက်သွားဆိုင်သည်။ ကျိုးစွဲသွားတတ်ကြသည်။ အချို့က လည်း ဒီပိုကရော်ရလမ်း မဖြစ်တော့မည်ဟု ဖြစ်လာတတ်ကြသည်။ အကာာတည်ပြနော်ပုံစံသည် အကာ ရှင်အစိုးရကို စေစပ်ဆွေးနွေးမှဖြစ်တော့မည်ဟု ဆုံးပြတ်တတ်ကြသည်။ စေစပ်ယျော်ပြု့စွဲး၊ ကျေားခြင်း၊ စေစပ် ဆွေးနွေးခြင်းတို့ဖြင့် အချို့သောအခွင့်အရေးများကို အဖတ်ဆယ်နိုင်မည်။ ရက်စက်ကြမ်းကြတ်များ ပြီးဆုံး သွားစေနိုင်မည်ဟု မျှော်လင်ထားတတ်ကြသည်။ အပေါ်ယောက်သာကြော်လွှာ လူများက တိုသိစိတ်များဖြစ် လာကြသည်မှာ ယုဇ္ဇာရှိပါသည်။ အမြားနည်းလမ်းများအား စဉ်းစား၍ မရသည့်အနေး စေစပ်ဆွေးနွေးလိုက် သည်ကပင် ကောင်းသယောင်ယောင် ထင်လာကြပါသည်။ ထိုနည်းကို ကြိုက်သလိုလို ဖြစ်လာကြသည်။

အကာရှင်စနစ်ကို သေသာချာချာ တာကယ်တမ်း တိုက်တော့မည်ဆိုလွင် စိတ်ချမ်းသာစရာ ရှိတော့ မည်မဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသိတိုက်ရန် လိုလားပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် လူတွေက စဉ်းစားဥက္ကား ပြီး ရန်သွားနိုင်ပြုလည်အောင် ဆွေးနွေးဖို့ကြည်းလမ်းများကို မရှာကြသနည်း။ စေစပ်ဆွေးနွေးပြီး တဖြည့်းဖြည့်းနှင့် အကာရှင်စနစ်ပေါ်သွားအောင် အဘယ်ကြောင့် မလုပ်နိုင်သနည်း။ အကာရှင်တို့ သနားဥားတားလာအောင် တောင်းပန်၍ ပို့နိုင်များ တဆင့်ပြီးတဆင့် လျှော့သွားအောင် (သို့ဟုတ်) နောက်ဆုံးတွင် ဒီပိုကရော်လွှာသောင် တည်ဆောက်ရေး လစ်းဖွင့်ပေးလာအောင် လုပ်နိုင်သလော်။

အချို့ကမဲ့ ဘာတောက်ကသာ အဖြော်နည်မဟုတ်ဟု စောဒကတော်ကြသည်။ “ဒီပိုကရော်အပ်စာ အဘယာရှင်တို့ကို အထင်မှားနေခြင်းသာဖြစ်သည်။ အမြောအနေအရ သူတို့က စောနာကောင်းနှင့် လုပ်နေခြား ဖြစ်ကောင်းပြုစဲလို့” စာည်းဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ သို့တည်းမဟုတ် အကာရှင်တွေကို လူထွက် အားပေးပြီး အလိမ္မာနှင့်ဖျော်းဖျော်ရလွင် တိုင်းပြည့်ခုံရောင်နေတာကိုကြည်းပြီး နှစ်ထွက်ပေးချင် ပေါ်ကြမှာပါပဲဟု လည်း ထင်ကြသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဦးက တွေ့ခုံဆွေးနွေးရာတွင် အကျိုးကျေးမူး အနည်းနှင့်အများ ရအောင်လုပ်နိုင် လိမ့်မည်ဟူ၍ အကာရှင်ဝိုင်းကို အျေးမလိမ့်ပြော်ရောင်း မက်ဗုံးပေး၍ စကားကားလှမ်းရုပ်များ ဆင်ခြေတက်သွားက တက်ကြသည်။ ဒီပိုကရော်အေားစာတက်က အကြမ်းမဖတ်ဘဲ ပဋိပုဂ္ဂ ဖြစ်နေသည့်ကိစ္စာကို စေစပ်ဆွေးနွေးသည်။ သို့မှသာ ရှုံးဆင်တိုက်ရမည့် ဒုက္ခ၊ ကိုယ်သာ အနာခံနေရတော့မည့် ကိန်းက လှတ်လိမ့်မည့်ဟု အကြောင်းပြုသည့်ကိစ္စာလည်းကောင်းလည်းကောင်း နားလည်ပါသည်။ (စေစပ်ဆွေးနွေးသည့်ကိစ္စာတွင် ကျွမ်းကျွမ်းသွားနှင့် အကြောင်းပြုသည်။) ခက်ခက်ခဲ့ တိုက် မနေဘဲ စေစပ်ဆွေးနွေးလိုက်လွင် ပိုမေကောင်းလားဟု ထင်ကြသည်။

စေစပ်ဆွေးနွေးပြု့ခြေားပါ အကျိုးကျေးမူးနှင့် ကျွမ်းခြေားချက်များ။

အချို့သော အတိုက်အခဲကိစ္စာများကို ဖြော်ရှင်းရာတွင် စေစပ်ဆွေးနွေးသည့်နည်းက အလုန် အသုံးကျ ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ငင်းနည်းကို သုံးသင့်သည့်အခါ သုံးရမည်။ လျှော့လျှော့မရသည့် မပယ်သည့် ပဋိပုဂ္ဂ ဖြစ်နေသည့် ကိစ္စာတွင်အရေးကြီးပြီး အမြောအကျွမ်းလည်းကောင်းလား။ အကြမ်းမဖတ်သည့်နည်းများထက် ဆွေးနွေးသည့်နည်းက ပိုမေကောင်းလားဟု ထင်ကြသည်။

အယူလုပ်သင့်က လုပ်ရမည်။ အခွဲနေးဖြီ သဘောတူဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ဥပမာပြရသော လုပ်ခတ္ထီးရေးအတွက် သထပ်စောက်သည့်ကိစ္စတွင် စောင်အေးနေးဖြီးသည် သင့်တန်လျောက်ပတ်လှသည်။ နှစ်စက်စလုံး သူမသာ၊ ကိုယ်မနာ လုပ်ခန္ဓါန်းဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ အလုပ်သမားများ မူလတောင်းဆိုသည့် နှစ်းကိုလဲ မရောက်၊ အလုပ်ရှင် ကပေးလိုသည့်နှစ်းလည်း မဟုတ်၊ အပေးအယူလုပ်လိုကြီး၊ နှစ်းဒင်းကျေနှစ်သည့် ဤားသဘောတူညီချက်ကို ရနိုင်သည်။ အလုပ်ရှင်နှင့် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အလုပ်သမားသမဂ္ဂတို့ကို ပဋိပက္ခဖြစ်သည့် ထိသိသော ကိစ္စ ပျိုးသည် အာဏာရှင်အဖိုးရန်နှင့် ရင်ဆိုင်ရသည် အမြေအနေနှင့် လားလားမျှ မတူပါ။ ရှင်စက်လှသည့် အာဏာ ရှင်အဖိုး၊ ဆက်ပြီးအပိုစီးမေနရန်နှင့် နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်မှ ရှင်သန်ပေါက်စွားလာအောင် လုပ်ခြင်းသည် အမြေးသော ပဋိပက္ခပုံစာမျက်း ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံကျသော အဓိကဗုဏ်းအရာများဖြစ်သည့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သဘောထားများ၊ လွတ်လပ်ခွင့် အရေးကိစ္စများ၊ အနာဂတ်လူအဖွဲ့အစည်းတရာ့လုံး၏ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများတို့တွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံး ကျော်လောက်သည့် အပြောက် ရရှိအောင် စောင်ရွေးနေးကြီးမြင် မွမ်းဆောင်ရွှေ့နိုင်ပါ။ အဆိုပါ အရေးကြီး သည့်ကိစ္စများကို အပေးအယူယူပို၍ စွဲစုပော်ဆွဲနေ့စုနေ့မြှုပြု။ ရသုတေသနတိုက်သည့် အခြေခံလိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး စကားပြောလျှင် စောင်ကျော်အောင် အပေးအယူ မလုပ်သင့်ပေါ့။ ဒီမိုကရေစိအပ်စုံဘက်သို့ ဉာဏာအောင် ပြုပေးအပ်ခြင်းမှသာ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို အံ့ဩ့မဆွဲ့အောင် ကာကွယ်ထားနိုင်လို့မည်။ ရှုန်းကန် တိုက်ပွဲဝင်မှသာ ဉာဏာအောင် ကိုယ့်ဘက်ကို ပြေားလာမည့် ဖြစ်သည်။ စွဲစုပော်ဆွဲနေးကြီးမြင် မရနိုင်၏ စောင်ရွေးနေးကြီးမြင် ဘယ်သာအခါမိ မလုပ်သင့်ဟု မဆိုလိုပါ။ အတိုက်အခဲ ဒီမိုကရေစိအပ်စုံဘက်က အင်အားမပြည့်စုံဘဲ စွဲစုပော်ဆွဲနေးကြီးမြင် အောက်ရှင်တို့အား ဖြတ်ဆုံးခိုခြင်းသည် ယူလွှာမရှိလဲ။

အေဒီနိုင်ငြားနှင့်မြို့သာကိုနှစ်လျှောက်ခဲ့ပါ။

ကောင်းဖြင့် သူတို့သော်အနှင့်သူတို့ လူရှုဏ်သိကျားနှင့် လူအခွင့်အရေးများကို လေးစားကြောင်းပြနိုင်သည်။ လူအခွင့်အရေးများကို ပေးနိုင်သည်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသမားများကို လွတ်ပေးနိုင်သည်။ ညျဉ်းပန်းနိုင်စက်နေမှု များကို ရပ်တန်းက ရပ်နိုင်သည်။ စစ်ရပ်စံနိုင်သည်။ အစိုးရတာဝန်မှ နှုတ်ထွက်ပေးနိုင်သည်။ လူထုကို ဝန်ချုတောင်းပန်နိုင်သည်။

အာဏာရှင်အစိုးရက အင်အားတော်တင်းလျက်ရှိသော်လည်း သူတို့ကို ကသိကအောက် ဖြစ်အောင် လုပ်နေသည့် အတိုက်အခံသမားများ ရှိလာသည့်အခါ လက်နက်ချလာအောင် ပြို့ချမ်းရေးအတွက်ပါဟု ဟန်ပြပြီး ရန်သူနှင့်ဆွေးနွေးဖို့ စကားကော်လုမ်းလာလိမ့်မည်။ ဤသတ်းကို ဤားရသည့်အတွက် ဝါးသာစရာဓာတ္ထ ကောင်းပါသည်။ အားစရာလည်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သတိထားနေကြပေရော့။ ဆွေးနွေးမည့်အခန်းထဲမှာပင် အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်မှု နေကြမည်။

တာဘာက ကြည့်ကြည့်ပါ။ အတိုက်အခံဘက်က သိသိသာသာ အင်အားတော်ပြီး အာဏာရှင်အစိုးရ အစိုးရအကျဉ်းအကျပ်ထဲ ဆိုက်ရောက်နေသည့်အခါ သို့မဟုတ် ဒုက္ခရောက်တော့မည်ကို စိရိမ်လာကြသည့်အခါ စေစပ်ဆွေးနွေးရန် စ.၁ပြောလာကြလိမ့်မည်။ အာယ်ကြောင့်နည်း။ သူတို့၏ ဥက္ကအာဏာနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စတို့ကို တတ်နိုင်သရွေ့ ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်လို သောပြောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြို့ချမ်းရေးဟုပြောပြီး၊ ကြောက်ရွှေ့ချုပ်ဆိုခါ ဒီပိုကရေစိအင်အားစုသည် အာဏာရှင်အစိုးရကို ငှါးတို့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ရောက်အောင် အားမပေးသည်ပါ။

အာဏာရှင်သည် စေစပ်ဆွေးနွေးသည့်လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ဥက္ကန်ဆင်ပြီး အငိုက်ဖော်ရန် ထောင်ချေက်များ ဆင်ထားတတ်သည့်အချက်ကို ဒီမိုကရေစိအင်အားစုများသာက်က သတိပြုရမည်။ အမြှေခံနိုင်ငံရေးကိုများနှင့် ပတ်သက်လာ၍ စေစပ်ဆွေးနွေးမည်ဟု ကမ်းလုမ်းခြင်းသည် ဒီမိုကရေစိအင်အားစုများကို အေးအေး ဆေးဆေးနှင့် လက်နက်ချအောင် အချို့သတ်လိုက်ပြုးသာဖြစ်သည်။ တခါန့်လဲမှုပင် သူတို့ဘက်က အကြမ်းပက်မှုများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေကြပေမည်။ အာဏာရှင်တို့အား အမြှေခံပြတ်ချေမှုနှင့်ပြီးသည့်အခါနှင့် ငှါးတို့ အသက်ဆေးမှ လွတ်အောင် ပြုးပေါက်ရှာနေသော အခါမျိုးတွင်သာ သင့်လျော်သော စေစပ်ဆွေးနွေးမှုမျိုးပေါ်လာနိုင်သည်။

စေစပ်ဆွေးနွေးရာတွေ့ဌာနအာဏာနှင့် တရားမျှုံးစွဲမျှုံးစွဲ။

စေစပ်ဆွေးနွေးမှုမျိုးသည် နည်းလမ်းများကို ယခုလို ပြင်းပြင်းထန်ထန် စီစစ်ဆောင်လိုက်ပြုးကို အချို့ကြောင်းထန်လုပ်လားဟု ပြောကြလိမ့်မည်။ ယင်းဆိုခိုလိုလျှင် စေစပ်ဆွေးနွေးသည့်နည်းအပေါ် စိတ်ကုံးယဉ်နေကြသော်များကိုလည်း ငှါးနည်းကိုလည်း ငှါးနည်းကို သိပ်အထင်ကြိုးပေးနေကြပါနော်။ တော်ရုံလောက်သာ ကောင်းပါသည်ဟု ပြောချင်ပါသည်။ စေစပ်ဆွေးနွေးခြင်းဆိုသည်မှာ မည်သို့မည့်ပုံဖြစ်တတ်သည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းနှင့် စဉ်းစားကြရန်လိုပါသည်။

စေစပ်ဆွေးနွေးခြင်းဆိုသည်မှာ အာဏာအင်အားလို့မှုနေသည့် ဘက်နှစ်ဘက် ထိုင်ပြီး အပြန်အလှန် စကားပြောနေကြသည့် ကိစ္စမဟုတ်။ နှစ်ဘက်အကြား ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်စေသည့် မတူညီချက်များကို ဖြေရှင်းခြင်း လည်း မဟုတ်ပေ။ မှတ်သားသတိပြုရန် အချက်နှစ်ချက်မှာ...

(a) စေစပ်ဆွေးနွေးခြင်းသည် အတိုက်အခံဖြစ်နေသည့်ကိစ္စတွင် မည်သူ့ဘက်က ယူဆချက်၊ ထိုလားချက် တွေက တရားမျှတော်သည်။ မည်သူ့ဘက်ကတော့ မတရားသည်တို့ကို အခြေခံထားပြီး ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မဟုတ်ပေ။

(b) မည်သူ့ဘက်က ဥက္ကအာဏာကို စိုသုံးနိုင်သည့်ဆိုသည့်အချက်က အရေးကြီးသည်။ ငှါးအချက် အပေါ်မှတ်ပုံပြီး ဘာတွေကို သဘောတူမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

အခြားစဉ်းစားရမည့် အချက်တွေရှိသေးသည်။ စေစပ်ခွေးနေးပြီး တာဘက်က ကိုယ့်လိုလားချက်များကို မပေးနိုင်ဟု ပြင်းဆန်လျှင် ရွှေဂို့ ဘာဘက်လိုက်ဖြေမည်နည်း။ ကောင်းပြီး သဘောတူချက် ရဲ့ပြီးမှ တာဘက်က ကတိမတည်။ သစ္ာဖောက်ပြီး လက်နက်အားကိုနှင့် သူတို့လိုချင်တာများရအောင် အတင်းအဓမ္မလုပ်လာခဲ့သော ဘာလုပ်မည်နည်း။

စေစပ်ခွေးနေးရာတွင် မည်သည့်လိုလားချက်တွေက မှန်သည်။ မည်သည်ကတော့ မှားသည် စသည် တို့ကို အကဲဖြတ်ပြီးမှ သဘောတူပြောလည့်သွားကြသည် မဟုတ်ပါ။ မှန်သည်၊ မှားသည်ကို အကျယ်တဝိုင်တော့ ခွေးနေးကြလိမ့်မည်။ သို့သော် အပြင်းများနေကြသည့် ဘက်နှစ်ဘက်တွင် ဘာယ်ဘက်က ဉာဏ်အာဏာကို ပို့သုံး နိုင်သည်ဆိုသောအချက်ကို မူတော်ပြီး ပြောလည့်သွားတတ်ကြဖြပ်ပင်။ ဒီမိုကရေစိဘက်က မိမိတို့ တောင်းဆိုသည့် အချက်များအနက် အနိမ့်ဆုံးလိုလားချက်များကိုရအောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမည်နည်း။ အာဏာရှင်အားရကလည်း ငါးတို့ဆက်လက်ပြီး အပ်ချပ်နိုင်အောင် ဒီမိုကရေစိအင်အားစုတို့၏ အတိုက်အခံများ လျော့ပါးသွားအောင် ဘာ တွေ့လုပ်နိုင်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် သဘောတူပြောလည့်သွားကြပြီဆိုပြင်းမှာ ပထမဦးဆုံး ဘက်နှစ်ဘက်စလုံး တာဘက်နှင့်တာဘက် အာဏာအင်အားကို မည်ဖွှားဆုံးနိုင်သည်ကို ကြည့်သည်။ ထိုနောက် ရွှေဆောင် တို့ကော်နှင့်လည်း ဘယ်ကမ်းဆိုက်မည် စသည်ဖြင့် ရွှေရေးကိုလည်း စဉ်းစားသည်။ ပြီးမှ သဘောတူမတူ စဉ်းစားမြင်းဖြစ်သည်။

သဘောတူ ပြောလည့်သွားကြသည့်ကိစ္စတွင် မည်သည့်ဘက်က မည်သည့်တောင်းဆိုချက်များကို လက်လွှာတံ့ခိုင်သည် ဆုံးသည့်အချက်ကိုလည်း ဂုဏ်က်ရမည်။ စေစပ်ခွေးနေးမှာ အောင်ပြင်သွားကြသည့် အခါ များတွင် ကိုယ့်ဘက်သွားကို အပေးအယူ ညိုနိုင်းမူရှိသည်။ ထိုအခါမျိုးသည် သဘောကွဲဖွံ့ဖြိုးများကို ခွဲချွဲလိုက်ပြီး စေစပ်ကြသည့် ဘက်နှစ်ဘက်စလုံး မိမိတို့တောင်းဆုံးသည့် လိုလားချက်များ တာချို့တောင်းရလိုက်သလို၊ တချို့ လိုလားချက်များကိုလည်း လက်လွှာတံ့ပိုက်ရမြင်းအားဖြင့် ပြောလည့်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

အလွန်အမင်းဆုံးဝါးရှုသည့် အာဏာရှင်များနှင့် စေစပ်စကားပြောရသည့်အခါ ဒီမိုကရေစိအင်အားစု များက မည်သည့်တောင်းဆိုချက်များကို လက်လွှာတံ့မည်နည်း။ အာဏာရှင်တို့ လိုချင်သည့် အချက်များထဲမှ မည်သည့်အချက်များကို လက်ခံနိုင်မည်နည်း။ အားစုရသွံ့ဖွံ့ဖြိုးသည်အခါ ဒီမိုကရေစိ အင်အားစုတို့က အာဏာရှင်တို့၏ အတိုက်အခံပါတီ၊ စစ်အားစုရ စသည်တို့အား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အမြဲတမ်း ရာထူးနေရာများပေးမည်လော်။ ထို့ပို့ပေးလျှင် ဒီမိုကရေစိဟုတ်ပါ၏ဦးမည်လော်။

စေစပ်ခွေးနေးပြီး အလုံးခုံးပြောလည့်သွားကြပြီဟု ဆိုကြပါးပါး။ မေးစရာတစု ကျွန်ုပါလေးသည်။ အကယ်၍ ဒီမိုကရေစိအင်အားစုအနာဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်နေရလျှင် (သို့မဟုတ်) အသစ်တဖန် ပြန်လည်တို့ကွဲပွဲစတင်ရှိုးမည်နှင့် ပြည့်သူတို့၏ကောင်းမည်လော်။ ထိုဆုံးမည်လော်။

ငုံးကြေးလော့တာတိသည့် အာဏာရှင်များ။

အာဏာရှင်များသည် ရည်ရွယ်ချက် စိတ်ကုံးအမျိုးမျိုးနှင့် တိုင်းသူမြှုပ်လည်သားတို့ကို ချုပ်ကိုင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အာဏာ၊ ရာထူး၊ ပစ္စည်း၊ ဥစ္စည်း၊ သစ္စည်းတို့ကို အပိုင်းစီးချင်ကြပြုသော်လည်း လူနေမှုစနစ်ကို တဲ့မျှုးတဲ့မည် ဖန်တီးပေးချင်ကြပြုသော်လည်း စိုလ်လှုပ်နည်းဖြစ်သည်။ သို့ပြု၍ သူတို့ဘက်က ကြည်လျှင် လက်ထဲရောက်နေသွားသည်။ သူတို့ကို မျှုပ်မှန့်းချက်များသည်။ စေစပ်ခွေးနေးသည့် တိုင်းတိုင်အောင် အာဏာရှင်များသည် ငါးတို့၏အစွင်အရေးများ၊ မျှုပ်မှန့်းချက်များ၊ စသည်တို့ကို လက်လွှာတံ့မှုပေးအောင် လုပ်ကြဖို့မည်။

စေစပ်ခွေးနေးပြီး ရရှိသည့် သဘောတူညီချက်များထဲတွင် အာဏာရှင်တို့ပေးတတ်သော ကတိများကို သတိပြုရန်လိုသည်။ အာဏာရှင်တို့မည်သည် အတိုက်အခံ ဒီမိုကရေစိအိုပ်စုံစာက်က တို့ဗျိုးတောင်းပန်

အထူးခဲ့လာရေးအတွက် ပေးချုပ်သည့်ကတိကို ပေးလိုက်လိမ့်မည်။ နောက်မှ ပျက်နားပြောင်တိက်ဖြီး လုပ်ချင်ရာ လုပ်၍ သဘောတူပြီးသား ကတိများကိုလည်း ဖောက်ပျက်ကြလိမည်။

အကယ်၍ ဒီပိုကရေစိဘက်သားများက ဖိန္ဒြပ်ချက်ထားသည့်လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်လို၍ အောင်တိုက်တော့ဘူးနိုင်း သဘောတူလိုက်ခဲ့သော မှားကြိုင်နှင့်သာ့နှင့်တော့သည်။ အတိုက်အခံပြော ရင်စံလိုက် သည့်အတွက် ဖိန္ဒြပ်ချက်ယူယ်ခြင်း လော့သွားရှိ မရှိပေ။ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အတိုက်အခံအင်အား စုတိုင်၏ ဟန်တားမှုများ မရှိတော့သည့်အခါ ဤအာဏာရှင်တို့သည် ပြည်သုတိအပေါ် ယခင်ကထက်ပိုပြီး ရက်စက်ကြမ်း ကြတ်စွာ ဖိန္ဒြပ်လာလိမ့်မည်။ လူထုအားပေးထောက်ခံသော တော်လှန်ရေးကျော်းသွားလျဉ် သူတို့အတွက် အင်အားပြင် အားမည့်သူတွေလည်း မရှိတော့ပေ။ သူတိုင်နှင့် နှင့်လားပါလား ဥက္ကအာဏာပြင်မည့်သူတွေရှိနေမှုသာ သူတိုင်၏ ရက်စက်ကြမ်းကြတ်ဖိန္ဒြပ်မှုများကို တာနည်းအားပြင် ထိန်းထိန်းသေးသည်။ ပြင်သာက်မရှိသည့်အခါ အာဏာရှင်များသည် သူတို့ နိုင်စက်ချင်သူများကို လိဂါနိုင်စက်နေတော့မည်သား။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော “မင်းဆိုးမင်းသိမ်းများသည်” ဟု ကရစ်ရှုနာလက် ရရှိဒီရိနိုင်က ရေးဘူးသည်။”

ဘယ်လိုပြန်မှုများရှိခဲ့သော

ရှိသေးသည်။ အခြားအစဉ်ရာယ်များကို ပြောလို့မည်။ စွဲစပ်ဆွေးနောက်လို့သည် စွဲစပ်ဆွေးနောက်လို့ တော်နာက်ပေးနိုင်လုပ်ကြပေးကာမူ တပါတရဲ့ ဘယ်လိုလားချက်များကို ဘယ်လိုဆွေးနောက်မှန်နဲ့မသိ။ မရှင်းမလင်းဖြစ်သွားတတ်သည်။ တိုင်းပြည်အား မတရားသိမ်းပိုက်မှု၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှန့်ငဲ့ ရက်စက်ကြမ်းဖြစ်သူများနဲ့ ကျော်လွန်ထားသော အာဏာရှင်ကို ပြည်တွင်းအင်အားစွန့်နှင့်တာကာတိုက် တရားဝင် အသိ

အမှတ် မပြုခြောက်ပေါ် သို့သော ပြည်တွင်းအင်အားစုံများနှင့် နိုင်ငံခြားမှ စောင်ရွက်ခွေးနှင့်များက ထိုအကောက်ရှင်တို့နှင့် စောင်ရွက်ခွေးနှင့် လက်ခံပိုက်ခြင်းသည် ထိုတာချက်ထဲနှင့်ပင် ငါးတို့အပေါ် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုရာရောက်သွားသည်။ ထိုယ်တိုင်းပြည်တွင်သာမက နိုင်ငံတာကာအလယ်မှာပင် တရားဝင်အနီးရအဖြစ် ရောက်သွားလေပြီ။ ငါးတို့အင်းမရ လိုလားနေသော တရားဝင်အနီးရအဖြစ်ကိုမရောက်ဘဲ အာကောက်ရှင်များသည် အချိန်အကန်အသတ်မဟုရ ဆက်လက်ကြီးစိုက်၍ မရနိုင်၏ သို့ဖြစ်၍၍ ပြိုးချမ်းရေးစကားပြောပြီး အာကောက်ရှင်များအား တရားဝင်အနီးရအဖြစ်သွားအောင် လုပ်မပေးသည့်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိလွှာတော်များ

အထက်တွင်ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း အတိကိုအဲ ဒီပိုကရေစီအင်အားဂျမှားသည် တော်လှန်ရေးတိုက်ပဲ တွင် မျှော်လင့်ချက်ဆိတ်သွေးလာကာ နောက်ဆုံးဘာမျှမှတတ်နိုင်တော့ဘဲ စေစိန္တေးနေးလိုက်တော့မည်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်တတ်ကြသည်။ သို့သော် အားမလေ့သွားသင့်။ အားလျှော့သွားတတ်သည့်စိတ်ကို ပြောင်းပစ်ရမည်။ အာဏာ ရှင်စနစ်သည် မတည်မြှု အာဏာရှင်တို့လက်အောက် ရရာက်နောက်သွေးသွာ့မှာလည်း အမြဲတမ်း အင်အား မျှော်လင့်ပန်းကျ ဖြစ်မနေနိုင်။ အာဏာရှင်တို့လိုလည်း အချိန် အကောင်အသတ်ရရှိပို့ဆုံးအပ်ချုပ် မင်းလုပ်ခွင့် မပေးသင့်။ အရရွတ်တယ်က “အာဏာရှင်နှင့် မင်းဆိုး မင်းညွစ်တို့သည် အခြေခံအပ်ချုပ်ရေးဥပဒေထက် သက် တမ်းတို့သည်၊ ဘယ်ကိုကြော့ကြည့် မင်းဆိုး မင်းညွစ်များမှာ ကြောကြားမှ” ဟု ရှေးကမပြောခဲ့ဘူးပါသည်။ ယခု ခေတ်ရှု အာဏာရှင်များသည်လည်း ပျောက္ခက်ကင်းသွာ့များ မဟုတ်။ သူတို့၏ပျောက္ခက်များမှာ ပို့ချို့ပုံင် ဆုံးဂါး လာနိုင်ပါသည်။ သူတို့၏ကြောအာဏာကို ချေမှုန်းပစ်နိုင်သည်။ (အခန်းလေးတွင် အာဏာရှင်တို့၏ ပျောက္ခက် များကို အသေးစိတ် တင်ပြုပါမည်။)

မကြောမိက ကဗျာအနဲ့ဖြစ်ပေါ့သော အဖြစ်အပျော်များကိုကြည့်ပြီး အာဏာရှင်တို့တွင် ပျော်ဂျက်များ
ရှိပြောင်း၊ ဘေးရန်ကင်းမှုသူများမဟုတ်ပြောင်း သိနိုင်သည်။ သုတေသနတွေကို ချေမှန်းပစ်ရန် ကြောကြေလုပ်နေစရာ
မလို။ ၁၉၈၀-၁၉၉၀ ခန့်ကျွဲ့များအတွင်းက ပိုလန်နိုင်ငံတွင် ကျိုးမြှုပ်နှံအာဏာရှင်များ ပြုတ်ကျေအောင် ဆယ်နှစ်
ကြာ တိုက်ပွဲဝင်ပဲရသည်။ သို့သော အရေးရှားမှုနှင့် ချက်ကိုစလိုပေးကိုယ်လိုပေးကိုယ်လိုပေး
အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် အာဏာရှင်တို့ ပြုတ်ကျေသွားခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၄ ခန့်ကျွဲ့က အယ်လ်ဆာဘေးနှင့် ဗျာတိ
မာလာနိုင်များတွင် ခြေကုပ်ပြုနေသော စစ်အာဏာရှင်အနိုင်ရကို ဆယ့်လေးရှုက်အတွင်းမှာပင် ပြုတ်ချက်လိုက်နိုင်
ကြသည်။ ဒါရန်နိုင်ငံတွင် စစ်တပ်အင်အားနှင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့ဖူးသည့် ရှားရှုရှင်ကို လပိုင်းအတွင်းမှာပင် ပြုတ်ချ
လိုက်နိုင်သည်။ ၁၉၉၆ ခန့်ကျွဲ့က ပိုလန်နိုင်နိုင်တွင် လူထုအံကြော်မှုအင်အားကို မစုံနိုင်၍ အာဏာရှင်မှာကိုးစိုးနှင့်
ရက်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် ပြုတ်ကျေသွားခဲ့သည်။ အတိုက်အခံလူထုဘာက်က အင်အားတောင့်လာသည်ကို
ထင်ထင်ရှားရှားသိပ်ပြင်လာသည် အမေရိကန်အနိုင်ရက်မှာ မားကိုးစိုးရက် လှည့်၍ပင် မကြော်တော့။ ၁၉၉၇ ခန့်ကျွဲ့က
ဆိုပါယကိုနိုင်ငံတွင် အကြော်းဖက်သည့်အနေဖြင့် အာဏာသိမ်းရန် ဖြေားစားသည့် အရေးအခင်းတွင်လည်း ဆိုပါယက်
ပြည်သူတို့က နိုင်ငံရေးအန်တုသည့်နည်းကို သုံးပြီး တားဆီးလိုက်နိုင်ကြသည်။ သည့်နောက်တွင်လည်း ဆိုပါယက်
ယက်တို့ လွှာပို့စီးထားသော နယ်မြေအများအပြားတို့သည် နေ့ချင်းညာချင်းအတွင်း လွှာတံ့လပ်ရေးပန်းတိုင်သို့
ရောက်ရှိသွားကြသည်။

¹¹ Aristotle, *The Politics*, transl. by T. A. Sinclair (Harmondsworth, Middlesex, England and Baltimore, Maryland: Penguin Books 1876 [1962]), Book V, Chapter 12, pp.321 and 232.

အာဏာရှင်များ၊ ဘို့ တကယ်တမ်း၊ ဘို့ကိုထွတ်ပစ်ဖို့အသီနမှာ ထင်သလောက် ဖြောပါ။

တဘက်က အပြုတ်တိုက်၊ တဘက်က အနှံးပေးလက်နက်ချာ၊ “ငါးပျောက်တွေ့ ဖုန်းတယ့်” ဆက်၊ ဆက် ပြီး ဖြစ်နေသည့်ကိစ္စကို စွဲစပ်ခွေးခန်းသည့် နည်းတမျိုးတည်းဖြင့်သာ ဖြောင်းနိုင်မည်ဟု မထင်ကြပါနေ။ ငြင်း ချမ်းရေးနှင့် ဂွောတ်လပ်မှုနစ်ပါး၊ ဆလုံးကို လိုချင်လျှင် ပြောခဲ့ပြီးသော ဖြစ်ရပ်ပမာဏာနှင့် အဆင့်ဘဝ်တွင် တင်ပြ ခဲ့ပြီးသော သက်သေသာဓကများကို ဖြော့ဆိုပြီး တခြားနည်းလမ်းရှိသေးကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။ ဘယ်နည်းလမ်း ဖြစ်ပါသနည်း။ အခြားမဟုတ်။ နိုင်ငံရေးအန်တူမှုကို ဆိုလိုပါသည်။

ဘခန္ဓိး - ၃

ဘာတော်ကို ဘယ်ကရှုံးနည်း

မျိုး တဲလပ်မှနှင့် ဒွန်တွဲနေသည့် ဌီမ်းချမ်းရေးရရှင် မလွယ်ကူပါ။ အသိဉာဏ်နှင့်ယူဉ်ကာ အစီအစဉ် များ၊ ပြင်ဆင်မှုများကို ကျမ်းကျင်စွာ ချုပ်ထားရပည်။ အဖွဲ့အစည်းရှုရမည်။ ဗျြဟာမြောက် စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲရမည်။ ဒီမိုက်ကရစိအင်အားစုများသည် ပိမိတို့ ဉြဇာအာဏာများကို ထိရောက်စွာ အသုံးမပြုတတ်လျှင် အာဏာ ရှင်အနီးရကို ဖြေတဲ့ချိန်ပိမိမည်ဟု မပျော်လင့်နိုင်။ နိုင်ရေးရွှေတဲပ်မှု တည်မြေအောင်လည်း မတတ်နိုင် ဖြစ်ကြလိမ့်မည်။

မည်သို့ဖြစ်နိုင်သည်ကို စဉ်းစားကြဖို့ အာဏာရှင်နှင့် အာဏာရှင်အနီးရတို့၏ အမိုင် အဝိုင်းများဖြစ်သော စစ်တပ်၊ ရဲ စသည်တို့ ပျက်စီးပြွဲတွဲသွားလောက်သည့် အခြေအနေမျိုးများကို စေရန် ဒီမိုက် ရေစိအင်အားစုများအတွက် မည်သို့သော ဉြဇာအာဏာများ လိုအပ်ပါသနည်း။ နိုင်ရေးအာဏာဆိုသည်မှာ ဘာကိုဆိုလိုသည်ကို နားမလည်ကြ၍ အဖြော်နှင့်ကိုယ်။ နိုင်ရေးအာဏာအကြောင်းကို ထိုးထွင်းသိရှိ နားလည် လာအောင် လုပ်ဖို့မခက်ပါ။ ရှင်းရှင်းလေးသာ ဖြစ်ပါသည်။

မျိုးကိုဆရာတဲ့ပြုခြင်း

ဆယ့်လေးရာစွဲနှစ်က လျှို (Liu-Ji) ဆိုသော တရှတ်ပညာရှင်တိုး ရေးသားခဲ့သည့် တရှတ်ပုံပြုင်က လေးထဲတွင် အချို့ရှုများသည် နိုင်းရေးအာဏာကို နားလည်လာအောင် မကြိုးစားဘဲ လျှစ်လျှော်ထားတတ်သည်ကို အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထားနဲ့ပါသည်။^၁

ချူး (Chu) ဆိုသည့် ပြည်နယ်တရှတ် အဘိုးအိုတယောက်ရှိသည်။ သူက မျောက်များကို အနိုင်းအ စေအဖြစ် မွေးထားပြီး အသက်မွေးသည်။ လျှေားက သူကို ဂျုံချွန်း(မျောက်ဆရာ)ဟု ခေါ်ကြသည်။

ထိုအဘိုးအိုသည် မျောက်များကို နှစ်ကိုယ်း သူအိမိမိမိုင်းအတွင်း ရေးစေးစေးပြီး မျောက်အကြီးဆုံး တကောင်ကို “ပင်းကခေါင်းဆောင်ပြီး အမြားမျောက်တွေနဲ့ တောင်ပေါ်ကိုသွား၊ အဲဒီသစ်ပင်ချုံနှစ်ယွေးတွေက အ သီးအနှံတွေကို ရွှေခဲ့” ဟု အမိန့်ပေးသည်။ မျောက်တကောင်ချေမှုး ရွှေးရှုရသော သစ်သီးများထဲမှ ဆယ်ပုံတွင်ပုံကို အဘိုးကြီးအား ပေးရမည်ဟု စည်းကမ်းသတ်မှတ်ထားသည်။ အကယ်၍ မပေးသာနေလျှင် မသနား၊ မညာာတာဘဲ အားလုံးကို ရိုက်မည်ဟု ပြုမှုပြုခြင်း ဘာမှုမပြောရဲကြပေး။ အဖွဲ့အစည်းကို ထို့ကြောင်း ဘာမှုမပြောရဲကြပေး။

တနေ့သောအခါ မျောက်အေးလေးတကောင်က ကျိုးမျောက်အုပ်ကို “ဒီသစ်ပင်တွေဟာ အဘိုးကြီး နိုက်ထားတာလား” ဟုမေးသည်။ ထိုအခါ ကျွန်းသည့်မျောက်များက “သူမထိုက်ပါဘူး၊ သဘာဝအလျောက်ပေါက် နေတဲ့ အပင်တွေပါ” ဟု ပြန်ပြောကြသည်။ မျောက်ကလေးက ဆက်ပြီး “ကဲ ဒီလိုနိုရင် အဘိုးကြီးကို ခွင့်တောင်းမနေဘဲ ကျူးပို့တို့တွေ သစ်သီးသစ်သီးတွေကို ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သွားရေးလို့မရဘူးလား” ဟု မေးလိုက်သည်။

၁။ ဤပုံပြုင်သည် တရှတ်လျှိုး၊ Liu Ji (1311-1375) ဆိုသူက Yu-li-zi (ငင်း၏ အမည်ကွဲတစု) ဆိုသည့် စာအုပ်တွင်ရေးသာခဲ့သော “လှည့်ရှားရှု အပ်ချုပ်ခြင်း” ဟု အမည်ရှိသည့် ပုံပြုင်ဖြစ်သည်။ Sidney Tai ဆိုသူက ဘာသာပြန်ခြားပြုခြင်း Nonviolent Sanctions: News from the Albert Einstein Institution (Cambridge, Mass), Vol.IV, No.3 (Winter 1992@1993), p.3.တွင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

မောက်တွေက “ဟုတ်သားပါ ကျူးပို့အားလုံး သူနှစ်တာပါ” ဟု ဖြေသည်။ မျှက်နှာကလေးကဆက်ပြီ၊ “ဒါလိ ဆိရင် ကျုန်တော်တိ ဒီအား ပြီးကို ဘာလို မိန့်ခိုင်ရမှာလဲ ဘာလို သူနှစ်းတာတွေ လုပ်ကြရမှာလဲ” ဟု ပြောလိုက သည်။ မျှက်နှာကလေးက ထိုအို ပြောရှုမဆုံးမိပင် မောက်များအားလုံး ချက်ချင်းသဘောပါက်သွားကြသည်။

ထိပိပြင်နှင့်ပတ်သက်၍ တရာတ်ပညာရင် ယူလိုပါက “ဒီလောကြိုးမှာ အချို့လူတွေဟာ လူပေါ်လူ၏ လုပ်ပြီး လိမ်လည်လွန်စားကာ ဗိုလ်လုပ်ကြတယ်၊ သမာသမတ်တရားနဲ့ အပ်ချုပ်နေကြတာ မဟုတ်၊ ဒီလိုလူတွေ ဟာ အခုပြောခဲ့တဲ့ မောက်ဆရာတဲ့ မတူဘူးလား၊ သူတို့လူတွေဟာ ကိုယ်ကိုယ် ဘယ်လောက်ဘဏ်တဲ့ တဲ့ သူတွေဖုန်း မသိကြရေားသလား၊ သူတို့ လက်အောက်ကလူတွေ တနေ့ မျက်စီမံပွင့်လာရင် သူတို့ရဲ့ အလိမ်အညာ တွေကို ဘယ်လိုမဲ ဆက်သုံးလိုက်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး” ဟု ဆိုခဲ့သည်။

କ୍ଷିଣିତରେବେ ପାଦଗାନା ଶ୍ରୀରମ୍ଭ ପାଦରେ ପାଦିତ ପାଦଗାନା

လူအများသိတော်ရန်လိုသည်မှာ ဂါရိရီးရွင်းရှင်းပင်ဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်များသည် တိုင်းသူပြည့်သားများ၏ အကုအညီလိုက်လိုသည်။ အကုအညီပေးမည့်သူ မရှိလျှင် သူတို့၏အာဏာကို ဆက်ပြီး ထိန်းမထားနိုင်။ တည်မြှေအောင်လည်း မလုပ်နိုင်တော့ပေါ့။ ဤသောတရားကို မှတ်ထားကြရမည်။ အာဏာရှင်အနီးရများ နိုင်ငရေးအာဏာကို ရရှိနိုင်သည် ဖြစ်မြှေများတွင် အောက်ပါအချက်များပါဝင်သည်။

- ❖ **ဉာဏ်တိက္ခမ္မ**။ ။ လူထုက ထိအနီးရသည် တရားဝင်အနီးရဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် ထိအနီးရ၏ အမိန့်ကို နာခံကြပို့ တာဝ်နှုန်းသည်ဟု ယုံကြည်ကြခြင်း။
  - ❖ **လူအင်အား**။ ။ အနီးရ၏အမိန့်ကိုဘာခံ၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကူညီသောသူများ၊ အပ်စ်များ၏ အရေအတွက်နှင့် အရေးပါချက်။
  - ❖ **ကျမ်းကျမ်းနှင့်အတတ်ပညာ**။ ။ အချို့သော အသေးစိတ်ကိစ္စများ ပေါ်လာလျင် ကူညီမည့် လုပ်ငန်းကျမ်းကျမ်းသူများ၊ ပညာတတ် အလုပ်သမားများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊
  - ❖ **လက်ဆပ်လက်ကိုင်နှင့်မပြနိုင်သည့်အချက်များ**။ ။ အနီးရကို အကုအညီပေးချင်သည့် စိတ်များ၊ အမိန့်နာခံတတ်သည့်အကျင့်များ ပေါ်လာအောင် စိတ်ဓာတ်ရေးရာနှင့် ဝါဒရေးရာ ဖြားပေါင်း ပေါ်လာသော်ချက်များ၊
  - ❖ **ရပ်ဝါဇားအင်အား**။ ။ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ သယ်ဇာတ ပစ္စည်းများ၊ ငြေအင်အား၊ စီးပွားရေးစနစ်၊ ဆက် သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးသည်တိုကို အနီးရက ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်သော အတိုင်းအတာ၊
  - ❖ **အပြစ်ပေးအရေးယူခြင်းများ**။ ။ အနီးရတုတ္ထုတုပိုင်မြေရေးအတွက် ချုပ်ထားသောသူမှာအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အမိန့်မနား၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မပြုသူများကို ဖြုမ်းခြောက် အပြစ်ပေးအရေးယူမ စေသည်တို့ဖြစ်သည်။

အချပ်ပြေရာမည့်လိုလျင် နိုင်ပေးအာဏာရရှိစိုးဖို့အပ်သည့် အထက်ပါအချက်များကို တိုင်းသူပြည်သားများက အစိုးရနှင့် လက်ခံ၊ ထောက်ခံမှုသာ ရရှိနိုင်မည်။ လူထုက အမိန့်နှစ်ခုမှုသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ လူမှုအဖွဲ့၊ အစည်းများနှင့် ပြည်သူတို့က အစိုးရနှင့် ဗုဒ္ဓပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသာ ရရှိသည်။ ယင်းမိမဟုတ်ပါက အဆိုပါလိုအပ်ချက်များကို ရနိုင်လို့မည်ဟု မှတ်သူမျှ အာမ၊ မခံပါ။

ပေးကြလျှင် ယင်းအစိုးရအဖွဲ့ ထိအချက်များကို ရသွားလိမ့်မည်။ ထိအခါ သွေဇာအကာကို ငန်းတို့ လိုသလို အသံးချသွားလိမ့်မည်။

အကယ်၍သာ ပြည်သူများနှင့် အသင်းအစွမ်းများက မတရား အာဏာသိမ်းလိုက်ထားသည့်အစိုးရနှင့် အာဏာရှင်များက ဖို့ မည်သိနဲ့အကုအလို့မျှ မပေးကြသနေနှင့် ထိအစိုးရအဖို့ ဉာဏာအာဏာ ရပါက်ရလမ်းများ ဂိတ်သွားပေလိမ့်မည်။ အစိုးရမှာလည်း အင်အား မရှိဖြစ်သွားမည်။ အာဏာဆုပ်ကိုရန် ထိအပ်သည့် အမိကအ ကြောင်းရင်းများ မရနိုင်လျှင် အဆိုမရှိသည့် အစိုးရဘဝါဒို့ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံး ရှင်တည်၍ပုံပင် မရနိုင်၊ ပြီးတေသွားရတော့မည်ပင်။

ဒိန့်ချုပ်ချက်မြတ်နောက်ကြေားထဲမှ အစိုးရက လိုအပ်နေသော အာဏာရပါက်၊ ရလမ်းများကို လိုအပ်သောအခါန် အတိုင်းအတာတွေအထူ ပြည့်သူတိုက ပိတ်ဆိုထားလိုက်နိုင်ပျော် အစိုးရအတို့ ဦးနောက် ဓမ္မာက်သွားလိမ့်မည်။ ထိုအခြေအနေဆိုက်လျဉ် အစိုးရ၏ အမိန့်အာဏာတို့မှာ အရာမရောက် ဖြစ်သွားပြီဟနားလည်ရမည်။ အစိုးရ၏အာဏာ ရပါက် ရလမ်းများ တဗြိုဟ်းဖြုံးပြုတို့သွားပြီ၊ အပ်ချုပ်ရေးယန်ရားမှာလည်း နာလုပ်မာတိုက်တော့သည်အခြေသို့ ဆိုက်သွားပေလိမ့်မည်။ ထိုထက်ဂို့၏ ဆိုသည်ထက် ဆိုးလာလျှင် အာဏာရှင် စနစ်ကြိုးတာရုလုံး အစီတိစိတ်အဓိုကြာဖြစ်သွားဖို့ လည်းသာရှိတော့သည်။ နိုင်ငံရေးအားပြတ်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် အ စိုးရဘဝ် အနေအဖြင့် ပြတ်ကျသွားရသည်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပေမည်။

အစိုးရတရာပ်က တိုင်းသူပြည်သားများကို ဘယ်အတိုင်းအတာတန်လောက်အထိ လွတ်လပ်ခွင့်ပေးမည်။ ဘယ်အထိ ညွှန်ပါသည်။ မြတ်အပေါ်များကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးမည်။ လွတ်လပ်မှုရအောင် တိုက်ပွဲဝင်နှင့် ဘယ်လောက်အထိ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားကြသနည်း။ သူတို့ကို ကျွန်အဖြစ်ရောက်အောင်လုပ်နေသည့် အစိုးရအား ဘယ်လောက်အထိ တော်လှန်ချင်စိတ် ရှိနေကြသနည်း စသည့်အချက်များကို အကဲဖြတ်ကြည့်ပြီး အစိုးရက အလျဉ်းအတင်း လွတ်တော်သည်။

တပါတီစနစ်ကိစ္စတော်းပြီး ဗိုလ်လျှင်နေသည့် အာဏာရှင်များပင် ဖြစ်နေလင့်ကေး သူတို့သည် လက်အောက်ခံ တိုင်းသူပြည်သားများနှင့် လူအားအစဉ်းများအပေါ် ထာဝစ် အမိသဟဲဖြန့်ကြသူများဖြစ်သည်။ လူအများ ထင်မြင်ယူဆတော်းသော အတွေ့နှင့် တွေ့ဌားဖို့ဖြစ်ပါသည်။ ကားဒလလျှူ၊ ဒုံးချို (Karl W. Deutsch) ဆိုသူ နိဂုံင်းရေးပညာရှင်တိုးက ဘရောဂျာ ခွန်ကဲ အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ဖူးသည်။

¹¹ Karl W. Deutsch, "Cracks in the Monolith," in Carl J. Friedrich, ed., *Totalitarianism* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1954), pp. 313-314.

ဆပိုက္ခဂျာရန်စွဲ၏ အင်ပိုလျှို့ ဥပဒေပညာရင် ပြန်အောင်တင် (John Austin) က အာဏာကို

အာခံ အနိတ္ထနေသံ၍ ယူထဲနင် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ အာဏာရှင်များ၊ မည်သို့မည်ဖြစ်တတ်သည်ဟို ဤပြန်နိုင်ပြုသည့်။ “မည်သို့ပို ပိုနိုင်ပျုပျော်ချကော့၊ တိုင်းပြုလှယ့်တကာ အာဏာရှင်အနီး၊ ရကို ဖြတ်ချမည်ဟု သန္တိန္တနှင့် ချ တောင်ခံပြီး၊ မြို့တ်ပြုရေးအောင်ရိုက်မည့် စိတ်အတော်ရှုလှကြသွင် အနီးရမံနိုင်၊ ယင်းအခိုးရအား ထောက်ခံ နေသူတွေကလည်း လုထိက ချုံရှုနှင့် တိုးနေသည့် စိုးအနီးရကို ဆက်လက် အာဏာတည်ဖြေနေအောင် မဆောင် ခွက်ပေးနိုင်တော့။ နိုင်ခြားအကူအညီနှင့်ပိုလှသွင် ယင်းအနီးရများကို တည်ပြုအောင် မလုပ်နိုင်”ဟုဆိုသည်။ ငိုးက ဆက်လက်ပြီး “အာဏာဆိုသန် အာခံနေသည့် တိုင်းသုပြည်သားများကို အာဏာရှင်တိုက အတင်းအဓို သူတို့ကို ရာသက်ပန်ကျိုးစံရမည်၊ သူအဲမံမည်ဟု မလုပ်နိုင်၊ အရင်လို ပြန်လည်ကြောက်စွဲလှအောင် လည်း အဓိုမဆောင်ရွက်နိုင်”^၃ ဟု ရေးသားထားသည်။

နှစ်ကိုဂိုလိုမစ်ချိယားလီ (Niccolò Machiavelli) ဆိုသူ ရေးစာဝရးဆရာတိုးကလည်း “ပြည်သူများ ကို ရန်သူလိုသဘောထားသည့်ဘုရင်သည် ဘယ်အခါမှ ရာပလွှင် ဖင်မမြှေ၊ ရက်စက်လာလေလေ သူအပို အား နည်းသွားလေလေ”^၄ ဟု ပြောချုံဖိုးပါသည်။

နာအိတိုက နောင်းနိုင်ကို ဝင်ရောက်သိမီမီပိုက်လိုက်စဉ်အခါက သလိုရှိသည့် နောင်းလှပျိုးများ သည် တို့ဆုလ်ကော်ဘုံးရွှေးဖွေးရည်များကို အသုံးပြုလိုက်ကြသည့်အတွက် ရန်သူကို ခံခိုက်ထဲတဲ့ နိုင်ရွှေးကြောင်းသုရှိရသည်။ ထိနည်းတူပွင့် အခန်း(၁)တွင် တပ်ပြေခဲ့သည့်အတိုင်း ရွှေမ်းသုဇ္ဈိနှင့်ပြုပွုစံသော ပိုလန်နိုင်သားများ၊ ဂျာမန်၊ ချက်ကိုစလိုက်နှင့် အခြားလှပျိုးများကလည်း ကွန်ဖြူနှစ်များ၊ ကျျှေးကျောင်ရေရှိ မှုနှင့် အာဏာရှင်များကို ခုခံတော်လှန်ခဲ့ကြပောင်း၊ နောက်ထံးမွှေ့ သရောပတိုက်တွင် ကွန်ဖြူနှစ်ဝါဒြေးတူရလုံး ပြုလဲပျက်စီးသွားခဲ့ကြပောင်းများကို သိအဲကြပြီ။ အမှန်အတိုင်း ပြောရမည်နိုင်များ ဘုံးကဲ့သို့ အရေးအသန်းလုပ်ပြီး ပြောနေရရမလို့ အကြောင်းမပေါက်သည့် တော်လှန်မှုများ သည် ခရစ်မပေါ့ဖို့ သူတွေရှုရှု ငဲ့ ခုနှစ်လောက်ကတည်းက ပေါ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုအခါက ရောမ နိုင်ငံ တွင် အောက်တန်းထွားလွှာတန်းစားများသည် သူတို့၏ အချင်သစ်များကို ဘာအကူအညီမျှမပေးဘဲ နေခဲ့ဖူးသည်။^၅ သိုင်းတော်လှန်စွဲ အကြောင်းမပေါက်သည့် အကြောင်းမပေါက်သည့်တို့ကိုများကို အာရုတိုက်တဝန်း၊ အာဖိုက်၊ တော် အမေရိကာ၊ ပြောက်အမေရိကာ၊ ခြောက်အမေရိကာ၊ ခြောက်အမေရိကာ၊ ပေါင်းပေါင်းတားဆီးနိုင်မည့် လွတ်လပ်သော အွေးအစည်းများ၏ အင်အား၊ (၂) အွေးရက်၊ အာဏာရပေါက်များအား ရပေါင်း တားဆီးပို့တော်လှန်မည့် လွတ်လပ်သော အွေးအစည်းများ၏ အင်အား၊ (၃) အွေးရက် ခေါင်းမည်တဲ့၊ အကူအညီမပေးဘဲ နေနိုင်သည်။

အနီးရက် ဉာဏာအကာကို ဘယ်အထိချုပ်ကိုယ်ထားလိုက်မည်၊ ပေးသည့်သလောက်တော့ ပေးထား မည်ဆုံးသော ထုံးဖြတ်ချက်စွဲ၊ စောင်းစားရန်၏ (၁) အနီးရက် ဉာဏာအကာကို ကုန် သတ်ပေးထားချင်သည့် လူထုံး၏သန္တံ (၂) အနီးရက် အာဏာရပေါက်များအား ရပေါင်း တားဆီးပို့တော်လှန်မည့် လွတ်လပ်သော အွေးအစည်းများ၏ အင်အား၊ (၃) အွေးရက် ခေါင်းမည်တဲ့၊ အကူအညီမပေးဘဲ နေနိုင်သည်။

^၃|| John Austin, *Lectures on Jurisprudence or the Philosophy of Positive law* (Fifth edition, revised and edited by Robert Campbell, 2 volumes).London: John Murray, 1911 {1861}, Vol.I, p.296.

⁴|| Niccolò machiavelli, “The Discourses on the First Ten Books of Livy,” in *The Discourses of Niccolò Machiavelli* (London: Routledge and Kegan Paul, 1950), vol I, p.254.

⁵|| See GeneSharp, *The Politics of Nonviolent Action* (Boston: Porter Sargent, 1973), p.75 and passim for other historical examples.

၌၌ကင်္ခိုင်စား၏ ဖုန်းလျှင်သူး။

ဒီမိုကရော်တွန်းကားလျက်ရှိသည့် တိုင်းပြည်များ၏ အဂ်လက္ခဏာတရ်ကို ပြောရမည်ဆိုလျှင် ထိတိုင်းပြည်များတွင် အနိုင်မပတ်သက်သည့် အစောင်းအရုံး၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အမြောက်အမြားရှိခြင်းပြုခြင်း သည်။ မည်သည့် အစဉ်းအရုံးများ ဖြစ်ပါသနည်။ ဒီသားများ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ယဉ်ကျေမှု၊ အားကစားနှင့် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုန်သည်သမဂ္ဂ၊ ကျောင်းသားကျောင်းသူများအသင်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ရပ်စွာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အမိန့်နားချင်းအုပ်စုများ၊ နိုက်ပျိုးရေးအသင်းများ၊ လူအခွင့်အရေး၊ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဖွံ့ထားသော အသင်းအဖွဲ့များ၊ အနုပညာအသင်းများ၊ စာပေအသင်းများ၊ စသည်ဖြင့် အသင်းအဖွဲ့များ၊ မျိုးစုံတို့ဖြစ်ပါသည်။ အဆိပါအသင်းအဖွဲ့များသည် မိမိတို့၏အဖွဲ့ဝင်များ တိုးတက်ကောင်းစားရေးအတွက် အရေးပါအရာရောက်ရုံမျှမက တိုင်းပြည်ရှုပို့ဆောင်ရွက်လည်း အထောက်အကျော်ဖို့သည်။

တို့မျှမက တို့အဖွဲ့အစည်းများသည် နိုင်ငံရေးအရေးပါရှုသည်။ သူတို့၏လုပ်နည်း၊ လိုလားချက် စသည်တို့ကို အမြားအဖွဲ့အစည်းများကသော်လည်း၊ အနိုင်ရကသော်လည်း၊ မဗားရားအနောင့်အယ်က် ပြုလာသည့်အခါ လူစုလုဝေးနှင့် ဆန္တပြန်သည်။ အဆိပါအသင်းအဖွဲ့များ၊ စသည်တို့ကို ခြောက်ပျိုးရေးများ၊ ကောင်းစားရေးအတွက် နည်းပေါ်လည်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ မည်သူနှင့်ပျော်အဆင်အသွယ်မလုပ် ဘယ်အသင်းများ၊ တယောက်တည်းလုပ်နေလျှင့် အရာမမရောက်၊ လူစုကောင်းစားရေးလုပ်ဖို့မလွယ်။ အနိုင်ရကို အဆိတ်တင်သွင်းရန် အင်အားဖြုံး။ အာဏာရှင်အနိုင်ရကို ဖြုံးပျော်ဖို့ကတော့ ဝေလာဝေး။

တို့အတူပုံ အာဏာရှင်အနိုင်ရက တို့အသင်းအဖွဲ့များက ကိုယ်ပိုင်အပ်ပျော်ရေား၊ ဓာတ်လပ်မှုစသည်တို့ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်ရှိသော် တိုင်းသူပြည်သားများအတို့ အရာများ၊ ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ပြည်သူတို့ဘက်က မားမားမတတ်ပတ် ရပ်တည်မည့်သူ မရှိတော့ပေး။ တဖန် အကာယ်၍ အသင်းအဖွဲ့များကို ပဟိုအနိုင်ရက အာဏာရှင် စနစ်အား ထိန်းချုပ်ထားလိုက်လျှင့်ပြုခြင်းစေ၊ အနိုင်ရအလိုက် ခေါင်းပြုတို့ကြပ်နည်း၊ အသင်းအဖွဲ့အသင်းသားများ မလုပ်နိုင်။ ထိအခါ အနိုင်ရက လက်ကိုင်တုတ်ဖြစ်သည့် အသင်းအဖွဲ့များက ပြည်သူတို့အပေါ် ပြုပေပြုလျှင့်ရှိနေကြပ်ပေါ်ပါးမည်။ ထိုကူးသို့ အာဏာရှင်တို့ လွှမ်းပို့ထားသော အဖွဲ့အစည်းမျိုးသည် အဖွဲ့ဝင်အသင်းသားများကိုသာမက အသင်း၏လုပ်ရှုံးနေသော နယ်ပယ်ကိုပါ ထိန်းချုပ်သွား နိုင်သည်။

အဆိပါလွတ်လပ်သည့် လူမှုအဖွဲ့များသည် အနိုင်ရ၏တိန်းချုပ်မှုတို့ မခံသ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်နှင့် လွှတ်လပ်ခွင့်ရရှိအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါက အကျိုးကော်များများစွာရှိပေသည်။ ထိုအချက်သည် နိုင်ငံရေးအနောင့် အတွက် အရေးကြီးလှသည်။ ပြီးခဲ့သည့်အခန်းများတွင် အာဏာရှင်အနိုင်ရများ၊ ပြုတ်ကျော့မှုသည် သာကော်များ၊ ရှိခြောင်းရေးသားခဲ့ပြီးပြီ။ ငှုံးတို့တတော့ မည်ကုံးသို့ အရေးမျိုးမျိုး အဆိပါအသင်းကြောင်းကိုလည်း ရှုံးပြုခဲ့ပြီ။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်ရသနည်း။ များသောအားပြင် တိုင်းသူပြည်သားများ၊ လူအုအစည်းအရုံးများက လူတုအင်အားဖြင့် ရွှေ့စွာ နိုင်ငံရေးအနိုင်တုံ့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ပြုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း နိုင်ငံရေးအာဏာ၏ ပဟိုချက်မပြစ်သော အသင်းအဖွဲ့များကို ခြေကြပ်ရယူထားရန် အရေးကြီးလှသည်။ သို့မှသာ လူတုက အာဏာရှင်အပေါ် စီအားလုံးပို့ဆောင်လိမ့်မည်။ အာဏာရှင်တို့၏ချုပ်ကိုလုပ်မှုကို ဆန္တကျော်တော်လုန်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ နောက်တနောက်တည်းထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် လွတ်လပ်သော လူမှုသောက်နိုင်ရန်အတွက် မရှိဖြစ်ပို့အင်သော အခြေခံအတ်ဖြစ်တုပ်ပို့ဖြစ်သည်။ ဤသို့ နိုင်မှ သော အမြောက်တုပ်မှုရှိသည်။ အဆိပါ အသင်းအဖွဲ့များ၊ အချုပ်အချင်က်းက်းနှင့် အဆင်မပြတ် အင်အားကောင်း ဖွံ့ဖြိုးလာရေးသည် လွတ်ပြောက်မှုတို့ကိုဖွံ့ဖြိုးရတွေ့စွာဖြစ် လိုအပ်သည့် အချက်တုဖြစ်ပါသည်။

အကာယ်၍ အာဏာရှင်အနိုင်ရက လွတ်လပ်စွာဖွံ့ဖြိုးစွာ အသင်းများကို ဖျော်သိမ်းလိုက်လျှင့် သော်လည်း၊ လက်ဝါးကြီးလှုံးအုပ်အချင်သားများကလည်း အနိုင်ရက အနောင်

အဖွဲ့ကင်းပြီး လွတ်လပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းသစ်များကို ထူထောင်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်လာလိမည်။ သို့မဟုတ် ရှိရှင်း စွဲအသင်းများနင့် အစိုးရက တစိတ်တစိုင်း ချုပ်ကိုင်ထားသည့်အသင်းများကို မိမိဘက်ကနေနြှိုး ဒီမိုကရေစိနည်း ကျကျ စီမံခန့်ခွဲအပ်ချုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်လာအောင် ဤဦးစားကြေရတိမည်။ ဟန်ကော်တော်ရှုန် ရေး (၁၉၇၆-၁၉၈၃နှစ်) အတွင်းတွင် လူထုက တိုက်ရှိက်ခေါင်းဆောင်သော “ဒီမိုကရေစိကောင်စီ” များ အများ အပြား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ထိုမျှမက ထိုကောင်စီများ အားလုံးလက်တွေ့ပြီး အဖွဲ့ခါဝင်စုပါဝင်သည့် အပ်ချုပ်ရေး ကို ရက်သွေးပတ် အတော်ကြောအောင် တည်ဆောက်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ ဂိုလ်နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၀ ခုနှစ် နောက်ရိုင်း လောက်က အလုပ်သမားများ စုပေါင်းပြီး “ဆောင်လစ်ဒါရိတ်” (Solidarity) သမဂ္ဂကို တရားမဝင် ဆက်လက်ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သည်။ ကွန်မြို့နှစ်အစိုးရက လက်ဝါးကြီးအပ်ထားသည့် ကွန်သည်များသမဂ္ဂကိုပင် ထိုအလုပ်သမား များသမဂ္ဂတို့က သုတိလက်အောက်သို့ ရောက်လာအောင် လုပ်လိုက်နိုင်သည့်အခါများလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အဖွဲ့အစည်းများ တိုးတက်ဖွဲ့ဖြိုးလာသည့်အတွက် နိုင်ငံရေးအရ အတူးအရေးပါ အသုံးကျသော ရလဒ် များလည်း ရရှိလာနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ဆိုလိုက်၍ အာဏာရှင်အစိုးရများ အားနည်းသွားအောင်လုပ်ရမည့်ကိစ္စ၊ ဖြတ်ကျအောင် လုပ်ရ မည့်ကိစ္စများကို လွယ်ကူလုပ်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဤဦးစားတိုင်းအောင်ဖြင့်မည်ဟုလည်း မဆိုလိုပါ။ တိုက်ပွဲဆိုသည့်မှာ ဒက်ရာရသွားများ၊ ကျဆုံးသွားနှင့် ထိခိုက်ဆုံးမှုများ ရှိကြမည်မှာ မလွှမသွေ့ပင်။

အာယ်ကြောင့်ဆိုသော် အာဏာရှင်တို့အား ဆက်လက်ပြီး အလုပ်အကြေားပြနေကြသည့် အလိုတော် ရှိသမားများက လူထုကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြမည်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ အစိုးရကို ပြည်သူတို့က ပြန်လည်ထောက်ခံကူညီကာ အမိန့်နာခံကြဖို့အတွက် ဤဦးစားတိုက်တွန်းလုပ်ဆောင်ကြပေလိမ့်မည်။

ဆိုရာတွင် အာဏာဆိုသည့်စကားလုံး၏ အဓိကယူအား ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းပြုသဲခဲ့သော အထက်ပါအစိုးရကြောင်း အာဏာရှင်တို့ ကျဆုံးရမည်သာဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ ကျမှုံးကျွမ်းမှု အပြည့်အဝနှင့်ပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံရေးအာခံမှုကို မယုံးနိုင်သည့် အားနည်းချက်ပျော်ကွက်များ အာဏာရှင်တို့တွင် ရှိပါသည်။ ထိုအားနည်း ချက်များကို အသေးစိတ်တင်ပြပါမည်။

ဘာခနီး - ၄

ဘာကျော်ရှင်တို့၏ ဘားနည်းချက်များ

ၩ၀

အာကို ကိုင်စွထားကြသည် လက်တဆုပ်စာ ဂုဏ်ည်းစုများသည် အန်တူ၍ မရှိပိုင်သောသူများဟု ထင်မှတ်ရသည်။ ထောက်လျှေးရေးများ၊ သူလျှို့များ၊ အဆုံးစီရင်သည့် လက်မျွဲ့အာကာသား များ၊ ရဲာက်အလုပ်စနစ်များ၊ အကျဉ်းထောင်များအားလုံးကို ငါးတို့က ချုပ်ကိုင်ထားသည်။ တိုင်းပြည်၏ ဘဏ္ဍာ ငွေများ၊ သယံသတပါည်းများ၊ ကန်ထုတ်စွမ်းအားများ စသည်တို့ကိုလည်း သူတို့စိတ်တိုင်းကျ နှီးယူ လှယ်က ဖျက်စီးပြီး သူတို့လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်နေကြသည်။

အာကာရှင်တို့နှင့်နိုင်းယူဉ်လိုက်လျှေး အတိုက်အခဲ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများသည် အလွန်အမင်း အင်အားပေါ်ဟန်ပေါ်ရသည်။ ထိထိရောက်ရောက်လုပ်နိုင်ကြပုံလည်း မပေါ်၊ အာကာလည်းမရှိဟု ထင်ရသည်။ အင်အားမှာနေသော ဂုဏ်နှင့်ယဉ်လိုက်သည့်အခါ အာကာရှင်များသည် အန်တူ၍မရနိုင်သည့် သူများဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်လောက်သည်။ ထို့ကြောင့် အာကာရှင်တို့ကို အတိုက်အခဲလုပ်ရန်မှာ ထိရောက်မည်မဟုတ်ဟု ယူဆရ သည်။ သို့သော် ယခုစပြာခဲ့သည့်အတိုင်းလည်း မဟုတ်သေးပါ။

ဘာချို့၏ (Achilles) ၏ မေနာင့်နိုင်း

ရေးဇွန် ကရိုခဲ့လာရှိတာစဲတွင် ထိလိုမရ၊ တိုက်၍မဖိုင်၊နိုင်ဟု ယူဆခဲားရသူတို့ ထိနိုင်၊ နိုင်ကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်။ စစ်သူရဲကောင်း အာချို့၏ဆိုသူသည် မြှောပြီး၊ စားပြီးသူဟု ဆိုကြသည်။

သူခလေးဘဝက တန်ခိုးကြီးမြစ်မြစ်သော ‘စတင်မြစ်’ထဲသို့ သူအမေက သူကိုနှစ်ခဲ့သဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်အသွယ်သွယ် မကျေရောက်နိုင်ကြောင်း ဆိုကြသည်။ သို့သော်မြှေးလည်း မြှင်းချက်တာခဲတော့ရှိသည်။ ခလေးအား မြစ်ရော် မျောပါမသွားအောင် မီခင်က ငင်း၏ ခြေဖနောင့်လေးကို မြေအောင် ဆပ်ကိုင်ထားပြီးမှ နှစ်သည့်အတွက် မြစ်ရောက ခြေဖနောင့်ကို မထိ။ ကျောကာ ကျော့ခဲ့သည်။ သည်လိုနှင့်ပင် အာချို့၏ အရွယ်ရောက်လာသည့်အခါ လူအများက သူကို မြှောပြီး၊ စားပြီးသည့်လျှော့က ဘယ်ရန်သူ၏ လက်နက်မှ မထိနိုင်နိုင်သည့်လူဟု သတ်မှတ်ထားကြသည်။ သို့သော် ထံနှင့် (Troy) စစ်ပွဲတွင် သူ၏မျော့ကွက်ကို သိထားသူတော်းက အာချို့၏၏ ဖနောင့်တနောက်တည်းသာလျှင် သူကို ထိနိုင်ခဲ့ရန်ရာ ရအနိုင်သည်ဟု ယွန်ပြုခဲ့သည်။ ထို့အားမြန်မြန်ပြုချက်အတိုင်း ဖနောင့်နေရာတည့်တည့်ကို မြှောပြုခဲ့ရန်ရာ မြှေားချက်ထိပြီး အာချို့လီးလည်း သေခံးခဲ့ရသည်။ ယခုတိုင်း အာချို့၏ ဖနောင့် အိုးသည်မှာ လူတော်းတယောက်၏ အထိမခဲ့နိုင်သော ပျော်ကွက်၊ စီမံကိန်းတုရာ၏ ထိုးစရာ ဟာကွက်နေရာ၊ အဖွဲ့အစည်းတုရာ၏ အားနည်းချက်ကို ဆိုလိုသည်။

အဆိုပါစကားအတိုင်းပင် ရက်စက်လှသော အာကာရှင်တို့တွင်လည်း ပျော်ကွက်၊ ဟာကွက်၊ အားနည်းချက်များ၊ ရှိပါသည်။ သူတို့ကို အနိုင်ရှုနိုင်အတွက် သူတို့၏ ပျော်ကွက်၊ အားနည်းချက်များကို သိထားရမည်။ သို့မှသာ အထိအနိုင်၊ အကျေအဆုံးနည်းနည်းနှင့် အချိန်တို့တို့အတွက်၊ အာကာရှင်စနစ်ကို အမြစ်ပြတ်သွားအောင် တို့ကိုနိုင်ပေမည်။

ဘာကျော်ရှင်တို့၏ ဘားနည်းချက်များ

အာကာရှင်ဝိုင်း၏ အားနည်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- (၁) အာဏာရှင်တို့သည် ငွေးတို့အာဏာတည်ဖြေရေးအတွက် ပြည်သူလုတ္ထန် အဖွဲ့အစည်းတို့၏ ငိုင်းဝန်းကျော် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ လိုအပ်သည်။ အာဏာရှင်ယန်ရားတစ်ဦး လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော ပြည်သူနှင့်အဖွဲ့အစည်းတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအား ကန်သတ်ခြင်း (သိမဟုတ်) ရပ်တန်းစေ မြင်းမြှင် အာဏာရှင်တို့ကို အကျဉ်းရှိနိုင်သည်။
- (၂) ယခင်က ချမှတ်တော်းခဲ့သော အနီးရှု၏ မူဝါဒပေါင်းများ၊ ပေါ်လစီပေါင်းများ၏ မပြည့်စုံရှုနှင့် အကျိုးဆက်များကြောင့် အာဏာရှင်တို့သည် ပြဿနာဖြစ်ပေါ်စေမည့် မူဝါဒပေါ်လစီအသင်များကို စိတ်ထင်တိုင်း ချမှတ်အကောင်အထည် မဖော်နိုင်တော့။
- (၃) လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ သမားဂီးကျဖြစ်လာလျှင် အာဏာရှင်တို့အနီး အခြေအနေသစ်ကိုလိုက်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ခက်ခလာလိမ့်မည်။
- (၄) ရှိရင်းခွဲလုပ်ငန်းများအားအတွက်သာ လျာထားသတ်မှတ်တော်းသော အလုပ်သမားများ၊ ကုန်ကြော်များ စသည်တို့ကို လိုအပ်ချက်များ အသစ်ပေါ်လာသည့်အခါ အလွယ်တကူ အသုံးပြုနိုင်လိမ့်မဟုတ်။
- (၅) အာဏာရှင်အနီးရှု ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရသည့်အခါ သတင်းမှန်များ ရရှိရန် လိုအပ်သည်။ သို့သော် ငွေးလက်အောက်မှ ငယ်သားများက ငွေးတို့၏ အထက်လူကြိုးများ မကြိုက်သည့်သတင်းကို မပေးရာ၊ မပြောရာကြသောအခါ သတင်းအမှန် မရ၊ ထိတိကျကျလာလည်း ဘာဗျာမသိရာ ဖြစ်ကြရလိမ့်မည်။
- (၆) အနီးရှု၏ နိုင်ငံရေးအယူအဆများက ရေပန်းမေးသော့ဘဲ တိမ်ကောစပြုလာလျှင် စိတ်ကူးယဉ်ဖြီး တည်ဆောက်ခဲ့သော အာဏာရှင်နှစ်မှု့ အောက်မြော် လုပ်စပြုလာလိမ့်မည်။
- (၇) အမှန်ကို သတိမပြု၊ မောဟာဗုံးပြီး နိုင်ငံရေးအယူအဆသည်းနေလျှင် ခေတ်အလိုက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အလိုက် ဖြေဖျက်နေသော အခြင်းအရာ၊ အဖြစ်အပျက်များနှင့် မျက်ခြည်ပြတ်သွားလိမ့်မည်။
- (၈) အုပ်ချုပ်မှုနှင့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်တို့ ညုံးဖျင်းကာ ချုပ်ယ်မှုများ၊ စည်းကမ်းများ ပိုမိုလာလျှင် အနီးရှု၏ အများကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်တော့မည်မဟုတ်။
- (၉) အနီးရှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပုဂ္ဂိုလ်က ပဋိပက္ခများဖြစ်လာကြော် ပုက်တုဂက်ပြီးများလုပ်ကို တယောက်ကို တယောက်ရန်သုလေသာထားကြ ဖြစ်လာခဲ့သော အာဏာရှင်အနီးရှု၏ လုပ်ငန်းကို ထိခိုက်လာနိုင်သည်။ အနောင့်အယူက် ဖြစ်လာနိုင်သည်။
- (၁၀) တိုင်ပြည်၏ အခြေအနေ၊ အနီးရှု၏ ချုပ်ချယ်မှု၊ စည်းရုံးဝါဒဖြန့်မှု၊ ဖိနိုင်မှုများကို မခံနိုင်သောအခါ ပညာတတ်မှုများ၊ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ဆန်ကျင်အုံကြောကြလိမ့်မည်။
- (၁၁) အချိန်ကြောလာသောအခါ ပြည်သူများက အနီးရှု၏ လုပ်ငန်းများကို စိတ်လည်းမဝင်စား၊ အယုံအကြည်လည်း ကင်းမဲ့လာကြရမှုများက ရန်သုလေပိုင် သဘောထားလာကြလိမ့်မည်။
- (၁၂) နေရာဒေသ၊ အဆင့်အတန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူမျှားရေး ကွဲပြားခြားမှာများ ပိုမိုထင်ရှား သိသာလာလိမ့်မည်။
- (၁၃) အာဏာရှင်ယန်ရားအတွင်း ရာထူးခန်းထားမှုသည် အတိအကျမရှိ။ တခါတရုံ ပိုဖြီး လျော့ရဲလှသည်။ အရာရှိများမှာလည်း ရာထူးတနေရာတည်းတွင် မဖြေကြားရာထူးတနေရာ အတက်အကျမှာရှိရှိရှိ။ လူသစ်များနှင့် အစားထိုးသည်။
- (၁၄) ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် စစ်တပ်အချို့တို့ကလည်း ပိုမိုတို့၏ ရည်မှန်းချက်များ ရရှိရန်အတွက် အာဏာရှိ၊ အာဏာရှင်တို့ကိုပင် ဆန်ကျင်၍ လုပ်နိုင်သည်။ အချို့ဆုံးလျှင် အာဏာသိမ်းသည်အထိ ပြုလုပ်တတ်ကြသည်။
- (၁၅) အကယ်၍သာ အာဏာရှင်အနီးရသည် အနီးရသစ်ဖြစ်နေလျှင် ငွေးတို့အတွက် အခြေတကျ ဖြစ်စေရန် အချိန်ကာလ ပိုမိုလိုအပ်သည်။
- (၁၆) အာဏာရှင်နှစ်တွင် လုန်းစုံလေးခုံများ ဆုံးဖြတ်ချက် အများအပြား ချနေကြသည့်အတွက် အမှား

များရှုလာနိုင်သည်။ မူဝါဒများ ရှိနိုင်မှုများ မှားသွားတတ်သည်။

(၁၇) အကယ်၍ အနိုင်ရက အထက်တွင်ဖြော်ပြုသော ကျဉ်းမြောင်းချက်များမရှိအောင် အပ်ချုပ်ရေးကို အပေါ်ပိုင်း မှ ချို့ကိုင်မထားတော့ဘဲ လျှော့ပေးလိုက်သည်၍ ငါးတို့၏ ဥက္ကအာဏာများ ပို၍ပင် ကျခင်းသွားကြပေလိမ့်မည်။

အာဏာရှင်စနိုင်၏ အားနည်းချက်များကို တိုက်ခိုက်။

ယခုပြောခြီးသည်အတိုင်း အာဏာရှင်စန်တွင် ချွဲတွေ့ယွင်းချက်၊ အားနည်းချက်များရှိသည် ပိုများ၊ ပါလာတတ်သည်။ ငါးတို့ကို သိရှိသော်လောက်ထားလျှင် ဒီမိုက်ရေစီအတိုက်အခံများသာက်မှ ထိုပျော်ကွဲကိုများသွားသော် အာရုံလိုပေးဖနောင်းကို မထိ၊ ထိအောင်တိုက်ကြရမည်။ သိမှုသာ အာဏာရှင်စန်တို့ သိသိသာသာဖြစ် စေ၊ အမြိုက်ပြောတွေးအောင်ဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်နိုင်ပေမည်။

နိုင်းချုပ်ပြောရလှုပ် အာဏာရှင်စန်များသည် အင်အားတောင့်တင်း ခိုင်မှာသည်အသွင် ဆောင်သော် လည်း လုပ်ငန်းကျမ်းကျင်ထိရောက်နှုန်းများ ပြုခြင်း၊ ဂဏ်တွေ့ကြုံပြုခြင်း၊ ပေါ်လာခြင်း၊ အပ်ချုပ်ရေး ညုံးဖျင်းခြင်း၊ အဖွဲ့များအတွင်းနှင့် ဌာနများအတွင်း ပဋိပောက်များပြုစွာဖြစ်နေခြင်း စသည် အားနည်းချွဲတွေ့ယွင်းချက်များ ရှိကြသည်။ ဤအချက်များကြောင့် အိုင်းရမှာ အရှိန်ကြောလာလျှင် ငါးတို့အာဏာတည်ပြုအောင် မအပ်ချုပ်နိုင်။ စောင်းအလိုက် ပြောင်းလဲနေသော အဖြစ်အပျက်များနှင့်လည်း သဟာတာ မဖြစ်။ ငါးတို့လုပ်ကိုချင်သော လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဘာမျှပြီးစီးအောင် လုပ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

ဥပမာပြရလှုပ် ဟန်တလေ၏ အမိန့်များကို သူလက်အောက်လုပ်သားများက အကောင်အထည် မဖော်ပေးကြချေ။ သူလက်အောက်မှ ထုတ်သားများက သူအမိန့်ကိုမှာခဲ့ ပြုးသနနဲ့ကြုံကြသည်။ ဤအခြေထိုးနှင့် လာသောအပါ အာဏာရှင်တို့လည်း ကစွမ်းကလျားဖြစ်သားပြီး အဆောကလျောင် ပြောတွေ့ကျသွားရတဲ့ဖြစ်သည်။ စွန့်ဗွန်းစားစား မလုပ်ဘဲ၊ အကျောဆုံး ဆုံးရှုံးမှ မရှိဘဲ အာဏာရှင်စန်ကို ဖျက်သိမ်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု မဆိုလိုပါ။ လွတ်လပ်မှာအတွက် လုပ်ဆောင်ရာတွင် မည်သည့်လမ်းမဆို စွန့်စားရမည်သာဖြစ်သည်။ အန္တရာယ်လည်း ရှိနိုင်သည်။

အချိန်လိုအပ်သည်မှာလည်း မပြင်းနိုင်။ ထိုမျှမက ဘယ်လမ်းကိုလိုက်လျှင် မြန်မြန်အောင်မြင်နိုင်မည် ဆိုသည်မှာလည်း အတတ်မပြောနိုင်ပါ။ အခြေအနေအပေါ် မှတ်ည်ပါသည်။ သို့သော် အာဏာရှင်တို့၏ သိသာထင်ရှားသော အားနည်းချက်များကို ပစ်မှတ်ထား တိုက်နိုက်ခြင်းသည် အာဏာရှင်တို့၏ အားသာချက်များကို တို့ကို သည့်နည်းထက် ပိုမိုအောင်မြင်နိုင်ဖွယ် ရှိပါသည်။

ဘာသနီး - ၅

ဘာတော်ကို ဘာသုံးပြုခြင်း

၃၀ ခန်း(၁)တွင် အာဏာရှင်တို့အား စစ်ရေးအရတိက်နိုက်ခြင်းသည် ငှါးတို့၏ ပျော်ကွက်များကို ထိအောင်တိုက်ခြင်း မဟုတ်။ ငှါးတို့၏ အင်အားသာသည်အချက်ကိုသာ ယဉ်တိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ အာဏာရှင်တို့၏ စစ်အင်အား၊ လက်နက်အင်အားတို့နှင့် ယဉ်တိုက်လျှင် တော်လုန်ရေးသမားများ ဘက်က အာဏာရှင်တို့ကို ဖို့နိုင်သော ဝေးစွာ၊ သိသိသာသာပင် တပန်းရွှေ့နေမည်ဖြစ်သည်။ လက်နက်နှင့်တိုက်လျှင် အာဏာရှင်တို့က တပန်းသာမည်ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်အခန်းများတွင် နိုင်ခြေားမှ ကယ်တင်ရှင်ကို အားကိုးနေလျှင် မည်ကဲ့သို့ ဒုက္ခတွေ့နိုင်ခြော်ရေးပြောခဲ့ပြီးပြီး အခန်း(၂)တွင်မူ စေစပ်အေးနေ့နေ့နည်းအပေါ် အားကိုးမို့ခို့ ခြင်း၏ ပြဿနာများအကြောင်းကို ရှင်းပြုပါသည်။

ဒီဇိုကရေးလိုက်တော်လုန်ရေး၊ အင်အားစုများဘက်က အနိုင်ရေအင် ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် လုပ်ဆောင် ကြမည်နည်း။ အာဏာရှင်တို့ အထိမခံနိုင်သည့် အားနည်းချက် ချော်ယူင်းချက်များကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးချမည် နည်း။ အခန်း(၃)တွင် ဧရားနေ့ခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးအာဏာသာ သိဒ္ဓရီရာအပေါ် မည်သည့်နည်းပျိုးဖြင့် အမြတ်ထဲတဲ့မည် နည်း။ နိုင်ငံရေးအန်တုမူ နည်းတာနည်းသာ ရှိတော့သည်။

နိုင်ငံရေးအန်တုမူတွင် အောက်ပါသဘောတရားများ ရှိသည်။

- ❖ အာဏာရှင်တို့ဘက်က ရွေးချယ်သည့်နည်းလည်းအတိုင်း တိုက်နိုက်ခြင်းပြောင့် ရလာမည့် ရလာင် များကို လက်မခဲ့။
- ❖ အစိုးရဘက်က ပြန်လည် ယဉ်ပြုင်တိုက်နိုက်ရန် ခက်ခဲသည်။
- ❖ အာဏာရှင်တို့၏ ချော်ယူင်းချက်များကို ပိုမိုစိုက်သိပေးနိုင်သည်။ အာဏာ၏ ရေသာက်မြောက်များကို ပြတ်တောက်ပစ်နိုင်သည်။
- ❖ ဤနိုင်ငံရေးအန်တုမူအား ရည်မှန်းချက်အများအပြားအတွက်လည်း လုပ်နိုင်သည်။ အမိုက လို လားချက်တုတေသ်းကိုသာ အာရုံးတိုက်ပြီး လုပ်လိုလျင်လည်း လုပ်နိုင်သည်။
- ❖ အာဏာရှင်ဘက်က ရန်သုဘာက်ကို အကဲခတ်မှားပြီး လုပ်ပုံကိုပုံများ အများများ အယွင်းယွင်းပြုသွားနိုင်သည်။
- ❖ အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့များနှင့် လုထုတရာ်လုံးအား တစည်းတယုံးတယ်းပြုစ်စေ၍ လုတေစာ၏ ချုပ်ရိုင်းမှု ချုပ်ပြုမှုများစွာရေးအတွက် အကျိုးရှိရှိ အသုံးချမှုနိုင်သည်။
- ❖ ထိရောက်စွာသုံးစွဲနိုင်မည့် ပြောအာဏာများကို ဖြော်ရှုံးသို့ ရောက်လာ အောင် လုပ်နိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ အာဏာကို ဖြန့်ဝေပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဒီဇိုကရေးစနစ်တို့ စတင်တည်ထောင်လိုက်နိုင်သည်။ ဆက်လက်တည်ပြုသွားအောင်လည်း လုပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

၁၁. ကြော်ခေါ်လိုက်နွော်၏ နည်းလည်းအား။

စစ်တပ်က စွမ်းရည်ရှိသလို နိုင်ငံရေးအန်တုမူမှာလည်း အစွမ်းရှိပါသည်။ နိုင်ငံရေးအန်တုတိုက်သည့် နည်းကို လိုသလို အမျိုးမျိုးအသုံးချမှုနိုင်သည်။ အတိုက်အခံဘက်မှုနေ၍ အာဏာရှင်တို့၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ တမျိုးတမည်ဖြစ်သွားအောင် လုပ်နိုင်သည်။ ပဋိပွဲဖြစ်နေသည့်ကိုစွဲများကို ပြုဗြိုင်းပြုဗြိုင်းချမ်းချမ်းနှင့် ပြေလည်သွား စေနိုင်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ရရှိအောင်လည်း လုပ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံရေးအန်တုသည့်နည်းသည် အ

ကြမ်းဖက်တိုက်သည့်နည်းများနှင့် မတူ။ အကျိုးသက်ရောက်ပုံကလည်း တဗြားစိုး နှစ်နည်းစလုံး လိုလားချက် များရအောင် တိုက်ပွဲဝင်ကြဖြော်ပြစ်သော်လည်း တိုက်နည်းစနစ် မတူ။ အကျိုးသက်လည်း တမ္မထူးဖြားသည်။ အကြမ်းဖက်သည့်နည်းများနှင့်တိုက်လျဉ်းစုံကို တိုက်ပုံတိုက်နည်းနှင့် ရရှိလာမည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို လူတိုင်း သိပါသည်။ တိုအကျိုးဆိတ်များမှာ လက်နှစ်များသုံး၍ ပြီးမြောက်ခြင်း၊ ဒဏ်ရာရဖော်ခြင်း၊ လူများအား သေ ကြော်ပျက်စီးစေခြင်းများသာ ဖြစ်သည်။

အကြမ်းဖက်သည့်နည်းသည် လက်နှစ်ကိုင်တိုက်သည့်နည်းထက် ပိုမိုရှုပ်တွေးသည်။ တိုက်ပုံတိုက်နည်းလည်း အမည် ပိုမိုများပြားသည်။ လူထုနှင့် အသင်းအဖွဲ့များက စိတ်ဓာတ်ရေးရာ၊ လူမျှရေးရာ၊ စီးပွားရေးရာ၊ နိုင်ငံရေးရာ လက်နှစ်များသုံးပြီး တိုက်ပွဲဝင်ဖြော်သာဖြစ်သည်။ တိုထိုး တိုက်နှစ်ပုံနည်းများမှ ဆန့်ပြုဆန့်ကျင်ပြုခြင်း၊ သဘိတ်မှုံးကိုခြင်း၊ အာကာရှင်တို့နှင့် မူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မပြုခြင်း၊ လူထုသပိတ်မှုံးကိုခြင်း၊ မကျေနှစ်သည့်ဆန့်မှုံးအား တင်ပြခြင်း၊ လူထုအင်အားပြခြင်းများ ဖြစ်သည်။ အစိုးရမှန်သမျှသည် လူထုထဲမှ မူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ နာခံမှုံးတို့ရရှိမှုံးသာ တိုင်ပြည့်တိုး အိပ်ချုပ်နိုင်မည်။ တိုအကျိုးသည် အနိုင်အကာ တည်ဖြေရေးအတွက် ရေသာက်ဖြစ်များဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအနုတ္တမျှသည် အကြမ်းဖက်နည်းကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ တိုအကာရေသာက်ဖြစ်များကို ဖြတ်တောက်ပစ်ရန် အကောင်းဆုံးသောနည်းပင် ဖြစ်သည်။

၁၁၉၂၁၁၈၂၇။ ၁၁၈၇၁၄၁၇။ များ။

အစီအစဉ် စနစ်တကျမျိုးတဲ့ လက်တန်းပြုလပ်ရသော နိုင်ငံရေးအနုတ္တမျှများတွင် မှားလေမှားတတ်ရှိသော အမှားတာခုံးသာ သပိတ်နှင့် လူထုနားနှုန်းပြုပွဲများက ကဲ့သို့သော နည်းတမျိုးနှင့်မျိုးအပေါ်မှာသာ ဖို့ခို့အားထားမှုပင်ဖြစ်သည်။ အမှုနှင့်အားဖြင့် အတိုက်အခံအင်အားစုများဘာက်မှ လုပ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများ အတော်များများ ရှိပါသည်။ မိမိတိုင်အင်အားများကို စုစုပေါင်းရှုပြုခြင်း၊ နေရာများခွဲ့ခြုံပြုခြင်း လိုအပ်သလို အသုံးချိုင်ပါသည်။

အကြမ်းဖက်ဘဲ တိုက်သည့်နည်းပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ဖော်ထုတ်ပြုပြုသူနှင့် ဖြစ်သော်လည်း တိုထက်မက ပိုမိုများပြားသည့်မှာ အကြမ်းနှင့်ပိုပိုဖြစ်သည်။ တိုတိုက်နည်းများကို အိပ်စကြိုး သုံးစွဲထားပါသည်။

၁။ ဆန့်ကျင်ဆန္တပြု၍ ကိုယ့်ဘက်ပါအောင် ဖောင်းဖျွမ်းပြုခြင်း (Protest and Persuasion);

၂။ မူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်မှု မလုပ်ဘဲနေဖြင့်း (Non-Cooperation);

၃။ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း (Intervention) တို့ဖြစ်သည်။

(၁) ဆန့်ကျင်ဆန္တပြု၍ မိမိဘက်ပါအောင် ဖောင်းဖျွမ်းပြုခြင်းတွင် ၅၄ နည်းရှိပါသည်။

(၂) မူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်မှု မလုပ်ဘဲနေဖြင့်းတို့သည့်နည်းတွင် သုံးမျိုးထပ်မံ့ခြားထားပါသည်။ ငါးတို့မှာ...

(က) လူမှုရေးရာများကိုစွဲများတွင် မူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်မှု မပြုခြင်း ၁၆ မျိုး။

(ခ) စီးပွားရေးအရ မူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မပြုခြင်း (စားသုံးသူသိတ်) ၂၀ မျိုးနှင့် အလုပ်သမားသပိတ် J2 မျိုး။

(ဂ) နိုင်ငံရေးအရ မူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မပြုခြင်း ၃၈ မျိုးတို့ဖြစ်သည်။

(၃) အကြမ်းဖက်ဘဲ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးရာ၊ စီးပွားရေးရာ၊ ရာမှုမှုပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အနုတ္တမျှရေးရာ၊ အနုတ္တနည်းနှင့် အစိုးရရုံးများကို ဝင်ရောက်သိမ်းတို့ကိုခြင်း၊ ဝင်ပြုခြင်းအစိုးရတည်ထောင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ဤစားအုပ်၏ နေရာက်ဆက်တွဲတွင် တိုအကြမ်းဖက်ဘဲ နည်းပေါင်း ၁၉၈ နည်းကဲ့သို့ ဖော်ပြထားပါသည်။

အကြမ်းဖက်သည့်နည်းများကို လေလာတတ်ကျွမ်းထားသည့် ပြည်သူများက ငင်းနည်းများကို အသုံး

ဖြေး လုပ်ရားမှုများအား အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်နိုင်သည်။ ဘယ်နည်းသုံးမည်ကို စိစစ်ရေးချယ်ကြဖို့လိုအပ် သည်။ တိုက်ပဲတိုက်နည်း အသိကြဖို့လိုလည်း လိုအပ်သည်။ သင့်တော်သော ပရှုယာယ်များကို သုံးတတ်ရမည်။ ထို့ゆံးသာ အုံကြဖို့လိုက်လျှင် တရားမဝင်အီးရမှန်သမျှ မခဲ့နိုင်။ ပြဿနာများကို ရင်နိုင်ရပေမည်။ အာဏာရှင်အား လုံးတို့ မျက်ပြုဆိုလိုက်သွားကြပေလိမ့်မည်။

စံရေးအရတိုက်သည်နည်းနှင့် အကြေးမဖက်တိုက်သည်နည်းတို့ မတူညီသည့် အချက်တချက်လည်း ရှိပါသည်။ ထိုအချက်မှာ အကြေးမဖက်တိုက်သည်အကဲ မိမိတို့ဘက်က မရလွှာမဖြစ်သည့် လိုလားချက်တစဲထဲ ကိုသာ အာရုံစိုက်ပြီး တိုက်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပုလာဆိုကြပါနို့။ အာဏာရှင်စနစ် အမြစ်ပြုတေဇ္ဇန် တိုက်သော တိုက်ပဲသည်နှင့်ရေးနှင့်အိကသက်ဆိုင်သော တိုက်ပဲဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် အကြေးမဖက်သည့်နှင့်ရေးတော် လုန်ခုံကြဖုံးများလုပ်ရမည်။ ဘာတွေဂို့ လုပ်နိုင်သနည်း။ အာဏာရှင်အီးရကို တရားဝင်အီးရဟု သဘောမ ထားခြင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရွှေများ မပြုခြင်းတို့ကို လုပ်နိုင်သည်။ အနီးရ၏အချို့သော မူဝါဒများကို သနနှင့် ကျင့်ရောတွေ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရွှေများ မပြုသည့်နည်းလည်း အကြေးဝင်သည်။ ထိုမူဝါဒများကို အကောင်အ ထည်ပေါ်မလာအောင် အချိန်ခွဲထားသည့်အကဲ ခွဲထားလိုက်ကြဖို့သည်။ အနီးရယန်ရားကြီးရှင်တန်သွားအောင် သို့မဟုတ် နောင့်နောက်အား လျှော့ဂျက်စွာဆောင်ရွက်သလို တရားနှင့်လုပ်သွာ့ပြုများ၊ အာဏာပိုင်များ၊ သပိတ်များကို လုပ်နည်းသွားသလို လုပ်နိုင်သည်။

အကယ်၍သွား အာဏာရှင်တို့သည် စီးပွားရေးအားပေးမှုအပေါ် ဆက်လက်တင်းမထားနိုင်တော့ လျှင် (သို့မဟုတ်) လုထု၏ အမိကနှစ်နာရှုံးများသာ စီးပွားရေးနှင့် သက်ဆိုင်နေပါက စီးပွားရေးအရ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရွှေများပြုခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဥပုမာ...စီးပွားရေးသပိတ်များကြောင်းနှင့် အလုပ်သမားများ ဆန္ဒပြ ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်အီးရကု စီးပွားရေးအမြတ်ထုတ်ရန် ကြီးစားလာ့သော် အလုပ်သမားသပိတ်ကို အကန္ဒာအသတ်နှင့် သပိတ်များကိုမည်။ အလုပ်များ နောင့်နောက်သွားအောင် လုပ်နိုင်သည်။ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်အလုပ်သမားများကြပ်တွေ အကူအညီမပေးပဲ နေလိုက်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အလုပ်စဉ်ကို အဆက်ဖြတ် ၍ နေနိုင်သည်။ သပိတ်အီးရှုံးများမျိုးသည့်အနက် အသင့်လျော့ခွဲ့၊ အထိရောက်ခုံးမြှုံးကို အချက်အရာကျမျိုးနေရာများတွင် ကျင့်ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုနေရာများမှာ ကုန်ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရှုံးများ၊ သယ်ယူရို့ ဆောင်ရော်ရုံးများ၊ ကုန်ကြေားထောက်ပဲသည့်နေရာများနှင့် ကုန်ချောဖြစ်ချိသည့်နွားများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အကြေးမဖက်သည့် နည်းတရား၌ လူများသည် သာမန်လုပ်နေကျ မဟုတ်သည့်အလုပ်များကို လုပ်ရန်လိုအပ်ပေမည်။ ဥပုမာ...စာရွက်စာတင်းများ ဝေးဝရမည်။ ပြောအက်သတင်းစာများ ထုတ်ဝေရမည်။ အစာအတ်ခံဆန္ဒပြုပြုများ လုပ်သနှင့် လုပ်ရမည်။ လမ်းမအလယ်တွင် လမ်းပိတ်ထားပြီး ထိုင်၊ သပိတ်လုပ်တန်နှင့် ကြုပ်ကြရမည်။ ထိုကြောင့် အချို့လှုများအတွက် ယရာပြာခဲ့သည့် အလုပ်များကိုလုပ်ရန် ခလယ်းပေ လိမ့်မည်။ အလုပ်အမျိုးအနီးဝါးလာသော အခြေအနေဖို့မှာသာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

အခြားသော အကြေးမဖက်သည့်နှင့်များတွင် ပါဝင်မည့်သွားများက စီမံခိုင်တို့လုပ်နေကျ အလုပ်ရှုံးနှင့် အနည်းငယ်အလားတူသော လုပ်ငန်းများကို ဆက်လုပ်သွားသည်ကဲသို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သာ ကွဲပြားခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပုမာ...အလုပ်သမားတော်က အလုပ်တက်မည်။ သပိတ်များကို သိသိ ကြီးနှင့် ထပ်တလဲလဲ လုပ်မည်။ တခါတရုံးနေမကောင်း၍ ရုံးမတက်နိုင်ဟု ပြောမည်။ မလုပ်နိုင် မကိုယ်နိုင်ဖြစ်နေသည်ဟု ပြုပြလိုက်မည်။ သို့မဟုတ် မလုပ်နိုင်ကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောလိုက်မည်။ ဘာသာရေးတစဲထဲသာ မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးပါစွာကိုဖော်သည်။ ဟောပြောများကိုသုတေသနပေးမည်။ တရားမဝင်သည့် သင်တန်းများကိုဖွင့်မည်။ အနီးရကု ဝင်သန်သည် သို့မဟုတ် ဝင်ရမည်ဟုဆိုသည့် အသင်းအဖွဲ့များအား မဝင်ဘူးဟု ပြင်းဆိုနိုင်သည်။ ထိုသို့

မိမိတဲ့ လုပ်နေကျအလုပ်များနှင့် အလားတူသောနည်းလစ်များ သုံးသည့်နည်း၊ လုပ်နေကျထက် အနည်းငယ် ကွဲပြားသော်လည်း ကန်သတ်မှတ်ခြင်လုပ်ဆောင်သောနည်းများသည် အပန်းမကြီးလေပေ။ ထို့ကြောင့် လှတ်မြောက်ရေးတိုက်ခွဲအတွင်း လူအများအပြား ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေသည်။

ဒီနိုင်ငံရှိစာင်းတားများ၏ မှတ်ငြင်လတ်နှင့်တို့ဝါယာ နဲ့ကိုင်ခြင်း။

အကြမ်းမပတ်သည့်နည်းနှင့် တိုက်ခြင်းသည် လက်နက်ကိုင်တိုက်သည့်နည်းနှင့် အခြေခံအားဖြင့် ဘာမျှမတဲ့ သိသိသာသာ ပြားနားသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးအတွက်နည်းလုပ် ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးပို့ဖြစ်စတ်စေသည်။ အကြမ်းမဲ့တိုက်နေရင်းနှင့် အာဏာရှင်တို့အစွမ်းထက်သည့် စစ်တိုက်သည့်နည်းဘာ်သို့ လင်းပြောင်းသွားတတ်သည်။ စစ်အာဏာရှင်တို့ဘက်က လက်နက်အင်အားများ မနိုင်းသာအောင် သာလွန်နေသည် မဟုတ်ပါလေး။ ထို့ကြောင့် အနှစ်ရှုလိုင် အကြမ်းမပဂ်သည့် စည်းကမ်းသေဝပ်မှုရှိရလိုမည်။ ထို့နို့အကြမ်းမပဂ်ဘဲ စည်းကမ်းသေဝပ်ခြင်းသည် အောင်မြင်မှု၏ အစိကသော့ချက်ဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်အနီးရန်း သုတေသနားဘက်တော်သားများက မည်သို့ပင် သွေးထိုးခွေးသောများ မည်သို့ပင် ရက်စက်တောာများ အဆိုပါစည်းကမ်းသေဝပ်မှုကို ထိုင်းသိုးသားရမည်။

ဤကဲ့သို့ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုရှိပြီး အကြမ်းမပဂ်သည့်နည်းနှင့် လုပ်ရှားလိုက်ခြင်းဖြင့် ပြောင်းလဲမှ နည်းလမ်းလေးများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ (အောက်တွင် ဧရားနေ့တားသည်) နိုင်ငံရေးသိုးကွားကစားသည့်အဲ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုက အလွန်အလွန် အရေးပြုပါသည်။ အာဏာရှင်အနီးရဘက်က ရှိစက်ကြိုးကြုံတ်သော်လည်း အတိုက်အခံများဘက်က ချီးမွမ်းရလောက်အောင် စည်းကမ်းသေဝပ်ပြီး အကြမ်းဖက်မှု လုံးဝမှုသည် ကို အခြားသုများက မြင်လာလျှင် အနီးရဘက်က တပန်းရုံးပြီးဟာသာ မှတ်ရမည်။ အနီးရအပ်စုများထဲမှာပင် သဘောက္ခာလွှဲမှုများ ပေါ်လော်လိုစ်မည်။ ထိုမြှုမေက အနီးရကို ထောက်ခံနေကြသွားများ၊ ပြည်သုများ၊ ပုံ့က်ခွဲတွင် မပါဝင်သုများတို့ကပင် အတိုက်အခံများဘက်ကို ထောက်ခံလာကြောင်းပေါ်လိုစ်မည်။

အခြားအရေးကိုများတွင်မှာ မလွှာမရောင်သာသာဖြင့် အာဏာရှင်များကို ကျောင်းမှန်း၊ ကန်ဖုန်း၊ သီသွားကြောင်းအောင် အနည်းငယ်များ လုပ်စင်မှုပြုရမည်။ စိတ်ပျော်မှု၊ အနီးရရုံးမှုတို့ကြောင့် အကြမ်းဖက်သည်နည်းကို သုံးချင်သုံးလာကြလိုစ်မည်။ သို့တော်းမဟုတ် အချို့ရှုစုကလည်း အကြမ်းဖက်ချင်စိတ်မှုပေါ်လာကြလိုစ်မည်။ အကြမ်းဖက်နည်းကို သို့ပြီး လက်မလွှာတ်ချင်သလိုလို ရှိကောင်းရှိလာကြမည်။ ထိုသို့စိတ်မှုပေါ်လာသည်။ သို့သော်လည်းကောင်းမူသည်။ အကြမ်းဖက်သည့်နည်းနှင့် အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ဖွဲ့ခြားသားရန်လိုစ်သည်။ မည်သည်အချက်မှားအပေါ်ကို မှတ်ညိုပြီး ခွဲမြေးသားကြမည်။ ပထဝါအနေအထားအတိုက်၊ တိုင်းသုပြည်သားတို့၏ အလုပ်အကိုင်အလိုက်၊ အချိန်ကာလအလိုက် တောင်းဆိုနေသည်အချက်မှားအပေါ်မှတ်ညျှော်ခွဲမြေးရမည်။ ဤသို့ခွဲမြေးမထားလျှင် အင်အားကောင်းကောင်းနှင့် အောင်မြင်စွာ အေားချိုင်ခဲ့သော နိုင်ငံရေးအနီးတူမှုနည်းသည် အကြမ်းဖက်သည့်နည်းကြောင့် ခုက္ခာအကြောင်းအကျယ် ရောက်သွားနိုင်သည်။

နိုင်ငံရေးအနီးတူမှုများလုပ်သည့်အခါ အသေအပျောက်၊ အထိအခိုက်ရှိကြမည်ဖြစ်သော်လည်း စစ်ရေးနည်းနှင့်တိုက်သော တိုက်ပွဲများလောက် မဆိုးဝါးကြောင်း သို့မို့တွင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုမြှုမေကအကြမ်းမဖက်သည့်နည်းနှင့်တိုက်လျှင် တာဘက်နှင့်တာဘက် အပြန်အလုန် မဆုံးနိုင် သတ်ပြတ်ရက်စက်နေမှုများ ရှိနောက်တို့ပေါ်မည်။

အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းတွင် အာဏာရှင်အနီးရန်း ငါးတို့၏ အကြမ်းဖက် ပိုနိုင်နိုင်နှင့် မူအပေါ်လွှာတဗ်ကြောင်းရှိမရှိရန်းနှင့် သို့မဟုတ် ကြောက်ရွှေ့လျှော့နည်းလော့နည်းစေရန် အထူးလိုအပ်သည်။ ထိုမြှုမေက ထိုသို့သော စိတ်ဓာတ်များ ထွန်းကားရန်အတွက် ပြစ်ပျိုးထောင်ရန်လည်း လိုအပ်လှသည်။ ထိုသို့ကြောင်းရှိမဲ့တို့ကို ပယ်ဖျက်

နိုင်ခြင်းသည် ပြည်သူတေသနအပေါ် ဖုန်းထားသော အာဏာရှင်တို့၏ ပုဂ္ဂနိုင်ခြင်း မှတ်ဆုံးစွဲလုပ်နည်တွင် အမိန့်မျက်စိန်

ခွင့်ခွင့်လင်းတင်း လုပ်သိန့်ကာလုပ်း၊ လျှို့ဂုဏ်သိန့်စာ၏ လျှို့ဂုဏ်း၊ စာဆင့်စာထင်း ဖြင့်ပါဝေ။

လျှို့ဂုဏ်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လူညွှန်စားရခြင်းနှင့် ပြောောက်လုပ်ရှားမှုများ ပြုစည်ဆောင်ရွက်ခြင်း များသည် အကြမ်းမဖက်လွယ်ရှားမှုများတွင် အထူးခေါင် လုပ်နည်းများဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် အတိုက်အခံ တိုဘက်က အကြော်အစည်း၊ အစီအစဉ်များကို အနီးရဘက်က ရဲများ၊ ထောက်လုမ်းရေးများ မသိအောင် လုပ်ရန် စက်ခဲသည်။ လျှို့ဂုဏ်အနေသိမှုများဟာကိုက ကြော်လိုက်လျှင် ကြောက်၍ ပုန်းလျို့ဂုဏ်လျိုးလုပ်ရသည်။ တို့ထိုပုန်းလျို့ဂုဏ်လျိုး လျှို့ဂုဏ်လျိုးလျှင် ရာသည်။ လျှို့ဂုဏ်လျိုးမှုလုပ်ချင်သူများ နည်းသွားမည်။ တို့ထိုလျှို့ဂုဏ်လျိုးလုပ်လိုက်နေရသည်။ အတွက်လည်း လျှို့ဂုဏ်လျိုးလျှင် အခြေအနေမရှိသော သက်ဥမက်းမှုများ၊ စွင့်ခွဲမှုများ ပေါ်လာလိမ့်မည်။ အစီးရ ဘက်က သူလျှို့မှုများ၊ ဖော်ကောင်များ ဘယ်သူတွေလဲဟုတေသန အခြေအမြဲ့မှေးခွဲနှင့်များ ပေါ်ပေါက်လာပေမည်။ လျှို့ဂုဏ်ပြီးလုပ်နေရသည်။ အတွက်မြတ်ခွင့်သော မြတ်မျှကြောရှင်စွာ တိုက်နိုင်မည်ဟုလည်း မပြောနိုင်။ တို့ထို မလျှို့ဂုဏ်ဘဲ ပိမိတိုးအကြော်အစည်း၊ ပိမိတိုးစီအစဉ်များကို ပွင့်စွဲလွင်လင်းလင်းနှင့်လျှင် ဘယ်လောက်ကြော အောင်တိုက်မည်ဟု ချိန်ဆနိုင်သည်။ တို့မျှမက ပိမိတို့လျှို့ရားမှုသည် အမှန်တကယ် အင်အားတောင်တင်းသည့် ပုံသဏ္ဌာန်ဖော်လာလိမ့်မည်။ လျှို့ဂုဏ်စွာလုပ်ကိုင်ရွက်ပြည်းသည် အပြော်လွယ်သော်လည်း တကယ်တင်း လုပ်ကြော် သည့်အခါ ပြဿနာရှိစွေးလာတတ်သည်။ ထို့တော် အချို့သော ဆန်ကျင်ရေး လျှို့ရားမှုများ လုပ်သည့်အခါ လျှို့ဂုဏ်ပြီးလုပ်သုင်သော အရာများလည်း ရှိပါသာ်။ အကြမ်းမဖက်လွယ်တိုက်မျှမှုများ ပါ လျှို့ရားမှုနှင့် အာဏာရှင်တိုဘက်က ပျက်စီခေါက်ထောက်ကြည့် စုစုံဖော်ရေးနှင့် နေ့စွဲမှုများအပေါ် နားလည်တတ်ကျမ်းသူတို့က နှုန်းစပ် စပ်နှင့် သုံးသပ်မြှုပြုမည်။

ပြောောက်တော်လုန်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို တည်းဖြတ်ပုန်းဖြန့်ဖြော်စာသုံးသည့် အလုပ်၊ စာရားမဝင် တိတ်တိတ်ပုန်းလျှို့ရသည့် ပြည်တွင် အသုဝ္းသည့်အလုပ်၊ အာဏာရှင်အစိုးရရုံး လျှို့ရားမှု တို့ကို သတ်းထောက်လွမ်းရသည့်အလုပ်စာသည်တိုမှာ အလုန်အဂွန် အရေးကြီးသည်။ အတွက်မြတ်ပုန်းလျှို့ရားမှုများကို လျှို့ဂုဏ်ပြီး လုပ်ကြရန်လိုအပ်သည်။

အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းကို အသုံးပြုဆန်သူများသည် ပုံငါးပိုကာလ တလျောက်လုံး အဆင့်အတန်း မြင့်သော အပြုအမှုများ၊ ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။ အထူးစည်းကဗ်မှ စည်းကဗ်နှင့်သေဝင်ရမည်။ စည်းကဗ်နှင့် ပိုကာလရုံး လုပ်ရှားမှုများ ပြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် လူထုအင်အား အပြောက်အများ ပါဝင်ရန် လိုအပ်သည်ဆိုသည်းအချက်ကို မမေ့သင့်ပေး။ သို့သော် လျှို့ရားမှုတစ်စုံ ဖို့ ရှိပါသော အာဏာရှင်အမှုသား၊ အားကိုးအားထား ပြုလောက်သည့် လူထုအင်အားကို ရနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အာဏာရှင်နှင့်လျှို့ရားမှုများ၊ အာဏာရှင်နှင့်လျှို့ရားမှုများ

အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းကို အသုံးပြုကာ စစ်ဆင်သူများသည် နိုင်ငံရေးအန်တြှေ့ဌားတိုက်ရသည့် ပဋိပွဲများမှာ အမြှော်စေပြောင်းလွှဲနေကြောင်း သိရမည်။ ပိမိဘက်မှ လျှို့ရားမှုနှင့် ရန်သူတို့၏ တန်ပြန် လျှို့ရားမှု မှတ်၏ အပြန်အလုန်တည်းမြှို့၍ ပြောင်းလွှဲတတ်သည်။ သတိမလိုသော မည်သည်အရာများ အတည်အဖြတ်တိုက်ဖော်ရမည်။ သူဘက်ကိုယ်ဘက် ကြောောက် လျှို့ရားမှုများသည် အပြော်ပြောင်းလွှဲနေသည်။ အလျင်အမြှော်လည်း ပြောင်းလွှဲသွားတတ်သည်။ အာယ်ကြောင့်နည်းကို စိနိုင်မှုများအား အလျော့မပေး၊ ဆက်လက်ဖြော်နှင့် အကြမ်းမဖက်ဘဲ တိုက်နေကြခြင်းကို ဖြစ်ပါသည်။

ယခုလို ပဋိပက္ခဖြစ်လာသည့်အခါ တိုက်နေကြသည့် ဘက်နှစ်ဘက်တွင် ဉာဏ်အာဏာ ကျော်ဗျားသည့် ဘက်က ကျော် တိုက်သည့်ဘက်က တိုက် အပြောင်းအလွှာများ အကြီးအကျယ် ဖြစ်သွားတတ်သည်။ အကြောင်း ဖော်ပြီးတိုက်သည့်စံပွဲများထက် စိနိုင်သည်။ ရှုတ်ခြေားလည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ အကျိုးသက်ရောက်ဖွဲ့ယူ အမျိုး မျိုးလည်း ရှိလျှိုင်သည်။ ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ဉာဏ်အာဏာများ အမျိုးမျိုး ဖြစ်လာသည့်အတွက် အတိုက်အခဲ သမားများက တစ်စုတစ်ရွာလိုက်လျှင် အဆိုးအကောင်းများ ဖြစ်သွားနိုင်သည်။ မိမိတို့လှပပျော်ရှားနေသည့် လှပပျော်ရှားနေသည့်အနီးနှင့် အမြတ်ဆုံးနေသည့် အနီးနှင့်ကာလတွင်သာမက အခြားနေရာများကိုပို့ယူသွားနိုင်သည်။ အနာဂတ်ကာလတိုင်အောင် ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို အကောင်းအဆိုးလှပများက တိုက်နေကြသည့် နှစ်ဘက်စလုံး၏ မည်သည့်ဘက်ကိုမဆို အင်အားတက်လာအောင် လုပ်နိုင်လိမ့်မည်။ သို့မဟုတ် အားလျော်သွားအောင်လည်း လုပ်နိုင်လိမ့်မည်။

အကြောင်းမဖက်သွားက ရန်သွားတို့၏ ဉာဏ်အာဏာအပြောင်းအလွှာ အတိုက်အကျ ဖြစ်သွားအောင် ကိုလည်း လုပ်နိုင်ပါသည်။ လက်နှင့်စွဲကိုပို့တိုက်သည့်စံပွဲများက လုပ်နိုင်သည့်ထက် စိမ့်အရာရောက်နိုင်သည်။ ဥပမာ...အာဏာရှင်အနီးရက ရှင်စာရွက်နေသည့်ကြေားက စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ သွေးရှိရှိရှိနှင့် အကြောင်းမဖက်ဘဲ တိုက်နေကြပြီးကြော့တွင် တာဘက်က အနေရအထိုင်ရ ကျော်သွားလိမ့်မည်။ မကျော်ချင်းဖြစ်သွားလျှင် ဖြစ်သွားမည်။ လူထု၏အယုံအကြည် ကန်ခဲ့သွားကြမည်။ ဆိုးသည်ထက် ဆိုးလာသည်အခါ အာဏာရှင်အနီးရ၏ စစ်သားများကပင် တပ်တွင်ပုန်ကန်များများ ပြုလုပ်လာလိမ့်မည်။ အာဏာရှင်အနီးရကို နိုင်ငံခြားအဆိုးရများက ပိုမြေးရှုတ်ချေလှာကြလိမ့်မည်။ ထိုမျှမာက ဤကဲ့သို့ ကျွမ်းကျင်လိမ္မားပြီး စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ နိုင်ငံရေးအတိုက်များကို မလျော့တမ်းလုပ်နေကြသည့်အတွက် ယာင်က အာဏာရှင်အနီးရကို မသိမသာ ထောက်ခံနေသွားများ၊ ပုဂ္ဂိုက္ခဖြစ်နေသည့်ကိစ္စအတွင်း ကြေားနေခဲ့သွားများ စသည်တို့က အကြောင်းမဖက်သည့်ဘက်ကို ယိမ်းလာကြလိမ့်မည်။

၁၆၂ ပြောင်းလေ့နေးသော်မှုး။

အကြောင်းမဖက်သည့်တိုက်နည်းများကြောင့် အပြောင်းအလဲလေးမျိုး ဖြစ်လာစေနိုင်သည်။ ပထမ အပြောင်းအလဲနည်းလမ်းမျိုးက ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲလှသည်။ ဖြစ်မှုးသည့်အခါများတော့ ရှိပါသည်။ အကြောင်းမဖက်ဘဲ သွေးရှိရှိတိုက်နေကြသွားများ၏ ခံစားနေရာသည့် ဆင်းရုံးကွဲကို ရန်သွားလို့ရာက်ကဖြော်ပြီး ကရုဏာသက်လာ သည့်အခါ သို့မဟုတ် အာဏာစီအန်နေသွားများဘက်က ရည်ရွယ်ချက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကို အကျိုးသင့် အ ကြောင်းသင့်ပြောင်းမျိုးနားလည်းမှုရှိရှိသွားသည့်အခါ အနီးရက တော်လှပသွားတို့၏ ရည်မှန်းချက်များကို လောက်ခဲကြလိမ့်မည်။ အာဏာရှင်များအား ဤကဲ့သို့ ထိုးစိတ်ပြောင်းသွားအောင် လုပ်လိုက်ခြင်းကို စိတ်ပြောင်းအောင်လုပ်ခြင်းသည် ရုံဖို့ရေးပြောင်းအောင်လုပ်ခြင်းသည်။ အကြောင်းမဖက်သည့်နည်းမြို့ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ ဖြစ်ပါသည်။ တပေါ်တရာ့ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ပါ။ ဖြစ်လျှင်လည်း မပြောပေါ်လောက်ပါ။

ဖြစ်မှုးနေသော ပဋိပက္ခ၏ အခြေအနေနှင့် ပြည်သွားတို့၏ စိတ်သဘောထားများကို ပြောင်းလပြီး အကြောင်းမဲ့တိုက်သည့်နည်းကို သုံးသည့်အခါများလည်း ရှိပါသည်။ ထိုသုံးလုပ်လိုက်သည့်အတွက် အတိုက်အခဲ အနီးရက ရုံးတို့လုပ်ချင်သလို လုပ်ရှုမြော်ဖြစ်တော့။ ထို အပြောင်းအလဲ ရှိလှသည့်အတွက် အခြားပြောင်းအလဲ ရှိုးမျိုးလည်း ပေါ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ ငင်းသုံးမျိုးမှာ ထိုးလိုက်လော်ခြင်း(Accommodation)၊ အနှစ်နည်းနှင့် အ ကျော်ကိုင်ပြီး ကိုယ့်ဘက်ပါလာအောင် တိုက်တွန်းခြင်း(Coercion)နှင့် ရန်သွားလုပ်စွဲကို လွှာဆိုးလှုကောင်း ခွဲ့ခြားကာ အကဲ့ကဲ့အပြားပြားဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်း(Disintegration) တို့ဖြစ်သည်။ မည်သည့်အပြောင်းအလဲ မျိုးဖြစ်မည်အထိုင်သွား အာဏာလွန်မှုအတွင်း ဒီစိုက်ရော်အင်အားများဘက်ကို အာဏာဘယ်အတိုင်းအတာ အထိ ပြောင်းလာသည် မလာသည်ကို ကြည့်ရမည်။

ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့်ကိစ္စကို ချက်ချင်း သဘောတူဝါယဉ်သည့်သွားအောင် ကွဲပွဲနေသည့်အချက်များဟို သူ့ဘက်ကိုယ့်ယူဘက် ယေားချိနိုင်အောင် အပေးအယူလှုပ်လိုက်နိုင်အောင် မည်သည့်အချိန်အခါးများတွင် လုပ်ကြ မည်နည်း။ အကယ်၍ အတိက်အခြေနေသည့်ကိစ္စက သိပ်အရေးမကြီး၊ အတိက်အခံများဘက်က ထထွေကြ လျှပ်ရှားအတောင်နေသည့်အချက်များကလည်း အနိုးရတို့ သိပ်အန္တရာယ်ပြုနိုင်ပုံ မပေါ်၊ အာဏာလွှဲနှင့်ဆွဲတွင် အချိုအတိုင်းအတာအထိလျော့ပြီး လိုက်လျော့နိုင်သွင် လက်နှုဖြေနေသည့် ပဋိပက္ခကို သဘောတူဝါယဉ်သည့်အောင်လုပ်နိုင်သည်။ ဤပြောင်းလုပ်ကို လိုက်လျော့ခြင်း (Accommodation) ဟု ခေါ်သည်။ အလုပ်သမား သ ပိတ်များတွင် ဤကိုသို့ လိုက်လျော့လာအောင်လှုပ်ပြီး ပြုလည်းဆွဲရသွားတော်ကြသည်။ နှင့်နှစ်ဘက်စလုံး လိုလားချက်များ ရတန်သလောက်ရကြသည်။ ဘယ်ဘက်ကမှ ကိုယ်လိုချင်သည့်အရာများ အားလုံးမရပါ။ အနိုင်ကလည်း လိုက်လျော့ပြီး ပြုလည်းအောင်လုပ်ပေးလိုက်လျော့ အကျိုးရှုမည်ဟု မြင်လာလိမ့်မည်။ ဥပမာ...တင်းမာ နေသည်ကိစ္စများကို အဆင်ပြေအောင် လုပ်ပေးလိုက်နိုင်မည်။ ထိုအခါးပြုလည်းရတို့က အနိုင်ရတို့ မျှချွာတရန်ရသည်ဟု မြင်လာပေလိမ့်မည်။ နိုင်ငံတကာအလယ်တွင်လည်း ယဉ်ကျေးသိမ်မွေးသောအနိုးရဖြစ်ကြောင်း သိက္ခာဆယ်နိုင် သည်။ သိဖြစ်သို့ လိုက်လျော့မှုပြင် ပြုလည်းနှင့်မည့် တောင်းဆိုချက်များကို ဂရဂိုက်ပြီး ရွေးချယ်တတ်ရန် လိုအပ်သည်။ မည်သည့်ကိစ္စကျိုးများကို ဤ လိုက်လျော့ခြင်းနှင့် ပြုရှင်သုတေသနရှိ သေသေချာချာ ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အာဏာရှင်များ အမြစ်ပြေတဲ့အောင်ထိုက်လိုလှုပ်၏ ဤနည်းဖြင့် မရပါ။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အနိုင်ရနှင့် လိုက်လျော့သည့်နည်း။ အနိုးရက အချိုများအား ပြောင်းလဲအောင် လုပ်သည့်နည်းများထက် ပိုမိုစွမ်းရည်ထက်ပြောင်းသော နည်းများပြုခိုင်လည်း အကြမ်းမဖက်တိုက်ပွဲစိုး ဆင်ဆုံးနိုင်ပါ သည်။ ရုတုနွဲနှင့်ချို့ပြီး အကျော်လီပေးမှုများ ရှုနိုင်း၊ အာဏာဖိုဆိုင် လုပ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် လူမှုရေးရာ၊ နိုင်ငံရေး ရာတို့က ပြောင်းလဲစွဲပိုနိုင်သည်။ အထူးသွှေ့ခြေအာဏာအပြောင်းအလွှာ၊ အတက်အကျက်ရှိ ချိန်ဆနိုင်သည်။ အနိုးရက ရုပ်ရွေ့လှယ်၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးသည်တို့က ချုပ်ပိုင်မယားနှင့်အောင်ပုံးပိုင်ပါသည်။ အနိုးရအရာရှိ မြိုင်စိမ်းစိမ်းစိမ်းစိမ်း နှင့်သွေးသည့်အပိုဒ်အနေနှင့် ရောက်သွားသည့်အား မြိုင်စိမ်းပေးသော ရောက်တို့က ခေါင်းဆောင်များက သူ ရာတဲးနှင့်သူ ဟန်မပျက်ရှိရနိုင်ပြီး သူတို့လိုရင်း ပန်းဘိုင်ရောက်အောင် ပိုးတည်နေရေးသြားပြောင်းလည်း ဘာမျှ ထိသိရောက် ရောက်လုပ်နိုင်စွမ်းများသည့်အပြောအနေသို့ ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ဤကိုသို့ အကြမ်းနည်းကိုယ်လိုက်တို့က အကြမ်းမဖက်ဘဲ အကြမ်းကို အကြမ်းမဖက်ဘဲ အကြမ်းကို အကြမ်းတို့က ထိုနိုင်သည်။

အလွန်နှစ်းပါးလုသည့်အပြောအနေသို့ ရောက်သွားသည့်အခါးများတွင်မူ အကြမ်းမဖက်ဘဲ အကျပ်ကိုင် တိုက်တွန်းသည့်နည်းထက်ပို၍ လုပ်နိုင်ခြင်းများ အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ရန်သွားအနိုးရဘက်က ဘာမျှ ထိသိရောက် ရောက်လုပ်နိုင်သည့်အင်အားမရှိတော့သော်ပြင် အာဏာယန်ရားအဆောက်အအုပ်ကြီးပါ ဖြိုကျပျက်စီးသွားတော် သည်။ အာဏာဖိုဆိုင်သည့်ဘက်က ကိုယ်လိုက်တို့က ကိုယ်အားကိုပြီး အကျော်လီပေး အကျော်လီပေး အသိများ အပေးသိများ အကြမ်းတို့က ပိုင်းပိုင်းစိမ်းစိမ်းစိမ်းစိမ်း လုပ်ပြုနိုင်ကြသောအခါး အနိုးရအနိုးရတို့ ထိုနိုင်အောင် ပြုစွဲသွားပေလိမ့်မည်။ ရန်သွားအနိုးရဘက် တော်သွားများက ပိုမိုတို့အကြောင်းအခါးများ၏ အမိန့်ကို မနာခဲ့ဟု ပြုင်းဆုံးကြပို့ပိုင်မည်။ စင်တပ်နှင့် ရဲတပ်ပွဲတို့က လည်း ပုန်ကန်ကြမည်။ ငင်းတို့ကို တော်ခံနေသွားများကလည်း ငင်းတို့၏ခေါင်းဆောင်မှုကို အသိအမှတ်မပြု ကြတော့။ အနိုးရ၏လုပ်နိုင်ခွင့် မရှိခိုပြီး ပြုင်းဆုံးကြပေးလို့ ထိုနိုင်သွားသည်။ တို့နှင့်စွဲတော်အပြောင်းအလွှာပြောင်းလည်း အနိုးရတို့ ထိုနိုင်သွားသည်။ အကွဲကွဲအပြားများပြုင်းဆုံးနောက် လုပ်ခြင်း အနိုးရတို့ ထိုနိုင်သွားသည်။ အကျော်နှုန်းများအား အကြမ်းတို့က ထိုနိုင်သွားသည်။ ထိုနိုင်သွားသည်။ အာဏာနှစ်းနှင့် အရှုံးပေးရတော့သည်။ အနိုးရဘက်ရှုံး အစိတ်စိတ်အား ပျက်စီးသွားပေတော့သည်။

လွှတ်လပ်မှုအတွက် တိုက်ခွဲပြင်တော့မည်နိုင်သွင် အထက်ဘွင်းဖော်ပြခြုံသော ပြောင်လဲမှု နည်းလေး
မျိုးကို စွဲမြှုပြု မှတ်သားထားရမည်။ ငါးတို့သည် တခါတရဲ မထင်မှတ်ဘဲ ပေါ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ထို့သော်
ပဋိပက္ခဖြစ်လာသည့်အခါ အဆိပ်နည်းတရာ့မျိုးတည်းသာ မဟုတ်၊ လိုသလို သုံးသင့်သည့်နည်းများကိုသုံးပြီး
အပြောင်းအလဲများဖြစ်လာအောင် လုပ်နိုင်သည်။ အပြောင်းအလဲ ပြု၍လာမည့်နည်းများကိုသုံးပြီး ဘယ်
စစ်ဆင်ရေးများလုပ်နည်းကို စီစဉ်နိုင်သည်၊ အင်အားတော်လာစေနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာနိုင်မည်။ ယဉ်ပြု၍
တိုက်စိုက်နေကြသည့် ဘက်နှစ်ဘက်စလုံး၏ အင်အားမည်မျှရှိသည်။ အကြော်မှုပေါ်သူတွေက ဘယ်လို့တိတော်
ရှိသည်၊ မည်သည့်လိုလာဆုံးမျက်များကို ရည်မှန်နှင့် တိုက်နေကြသည် စသည့်အချက်များကို ကြော်ရမည်။ ဤသို့
စဉ်းစားပြီးမှ သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများကို ရွှေချယ်ရမည်။

နှင့်ဝေးအံဘဏ်ပြုပြီးအား ပြု ရှုံးနှင့်အောင် ဒီဇိုင်းရေးနည်းများ

အင်အားသုံးပြီး အကြော်မှုပေါ်တိုက်လိုက်သည်တက် အကြော်မှုပေါ်သည့် တိုက်နည်းများနှင့် တော်လှန်
ခြင်းသည် ပုံစံတော်သည်။ နိုင်ငံရေးအသိုင်းအတိုင်းအား ဒီဇိုင်းရေးအား ဒီဇိုင်းရေးနည်းပေးနိုင်
သည်။ ဒီဇိုင်းရေးနိုင်စိတ်စာတရုံးရှိလာအောင် အမျိုးမျိုးပေးလေလာရှိသော်လှုံးပေးနိုင်သည်။

ဒီဇိုင်းရေးနိုင်စိတ်စာတရုံး သွော်သွင်းပေးလိုက်သည့်အတွက် အကျိုးယူတ်စေနိုင်သည့် အချက်တွေကို
တော့ရှုပါသည်။ ယင်အာဏာရှင်လှတ်နက် ပြည်သူတို့အပေါ် ပိုနိုင်းရှိ အာဏာတည်ပြုအောင် လုပ်နိုင်သည်။
သို့သော် နှင့်ရေးအောင်ကုန်မြှုပြုအောင်ပြုလာပြီး ဒီဇိုင်းရေးအားအုပ်များ နိုးကြားလာသောအခါ ယင်အာဏာ
ရှင်လှတုစု၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များအတိုင်း လုပ်၍ မရတော့သည့်အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒီဇိုင်းရေးနိုင်စိတ်စာတရုံးများ နှိုးကြားလာသောကြောင့် အကျိုးရှိလာသည်ကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။
ပြည်သူတို့ကို အကြော်မှုပေါ်သည့်နည်းများကိုသုံးပြီး သူတို့၏ ခံစားစွဲ၊ ခံစားတိုက်သည့် အခွင့်အရေးများရရှိအောင် ကာကွယ်
တတ်ရန် သင်ကြားပြသပေးသည်။ သူတို့၏ ခံစားစွဲ၊ ခံစားတိုက်သည့် အခွင့်အရေးများရရှိအောင် နည်းလမ်း
ပြေားသည်။ ရှိနေဆဲ အာဏာရှင်များကို အန်တုန်သည့် သို့မဟုတ် အနာဂတ်တွင် နောက်ထပ် အာဏာရှင်
အဖို့ရှားခဲ့ ထပ်တက်မဟုတ်ဘုရားကြောင့် ပြိုတော်ကာကွယ်တားဆီးနိုင်သည့် နည်းများကို သင်ကြားပေးသည်။ ဤ
သည်မှာ ဒီဇိုင်းရေးအား ထွန်းကားလာခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများဖြစ်သည်။ အကြော်မှုပေါ်သည့်နည်းနှင့် တိုက်
ပြီး ဒီဇိုင်းရေးအား ထွန်းကားလာသောကြောင့် အောက်ပါအကျိုးသောကြောက်မျှများလည်း ရရှိနိုင်သည်။

- ❖ အကြော်မှုပေါ်သည့်နည်းအကော်အကျော်ပြုရှိခြုံပြီး နားလည်ကျမ်းကျင်လာခြင်းကြောင့် ပြည်သူ
တို့သည် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အယုံအကြည်ရှိရှိလာကြဖို့မည်။ ထိုကြောင့် အနီးရကာ မြိမ်းမြောက်လာ
သည့်အခါ မကြောက်မခဲ့ဘဲ ပြန်လည်တိုက်ပွင့်ကြဖို့မည်။
- ❖ အကြော်မှုပေါ်သည့်နည်းများကို အသုံးပြုပြီး အကုအညီမပေးဘဲ နေ့နိုင်သည်။ အာဏာ ဖိုးဆိုနိုင်
သည်။ ဒီဇိုင်းရေးအား အသုံးမပြုဘဲ အုပ်ချုပ်နေသည့် မည်သည့်အနီးရကိုမဆို အတိုက်အခဲ
လုပ်နိုင်သည်။
- ❖ အကြော်မှုပေါ်သည့်လွှဲပြုများလုပ်ပြီး ဒီဇိုင်းရေးနိုင်းလမ်းများအရ လွှတ်လပ်မျှများရအောင်
လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ယင်က ချုပ်ချုပ်ခံခဲ့ရသူမျှ ဒီဇိုင်းရေးနိုင်သည့်အခါ လွှတ်လပ်စွာ ပြော
ဆိုနိုင်စွာရှိလာမည်။ လွှတ်လပ်သည့် စာနယ်မင်းများ ထုတ်ဝေနိုင်တော့မည်။ အစည်းအရုံးများကို
လွှတ်လပ်စွာ ဖွံ့ဖြိုးနိုင်တော့မည်။ လွှတ်လပ်စွာ စွမ်းနိုင်တော့မည်။
- ❖ အကြော်မှုပေါ်သည့်လွှဲပြုများကြောင့် ရပ်စွာနယ်များရှိ အရပ်သား အဖွဲ့အစည်းများ
အစွမ်းရှည်လာအောင် လုပ်နိုင်သည်။ မျက်ကိုသိခဲ့ရသည့်အားများကို တဖန် အသက်ပြန်စွာ
လာအောင် အင်အားတော်လှုံးလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဤ အချက်များသည် ဒီဇိုင်း

- ရေစိန်အတွက် အရေးကြီးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်လို့သော် ထိုအသင်းအဖွဲ့များသည် ပြည့်သူ တို့၏ အင်အား၊ စွမ်းရည်ကိုအသုံးပြုခြီး အာဏာရှင်ဖြစ်လာနိုင်သည့် အနီးရတို့၏ အာဏာများ ကို ကြိုတင်ပြီး ချုပ်ချက်ဆန်သည် တားဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည်။
- ❖ အာဏာရှင်ဆန်သည့် အနီးရတို့၏ လက်ပါးစေရများက ဒီနိုင်လာသည့်အခါ လူထုအင်အားကို အသုံးပြုခြီး အကြမ်းမဖော်သည့်နည်းလင်းများဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သည်။ စစ်တပ်နှင့် အကျပ်ကိုင် လာလျှင်လည်း အာဏာဖော်နိုင်သည်။
  - ❖ အာဏာရလုတ္တရုံ၏ အာဏာရေးသောက်ဖြစ်များ ပြတ်တောက်သွားစေနိုင်သော နည်းလစ်းများ ကို ပြည့်သူတို့နှင့် ငင်းတို့၏ လွတ်လပ်သော အသင်းအဖွဲ့များ အသုံးပြုတတ်အောင် အကြမ်းမ ဖက်သည့်နည်းက သင်ကြားပေးသည်။ အာဏာရှင်တို့ ဆက်လက်ကြီးစီး မနေနိုင်အောင် လုပ်လိုက်နိုင်သည်။ ဤသည်မှာ ဒီဇိုက်ရေးစီးပါးကို ဖွင့်လှစ်ပေးလိုက်ဖြင့် ဖြစ်သည်။

၁၁ ကြို့မြောက်သည့်တို့၏ ခဲ့ခို့ ပြုမြှင့်လှုပ်ရာ ၁၁ ချောက်များ။

အထက်တွင် တင်ပြခွေးနှင့် ခဲ့သည့်အတိုင်း အကြမ်းမဖက်သည့်လျှပ်စွဲများ မျှလို့သည်မှာ ရှုပ်တွေးသော နည်းများကိုသုံးပြီး တိုက်ရသည့်တိုက်ပွဲဖြစ်ကြောင်း၊ နည်းအမျိုးမျိုးအတွေတွေ ကျင့်သုံးရကြောင်း၊ အပြောင်းအ လွှဲရှိလာအောင် နည်းအမျိုးမျိုးကို နိုင်းဖြေရကြောင်း၊ ဘယ်လို့ အမှုအကျင့်များလိုကြောင်း၊ စသည်ဖြင်သူခဲ့ကြရပြီဖြစ်သည်။ အထူးသာဖြင့် အာဏာရှင်စနစ်ကိုတိုက်ရာတွင် နိုင်ငံရေးအာခံမှုများ ထိထိရောက်ရောက်ဖြစ်လာ စေရန် စွဲစပ်သေချာစွာစဉ်းစားပြီး ပြင်ဆင်မှုများ လပ်ရန်လို့သည်။ အစီအစဉ်များ ကျကျနှစ် ရေးဆွဲရမည်။ လိုအပ်သည့် အကူအညီများရအောင် ကြိုးစားရမည်။ ဝေဖန်လေ့လာဆန်းစစ်၍ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးက ကြည့်ရမည်။ အရေးကြီးလုသည့် တိုက်ပွဲဆင်ပွဲဆင်နည်းများကို မည်သို့လျှပ်ဆောင်ရမည်ကို ယခု ဆက်လက်ခွေးနှင့် ကြိုးစီးပါး။

အဆန်း - ၆

ဗြိုဟာဒြောက် စီစဉ်မှုများ ကြိုးကြုံ ရေးဆွဲရန်လိုသည်

၃၀

ကာရွင်အနိုင်ရှိ နိုင်ငံရေးအန်တုရန်အတွက် လွှဲခေါ်ခြင်းကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်စတင်နိုင်သည်။ ယင်အခါများကမူ ကြိုးကြုံပြုခြင်း အိမ်အစဉ်များ မလုပ်ခဲ့ကြရချေ။ မထင်မှတ်ဘဲ အရေးအခင်းဖြစ်လျှင်သာ ထတိက်လိုက်ကြောကြိုးကြုံပြုခြင်း အိမ်အစဉ်များ လုပ်ခဲ့ကြရချေ။ လူများက နစ်နာချက်အမျိုးမျိုးတို့ကို ရင်ဆိုင်လာရ၍ ရတ်ခြည်းထဲ ဖြောက်လိုက်ရသည့်အခါလည်းရှိသည်။ သို့သော် များသောအားဖြင့် အနိုင်ရှိရက ရက်စက်ကြမ်းကြိုးများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်လာသောကြောင့်ဖြစ်တတ်သည်။ ပြည်သူများက လေးစားယုံကြည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုးတယောက် ကို ဖော်ဆီးလိုက်သောကြောင့်ရှင်းရှင်း သတ်ပစ်လိုက်သောကြောင့်ရှင်းရှင်း ရှားအား ပိုမိုပိုမိုချက်ချင်နှင့် မူသစ် ပြောင်း၊ အမိန့်အသစ်များ ထုတ်လိုက်သောကြောင့်ရှင်းရှင်း စားသုံးသူပစ္စည်းများ မလောက်မင်ဖြစ်လာသောကြောင့်ရှင်းရှင်း သာသောရေးကို စောက်လာသောကြောင့်ရှင်းရှင်း နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် နစ်နှင့်အထိမ်းအမှတ်ပွဲကြောင့်ရှင်းရှင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်ရှင်းရှင်း အိုးကြောင့်ရှင်းရှင်း ဖြစ်သည်။ တဝါတရား အာဏာရွင်အနိုင်ရှိရက ပြည်သူတိုးတော်သွက်လာအောင် လုပ်လိုက်ခြင်းကြောင့်ရှင်းရှင်း တော်းလောင်သည့်အလား ဟန်ကန်ထဲ့ပြီး အိုးကြောင့်ရှင်းရှင်း မျိုးလည်း ရှိသည်။ ဘယ်ကမ်းဆိုက်မည်မသိ မစ်းစားဘဲ ထဲ့လွှဲပို့ခြင်းသာဖြစ်သည်။ သုတေသနသူသုံးတိုးတယောက်ကဖြစ်စေ လူနည်းစုကဖြစ်စေ မခံချင်၍ ထဲ့လွှဲလိုက်ပြီး လူများက ထောက်ခံလာအောင် ဆွေပေးလိုက်နိုင်သည့်အခါများလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ နစ်နာချက်တစ်စုတရာ့ရေးလောင်းစားသုံးတို့ကို အာဏာရွင်အနိုင်ရှိရက ပေါ်လာသောအခါ ယခင် ခဲ့ရဖူးသူများက ကိုယ်ချင်းစားပြီး အာဏာစိစေနိုင်သူတို့နှင့် ပူးပေါ်လာသောအောင် ဆွေပေးလိုက်ခြင်းကြောင့် မထင်မှတ်ဘဲ အကူအညီများ ထောက်ခံမှုများ ရန်ဖူးသုံးအခါများလည်း ရှိတတ်ပါသည်။

ယခုပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ဘာမှပြင်ဆင်မှုမရှိ ရတ်ခြည်းဖြစ်မွာအဲသည့် တိုက်ခွဲများသည် အကျိုးဖြစ်တွန်းသည့်အခါလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ သို့သော် မကောင်းသည့်ဘက်ကများသည်။ ရုပ်နှင့်ရီဆိုသလိုအိုးကြောင့်ရှိရက အာဏာရွင်တို့၏ရက်စက်ရှိမှုအပေါ် လက်တိုးမှုမရယူနိုင်နှင့် အလူးအလဲခံရတတ်သည်။ ပိမိတို့၏ တိုက်ခွဲမှုလည်း သဲတေသနသူလို ဖြစ်သူးတော့သည်။ ဒီပိုကရေးအောင်အိုးကြောင့်ရှိရက ဖြစ်ကတာတ်ဆန်း လုပ်လိုက်ကြရတတ်သည်။ သို့နှင့် ဒုက္ခအကြောင်းအကျိုးရောက်သွားတော့သည်။ အာဏာရွင်အနိုင်ရှိရက ဖြစ်ချိန်သည့်တိုင်အောင် ဒီမိုကရေးစိနစ်သို့ပြုးလုပ်နှင့် ကြိုးကြုံပြင်ဆင်မှုမရှိသည့်အတွက် အာဏာရွင်အသစ် နောက်တယောက်ကို မွေးထုတ်ပေးလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားတတ်သည်။

လုပ်နှင့်သည့်အတိုင်းအစဉ်

ကြိုးကြုံပြင်ဆင်မှုမရှိဘဲ အာဏာရွင်နှစ်ကိုဆန်းကျင်သော လူထဲလှပ်ရှားမှုသည် အနာဂတ်တွင် အရေးပါသောအန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လာမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ယခုအချိန်တွင်မူ အာဏာရွင်တို့ကို ဖြောက်လိုလှင် အတိရောက်ဆုံးနည်းများကို ရှာရမည်။ မည်သည့်နည်းက ပိုကောင်းသည်ကို တွက်ကိန်းချထားရမည်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကို ထဲ့သုံးသပ်ကြည့်ရမည်။ ပြည်သူတို့၏ သောာထားများ လွှဲပ်ရှားရန် အဆိုဒ်နှင့် စတင်စည်းရှုံးမည်။ ပြည်သူတို့ကို မည်သို့ စတင်စည်းရှုံးမည်ကိုလည်း တွေးတော့သားရမည်။ တိုင်းပြည်အတွင်းတွင် ဘာတွေဖြစ်နေသည်။ လူထဲက လွှဲပ်ရှားမှုအတွက် ဘာများလုပ်ပေးနိုင်မည်

ဆိုသည့်အချက်များအား ယုဇ္ဇာရှိရှိ အကဲပြတ်ထားချက်အပေါ် မူတာ၌၍ စဉ်လည်။ သိမှုသာ လွတ်လပ်မှု အတွက် ထိရောက်စွာ အသုံးပြနိုင်ပည့် တိုက်ပွဲဝင်ကြည်းများကို ဧရားလျှင် ချုပ်နှင့်လိမ့်သည်။

လူတေသာက်က တရာ့တရာ့ ဖြစ်မြောက်အောင်လပ်ချင့်လျှင် မည်ကူးသိလုပ်မည်ကို ဖြိုတင်စဉ်းစား စီမံထားတတ်မှ ဂါးနှင့်မြားရာကျသည်။ မိမိရောက်ချင်သည့်နေ့က အရေးကြီးလေလေ၊ သိမဟုတ် မိမိက ဆုံးရှုံးမှုကြီးမားနှင့်လေလေ ဖြိုတင်ပြင်ဆင်ထားကြရှုံး စို၍လိုလေလေဖြစ်သည်။

၂၂၂ ဟာမြောက်စီမံချက်များ အောင်ပြင်ရန်အတွက် ရန်သောက်ရယူ၍ အကျိုးအရှုံးအသုံးချုပ်နှင့်အတူးအရေးကြီးသည်။ အာဏာရှင်စနစ်ကို တွန်းလှန်သော အတိုက်အခဲတို့သည် အင်အားအထောက်အတဲ့လည်း မပြုလိမ့်စွာ ငင်းတိုးအပေါ် ထောက်ခဲ့သူတို့မှာလည်း အန္တရာယ်များပြားလှသည်။ အာဏာရှင်တို့သာက်မှာမူ အင်အားက အထူးများပြား၊ အဖွဲ့အစည်းအင်အားကလည်း ကြိုးမားလျှော့ပြီး ရက်စက်နာ ဖိန်းနှင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအချက်သည် ဖိမ့်ကရရာစို့လှပ်ရှုံးမှုအတွက် အထူးအရေးကြီးလှသည်။

၂၂၃ နေရာတွင် ‘၂၂၃ ဟာမြောက်စီမံချက်ရေးဆွဲမြောက်’ ဆိုသည်မှာ ယခုလက်ရှိအမြိအနေမှ နောက်အ ဖြစ်ပြောရမည်ဆိုလှသည်။ အမြိအနေကိုရောက်အောင် ပိုပေးနိုင်ပုံမည့်လမ်းစဉ်ကို ရေးဆွဲခြင်းပြစ်သည်။ စကားအ ဖြစ်ပြောရမည်ဆိုလှသည်။ အနာဂတ်ခို့ကိုရောက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့်အာတွက် တစ်မျိုးတစ်မျိုးဘာတွေလုပ်သွားကြရမည်။ မည်ကဲ့သို့ စဉ်းရုံးလှပ်ရှုံးမှုများလုပ်မည်လိုပေးပြီး အာဏာရှင်အစိုးရကို အားနည်းသွားအောင် စဉ်းရုံးလှပ်ရှုံးမှုများလုပ်ပေးပြီး အာဏာရှင်အစိုးရကို အားလုံးလှပ်သည်။ အထူးသိထားရမည်ကား ဤနေရာတွင် တိုက်ပွဲ၏ရည်ရွယ်ချက်ဆို သည်မှာ လက်ရှိအာဏာရှင်အစိုးရ ဖြစ်ချရပေးတရာ့တည်းကိုသာ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ သူနေရာ၏၌ ဒီမိကရေးစနစ်နှင့် အစားထိုးရန်ကိုပါ ဆိုလိုသည်။ လက်ရှိအာဏာရှင်ကို ဖြစ်ချုပ်နှင့်အတွက်သာ ရည်ရွယ်သော တိုက်ပွဲဝင်ပျော် ဟာဆိုလျှင် နောက်ထပ် မင်းဆိုးမင်းညွှန်တယောက် ထပ်မံပေါ်ပေါက်လာမည်ကို စိုးရိမ်ရသည်။

၁၁၆၈၇၄၈: အွေးရှာတွင် ၁၉၅၄ မှုပျော်အသင်းဆောင်များ။

ကဗျာအရပ်ရှင်တွင် လွတ်လပ်ရှိကို သက်ဝင်ယုံကြည်၍ တိုက်ပွဲဝင်သွေးအချို့တို့သည်၍ လွတ်မြောက်မှာ အတွက် မည်သို့စွမ်းဆောင်ရာမည်ကို အစွမ်းရှုံးသောက် မဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြပေး။ လူပ်ရှားမူတဲ့ စြိုးမလုပ်ပါ တိကျသော စီမံမြားမှုများကို ဥက္ကလာန်ယုံကြည်၍ ဖြိုတင်ပြင်ဆင်ချုပ်တားရန် အလှန်အလွန်အရေးကြီးရှိ မသိဖြေသည်ကများသည်။ ထို့ကြောင့် စနစ်တော်ဖြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို သယ်အခါကမှ မလုပ်ခဲ့ကြ။

အဖြော့အမြိနိုက်ဖြေသည့်သွေးမှုများက မိမိတို့ဖြေသည့်သွေးမှုများနှင့်ရေးလုပ်မှုရရေးအတွက် လိုအပ်သော ဖြိုတင်စီမံချက်ကို အဘယ်ကြောင့် ဖြို့တော်ဆုံးဖြော့မြို့အောင်စားထားထွက်သော ဖြော့မြို့အင်အောင်အား မျှေားသည်။ မျှေားသော အနာဂတ်အပေါ်မှ မြို့တော်မြို့အောင်အား မျှေားသည်။ မြို့တော်မြို့အောင်အား မျှေားသည်။ မြို့တော်အပေါ်မှ မြို့တော်မြို့အောင်အား မျှေားသည်။ မြို့တော်မြို့အောင်အား မျှေားသည်။ မြို့တော်မြို့အောင်အား မျှေားသည်။ အလုပ်မဟုတ်သည်ကား မှန်သည်။ အာဏာရှင်အစိုးရက အချိန်ရှိသရွေးအနောင့်အယ်က်တွေ ပေးတတ်သေးသည်။ အရေးတော်မြို့အောင်ချင်လျှင်မှုများကို လုပ်လျှင့်လည်း လုပ်ဆောင်သေးသည်။ ထို့သို့ မနိုင်မနိုင်ပြုဆောင်မှုများကို အတိုက်အခဲခေါင်းဆောင်မှုများသည် ကြောက်လည်း ကြောက်၊ အချိန်လည်းမေပးနိုင်သွေးဖြော့မြို့အောင်ပြင်ဆင်မှုများကို လှစ်လျှော့နှုန်းကိုကြောက်လည်း အဖြော့တဲ့ ဥက္ကလာ

ဒီမိကရေးစနစ်အားစုံမှုများသည် ဖြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများလုပ်ရမည့်အစား အာဏာရှင်အစိုးရက တရာ့

ကလေးကို ဘယ်အတွက် အာရုံစုစိုက်ပြီးသုံးရမည် ရှိစုစုဖူး အင်အားလေးများကို မည်ကဲသို့အသုံးချရမည် စသည့် ဆန်ကြားချက်များလည်း မရှုပေ။

အချို့အသင်းအာဖွဲ့များနှင့် ဒီမိုကရေစိအင်အားစုံများကလည်း ပြောတင်စိစဉ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းကို သိ ကြသည်။ သို့သော် ရရှုည်တိကိုပဲကြည့်။ ရေတိတိကိုရန်ကိုသာ ကြည့်ကြသည်။ သို့မဟုတ် မည်သည့်နေ့း ဖြင့် တိုက်မည်ဟူသော နည်းပူးဟာကိုသာ စဉ်းစားတတ်ကြသည်။ ထိုသူများသည် ရရှုည်တိကိုရန် အစီအစဉ်ကို ရှုပ်လိုက်ပဲ ပြင်ချင်မှုပြင်ကြလိုနိုင်မည်။ ရရှုည်တိကို အစီအစဉ်ကို အဲချို့မျှနိုင်ဟု ထင်ကြသည်။ တခါတရုံ သူတို့သည် တိုက်စစ်ဆင်ပဲဆင်နည်း(မဟာဗုဒ္ဓဟာ)ကို မစဉ်းစားတတ်။ မဆင်းစစ်တိုက်ပဲအတွက် အကြောင်းကောင်းနှင့် လုပ်ရမည့်အား ရန်သူ ဘက်က လုပ်နေသည်များကို ပြန်ချေပေါ်သည်အတွက် ဘာမျှမလုပ်နိုင်။ အဆိုပါခေါင်းဆောင်များသည် အသေး အဖွဲ့အလုပ်များကို ထပ်တလဲလဲလုပ်၍ အချိန်ကုန်နေသည်။ ရေတိလုပ်နှင့်များနှင့်သာ အချိန်ကုန်၊ အားကုန်ဖြစ်နေ ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ နည်းလမ်းသင်များကို မရှာဖွေနိုင်။ မိမိတို့ရည်းတိုင်းတွင် အရယူနိုင်မည့် များပြား လူသာ အကြားနည်းလမ်း လုပ်ဟန်များကို မရှာဖွေနိုင်ကြပေ။

ဒီမိုကရေစိလုပ်ရှုံးမှုအချို့တို့တွင် အာဏာရှင်အစီးရကိုဖြတ်ချက် ဘက်ပေါင်းဗုံး ပြည့်ဝစ်လင်သည်။ လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ထားချင်ထားကြမည်။ လတ်တလောချက်ချင်းလုပ်ဆောင်းဖြစ်မည် ကိစ္စများကိုသာ အာရုံစိုက် ပြီး လုပ်နေတတ်သည်။ ဤဘို့လုပ်ရသည့်အကြောင်းကလည်း အံဇာယ်ရှိပါသည်။ ဒီမိုကရေစိအင်အားစုံများ၏ စိတ်ထွင် ငင်းတို့၏အင်အားနှင့်တိုက်ပြီး အာဏာရှင်စနစ်ချုပ်ပြစ်ဗုံးများစေနိုင်သည်ဟု တကယ်တမ်းယုံကြည် ထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် မည်ဟုသိလိုပြီး အာဏာရှင်စနစ်ကို ဖြတ်ချေမည်ဟု စိမိကိန်းများရေးဆွဲခြင်းသည် စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ အချိန်ကုန်သည်။ ဘာမျှ အရာမရောက်ဟု ထင်ကြသည်။ ရက်စက်ကြမ်းကြော်ပြီး အခြောက်သည့် အာဏာရှင်အစီးရတို့၏လက်အောက်မှ လွတ်ပြောက်ရအောင်တိုက်ကြသည့်အခါ အင်အားကြီးမားလှသည့် စစ်ပတ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ကို ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ ထိုအခါ အာဏာရှင်တို့သည် သုတေသနလုပ်ချင်သောလို ဘာမဆိုလုပ်နိုင်ကြသည်ဟု ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ ယုံကြည်မျော်လင့်ချက် အခိုင်အမာမရှိသောလည်း ထိုလုစုံများသည် စိမိတို့ရတ်သိက္ခာကျမှုများအောင် အာဏာရှင်အစီးရတို့ အုပ်စုံမှုဖြစ်တော့မည်ဟုဆိုကာ အုံကြော်သည်။ ရာအဝင်တွင် မိမိတို့သည် မဟုတ်တာကို ငဲ့ခံနေသည့်သူများ မဟုတ်ကြောင်းကို ပြချင်၍လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ သုတေသနကိုယ်သုတေသနများ ဝန်ဆောင်ရွက်စွာ စိမိတို့ဝန်ဆောင်ရွက်သော သုတေသနလုပ်နိုင်ပုံများကိုကြည့်ပြီး မျှော်လင့်ချက်ကုန်ဆုံးပြီး အကြောင်းကြောင်းချက်အားချက်နေကြသည့်သူများပြုခြင်းကြောင်းသိရှာသည်။ သို့သော် သုတေသနကတော့ သုတေသနကိုယ်သုတေသန ဝန်ဆောင်ရွက်စွာ သုတေသနလည်း သုတေသနကိုယ်သုတေသန သိပုံမေပါဝါ။ ထို့ကြောင့် သုတေသနရှိ ရေးရှိချင်လည်း ဘာအကျိုးမရှိမည်မဟုတ်ဟု ထင်ကြသည်။

ယုံကပြာခဲ့သည်ကဲသုံး တိုက်ပဲအစီအစဉ်များကို ချမှတ်မထားခဲ့သည့်အတွက် ဒုက္ခပ်ပုံမှုအတွက် အာဏာများကို ဖြောက်သည်။ လုပ်သလောက် အရာမထင်။ မဖြစ်လောက်သည့် သာမညာကိုစုံများနှင့်သာ အချိန်ကုန်လုပ်နှင့်ဖြစ်တတ်သည်။ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့်အလုပ်များကို မလုပ်ဖြစ်။ အနစ်နာ ခဲ့သာမျှလည်း သဲတေသနနှင့်သာဖြစ်တော့သည်။ ဒီမိုကရေစိအင်အားစုံများက ဗျာဗားပြောကိုစီမံခိုင်းများကို ပြောတင်ပြီး ချမှတ်မထားလျှင် မိမိတို့၏ရည်မှုနှင့် ချက်မှုနှင့် ရေအောင်လုပ်နိုင်မည်မထင်။ ဖြစ်ကတ်ဆန်းလုပ်သွားသည့်အားလုံး အစီအစဉ်များ၊ လုပ်ချင်ရာလုပ်ပြီး လုပ်ရှုံးမြှုပ်နှံမြှုပ်နှံမှုများကို ရအောင်လုပ်နိုင်မည်မထင်။ ပြုချင်ရာတ်ဆန်းလုပ်သွားသည့်အားလုံး ပြုချင်ရာလုပ်မှုများ၊ လုပ်ချင်ရာလုပ်ပြီး လုပ်ရှုံးမြှုပ်နှံမြှုပ်နှံမှုများကို ရအောင်လုပ်နိုင်မည်မထင်။

တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လွတ်လပ်မှုအတွက် အာဏာများကို တိုက်ကွင်းတိုက်ကွင်းများကို ကြော်ကျယ်ပြန်ပြန် စောင့်ရောက်စွာ စောင့်ရောက်စွာ မဟုတ်သော အာဏာရှင်အစီးရတို့ဘက်တမ်း ပို့ရည်နေကြရသည်။ တကယ်တမ်းပြုမည်ဆုံးလျှင် ထင်သလိုလည်း မဟုတ်သောပါ။ အာဏာရှင်တို့၏သက်တမ်းကြောရှည်

မခနိုင်ပါ။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို စနစ်တကျ မလုပ်ဆောင်ကြသောကြောင့်သာ နှစ်နှင့်ချို့ သက်ဆိုရှည် အုပ်စီး နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ချုပ္ပာဒြောတိစီမံများအား ကြိုဘာဒီစီးခြင်းသူ၏ စာရေးပြီးသာ၏ ပည့်ကြုံသူ၏ ချို့သည်။

အဂ္ဂဗျာဟာ (Grand Strategy) စစ်ဆင်ရေးဆိုသည်မှာ ပဋိပဂ္ဂတုတ္ထုတွင် ပိမိတို့လိုလားချက်များ ပြည့်ဝစေရေးအတွက် လက်လှမ်းနှီးသည့်အင်အား အားလုံးကို (စီးပွားရေးအင်အား၊ စီတ်ဓာတ်အင်အား၊ အဖွဲ့အစည်းအင်အား၊ နိုင်ငံရေးရှင်ကျက်မှု၊ လုပ်အား စသည်တို့ကို ဆိုလိုပါသည်) ယင့်လျဉ်းစောင်းဆုံး သူနေရာနှင့်သူ မည်သို့သုံးဖွံ့ဖည်ဟု ကြိုတင်စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

အဂ္ဂဗျာဟာ (Grand Strategy) သည် အဖွဲ့အစည်းဆိုရာ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ငြင်းတို့၏အင်အား အရင်းအမြစ်များကို အလေးထားလေလာသည်။ ထိုနောက် ပဋိပဂ္ဂတုတ္ထုကြုံပွဲရှုရာတွင် အသင့် တော်ဆုံးနည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်သည်။ (ဥပမာ...အကြောင်းအကြောင်းများကို လုပ်ရှားမှု၊ သမားကို လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်) အဂ္ဂဗျာဟာတရပ်ရေးဆွဲရာတွင် တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ရွက်များသည် ရန်သူအပေါ် မည်သို့သော ဖြိုးအားပေးမှု ပြုလေလွှားမှုမှတ်က အထိရောက်ဆုံးဖြစ်သည်ကို သုံးသပ်စီးခွဲရန် လိုအပ်လှသည်။ ထို့ပြင် အဂ္ဂဗျာဟာတွင် မည်သည့်အခြေအနေနှင့် အသိချိန်အပါးမျိုး၏ မည်သည့်လုပ်ဆောင်ရွက်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်မည်။

(စစ်ဆင်ရေးကို ရှေးပြီးစဉ်းစားသည့်အပါ အစိကာစည်းကမ်းချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်ထားကြုံး အရေးကြီးသည်။)

အဂ္ဂဗျာဟာတွင် အကန့်အသတ်နှင့်ထားပြီး တိုက်သင့်သည့်တိုက်နည်းများကိုလည်း ရွေးချယ်ပြီး ဖော်ပြုသော ရမည်။ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းက မည်သည့်လုပ်ရှားမှုမျိုးကို လုပ်ရမည်ဟုလည်း ချမှတ်ထားပေးရမည်။ သုံးခွဲရမည့်ပစ္စည်း၊ ရနိုင်မည့်အကုဒ်အညီစာသည်တို့ကို မည်သို့ခွဲဝေရမည်ဟုလည်း လမ်းညွှန်ထားရမည်။

မဟာဗျာဟာ (Strategy) ဆိုသည့်မှာ ပိမိတို့လိုလားချက်တုတ္ထားအတွက် ဘယ်နည်းနှင့် တိုက်ပြီးယူ လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ကို စဉ်းစားခြင်းဖြစ်သည်။ ပိမိရေးချယ်ထားသည့်အဂ္ဂဗျာဟာ စဉ်းမျဉ်းစဉ်းကမ်းကို မပေါ်ကျော်ဘဲ တိုက်မြှင့်းဖြစ်သည်။ လိုလားချက်အတွက် တိုက်ပွဲဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်၊ ဘယ်အချိန်တွင်တိုက်မည်၊ မည်ကဲ့သို့တိုက်မည်၊ အထိရောက်ဆုံးဖြစ်အောင် ဘယ်နည်းကိုယ့်းမည် စသည်တို့ကို ညွှန်ကြားမြည်။ မဟာဗျာဟာဆိုသည့်မှာ ပန်ချိဆရာတ်၏ စိတ်ကူးနှင့် အလားတူသည်။ မဟာဗျာဟာရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားခြင်းသည် ပိသကာ၏ အဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ရန်သူနှင့်တိုက်သုံးအတွက် ပိမိတို့ဘက်က သေချာပေါက်ရှုံးနိုင်သည်ကို ကြိုတင်ပြင်ထားနိုင် သဖြင့် တိုက်ပွဲကိုမထိုက်ဘဲ ရှောင်လိုက်ခြင်းကဲ့သို့သော စစ်ပရိယာယ်သည် မဟာဗျာဟာပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အကျိုးရှိသော စစ်ပရိယာယ်များ ပေါ်ပေါက်ထွန်းကားလာအောင် ကြေားဆင်လုပ်ကိုင်ခြင်းသည် မဟာဗျာဟာ ထဲတွင် ပါဝင်သည်။ ပိမိတို့အနိုင်ရနိုင်လောက်သည်အထိ တိုက်ကွင်းတိုက်ကွင်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည့်အပေါ်မှ အောင်ပွဲခံနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မဟာဗျာဟာရေးဆွဲရာတွင် ပိမိအောင်ပွဲရသည့်အပါ ရသည့်အောင်ပန်းကို ကောင်းစွာ မည်သို့အသုံးပြုမည်ဆုံးနည်းလည်း ပါဝင်သည်။

တိုက်ပွဲတရာ့အတွင်း တိုက်ကွင်းတိုက်ကွင်းဆိုသည်မှာ တိုက်ပွဲအဆင့်အငယ်လေးများကို မည်သို့ဖော်ဆောင်ရမည်၊ ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်ရန်အတွက် ကွဲပြားသော အစိတ်အပိုင်းကလေးများကို သူနေရာနှင့်သူ အံဝင်ချင်ကျဖြစ်အောင် မည်သို့အသုံးပြုရမည်ဆုံးသောအချက်များအပေါ် အခြေခံပါသည်။ လုပ်ရှားမှုအသေးအဖွဲ့

များကို လုပ်ဆောင်သည့်အခါတွင် အသုံးဝင်စဉ်လုပ်ငန်းများ လုပ်နိုင်မည့်လုဂ္ဂကို ကျမ်းကျင့်စွာရွေးချယ်ပြီး အသုံးပြုတတ်ရမည်။ ထိုအချက်မှာလည်း စစ်ဆင်ရေးနည်းဖြူဗြဟာထဲတွင်ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် အောင်ပွဲဆင်နိုင်မည့် တိုက်ပွဲဝင်နည်းလင်းများကိုစေးချယ်ပြီး ထိနည်းလင်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များကိုလည်း ဤတင်စဉ်းစားထားရမည်။ နည်းလင်းအချို့မျိုး ဂွဲပြားသည့်အဆောက် လိုအပ်ချက်များမှာလည်း အမျိုးမျိုးကွဲပြားပေမည်။ သို့သော် ထိုလို အပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းထောက်ပုံပေးရှုနှင့် အနိုင်ရမည့် မဆိုနိုင်ပါ၊ အခြားသောအချက်များလည်း လိုချင်လိုလာ ပေလိမ့်မည်။

မဟာဗြိုဟာများကို ကြော်ဆောင်သည့်အခါ ဒီမိုက်ရေစိအင်အားစုံများသည် မြိမ်တို့၏ ရည်မှန်းချက်များကို ပြဋ္ဌာန်ပြုပြီး သတ်မှတ်ထားပြီး ထိရော်မှန်းချက်များရရှိရန်အတွက် မည်သို့ ထိရောက်စွာ ကြိုးပါး ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ထိုသို့တိကျသော အမို့ယ်လှယ်နှင့် ဆန်းစစ်လေလာမှုများရှိမှုသာ မြိမ်တို့ ရည်မှန်းချက်များမှ မည်သည့်ရည်မှန်းချက်ကိုလိုချင်လျှင် ဘာတွေလိုအပ်သည်။ မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သိရှိပေမည်။ လူပ်ရှားမှုနည်းလမ်းများ ပြင်ဆင်သည့်အခါတွင်လည်း ထိုသို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသို့ရန် လိုအပ်ပေသည်။

မြိမ်တို့၏ မဟာဗြိုဟာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်အတွက် နည်းဖြူဗြဟာ (Tactics)နှင့် လူပ်ရှားမှု နည်းလမ်းများ (Method of action) လိုအပ်ပါသည်။ နည်းဖြူဗြဟာဆိုသည်မှာ အကျပ်အတည်းတွေ့ခန်သည့်တိုက်ပွဲဖြစ်လာလျှင် မြိမ်သို့ ထိရောက်အောင် သုံးမြိမ်အတည်ပြုမည်ကို ကြည့်ရမည်။ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ကို ကြည့်ရမည်။ တကယ်တမ်းထိရောက်စေလိုလျှင် ထိနည်းဖြူဗြဟာများနှင့် လူပ်ရှားမှုနည်းလမ်းများကို ကောင်းစွာချေပဲတတ်ရမည်။ ထိုသို့ ရွေးချယ်ထားပြီးမှ ရည်မှန်းထားသော လိုလား ချက်များရရှိရန်အတွက် မျက်ခြည်ပြုပွဲကရရှိကြပါ့ပြီး အသုံးချလုပ်ဆောင်ရမည်။ ရည်မှန်းထားသော လိုလားချက်များရရှိရန် မလုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းဖြူဗြဟာများကြောင့် အချို့ကုန်လုပ်နှင့် ဖြစ်သွားနိုင်သည်။

အရွှေ့ဖြူဗြဟာ၏အကောင်အတွက် မဟာဗြိုဟာများကိုဆောင်ရွက်သူလို့ နည်းဖြူဗြဟာများကိုလည်း မဟာဗြိုဟာဆောင်အတွက်နှင့်သာ သင့်တော်သလိုအသုံးချရမည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်မှုးနှင့်ဆောင်ရွက်သူလို့အတွက် ရေးဆွဲထားသော မဟာဗြိုဟာ၏ အစိတ်အပိုင်းတရသာဖြစ်သည်။ ငှါးနည်းဖြူဗြဟာကို မဟာဗြိုဟာထဲက် ပိုမိုအချို့ကုန်တိတောင်းသောအခြားအနေများတွင်သာ အသုံးပြုသည်။ သို့မဟုတ် ပိုမို သေးငယ်သော လူပ်ရှားမှုနယ်ပယ်(စနာဒေသ၊ အွေးအစည်း) အတွက်သုံးသည်။ သို့မဟုတ် လူဦးရေပိုမိုကုန် သတ်ချက်ရှိသော အခြားအနေများ၊ ကန့်သတ်ချက်ရှိသော ရည်မှန်းချက်များအတွက်လည်း အသုံးပြုသည်။ အကြမ်းမှုတိုက်ပွဲတွင် လုပ်ဆောင်နေသော လူပ်ရှားမှုးအစိက သို့မဟုတ် သာမည်ဖြစ်မှုအပေါ်ကြည့်၍ နည်းဖြူဗြဟာ၏ရည်မှန်းချက်အတွက် လူပ်ရှားမှုးအပ်ချက်အတွက် လူပ်ရှားနေသည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ခွဲခြားသိမြောင်းသိန်း။

မဟာဗြိုဟာ၏ ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်မှုရရှိစေရန်အတွက် တိုက်စစ်ဆင်ရေးနည်းဖြူဗြဟာကို ရွေးချယ်အသုံးပြုသည်။ နည်းဖြူဗြဟာများသည် စစ်ဆင်နည်းရေးဆွဲသူ၏ လက်နက်များပင်ဖြစ်သည်။ ထိုလက်နက်များကို အသုံးချဖြူးမြိမ်ရန်သူလို့ထိထိရောက်ရောက် တိုက်ခိုက်နိုင်မည့်အခြားအနေကို ဖန်တီးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဆင်ရေးပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန် တာဝန်ရှိသာသည် တိုက်ပွဲ၏အခြားမှုးကို မှန်ကန်စွာ အကဲဖြတ်တတ်ရမည်။ အသင့်လော်ဆုံး နည်းပရီယာယ်ကို ရွေးချယ်တတ်ရန် အထူးအရေးကြိုးသည်။ အဆိုပါနည်းကို အသုံးပြု

တိုက်ပွင်မည့်သူများကိုလည်း အသုံးပြုမည့်နည်းပစီယာယ်များ၊ အသုံးပြန်လှုံးများအကြောင်းကို လောကျင့် ပညာပေးရမည်။

တိုက်နည်း (Method)ဆိုသည်မှာ သတ်မှတ်ထားသောလက်နက်များ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့် လှုံးနည်းများကို ဆိုလိုပါသည်။ အကြောင်းမဖက်တိုက်ပွင့်၏ နည်းလမ်းများတွင် ပြောက်ပြားလှစွာသော ရှုပ်ရှားမှုများပါဝင်ပါသည်။ (သတ်မှတ်အမျိုးမျိုး၊ စားသုံးသူသိတ်၊ နိုင်ငံရေးအကူအညီ မပေးသဲနေခြင်း စသည်တို့) အနေးတစ်တွင် သတ်မှတ်အမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ (နောက်ဆက်တွဲတို့လည်း ရှုပါ)

အကြောင်းမဖက်သည့်လှုံးမှုအတွက် ထိုရောက်သောတိုက်စစ်ဆောင်မှုပို့ စီစဉ်ရေးခွဲသည့်အခါ အဂ္ဂမျိုးဟာစစ်ဆင်နည်း၊ မဟာမျိုးဟာစစ်ဆင်နည်း၊ နည်းမျိုးဟာများနှင့် တိုက်နည်းများကို ကောင်းစွာရွေးချယ်ပြီး တိကျွော စီစဉ်ရေးခွဲထားရန် အထူးအရေးပြီးလှသည်။

ယခု ခွေးနေးခြုံသည့်သင်ခန်းစာ၏ အမိကအချက်မှာ လွတ်လပ်မှုအတွက် လှုပ်ရားမှုများ လုပ် ဆောင်သည့်အခါ မည်သည့်နည်းများအသုံးပြုမည်ကို ကောင်းစွာစဉ်းစားထားပြီး အစီအစဉ်များခွဲရမည်။ ထိုးထွင်း ဥာဏ်များကို အသုံးချုပ်မည်။ လိမ္မာပါးနှင့်စွာအစိအစဉ်များကို ကြိုတင်ချမှတ်မထားပါလျှင် ကုက္ခအမျိုးမျိုး ရောက်နိုင်သည်။ မိမိ၏ စိတ်ကျောဏ်ကို ထိုရောက်စွာအသုံးပြုတတ်လျှင် တိုက်စစ်ဆင်ရမည့် လမ်းစဉ်ကို ချုပ်စိုင် သည်။ ထိုးလမ်းစဉ်အတိုင်းလိုက်နာပြီး မိမိတို့ရရှိနိုင်မည့် အင်အားများကို အလိမ္မာနှင့်အသုံးပြနိုင်လျှင် ပြည်သူတို့အ နှုံး လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်နှင့် ဒီမိုကရောစိုလမ်းခကြောင်းပေါ်သို့ ခြေချေရောက်ရှိသွားနိုင်ပေလိမ့်မည်။

အခန်း - ၄

ဓာတ်လျှန်ပစ်ဆင်ရေးဘဏ္ဍကို ဘမီဘဝါယူပြုလုပ်

C အင်ပွဲရစေမည့် အခွင့်အလင်းများ ပိုမိုရှုံးစေရန်အတွက် အစိုးရတိဖြစ်သည့် ပေါင်းဆောင်များသည် နည်းနိသယာ အမျိုးမျိုးအား ထုံးနိုင်သည့် လုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲထားရမည်။ ငင်းအစီအစဉ်ဖြင့် နှုက္ခာစံစားနေရာလျှေားကို အင်အားတက်လာအောင် လုပ်ပေးနိုင်ရမည်။ အာဏာရှင်အစိုးရတိအားလုံး စေနိုင်ရမည်။ တည်တဲ့နိုင်မြတ် ဒီဇိုင်ကရေစိစနစ်ကို ဖန်တီးပေးရမည်။ သည်လုပ်လုပ်မည့် လုပ်ရှားမှုအစီအစဉ် များကို စိစဉ်နိုင်အောင် အခြေအနေကို သေချာစွာသုံးသုံးလုပ်ကြည့်ရမည်။ မည်သည့်နည်းလမ်းမျိုးက ပိုမိုထိရောက် နိုင်မည်ဆိုသည်ကိုလည်း ခန့်မှန်ကြည့်တတ်စို့လိုသည်။ ဤကဲ့သို့ သေချာစွာစဉ်းစားပြီး ဆန့်စစ်ခြင်းဖြင့် လွတ်လပ်မှုအတွက် တိုက်ပွဲတရာ့ချင်းစီ ဤၢဟာ (Campaign Strategy)များအတွက် စီမံ ဆောင်ရွက်မှုများ ပေါ်ထွေးလာနိုင်သည်။ အဂ္ဂၢဟာနှင့် တိုက်ပွဲတရာ့ချင်းစီဥၢဟာများဆိုသည်မှာ ဆက်စပ်နေသော လည်း တို့အလုပ်နှစ်ခုကို ဆောင်ရွက်သည့်နည်းများက တွေးစီဖြစ်သည်။ အဂ္ဂၢဟာတိုက်စစ်ဆင်နည်းများတို့ ဖော်ဆောင်ပြီးမှ မည်သို့မည်းတိုက်ကြည့်ဆိုသော တိုက်ပွဲတရာ့ချင်းစီအတွက် ဤၢဟာများကို ချမှတ်ထားနိုင်ပေးမည်။ အဂ္ဂၢဟာတရာ့ချင်းစီ ရည်မှန်းချက်များရှုံးရန်အတွက် တိုက်ပွဲတရာ့ချင်းစီၢဟာများ လိုအပ်ပါသည်။

ဒီဆန်လျှပ်ရှားမည့် အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲသည့်အခါ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည် ပြဿနာအမျိုးမျိုး၊ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကြိုးအဖွဲ့အစိုးရတိကို သတိထားရမည်။ ယခုနေရာတွင် စဉ်းစားရန်လိုသည့်အချက်များက ဘယ်အချက်များဖြစ်သည်ကို ကြည့်ကြရိုး။ အဂ္ဂၢဟာအဆင့်နှင့် မဟာၢဟာအဆင့်တို့တွင် စဉ်းစားရမည့် အရေးကြီးသော အချက်များကို ဖွင့်ဆိုပြုပါမည်။ စစ်ဆင်ရေးပြင်ဆင်သည့်အခါ စုစုပေါင်းတိုက်ဖို့ ပြင်ဆင်သူများက ပဋိပက္ခဖြစ်စဉ် တရာ့ချင်းစီအခြေအနေကို နှုန်းကိုသိရမည်။ ဘယ်အရှင်တွင် ဖြစ်နေသည်၊ သမိုင်းကြောင်းအရ မည်သို့ဖြစ် တတ်သည်၊ အပ်ချုပ်ရေးဘက်က မည်သို့ရှုံးရေးဘက်ကကြည့်လျှင် ဘယ်အရှင်တွင် ဖြစ်နေသည်၊ သမိုင်းကြောင်းအရ မည်သို့ဖြစ် တတ်သည်၊ အပ်ချုပ်ရေးဘက်က ဘယ်လိုလိုဆောင်အဖြင့် စိတ်စာတ်ဘယ်လို ဖြစ်နိုင်သည်။ စီဥၢဟာအရ မည်သို့ထိုထိရောက်နိုင်မည်။ နိုင်ငံတကာက ဘယ်လိုလိုဆောင် စသည်အချက်များကို နားလည်ဖို့လိုသည်။ ခုခံတိုက်ရမည့်တိုက်ပွဲ မည်သို့ဖြစ်လာရပုံနှင့် ပဋိပက္ခၢောင်းကိုကြည့်ပြီးမှ တိုက်ကွင်းတို့ကိုကြရိုး၊ ထိုးစံကို ရေးဆွဲနိုင်မည်။

စစ်ဆင်ရေးဦးစီးဌာန၏ အာမြဲ့စင်းစားကြောင်းနှင့်များ

ဒီဇိုင်ကရေစိခေါ်ပေးဆောင်များနှင့် ခုခံတိုက်ရေးကိုစိစစ်သူတို့သည် တိုက်ပွဲၢောင်းရည်မှန်းချက်နှင့် အရေးကြီးမှုတို့ကို အကဲဖြတ်တတ်ရန်လိုသည်။ တိုက်ပွဲၢောင်းရည်မှန်းချက်များသည် တိုက်ပွဲၢောင်းရည်မှုးကို ဖော်မန်ပေးရကြီးနှင့်မန်မှုးကို ဖော်မန်ပေးရကြီးနှင့် ဖော်မန်ပေးရကြီးတို့တွင် ဖြစ်နေသည်။ အကယ်ၢျော် တိုက်ရကျိုးမာန်လျှင် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူသော မေးခွန်းကိုလည်း မေးကြည့်ရန်လိုအပ်သည်။ တိုက်ပွဲၢောင်းရည်မှန်းချက်အစီအစဉ်အမှန်များကို ဆုံးဖြတ်ရန်လုပ်းအထူးအရေးကြီးလှုသည်။ အာဏာရှင်စနစ်တို့တွင် လုပ်နိုင်ရန် သို့မဟုတ် လက်ရှိအာဏာရှင်ကို ဖယ်ရှားပစ်ရန်ဟုပြောရန်နှင့်မြို့ ဆိုသည့်အချက်ကို ရှင်းပြုခြေားပြုခြင်းဖြစ်သည်။ တိုက်ရသည့်ရည်မှန်းချက်က ဒီဇိုင်ကရေစိစနစ်အရ ဒီဇိုင်ကရေစိအတိုင်းရဖွဲ့ဖြီး လွတ်လပ်သော လူသောင်သစ်ထဲတွင်ပေးဖို့ဖြစ်ရမည်။ ဤအချက်ကို ရှင်းလင်းလင်းလင်းသိထားမှ ကျယ်ပြန်သည့်အတွက် မဟာၢဟာဘာကိုလည်း ပြိုတင်စီစဉ်ထား

နိုင်လိမ့်နည်း။

အထူးသဖြင့် အာဏာပါးစန်တော်လှန်တိုက်ရန် စီမံကိန်းရေးခွဲသူများက အဓိကအရေးကြီးသည့် အောက်ပါမေးခွန်းများကို အပြရှာကြည့်တတ်ရမည်။ ဥပမာ...လွတ်လပ်မှာတွက် တိုက်ကြရာတွင် မည်သည့် အခက်အခဲမျိုး၊ ဆူးပြောင့်ခလုတ်မျိုးကို ရင်ဆိုင်ရုပ်ညွဲနည်း။

ဘာတွေကိုလုပ်လျှင် လွတ်လပ်မှုရမည်နည်း။

အာဏာရှင်အစိုးရက မည်သည့်ဘက်တွင် အင်အားတောင့်တင်းသနည်း။

အာဏာရှင်အစိုးရ၏ အားနည်းချက်များက ဘာတွေဖြစ်သနည်း။

အာဏာရှင်၏ အာဏာအရင်းအပြစ်များကို ဘယ်အဆင့်အတိုက်နှင့်ရိုင်လျှင် အင်အားနည်းသား

မည်နည်း။

ဒီမိုကရေစိအင်အားစုများနှင့် ပြည်သူတို့၏အင်အားများမှာ ဘာတွေဖြစ်သနည်း။

ဒီမိုကရေးသာက်က အားနည်းချက်များမှာ ဘာတွေဖြစ်သနည်း။ မည်ကဲ့သို့ အင်အားတောင့်လာ အောင် ပြုလုပ်ရမည်နည်း။

ယူဖြစ်နေသောပိုပွဲအတွင်း ဝင်မွှက်သေးသော်လည်း အာဏာရှင်အစိုးရဘက်ကို ဖြစ်စေ ဒီရိုက ရေစိဘက်ကိုဖြစ်စေ အကူအညီလောလောဆယ်ပေးနေသူ သို့မဟုတ် နောက်နောက်အခါတွင် အကူအညီပေးမည့်ပုံ ရှုသည့် ကြားနေပါတ်ဝင်တို့၏ စိတ်သဘောထားက မည်ကဲ့သို့ရှိသနည်း။ သူတို့က ကူညီမည်ဆိုလျှင် ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ကူညီနိုင်ကြလိမ့်နည်း။

မြင်းသို့စားကာပါစန်းတိုက်ကြေးလျှော်နည်း။ တို့တို့နည်းများကို ရွှေးချယ်ကြော်း

ပထမိုင်းသုံးစီစဉ်သည့်အဆင့်တွင် စီမံကိန်းရေးခွဲသူများက လာမလုံတိုက်ပွဲအတွက် မည်သည့်နည်းများကို အဓိကအသုံးပြုမည်ကို ရွှေးချယ်ထားရမည်။ တိုက်ပွဲဝင်နည်းအမျိုးမျိုးတဲ့မ မည်သည့်နည်းက အကျိုးရှိ မည်။ မည်သည့်နည်းကိုသုံးလျှင် ကန်သတ်ချက်များရှိမည် စသည်တို့ကိုတွက်ကြည့်ရမည်။ ဥပမာ...သမားရှိုးကျ စစ်တပ်နှင့်တိုက်နည်းလော့၊ ပြောက်ကျားနည်းပြုခြင်းတို့ကိုမည်လော့။ နိုင်ငံရေးအားမှုနှင့်တိုက်မည်လော့။ နောက်ထပ် ဘာနည်းများရှိသေးသနည်း စသည်ပြုခြင့်တွက်ဆရမည်။

တိုက်နည်းတိုက်ဟန်များကို ရွှေးချယ်သည့်အခါ တိုက်ပွဲဝင်မည့်သူများသည် အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

ဒီမိုကရေးချယ်ထားသော တိုက်နည်းများကို ဒီမိုကရေစိအင်အားစုများက အသုံးပြုနိုင်မည့်အား ရှိမည်လော့။

ဖို့နိုင်းစေနရသည့်လူတော်အင်အားကို အသုံးပြုနိုင်မည်လော့။

အာဏာရှင်အစိုးရ၏ ပျောက်ကို အိမ်အရထိနိုင်အောင် တိုက်နိုင်မည်လော့။ သို့မဟုတ် အာဏာရှင်တို့ အားသာနေသည့်အချက်ကို တိုက်နေခြင်းပြစ်သွားမည်လော့။

အဆိုပါရွှေးချယ်ထားသောနည်းသည် ဒီမိုကရေစိအင်အားစုများ ကိုယ့်ကိုယ့်ယိုယ်၍ အားလိုးလာတတ်အောင်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မည်လော့။ သို့မဟုတ် ကြားနေအုပ်စုကို အားကိုးဖို့လိုအပ်မည်လော့။ သို့မဟုတ် ပြင်ပအကူအညီများ လိုအပ်မည်လော့။

ထိုသို့သောနည်းကိုသုံးပြီး အာဏာရှင်တို့ကို တိုက်ခဲ့သောပြစ်ရင်းများတွင် မည်သို့ ပြစ်မှားခဲ့သနည်း။

ယနိုင်ပွဲတွင် ထိုနည်းကိုသုံးလိုက်ပါက ထို့ကိုနှုန်းမှုများ ပိုမိုများပြားမည်လော့။ နည်းသွားမည်လော့။

လော့။

အာဏာရှင်စနစ်ကို ပြုတော်ချုနိုင်ပြီးလိုပါ။ ထိုတိုက်နည်းကြောင့် မည်သည့်အစိုးရမျိုး ပေါ်ပေါက်လာ

နိုင်သနည်း။

တိုက်နည်းတိုက်ဟန်များကို စဉ်းစားသည့်အခါဘွင် အကျိုးယဉ်လျော့စေမည့် လုပ်ဆောင်မှုများကို ထည့်သွင်း မစဉ်းစားသင့်ပေ။

အဗြားတိုက်နည်းများနှင့်ယဉ်လျော့နိုင်ငံရေးအန်တူဗ္ဗနည်းသည် သီသိသာသာအကျိုးရှိကြောင်း ယခင် အစိန်းများစွာ အပျိုး၊ ပျိုးတွင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ တိုက်ပွဲစီမံကိန်းရေးခွဲ့ချုပ်များအနေဖြင့် ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့် ကိစ္စ တစ်၏ အပြုံအနေမည်၍ရှိရှိသွားသုံးသည့်ရမည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံရေးအန်တုသည့်နည်းကို အသုံးပြုပြီး တိုက်လိုက်လျှင် အထက်ပါမေးခွန်းများအတွက် အဖြေမှုန်များ ထွက်၊ မထွက်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်လိုအပ်လှသည်။

ဒီနိုင်လာရစီစနစ်ဝါဒကို ပြို့စာမ်းပြုခြင်း။

အဗြားဟာစစ်ဆေးနည်းကို အသုံးပြုပြီး နိုင်ငံရေးအန်တူဗ္ဗများလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အာဏာရှင်စနစ် ပြုကဲရန်အတွက်သာမက ဒီဇိုက်ရေစီစနစ်ထူးစားခြင်း၊ အာဏာရှင်စနစ် နောက်ထပ်အသစ် ပေါ်မလာရှိခြင်းအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။ အဆိုပါရည်မှန်းဂျက်သုံးချက်ကိုရလိုက်လျှင် ပိမိန်ဟု ရွှေးချယ်ထားသောနည်းသည် လူမှုအွဲအစည်းအတွင်း အတွက် အရေးပါသော အာဏာခွဲဝေးပုံးပုံးအား ပြောင်းလဲနိုင်စွားရှိရမည်။ အာဏာရှင်တို့လက်ထက်က ပြည်သူတို့တွင် ကြေအာဏာမရှိ။ အဖွဲ့များမှာလည်း အာဏာမဲ့နေသည်။ အစိုးရ ဘက်တွင်သာ အင်အားတောင့်ပြီး ပြောအာဏာများ အလွန်တောင့်တင်းခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့အင်အားမှာ ပြုစာ အာဏာ တာဘက်စောင်းနှင်းဖြစ်နေသည်ကို ပြင်ဆင်ရမည်။ မပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့သော အသစ်တက်လာသည့် အစိုးရ သစ်မှာလည်း အစိုးရဟောင်းကဲ့သို့ အာဏာရှင်ဆန်လာကြလိမ့်မည်။ အာဏာရှင်တော်းမှတ်းသို့ အာဏာလွှာပြောင်းသွား အချင်းချင်းအာဏာသိမ်းမှုများ၊ နှုန်းတွင်းအာဏာလှုမှုများကို လက်မခဲ့နိုင်ပါ။

အခန်း(၅)တွင် တပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံရေးအန်တူဗ္ဗနည်းတွင် လူထုကိစ္စလည်းရှုံးပြီး အာဏာရှင်တို့ ကိုတိုက်ခြင်းဖြင့် ပို့စားလုပ်ရေးမှုတွက်သာ အာဏာခွဲဝေးပုံးပုံးအား ပြည်သူတို့တွင် အကျိုးယူပြုခြင်းဖြစ်အောင် လုပ်သောနည်းများလည်း အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ ပြည်သူတို့ကို အကြောင်းအပေါ်သာ လုပ်ရှားလာတတ်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးလိုက် သည်အတွက် အာဏာရှင်အစိုးရတို့ အပို့အပိုးပြန်ချုပ်ချက်လျှင် အလွယ်တက္ကနှင့် မဖြမ်းခြောက်နိုင်တော့ပေ။ ပြည်သူတို့တွင် အကျိုးယူပြုခြင်း မလုပ်နိုင်တော့။ လူထုက သုတေသနအသုံးချိန်သည်နည်းများနှင့် အစိုးရကို ကာပြန်နိုင်သည်။ တခါတရု အာဏာမပြန်ခြင်းအောင် အစိုးရကို ဝိတ်ပင်တားဆီးနိုင်သည်။ ထို့မျှမက နိုင်ငံရေးအန်တုလွပ်ရှားမှုများနှင့် လူထုကို စည်းရှုံးလိုက် ပြည်သူတို့တွင် ပြည်ရှားမှုလည်း လွှာတ်လုပ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အင်အားတောင့်လာ အောင်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ လူထုသည် ကြေအာဏာကို ထိရောက်စွာသုံးတတ်သည့်အတွက်အကြောင်း အလွယ်တက္ကနှင့် မေ့တော့မည်မဟုတ်။ လွပ်ရှားမှုများ လုပ်တတ်လာကြပြီး ကျွမ်းကျင်မှုရလာသော ပြည်သူများကို အာဏာရှင်ဖြစ်လာနိုင်မည့် လုစားပျိုးများကလည်း ပို့နို့ထားနိုင်ဖို့မလွယ်ကူပေ။ ဤကဲ့သို့ အာဏာချိန်ခြင်းဖြောက်လွှာတော်းမှုများ ပြောင်းလာအောင် လုပ်လိုက်နိုင်သည့်အတွက် အခွန်ရှုည်စွာတည်ဖြန့်နိုင်သည့် ဒီဇိုက်ရေစီစနစ်ကို ထုတေသာ်ပေးနိုင်ဖုန်းပေးပို့ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။

ပြင်းပွဲစာတူဗ္ဗအလုံး

လွပ်ရှားမှုအတွက် ကြိုတပ်ပြင်ဆင်သည့်အခါ အာဏာရှင်အစိုးရကိုတိုက်ရန် ပြည်တွင်းပြည်ပ အင်အားစုစု၍၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ပိုအားပေးမှုတို့ကို အကဲဖြတ်ရန်လိုအပ်ပေသည်။ ဤအချက်ကို အကဲဖြတ်ကြည့်ကြသည့်အောင် အာဏာအန်တုစီဆေးသည့် လွပ်ရှားမှုအားကို ပြည်တွင်းကလြှားပုံးပုံးမှုမည်ဟု ဆုံးခြုံပြုပြီးဖြစ်သည်။ ပြည်ပမှ အကုအညီများရလာသည့်တိုင်အောင် ငါးအကုအညီက ပြည်တွင်းအင်အားစုစု၏ လွှာတော်မှုများကို ပြောင်းလာရပြီးဖြစ်သည်။

အာဏာရှင်အစိုးရက လူအခွင့်အရေးများဖောက်ဖျက်ရှု၊ လူများအား ဂုဏ်သိက္ခာကျေအောင် လုပ် ဆောင်မှုနှင့် ဘာသာရေးချုပ်ယဉ်မှုစာသည်တို့ကို ကျူးလှန်နေပါသည်ဟု ဖြစ်တော်လှတ်ချ လာအောင် စည်ရှုံးဆောင်ချက်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငြားအစိုးရကသောင်ငြား၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအသင်းအဖွဲ့များက သော်ငြင်း၊ အာဏာရှင်အစိုးရကို သံတမန်ရေး၊ နိုင်ငြားရေးနှင့်မွားရေးအရ ဂိုင်းဝန်းပါတ်ဆီမှုများ လုပ်ဆောင်လာ အောင်ကြီးစားနိုင်သည်။ စီးပွားရေးပိတ်ပို့မြှင့်း၊ လက်နက်မရောင်းသေနနှင့် စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ သံတမန်အဆက်အသွယ် လုံးဝမလုပ်ဘဲ နေ နိုင်သည်။ စီးပွားရေးအကူအညီများကို ပုံပို့စီမံခိုင်သည်။ အာဏာရှင်အစိုးရနိုင်ငြားတွင် ဇွဲရောင်နှီးမြှုပ်နှံပြီး စီးပွားမ ရှာကြရန်တားမြှုပ်လိုက်နိုင်သည်။ နိုင်ငြားကာအဖွဲ့အစည်းများကဖြစ်စေ၊ ကုလသမဂ္ဂနှင့် ငင်း၏ကြာနအသီးသီးတို့မှ ဖြစ်စေ အာဏာရှင်အစိုးရကို ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်နိုင်သည်။ ထိမျှမက ဒီဇိုကရေစီအင်အားစုံက်ကို နိုင်ငြားမှ ဘဏ္ဍာရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးအကူအညီများ တိုက်ရှိက်ထောက်ပံ့ပေးလာနိုင်သည်။

ဘဏ္ဍာရှု့ဘာစ်ဆင်ဗုံးကို ဖွံ့ဖြိုးသိနိုင်းကြော်နည်း။

အခြေအနေကို စုနှစ်းသုံးသိမြှင့်း၊ လှုပ်ရှု့ရှု့နည်းများကိုပြုးချက်ပြု့မြှင့်း၊ ပြင်ပအကူအညီး အခန်းကဏ္ဍကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းများ ပြီးစီးသောအား အရွှေ့ပြု့ဟာစာစ်ဆင်ရန်ကြော်စည်နေသူများသည် တိုက်ပွဲအား မည်ကဲ့သို့ အကောင်းဆုံး တိုက်ကြော်စည်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် ရေးဆွဲထားရမည်။ ထိုကျယ်ပြန်သော အစီအစဉ်ထဲတွင် လက်ရှိအခြေအနေမှုသည် အနာဂတ်လွှာတွင်မှုနှင့် မိမိကေရာစိန္တစ် တည်ထောင်သည်အထိ ပါဝင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အရွှေ့ပြု့ဟာကို ရေးဆွဲကြသည့်အား စိစ်ရေးခွဲသူများသည် မိမိတိုက်ပွဲကို မိမိတို့မေးခွန်းများထဲတို့လို အပ်ပါသည်။ အောက်ပါမေးခွန်းများသည် ယခင်က ဖော်ပြခဲ့သည့်မေးခွန်းများထက် အသေးစိတ်သောအချက်များလည်းဖြစ်သည်။

ရေရှည်တိုက်ရမည့်တိုက်ပွဲကို မည်ကဲ့သို့စတင်ကြော်မည်နည်း။ မိန့်ဆုံးရသူများအား မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ယုံကြည်အားထားသည့်စိတ်များ တက်ကြော်လာအောင် မည်သို့လုပ်ဆောင်ကြော်မည်နည်း။ အာဏာရှင်အစိုးရကို အုပ်ခန်းအန်တုန်းစေရန် မည်ကဲ့သို့အားပြု့ပေးမည်နည်း။ လုပ်ကိုင်ရှု့ရှု့နည်းအကောင်းသတ်ရှိသည် နည်းလမ်းမျိုး များတွေပင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်နည်း။ အချိန်နှင့် ကျင့်သားရလာသည့်အလျောက် လူထုက ဘယ်အထိ အစိုးရကို အကူအညီမေးသဲ နေနိုင်ကြော်မည်နည်း။ အာဏာဖို့ဆန်အန်တုမှုများ များပြားလာအောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ကြော်မည်နည်း။ လူထုအပေါ် ဒီဇိုကရေစီစန်းအရ ထိန်းချုပ်ထားပြီး အစိုးရသာက်တို့မလွှုပ်နိုင်အောင် ချုပ်ကိုယ်နည်း။ စည်ရှုံးတွဲမှုဆောင်များ တရာ့ပြီးတရာ့လုပ်သွားပြု့၏ ရည်ရွယ်ချက်များက ဘာတွေများဖြစ်နိုင်မည်နည်း။

အာဏာရှင်စန်းလက်အောက်တွေတွင်ရှိသော လွှတ်လပ်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ ရှိသေား။ လွှတ်လပ်မှုအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ကြော်ရာတွက် ထိုအသင်းအဖွဲ့များကို အသုံးချိန်ပုံ ရှိပါသလား။ အာဏာရှင်အစိုးရက ချုပ်ကိုင်ထားသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ အစည်းအရုံးများထဲမှ မည်သည့်အဖွဲ့များကို မိမိတို့ဘက်သို့ ပြန်ရောက်အောင်လုပ်မည်နည်း။ သို့မဟုတ် အာဏာရှင်အစိုးရ တည်ရှိနေဆဲမှုပင် ဒီဇိုကရေစီအပ်စုံစုံ လိုလားချက်များ ရရှိပြီး ဒီဇိုကရေစီအသိင်းအစိုင်း ပို့ဆောင်ရွက်မည်နည်း။

အတိုက်အခံပြုလုပ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအင်အားများကို တိုးတက်အားကောင်းလာစေရန် မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ကြော်မည်နည်း။ လှုပ်ရှု့ရှု့နှုံးအတွင်းပါဝင်ကြသွားများကို မည်သို့လေ့ကျင့်ပျိုးဆောင်ပေးမည်နည်း။ အာဏာအန်တုမှုတိုက်ပွဲအတွက် ဘာတွေလိုမည်နည်း။ (ဇွဲကြီး၊ ကိုရိယာတန်ဆောပလာ စသည်ပြီး) လူများကို စည်ရှုံးသည့်အား မည်သည့်အမှတ်အသားတံ့ခိုပ်မျိုးသုံး၍ စည်ရှုံးရှု့ပို့၍ ထိရောက်နိုင်မည်နည်း။

အာကာရှင်တို့၏ အာကာရပေါက်ရလမ်းများ နည်းသည်ထက်နည်းသွားပြီး နောက်ဆုံး လုံးဝပြုတောက်သွားအောင် မည်သည့်လှပ်ရှားမှုများလုပ်မည်နည်း။ မည်သည့်အဆင်တွင် ထိအခြေအနေမျိုးသို့ ရောက်မည်နည်း။ အာကာအန်နှစ်တို့အောင် တော်လှန်နေဖြတ်သည့် ပြည်သွားကလည်း မည်သို့ဆက်ပြီး ပို့ဆောင်ကြမည်နည်း။ တရာ့နှစ်တို့မှာပင် စည်းကမ်းသေဝပ်ပြီး အကြမ်းမဖောက်ဘဲ ဆက်တိုက်နေဖြတ်လည်လား။ ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့်အတွက် လှုပေါ်လိုအပ်ခဲ့လိုအပ်ချက်များ အဆက်မပြတ်ရရှိနေအောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်မည်နည်း။ အာကာရှင်နှစ် ပြုပျက်ပြီးနောက် အသွင်ကူးပြောင်းရေး ကာလတရပ်ဖြတ်သန်းရမည်။ ထိအသွင်ကူးပြောင်းရေး ကာလပြုပြစ်ချော်လောရေးအတွက် အောင်ပွဲရာဝါနီးအချိန်တွင် လှုပူးအဖွဲ့အစည်း အတိုက်ပြစ်များကို မည်ကိုသို့ တည်ဆောက်မည်နည်း။

အာကာရှင်အနီးရရှိဖြတ်ချုပြီး လွတ်လုပ်မှုရှုအောင်လုပ်နိုင်သည့်လှပ်ရှားမှုနည်းများကို မူသေချုပ်တဲ့ ထားရှုမရပါ။ င့်သေနည်းတာခုတည်းပြစ်အောင်လည်း လုပ်ရှုမရပါ။ အာကာရှင်စနစ်တို့ ဖြေဖျက်ပြီး ဒီဇိုကရေးစိစနစ်တည်ဆောက်နိုင်သွေး လွတ်ရှားမှုများအားလုံး တရာ့နှင့်တရာ့တဲ့ ကွဲပွားစွာနားသည်။ အခြေအနေတရာ့နှင့်တရာ့တဲ့ ထပ်တွယ်ပျော်လည်းမဟုတ်။ အာကာရှင်များကလည်း တယောက်နှင့်တယောက်မတဲ့ကြား အသွင်အပြင် တွေးစိဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်မှုအတွက် အကြောင်ဖြတ်သွားမှုများကလည်း အမျိုးမျိုးဖြစ်သည်။ နိုင်းရေးအန်တရာ့နှင့် အဂ္ဂျူဟာရေးအဲ့သွားမှုများအားလုံး ပို့ဆောင်ရွက်မည်ကို လိုရုံမျှမက မိမိတို့အသုံးပြုဖြတ်မည့် လွတ်ရှားမှုနည်းလမ်းများကို ကောင်းစွာသိရှိထားလိုပါသည်။

တိုက်ပွဲအတွက် အဂ္ဂျူဟာကို သေချာစွာစိစနစ်ပြီးသည့်အခါ အများသိရှိစေရန် ကြေညာရမည်။ အဘယ်ကြောင့်သိသော ပါဝင်လွတ်ရှားရန် လိုအပ်သည့်သွားက လွတ်ရှားမှုနည်းများကို သဘောပေါက်ပြီး အထူး အမျိုး အမျိုးကြေားချက်များကိုလည်း နားလည်းကြမှုသာ လွတ်ရှားမှုလွတ်ရန် ပိုမိုစိတ်ဝါဝင် စားလာကြလိမ့်မည်။ အာကာဖို့ဆန်အန်တရာ့များ လိုပိုလုပ်ဆောင်ရွက်ပေါ်လိမ့်မည်။ ဤကိုသို့ အာကာဖို့ဆန်အန်အရာများကို လွတ်ရှားမှုဆောင်ရွက်ပေးလာလိမ့်မည်။ သို့သို့ အဂ္ဂျူဟာကို အများသိစေရန်ကြေညာမှုပြောင်း အာကာရှင်အနီးရကလည်း ပြည်သွေးလို လွတ်ရှားမှုများလုပ်ဆောင်ရန် ပြင်ဆင်နေဖြတ်တွေး ရိပ်စားစိတ်သောအခါ ရက်ရက်စက်က်စက်ပို့နှင့်နေမှုများကို တဖြည့်နှင့် ပေါ်လိမ့်မည်။ လွတ်ရှားမှုများကို ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်ချင်စိတ်များရှိလာလိမ့်မည်။ သင့်တော်သည့်အရာများကို လွတ်ရှားမှုဆောင်ရွက်ပေးလာလိမ့်မည်။ ထိုသို့ အဂ္ဂျူဟာကို အများသိစေရန်ကြေညာမှုပြောင်း အာကာရှင်အနီးရကလည်း ပြည်သွေးလို လွတ်ရှားမှုများလုပ်ဆောင်ရန် ပြင်ဆင်နေဖြတ်ဖြောင်း ရိပ်စားစိတ်သောအခါ ရက်ရက်စက်က်စက်ပို့နှင့်နေမှုများကို တဖြည့်နှင့် ပေါ်လိမ့်မည်။ ချုပ်ချုပ်မှုများ နည်းသွားပေလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ထိုသို့ဆေးမှုပေးလျှင်လည်း အနီးရအပေါ် နိုင်းရေးအရ တန်ဖြန်ထိုက်လာကြတော့မည်ကို သိလာသောကြတ်ဖြတ်ဖြစ်သည်။ ထိုအဂ္ဂျူဟာ၏ လကွော့၊ အခြင်းအရာ၊ သဘောထားတို့ကြည်ပြီး အနီးရအဖွဲ့အတွင်းမှာပင် သဘောကွဲဖွဲ့မှုများ ရှိလာလိမ့်မည်။ အာကာရှင်အနီးရတို့ရာသိုက်က ခွဲထွက်လာရောက်ပူးပေါင်းသွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်။ အာကာရှင်အနီးရတို့ကြည်ပြီး ဒီဇိုကရေးစိစနစ်တွင်သော်လှပ်ရှားမှုများက ငါးအစီအစဉ်အတိုင်း တရာ့ကိုရတ်မတ် လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖြောင်းလိမ့်မည်။ အလွန်အလွန် ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းကိုစွာများ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခါမျိုးတွင်သာ မူလချုပ်ထားသည့်လမ်းစဉ်ကို စွန်ပို့ရမည်။ ပိုမိုတို့ ရေးချက်ထားသည့်တရာ့နှင့်နောက်နည်းက မှားနေပြုဖြစ်ကြောင်း သက်သောအထောက်အထားတွေ့လာသည့်အခါ သို့မဟုတ် တရာ့ကိုပွဲဝင်ရမည့်အကြောင်းရင်းကပ်လျှင် ပြောင်းလွှားနဲ့သည်ရှိသော မူလရေးဆွဲထားသည့် အဂ္ဂျူဟာကို ပြောင်းပစ်ရန်လိုသည်။ အဂ္ဂျူဟာကို အသစ်မပြုပေါင်းမိ အခြေအနေကို သေချာစွာဖြန်လည်းဝေဖော်လို့သွားသည်။ ပိုမိုနိုင်မှုသည် အဂ္ဂျူဟာကို အသစ်ကိုရေးဆွဲပြီးမှ အသုံးချ

^a Recommended full length studies are *The Politics of Nonviolent Action* (Boston: Porter Sargent, 1973) and Peter Ackerman and Christopher Kruegler, *Strategic Nonviolent Conflict* (Westport, Connecticut, Praeger, 1994).

ရန်အတွက် ဆုံးဖြတ်ရန်လိုအပ်သည်။

ဝိဇ္ဇာနိခွဲ့သာရုပ်၏ခီးစာတွက်ဖူးဘာသူ့ပေးဆွဲခြင်း။

အကောင်စနစ်တောတိပြီး ဒီဂိုကရေစိန်ဓမ္မားရန် ရေးဆွဲထားသည့် အဂ္ဂဗ္ဗာဟာစီမံကိန်း သည် ကောင်းမွန်လှပြီး အကျိုးဖြစ်နိုင်ဖွယ်မည်မျှပ်ပို့စေကာမူ ငါးဖူးဟာတုစုတည်းနှင့်တော့ မည်သည့်အရာ မျှ အကောင်အထည်ပေါ်လာနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ စာချွမ်းပေါ်တွင်သာ ရှိနေပေမည်။ အကောင်အစိုးရ၏အကောင် ကို အမြစ်ကေစြိုး တူးဖော်ပော်ရန်အတွက် စွန်စားပြီးတိုက်ကြသည့်အခါ အရေးပါသည့်တိုက်ပွဲ အဆင့်ကလေးများ တာခုစီအတွက် အသေးစိတ်ဖူးဟာများလိုသည်။ ထိုအသေးစိတ် စီမံကိန်းများမှတဆင့် အကောင်ရှင်တို့အပေါ် တိုးနှုန်းနိုင်မည့်နှင့်ပရီယာယ်များကို တဆင့်လည်းကောင်ဖွှုနိုင်မည်။ ချမှတ်ထားသောဖူးဟာတုသုချင်း အောင်မြင် နိုင်ရန်အတွက်နည်းပရီယာယ်များနှင့် တိုက်ခွဲ့ပောင်နည်းလုံးများကို သေချာစွာရေးချယ်ရမည်။ ဤနေရာဘုင်း ဖူးဟာအဆင့်များကို အလေးထားတို့ပြုသွားမည်။

အရေးပါလေသာတိုက်ပွဲလေးများအတွက် အစီအစဉ်လုပ်ကြသည့် စစ်အတတ်ပညာ ကျမ်းကျင်သူ များသည် အဂ္ဂဗ္ဗာဟာတိုက်ပွဲအတွက် မျှချမှတ်သောသူများကိုသုပ်ပို့ ပို့ဆိုပို့ အသုံးပြုတို့မှုပ်မည့် နည်းပရီယာယ်နှင့် လုပ်ရှားများ၏သော့တရာ့ရာ့၊ ပုလိုသို့လုပ်ရှားကြောင်း စသည်တို့ကို ကောင်းစွာနားသည်၍ လာသည်။ ဥပမာပြရ မည်ဆိုသော် စစ်ပိုလ်များသည် တိုက်ပွဲပိုင်ရန် ကြော်စည်ပြုဆိုသည့်အခါ သုတို့၏စစ်တပ်အင်အားကို မည်ကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းထားသည်။ စစ်ပိုလ်များသည်၊ စစ်ပရီယာယ်အမျိုးမျိုးက မည်သုံး လက်နှုန်းများပို့လောကျင်မည်သို့ ဖြော်တုံးပေးရမည်။ ထိုနည်းတူပ် နိုင်ငံ ရေးအန်တုမှု လုပ်ရှားများ၊ လုပ်ဆောင်ရန်စိစ်သူများကလည်း အကြော်မှုပေါ်သည့်တိုက်နည်း၏ သော့တရာ့ရာ့ ရားများ၊ မူဝါဒများကို နားလည်ရှုနှင့်မပြီးသေး၊ ဤစားလည်းကောင်းမူသော်လည်း ငါးနည်းများကို နားလည်ရှုနှင့်မပြီးသေး၊ အော်အုပ် အချက်များကို ကျောစွာလိုက်နားရန်လည်း မရသေးပါ။ ဖော်ပြခြားသော်ဖြေသာများကို ပြော်ရှင်းတတ်နှုန်းလည်း မဟန်သေးပါ။ တိုက်ကွင်းတိုက်ကွင်းများလည်း ပေါ်လာလိမ့်မည်မဟုတ်။ စီမံတိုက်ပွဲအတွက် တိုက်ကွင်းများ စီမံချမှတ်နိုင်ရန်အလိုက် အကြားအမြင်၊ ပုံးပုံးအတွက် တိုးတက်မှုံးနှင့် တိုးတက်မှုံး၏သည်။

အထူးသီးသီးနွေးချယ်ထားသည့် တိုက်ပွဲအဆင့်များကို စိစ်စသည်အခါနှင့် ရေရှည်တိုက်ပွဲများ၊ အတွက် စိစ်စသည်အခါ နိုင်ငံရေးအန်တုမှုပိုင်စိစ်မှုများ၊ ရေးဆွဲသုတို့သည် စွဲကြုံရမည် ပြသာများ၊ ကိစ္စအမျိုးမျိုးတို့ကို ထည့်သွင်းပေးသော်လည်း အောက်ပါအချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစွဲးစွဲးသင့်သည်။

■ တိုက်ပွဲအဆင့်တရာ့ရာ့ချင်းစိုး၏ အမိကရည်ရွယ်ချက်များက ဘာတွေ့ဖြော်သည်ကို စွဲးစွဲးသင့်သည်။ ထိုရည်ရွယ်ချက်များက ရေးဆွဲသုတို့သည်။ အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင် မည်မျှစွဲ့မည်။

■ နိုင်ငံရေးအန်တုမှုများနှင့် စီးပွားရေးပြုသာများကို ဆက်စပ်ထားသင့်၊ မသင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဆက်စပ်ထားမည်ဆိုလှပ် မည်ကဲ့သို့သော်လည်းကောင်းမူသော်ကို စွဲးစွဲးရမည်။ အကျိုး၏ စီးပွားရေးကိစ္စများသည် အရေးပါသည့်ကဏ္ဍတွင်ပါဝင်နေပါက အကောင်ရှင်စနစ်ချုပ်ပြုးသွားသည့်အခါ စီးပွားရေးနှစ်နာရီများချင်း။

■ နိုင်ငံရေးအန်တုမှုများနှင့် စီးပွားရေးပြုသာများကို ဆက်စပ်ထားသင့်၊ မသင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဆက်စပ်ထားမည်ဆိုလှပ် မည်ကဲ့သို့သော်လည်းကောင်းမူသော်ကို စွဲးစွဲးရမည်။ အကျိုး၏ စီးပွားရေးကိစ္စများသည် အရေးပါသည့်ကဏ္ဍတွင်ပါဝင်နေပါက အကောင်ရှင်စနစ်ချုပ်ပြုးသွားသည့်အခါ စီးပွားရေးနှစ်နာရီများချင်း။

၌းသွားမည်ဆိုသည့်အချက်ကို သိတော်းကြရမည်။ သိမထားခဲ့သော ဒီစိကရရှစ်စနစ်လို့ပြောင်းလွှာနေသည့် ကာလ တွင် စီးပွားရေးပြုသူများကို လျှပ်စီးနှင့်အပေါ်ပါက လူထုက အထင်နှင့်အဖြင့်ကွာလွှာဟု ပြောလာ လိမ့်မည်။ မကျေနှင့်မူများပေါ်လာမည်။ ဤကုန်းလို့ လူထုက မကျေနံပါ အထင်အပြင်လွှာ ဖြစ်လာခဲ့သော အာဏာရှင် အပ်စွာ စီးပွားရေးရွှေများမရှိအောင် သူတို့လုပ်ပေးမည်ဟု ကတိပေးပြီး တဖန်ပြန်လည် ခေါင်းစာောင်လာ ကြီးမည်။

■ စတင်တိုက်ပွဲဝင်တော့မည်ဟု ဆိုသည့်အဓိက မည်သည့်ခေါင်းဆောင်မှ အဖွဲ့အစည်းမျိုးကိုလိုသည်၊ မည်သည့်ဆက်သွယ်ရေးစနစ်က အကောင်းဆုံးဖြစ်လိမ့်မည်ကို ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ထားရမည်။ တိုက်ပွဲဝင်နေသည့် ကာလအတွင်း ပြည်သူတို့နှင့် တော်လှန်နေကြသူများကို အဆက်မပြတ် ဇူန်ကြားမှ ပေးနေရန်လိုသည်။ ထိုသို့ အွန်ကြားမှုပေးရန် မည်လို့ဆက်သွယ်အွန်ကြားကြော်မည်။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချစ်ရာရှိသည်များကို မည်သူများတ် မည်နည်း စသည်တို့ကို တွေးတော့ထားရမည်။

■ တိုက်ပွဲသတင်းများကို သာမန်ပြည်သူများ၊ အာဏာရှင်အစိုးရအပ်စနစ် နိုင်ငံဌာနများ က သိအောင်ဆက်သွယ်ရာတွင် မိမိဘက်က ကြေညာချက်များနှင့် သတင်းပြန်ချိများကို အမှန်အတိုင်းပြောရ မည်။ ဤစည်းကမ်းကို တင်းကျပ်စွာ ပြုခွဲန်းရမည်။ သတင်းများကို ချုံပြုပြု၊ အခြေအနေမရှိသည့် ကြေညာပြောဆိုချက်များကို သတင်းလွင်လိုက်လျင် တော်လှန်နေသူတို့အပေါ် အယုံအကြည်ကင်မဲ့သွားလိမ့်မည်။

■ တိုက်ပွဲဖြစ်နေသည့်အတော့အတွင်း မိမိတို့ဂျုရွယ်များ လိုအပ်နေသည့်အချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်ရန်အတွက် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်အားထားထားတတ်ပြီး အကျိုးရှိသော လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံ ရေးတို့နှင့်ပိတ်သက်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြင်ဆင်ကြရမည်။ တော်လှန်ရေးလွပ်ရှားမှုများတွင် တိုက်ရှိကိုပါ ဝင်သွားကလည်း မိမိတို့ဘက်တော်သားများ လိုအပ်နေသည့် အထက်ပါအချက်များနှင့်ဆိုင်သည့်ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

■ အချို့သောတိုက်ပွဲအဆင်များအတွက် သို့မဟုတ် တိုက်ပွဲတုန်းအတွက် မည်သည့်ပြင်ပ အကူအညီချို့ကိုရွယ် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်လိမ့်ကို စဉ်းစားထားရမည်။ မိမိတို့ကို တိုက်ပွဲသည် မသေချာ၊ မရောရာ သော ပြည်ပအင်အားအပေါ်၏ မဖို့စော်ပေး ပြည်ပအကူအညီများကို မည်ကဲ့သို့ အကောင်းဆုံး အသုံးချင်မည်ကို သာ စဉ်းစားကြရမည်။ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (လူမှုရေး၊ ဘာ့သာရေး၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း၊ အစဉ်သမားသမဂ္ဂများ)၊ အခြားအစိုးရများ၊ ကုလသမဂ္ဂနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများထဲမှ မည်သည့်အဖွဲ့က အကူအညီပေးနိုင်ရာသည်၊ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ အကူအညီကိုယ့်ယွယ် သင့်တော်လိမ့်မည်ကိုလည်း ကောင်းစွာ ကရပြုထားရမည်။

ထိုမျှမက အာဏာရှင်အစိုးရ၏ ဒီဇိုင်းချုပ်ချုပ်မှုများကို လူထုအားနှင့် အာဏာဖို့ဆန်အန်တဲ့ တိုက် နိုင်နေသည့်ကာလအတွင်း စဉ်းကမ်းသေဝပ်မှုရှိရမည်။ အမိန့်နာခံမှုရှိရမည်။ မိမိဘက်တော်သားများ၏ လူမှုရေးလိုအပ်သည့်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရမည်။ ထိုသို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတတ် မှသာ လွတ်လပ်သည့် မိမိကရိတ်တစ်အောင်အားစုတပ်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်။ ထိုသို့ စဉ်းကမ်းသေဝပ်မှုကြောင့် အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့်အချက်များကို ပြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရာမှုများ အာဏာရှင်အစိုးရက “နိုင်ငံတော်ဦးပြိုင်းဝင် ပို့ပြားရေး၊ တရားဥပဒေမှုံးရေးတို့အတွက် ရက်ရက်စက်စက် ရှိမှုနှင့်လိုက်ရပါသည်”ဟု ဆိုလာသည့်တိုင် အောင် လူထုကယ့်ကြည်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ အစိုးရအပေါ် အယုံအကြည်မှုသွားကြလိမ့်မည်သာ။

အနိုင်းရှုနှင့် လူးခေါ်ငါးဆောင်းချက်၏ မြှုပ်နှံခိုးသည့်သို့ပါဝေး၏ ပြန်ခွဲ့ခြင်း။

အာဏာရှင်အစိုးရကို ဖော်နှင့်အန်တဲ့ တိုက်နိုင်ရာအပေါ်ပြီး အနိုင်းရှုနှင့်အရေးတွင် ပြည်သူတို့က အစိုးရကိုကျည်းမှုင်းပင်းမှုများ မလုပ်ကြန်လိုအပ်သည်။ ဤအချက်ကို ခေါင်းထဲခွဲထားရမည်။ ‘များကိုဆရာပုံပြု’(အန်း-၃)

တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မှတ်ယူထားကြရမည်။ အစိန်က ဖိန့်ပိသည့်ဘိုင်အောင် လက်အောက်ငယ်သား များက ဆက်လက်ပြီး အချိန်ကြာမြင်စွာ အကုအညီမပေးဟု ငြင်းဆုံးနေခဲ့ကြလျှင် ဖိန့်ပျုံချယ်နေသည့် အစိုးရ လည်း မခံနိုင်။ အားလုံးလာပြီး နောက်ဆုံးတွင် ပြုတ်ကျေသွားဖို့သာ ရှိတော့သည်။

အာဏာရှင် အစိန်လက်အောက်တွင် နေလာကြရသူများသည် ထိုသဘောတရား နည်းလမ်းအပေါ် ရင်နှီးကွမ်းမြှင့်ပြီးသား ဖြစ်ချင်ပြစ်လိမ့်မည်။ ကြားဖူးနားလည်း ဖြစ်ချင်ပြစ်လိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း ဒီဇိုကရေး အင်အားစုစိုက ထိုဝါဒပြန်ပွားအောင် လူသိများ ထင်ပေါ်လာအောင် လုပ်ရမည်။ လူထဲအကြား ‘မျှောက်ဆရာတဲ့ ပြင်’ သို့မဟုတ် အလားတူပုံပြင်များများကို ဖြန့်ချုပ်ပေးရမည်။ ထိုပုံမျိုးကို လူတိုင်းနားလည်နိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အစိုးရကိုအကုအညီမပေးဘဲနောက်တော်များသည်ဟုသော အယုအဆကို သဘောပေါက်သွားကြသည့်အခါ ပြည်သူ အများအစိုးရနောက်တနောက်လည်း ဤကဲ့သို့ အာဏာဖော်ဆန်အန်တူမှုလုပ်ရန်အတွက် စည်းရှုံးသည့်အခါ နားလည် သဘောပေါက်လာကြပါမည်။ အကြေအနေအသစ် တမျိုးတမျိုးပြောင်းလာသည့်အခါ တွင်လည်း ပြည်သူတို့သည် သူတို့ဖော်သွားသူတို့နည်း သူတို့ဟန်ဖြင့် အကြောက်အမျိုးမျိုးကိုသုံးပြီး အစိုးရကို အကုအညီမပေးဘဲ လက်ပိုက် ကြည့်နေလိုက်ပါ ဖြစ်သည်။

အာဏာရှင်အစိုးရလက်အောက်တွင် လူထဲကြား ဆက်သွယ်ပြီး သတင်းပို့ခြင်း၊ အကြောက်များပေး ခြင်းနှင့် မည်ကဲ့သို့ အာဏာဖော်ဆန်ရမည်ကို ဇွန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းများပြုလုပ်ရာတွင် အခက်အခဲ၊ အနှစ်ရာထိများရှိသော်ပြီး အကြောက်အောက်အမျိုးမျိုးရှိခြင်း၊ ဇွန်ကြားရေး လုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စုနှစ်မြှေနှစ်တို့လက်အောက်မှုပောင်လျှင် တော်လှန်သူအချင်းချင်း အတွင်း သာမက လူထဲအများနှင့်ပုံးပေါင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ရှုံးရုံးသည်။ ဥပဒေချို့ဖောက်ပြီး တရားမဝင်သည့် သတင်းစာ၊ စာရွက်စာတမ်း၊ စာအုပ်များကိုဖြန့်ဝေခဲ့သည်။ ထိုမှာမက ဆက်လက်ပြီး တိတ်ဓော ရှုပ်ရှင်၊ ကော်ဆက်စသည် တို့နှင့်ပုံးပေါင် လူထဲကို အဆက်အသွယ်လုပ်ခဲ့သည်။

မည်သို့အာဏာဖော်ဆန်များလုပ်ရမည်ဟု အထွေထွေဇွန်ကြားချက်များ ပြင်ဆင်ထားပြီး လူထဲထံ ကြိုတ်၍ ဖြေနှင့်သေးသားနိုင်သည်။ ထိုသို့ ဖြေတ်၍ ဖြေနှင့်ခြေနှင့် အခွင့်ကောင်းကို ရှုံးနိုင်သည်။ ဇွန်ကြားချက်များ ထဲတွင် လက်ရှိတိုက်နေရသည့်ကိုဖော်ခဲ့ကြသွားသာဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဒီဇိုကရေးစီမံခေါင်းဆောင်များနှင့်အဆက်အသွယ်ဖြတ်သွားပြီး တို့ကျသည့် ဇွန်ကြားချက်များကို အထက်က ထုတ်ပြန်ကြည့်ခြင်း မပြနိုင် လူထဲကလည်း ဇွန်ကြားချက်များမရ ဖြစ်နေသည့်တိုင်အောင် အရေးကြီးသည့်ကိစ္စများပေါ်လာလျှင် ပြည့်သွားတိုက ဘာကိုလုပ်ရမည်ကို သိပြီးသားဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်အစိုးရလက်ပါးစောင်များက တော်လှန်ရေးလုပ်ရားမှုအပေါ် အသရောဖျက်ရန်လည့်ဖွယ်၍ အတုအယောင်း တော်လှန်ရေးဇွန်ကြားချက်များထုတ်ထွေ့ကြာ ဒီဇိုကရေးစီမံခေါင်းဆောင်များအပေါ် လူထဲ၏ အကြည့် ညိုပျက်သွားအောင်လုပ်တတ်သည်။ ထိုအခါ ပြည့်သွားတို့က အထွေထွေဇွန်ကြားချက်များကို သိပြီးသားဖြစ်သော ကြောင့် ငါးအတုအယောင် ပြုလုပ်ချက်များကို ရောင်ကြည့်နိုင်သည်။

ပို့ဆောင်ချက်ပြုပြင်းများနှင့် တန်းပြန်စာစော်လုပ်ခြင်း။

ဒီဇိုကရေးစီမံခေါင်းဆောင်အင်အားစုစိုက ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲပိုင်ကြလျှင် အာဏာရှင်အစိုးရလက်က မည်သို့ပြန်ပြီး နှစ်နှင့်နှစ်မည်၊ အကြမ်းဖောက်လာနိုင်မည် အိမ်တို့သောအချက်ကို တိုက်ပွဲပိုင်ရေးဆွဲသွားတို့က ကြိုတ်၍ ဖြင်ထားရ မည်။ အာဏာရှင်အစိုးရက ပို့ဆောင်လာမည်ပုံ ပေါ်လာလျှင် အရှုံးမပေးဘဲ မည်သို့ရောင်ရားကြုံမည်၊ မည်သို့ပြန်လုပ်မည် စသည်တို့ကို ကြိုတ်၍ ဖော်ဆန်းတွေ့စားတွေ့စားကြောန်လိုပါသည်။ နည်းလျှော့အရဆုံးလှုပ် အစိုးရကို ပြောင်းလဲနေလိုသည့် သတိပေးချက်များ

ရန်သုဂ္ဂရန်စပြီ; မိတ္ထိဘက်တွင် အကျေအားများပြားနှင့်သာနည်းကို ပြုလုပ်ရန် အဆိုပြုလာခဲ့သော်
ငင်းလှပ်ရှားမှုက မည်သို့အကျိုးရှိမည်၊ မည်သို့ဆုံးရွားသွားနိုင်သည်ကို သေဆိုချေချာ စဉ်းစားကြရည့်ကြရမည်။
တိုက်ပိုဝင်နေသည့်ကာလအတွင်း ပြုသူလူထုနှင့် တော်လုန်ရေးသမားများက စည်းကမ်းသေဝပ်မှု ရှိခြုံမည်
လား။ အကြေးမပေါက်ဘဲ နေနိုင်ကြမည်လား။ အထိုးရဘက်က ငင်းတို့ကိုဖွေပေးလျှင် ထို့သွေ့သည်းခံနိုင်ပါမည်
လား။ အထိုးရက အကြေးပေါက်လာသည့်တိုင်အောင် အတိုက်အခံဘက်က အကြေးမပေါက် စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ
လှပ်ရှားနိုင်အောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်မည်နည်း။ လှပ်ရှားမှုလှပ်မည့်သူများထဲမှ အကြေးမပေါက်ပါဘူးဆိုသည့်
ကတိ၊ သဘောတူလျှောက်ရှိ ပြောယူထားမည်လား။ အကြေးမပေါက်ဆိုသည့်မှတ်ဝါဒကို အများသိအောင် ကြေညာထား
မည်လား။ ဆန္ဒပြုသူများအား ထိန်းသိမ်းစို့လူများထားရှိမည်လား။ အကြေးမပေါက်ချင်သူများ၊ အပ်စုများကို သပိတ်
မောက်ထားမည်လား။ စည်းကမ်းသေဝပ်ကြို့နှင့်ဆောင်သည့် လက်ကမ်းစာတောင်များအား ဖြန့်စဉ်ထားမည်လား။
ဤကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးကြိုးကြုံတောင်အရေးယူဆောင်ရွက်ထားလျှင် ဖြစ်နိုင်မည်လား။ ထိုရောက်မည်လား သေည်ဖြင့် အဖျိုး
ချိုး တွေးတောာထားရမည်။ ထို့မျှမှာ ဆန္ဒပြုသူများကို အကြေးမပေါက်လာအောင် သက်သက်ဆွေပေးပြီး အကြေးမပေါက်
မှုများ ကျူးမှုများ လျှော့လာအောင် ပြားသောင်းကြသည့်သူလျှို့အေးပျင်များရှိသည်ကို အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်များက
သိရှိထားကြရမည်။

အစိုးရအစိုး အလွယ်တကူနှင့် အနိုင်ယူနိုင်အောင် ဒီမိုကရရှစ်အင်အားစုံကို အကြမ်းဖက်လာအောင် ဆွဲပေး
ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ဒီမိုကရရှစ်ဘက်တော်သားများက မိမိတို့ချထားသည့် အစီအစဉ်ကို ဆန်းစစ်ကြည့်ကြပြီး မှန်ကန်ပြီ့
ယူဆထားလိုက်ပြီးလျှင် ငါးအစီအစဉ်အတိုင်း တဆင့်ပြီးတဆင့် ရှေ့သို့တက်သွားကြဖို့သာ ရှိတော့သည်။ တိုက်
ကွက်နည်းဖူးဟာများ ပြောင်းတန်ပြောင်းရမည့်အခါများလည်း ရှိနိုင်သည်။ တိုက်နေရင်းတန်းလန်း အမြားကိုစွဲ
များ တမျိုးတမည်ပေါ်လာချင်လည်း ပေါ်လာမည်။ သို့သော ခေါင်းဆောင်ကောင်းမှန်လျှင် ရရှိသည့်အခွင့်အ
ရေးများတို့ အမြတ်ထဲတို့ အမြတ်းဆောင့်ကြည့်နေကြရမည်သာ။ ဤကဲ့သို့ ချမှတ်ထားသည့်အစီအစဉ်အား
အကြောင်းအားလုပ်ဖွား သင့်သလိုကြည့်ပြီး ပြောင်းတန်ပြောင်း လုပ်ရသည်ကို ခုလအဂ္ဂူးဟာထဲတွင် ပါဝင်
သောရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ရှုပ်ထွေးမသွားစေရ။ တိုက်ပွဲလေးများ၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့်လည်း မရှုပ်ထွေးစေရ
ပေ။ မချထားပြီးသည့် အဂ္ဂူးဟာတိုက်နည်းများနှင့် တိုက်ပွဲအဆင့်လေးများအတွက် ဗူးဟာများကို အသုံးပြုပြီး
အကောင်အထည်ဖော်ကြရမည်။ သို့မှသာ အောင်မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည်။

ဘာသနီး – ၆

နှစ်ပေါ်ဘာသနီးတူမျက်း ဘသုံးခြောင်း

G ည်သုတေသန အာဏာမဲ့ဖြစ်နေပြီး ကြောက်ဖွဲ့ဖြေရသည့်အခါများတွင် စနစ်စားမှုများစာ လုပ်ဖို့မလို သည့်လွင်ရားမှုများနှင့် စတင်ဆောင်ရွက်ဖြစ်အရေးကြီးပါသည်။ မိမိတိုကိုယ်ကို မိမိတို့ယုံကြည် တတ်လာအောင် လုပ်ပေးမည့်လုပ်ငန်းများနှင့် စတင်ရမည်။ ဥပမာ...အဝတ်အစားကို ဝတ်ရိုးဝတ်တို့ အတိုင်းမဝတ်ဘဲ ထူးခြားစာ ဝတ်ထားခြင်းပျိုးဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဝတ်ပြလိုက်လျင် အစိုးရနှင့် သ ဘောကွဲလွှာကြောင်းကို လုသိရှင်ကြား လုပ်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရကို မကျေမန်ပြစ်နေသည်ကို ထိုသို့ ပြလိုက်ခြင်းအားဖြင့် အားပြည့်သူတို့ပါ သိသိသာသာ ဝင်ရောက်သန္တပြလာကြအောင် လုပ်ပေးလိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ (အပေါ်ယူကြည့်လိုက်ယူ အရေးမကြီးဟုထင်ရသည့်) နိုင်စေရေးနှင့်မဆိုင်၊ မဖြစ်လောက်သည့်ကိုစွဲ (ဥပမာ...သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေးရရှိရေး)ကို အပိုဒလိုက်လုပ်ရှားမှုအနေဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်လာ အောင် လုံးဆောင်ပေးရမည်။ လူအများနားလည်ပြီး သူတို့အတွက်လည်း အကျိုးရှိနိုင်သော၊ အစိုးရကေလည်း ပြင်း ပယ်ကန်ကွက်စရာပရီသောကိစ္စမျိုးကို လျှင်ရှားမယ်လုပ်ရန် စိစ်သုများက ရှာဖွေရေးချယ်ရမည်။ ယခုလုံး အသေး အဖွဲ့ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်သော လျှင်ရှားမယ်လုပ်ပေးလိုက်သဖြင့် ထို့လားချက်များရလာသည့်အခါ ပြည့်သူတို့၏ နှစ်နာချက်များပြုလည်သွားကြရှုပ်ပက လူထုကိုလည်း ငင်းတို့ထိရှိနေသော လူထုအာဏာအစွမ်းသတ္တိအပေါ်ကြောင်း သိသွားအောင် ပြသလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အများအားဖြင့် ရေရှည်တိုက်ရန် စိစ်ရေးဆွဲထားသည့် တိုက်ခွဲစီမံချက်ထဲတွင် အာဏာရှင်အစိုးရကို ချက်ချင်းပြုကြသွားအောင် လုပ်ဆောင်မည်ဟု ရည်မှန်းမထားသည့်။ တောင်းဆိုချက်၊ လိုလားချက်အသေး အဖွဲ့ကေလေးများရရှိစိုးသာ ပထမရည်မှန်းထားရမည်။ တိုက်ပွဲအဆင့်တိုင်းတွင် လူတိုင်းပါဝင် ဆင်းရန်လည်း မထိုပါ။

ချမှတ်ထားသော အဂ္ဂဗျာဘာအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်နှင့်အတွက် တိုက်ပွဲကေလေးများကို တုပြီးတု ဆက်လုပ်သွားရန်စဉ်းစားကြသည့်အခါ အာဏာဖိုးဆန်တွက်မည့်သူများသည် ရေရှည်တိုက်ပွဲအတွက်း ထိုတိုက်ပွဲအဆင့်ကေလေးများ အစားအလယ်၊ အစွဲးမည်ကဲသို့ တစ်နှစ်တစ်ခုကွဲပြားမြေားနားသည်ကို စဉ်းစားထားကြရန်လိုအပ်သည်။

ဦးနှင့်များကို ခွဲး

စတင်ပြီးလျှင်ရှားသည့်အဆင့်တွင် တိုက်သောလိုလားချက်အမျိုးမျိုးအတွက် တိုက်ပွဲများကို ခွဲပြီး လုပ်နိုင်လျင် ပိုကောင်းသည်။ ထို့သို့ရေးချက်ထားသော တိုက်ပွဲများကို တုပြီးတုလုပ်သွားရမည်။ တခါတရုံးတိုက်ပွဲနှင့်များကို သုံးမျိုး ထပ်ကောင်းထပ်နေလိမ့်မည်။

လျှင်ရှားမှုများကို စိစ်ရေးချယ်၍ စီမံချက်ထဲရာတွင် အာဏာရှင်တိုက် ဘာတော့လုပ်ကိုရှိ နှစ်နာချက်များက ဘာတော့ဖြစ်သည်ကို ထုတ်ဖော်ပြတ်ရမည်။ သို့မဟုတ် အာဏာရှင်တို့နိုင်ထားသော ကဏ္ဍတော့ချို့ကို ဖွင့်ဟ တင်ပြရမည်။ ချမှတ်ထားသော မဟာဗျာဘာအားလုံး မလုပ်ဆောင်စီ ထိုသို့ တိုက်ပွဲအဆင့်တုရာကို လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ရည်မှန်းထားသော ရည်ရွယ်ချက်တုရာကို ကြေားကာလမှာပင် ရရှိနိုင်သည်။

တိုက်ပွဲအားလုံး မဖြေးဆုံးဖို့အတွက်း ယရုံးလုံးလမ်းစုလုပ်တွင်ပင် ရနိုင်သည့်အောင်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေး စီအင်အားစု၏ လက်ရှိအင်အားစု သို့မဟုတ် မိမိတို့ဘက်ပါလာနိုင်သည်ဟု ရည်မှန်းထားသည့်အင်အားစုများ၏ အောင်ပွဲများဖြစ်ရမည်။ အောင်ပွဲတုရာပြီးလျင် နောက်ထပ်ဆက်တိုက်အောင်ပွဲများ တုပြီးတု ရနိုင်ပေလိမ့်မည်။

လုပ်ရားသတ္တိ၏စိတ်ဓာတ်များ တက်ကြော်လမည်မှာမလဲ။ ရရှည်တိုက်ပွဲအတွက် အကျိုးဖြစ်စေမည့် အာဏာချိန် ခွင့်လျှော အပြောင်းအလွှာများ ရှိလာမည်။

အထူးရွေးချယ်ထားသည့်တိုက်နည်းများကို အခြေခံအားဖြုံး လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ သီးမှာဟုတ် နိုင်ငံရေးနှင့် အာပေါ် အာရုံးရုံးတို့တွေ အမည်။ အဆိုပါနည်းကို ရွေးချယ်သည် အကြောင်းက လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စနစ်တို့တွေ အနေ တစ်တိတေသနလာရေးကို အာဏာရှင်အနီးရက ပျုပ်ကိုယ်ထားသည့် အဆိုပါကိစ္စများထဲမှ အချို့အစိတ်အပိုင်းများကို ဒီဇိုင်းကရေးအင်အား ရာက်က ပြန်လည်ပျုပ်ကိုယ်ထားနိုင်အောင် လုပ်ရန်လည်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် အာဏာရှင် အနီးရက လိုချင်သည့်အချို့အချက်များကို မပေးဘဲ ငြင်းထားလိုက်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ဖြစ်နိုင်မည် ဆိုပါက အထူးရွေးချယ်ထားသည့်တိုက်နည်းများကို အသုံးပြုပြီး အာဏာရှင်အနီးရှုံး ပျောကွက်များကိုထိအောင် တိုက်နိုင်ပစ်ရမည်။ ပျောကွက်ကိုထိအောင် တိုက်နိုင်ကြောင်း အေးအေးခဲ့ပြုဖြစ်သည်။ သို့နှင့် ဒီဇိုင်းကရေးအင်အား စုံသာက်က ပိမိတို့နှင့်သည့် အင်အား ရုံးရုံးပြုပြီး ထို့အောင် တိုက်ပြနိုင်လိမ့်မည်။

လုပ်ရားမှုစုစုပေါင်လုပ်သည်နှင့် တိုက်ပွဲစိစဉ်သူများသည် အနည်းဆုံး ပထမလိုက်ပွဲတဲ့အတွက် ရေးဦးစွာ တိုက်နည်းဆင်ထားပြီး ဖြစ်ရမည်။ မိမိတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို မည်ကဲ့သို့ ကန်သတ်ထားမည်နှင့် သို့ ကန်သတ်ချက်များကို မည်ကဲ့သို့ ရွောချောမောမောဖြစ်အောင် မည်ကဲ့သို့ အထောက်အပံ့ရမည်နည်း။ အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ခုတိယ တိုက်ပွဲများကို မည်ကဲ့သို့ တိုက်ကြော်မည်ဟု အကြမ်းပေးခွဲထားနိုင်လျှင် ကောင်းလိမ့်မည်။ ငါးတိုက်နည်းများသည် ရွေးချယ်ထားပြီးသော အဂ္ဂဗျားဟာစာစင်နည်းများနှင့် အကျိုးဝင်ပြီး ညွှန်ကြားထားသော စည်းမျဉ်းများနှင့်လည်း အဝင်ခွင့်ကျဖြစ်ရန် လိပ်ပါသည်။

အာဏာရှင်တို့အောင်၏ မီမံချင်းအား လက္ခဏာပြုသည်။

အာဏာရှင်အနီးရှုံးရုံးဖြူတွေ လိုက်ပွဲသစ်၏ ပထမအစွင် နိုင်ငံရေးလုပ်ရားများကို ကြိုးဖြုံး ကျယ်ကျယ်လုပ်ရန် လိုအပ်မည်မဟုတ်ပါ။ ပြည်သူတို့၏ စိတ်သဘောထားများကို စမ်းသပ်ကြည့်ပြီး ထိုသဘော ထားများအပေါ် ပြောလွှားမှုံးရန်သာ စိစဉ်ထားသည့်လုပ်ရားမျှများဖြစ်သင့်သည်။ အနီးရုံးကို အကုအညီမပေးဘဲ နေသည် အာဏာဖော်အုပ်စုတွင်နည်းများဖြင့် ဆက်လက်လိုက်ပွဲစိစဉ်ရန် လုထိကိုကျင့်သားရအောင် ပြင်ဆင်ပေးထားလိုက်ခြင်းဖြစ်ရမည်။

ပထမဗုံးစွာ အနီးရုံးမပေးကျေနှင်းသည့် လက္ခဏာအမှုအရာများဖြူပြီး ကန်ကွက်သင့်သည်။ သို့မဟုတ် အကန်သတ်နှင့်ဖြစ်စေ အနီးရုံးအား အကုအညီမပေးဘဲနေဖြူပြီး မပေးကျေနှင်းသည်။ အကယ်၍ ပါဝင်ဆန္ဒပြမည့်သူများနည်းနေလျှင် တင်ရှုံးသည့် နိုင်ငံရေးအထိုး အမှတ် တနေရာသို့သွားပြီး ပုံးပေးခွေချိန်းသည်။ အန္တာပြုချက်များ အတော်အတန်နှင့် မျှော်သောင်း ပြို့သက်စွာနေဖြူပြီး ဆန္ဒပြနိုင်သည်။ တော်တရာ့ အခြေအနေအရ အချို့ရှုံးများက အစာအတော်ခံပြီး ဆန္ဒပြချက် ပြောရလိမ့်မည်။ အရေးပါသည့်နေရာတစ်ခုရုံးသွားပြီး သီမံုံးထွန်းဆန္ဒပြနိုင်သည်။ ကျောင်းသူးများက စာသင်အန်းမှုပေးပို့မည်။ စာသင်အန်းမှုပေးပို့မည်။ စောင့်သုတေသနများ အာဏာရှင်အနီးရုံးရလက်အောက်တွင် အဆိုပါလှုပ်ရားများကို လုပ်ဆောင်လျှင် ပြင်းပြီး တန်ထန် နှိမ်နှင့်နိုင်စာရာအကြောင်းတော်ရှိပါသည်။

အခြားသောဟန်အမှုအရာနှင့် ဆန္ဒပြခြင်းများသည် ရှုပါသေးသည်။ ဥပမာ... အာဏာရှင်အနီးရှုံး နေထိုင် သို့မဟုတ် နှင့်တော်ရှုံးရောက်၍ သီမံုံးထွန်းဆန္ဒပြနိုင်ခြင်း၊ အနီးရလက်ပါးစေ ရဲ့နွားနေရှိ ဝင်ရောက် သိမံုံးထို့ကိုခြင်း စသည်တို့က စွန်စွန်းအားဖြုံးသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ရားမှုစုစုပေါင်ပြီး လုပ်သည့်အချို့ရှုံး

တွင် အဆိုပါဆန္ဒပြမှုမျိုးကို မလုပ်ဆောင်သင့်။

အာဏာရှင်အစိုးရကို ဆန်ကျော်သောအမှုအပြသည့် ဆန္ဒပြုများကြောင့် တတိုင်းပြည်ပုံးတွင် သာမက နိုင်ငံတကာ၏ အာရုံစုံစိုက်မှုကို ရရှိစေနိုင်ခဲ့သော သာဝေများရှိပါသည်။ ဥပမာ...၊ ဘဇ္ဇရ စန်မှနိုင် ငံတွင် သန်းပေါင်းများစွာသောပြည်သူများ လုပ်များပေါ်တွင် ဆန္ဒပြုခဲ့ကြသည်။ ဘဇ္ဇရ ခန့်တွင်လည်း တရာ် နိုင်ငံဘိဂုံးနှင့် ထိယန်မာန်ရှင်ပြင်ကို တရာ်တော်သားနှင့် ပြည်သူများက ဝင်ရောက်သိမ်းလိုက်ပြီး အစားတ်ခဲ့ ဆန္ဒပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုအရေးအခင်းနှစ်ခုလုံးတွင် လူအသေအပျောက်၊ ဒက်ရာရသူများအပြောက်အများရှိခဲ့ကြ သည်။ ထိုကြောင့် ဆန္ဒပြုများလုပ်ကြရန် စည်းရုံးကြသူများသည် အထူးသတိထားပြီး စီစဉ်ကြရန် ထိုအပ်လှ သည်။ အဆို့အရေးအခင်းများကြောင့် ပြည်သူတို့ စိတ်ဓာတ်အကျယ်တက်ကြောက်ပြီး စိတ်ပါဝင်စား လာကြသော်လည်း ထိုအဖြေအမှုတာဝာတွေ့ဖြင့် အာဏာရှင်ကို မဖြေချိနိုင်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထို အပြုအမှုတာဝာတွေ့သောဆိုလျှင် အစိုးရကို လက်မံတော့သည့်သွေ့နှင့်အာဏာရှင်ကို ပြုသည့်အဆင့်သာရှိပြီး အစိုးရ၏အကာကွယ် ပြုပြင်းလာပ်ရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်ရှိဖြစ်သည်။

လူပ်ရှားမှုများ စတင်ကာစတွင် အာဏာရှင်အာနိုင်ရေးရုံး၊ ရပါက်ရလမ်းများကို လုံးလုံး ချက်ချင်း ဖြတ်တောက်ပစ်ရန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်နိုင်ရန် ယခင်ကအနီးရကို ကျိုးချိန်ခဲ့ကြသည့် ပြည်သူ့လူထူးနှင့်အတူတည်ရှိနေသူ အသင်းအားဖြေားအားလုံးက အနီးရကို လုံးဝအလိမ္မရှိ၊ ပယ်ချော်း လူထုတဲ့ရင်လုံးက ဘာ အကြောင်းမှုမပေးဘဲ လက်ပိုက်ကြော်နေကြမှုသာ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ အဆိပါ အရေးအခင်းများကို မတွေ့ဘူးသေးပါ။ ဖြစ်နိုင်ရန်လည်း အလွန်အလွန်ပဲယဉ်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် အာဏာရှင်အာနိုင်ရေးရကို ဖိသန်အနီးတွော်ရန် လုပ်ရှားလာစတွင် အနီးရကို လုံးဝအကြောင်းမှုမပေးဘဲ အမြန်ထုတ်အာနိုင်ရန် ကြိုးပေးနှုံးသည် ယူလို့မရှိမသောနည်းသာဖြစ်သည်။

၁၁၁၀၅။

အာဏာရှင်တို့ ချုပ်ကိုယ်မထားသည့် ဂုတ်လပ်သော လူမှုပြရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်စုများနှင့် အမြေးသောအဖွဲ့အစည်းများ တည်ဖြစ်ရန်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အပ်ချုပ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးများ ဆုံးရုံးများရအောင် ကာကွယ်နိုင်ရန် လုပ်ရားများအား ရေးချုပ်လုပ်ခြင်းသည် အလုပ်အရေးကြီးပါသည်။ ကုအာက်ကို အကြမ်း

အားဖြင့် ဆွေးနွေးခြုံပြုခြင်းသည်။ ဉာဏာအာကာ၏ ဗဟိုချက်များဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်းများကို မြှက်ပို့ယူပြီး လူထုက အစိုးရကို ဖိုးပေးနိုင်သည်။ အစိုးရကချုပ်ကိုင်လာလျှင် ခံချိန်ငြင်သည်။ တိုက်ပွဲဝင်လျှပ်ရားများ စတင်လုပ်ဆောင်ပြုဆိုလျှင် အာကာရှင်အစိုးရကလည်း အဆိုပါအသင်းအဖွဲ့များကို ရရှိပြီးစွာနှစ်နှင့်ရန် ပစ်မှတ်ထား မည်သာဖြစ်သည်။

အာကာရှင်၏ ဤစာတော်ကို ထိုးဆောင်စိုးကို

လျှပ်ရားများလုပ်လာကြပြီး အသုံးပါန်ရလာသည့်အခါ ပိုမိုချို့ယိုးရောက်နိုင်သော အာကာဖီဆန်အန်တဲ့မူ များကိုရဲ့ရဲ့ဆက်ပြီး လုပ်ကြရတော့မည်။ ထိုအသုံးပါန်ကျလျှင် တော်လှန်နေကြသူများက အာကာရှင်အစိုးရ၏ ဤ စာတော်အရင်းအမြှတ်များကို ပိုမိုနိုင်မည်နည်းများကို စဉ်းစားကြရတော့မည်။ လူထုက အကုအညီ မပေးဘဲ ဆက်လက်နေကြမြှင့်ပြီး ဒီပိုကရေးစားသာက်တော်သားများအတွက် ပိုမိုချို့ယိုးရောက်နိုင်သည့် အခြေ အနေသားကို ဖန်တီးပေးစေနိုင်သည်။

အတိုက်အခဲ ဒီပိုကရေးစားအင်အား စုတို့ဘက်က အင်အားတော်လုလာသည့်အခါ တိုက်စစ်ဆင်နည်းရေး ဆွဲစိစဉ်သုများက ဂိုပြီးထိရောက်သည်ထက် ထိရောက်နိုင်သော လျှပ်ရားများကို ကြော်စည်းရွက်ရမည်။ အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်မှု မပြုခြင်းတို့ကို ဆတက်ထင်ပါး ပိုမိုလုပ်ဆောင်ကြရမည်။ အာကာဖီဆန်အန်တဲ့မူနှင့် အစိုးရ၏ ဥက္ကဋ္ဌအာကာ၊ ရပေါက်ရလမ်းများ အားလုံးကို ပြတ်တော်က်ပစ်လိုက်ရမည်။ အစိုးရကို ပိုမိုချို့ယိုးရောက်နိုင်သုများအပြင် နောက်စုံအား အာကာရှင်စနစ်လိုပါ ချေမှန်းပစ်ရန်လုပ်ရမည်။

အာကာရှင်အစိုးရကို ယောက်ထောက်ခံနေကြသည့် လူစုများ၏ အင်အားများ အားပေါ်သွားစေရန် ဒီပိုကရေးစားအင်အား စုတို့ဘက်က မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ကိုလည်း ကောင်းစွာ စဉ်းစားတွေးတော်ရမည်။ အစီအစဉ်များ လုပ်ထား ပိုမိုလိမ့်မည်။ အစိုးရ၏ရှုရှုကိုစိုက်ကြမြှင့်ပြုမှုများကို လူအများသီအောင် ဖော်ထုတ်လိုက် လျှင် ငါးတို့အပေါ် လူအများက တော်ခံနေမှုများ လျော့သွားဖွယ်ရှိသော အားလုံးများ အသုံးမကျ သည့်အတွက် တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးအင်အား အဖက်ဆယ်မရအောင် ဆုံးဝါးနေပြုဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြော လိုက်မည်လော့။ သို့မဟုတ် အာကာရှင်အစိုးရအား အခုံးသတ်ပေးနိုင်သည်ကို တို့စုံစွာ နားလည်အောင် လုပ်ပေး မည်လော့။ အနည်းဆုံး အာကာရှင်အစိုးရအား တော်ခံနေမှုများကို ကြော်နေအုပ်စုဖြစ်လာအောင် ဆွဲဆောင်စည်းရုံးသည့် ဘက်မလိုက် ခြေစည်းရုံးခွတ်ပိုင်နေကြသည့်သူများအောင် သွေးဆောင်စည်းရုံးသည့် သို့မဟုတ် အကောင်းဆုံးကိုပြောရမည်ဆိုလျှင် ဒီပိုကရေးစားသားများထဲသို့ ကိုယ်ထိလက်ရောက်ပါဝင်လာအောင် နားချေသုံးပါသည်။

ကူညီပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုဘဲနေနေခြင်းနှင့် အာကာဖီဆန်အန်တဲ့မူပြီးနေကြရန် စိစဉ်နေသည့် ကာလအတွင်းတွင်ငါးတို့ ထိုသို့အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင်လုပ်ဖော်စဉ်အတွင်းတွင်ငါးတို့ အာကာရှင်အစိုးရကို ထောက်ခံနေသူများ၊ အစိုးရ၏အကြော်းပေးအရာရှိများ၊ အတွင်းကျသည့်လူစုများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ရုံးများနှင့် အစိုးရအရာရှိများကို ကောင်းစွာ အကောင်းစားများ အကောင်းဆုံးကြော်စည်းတွေးကြရမည်။ အထူးသြားပြုခြင်း စစ်တပ်ကို ပျက်ခြေည့်မပြတ် သိုင့်ပေါ်။

အာကာရှင်အစိုးရကို စစ်သားများ၊ စစ်ဗိုလ်များအပါအဝင် စစ်တပ်က ဘယ်အထိသွားရှိကြပြောင်း ကို ကောင်းစွာခန့်မွှုးကြည့်ဖို့ လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ ခန့်မွှုးကြည့်ပြီး ဒီပိုကရေးစားအင်အားများဘက်မှ စစ်တပ်ကို ပိုမိုလိုးသာက်ပါလာအောင် ဆွဲဆောင်သိမ်းသွားရှိနိုင်ပြီး မရနိုင်ကို ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ အောက်ပြုမှစုံသားများ သည် စစ်တပ်အတွင်းသို့ အဓမ္မအွေးတပ်ဆွဲခဲ့ရှုံးကြပ်လန်ပြီး စစ်တပ်ထဲဝင်လာရပြီး စိတ်မချမ်းမသားဖြစ်နေကြရသူများ ဖြစ်နေသည်။ စစ်သားများနှင့် စစ်ဗိုလ်များအား ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ၊ မိသားရာအရား သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေး စသည်အကြော်းပေးပြီး အစိုးရနှင့် အစိုးရအားကွဲပွဲနိုင်မည်လော့။ ဒီပိုက

ရေစိအင်အားစုံများဘက်သို့ စစ်တပ်က ပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် လုပ်နိုင်မည့်အခြားအချက်များက ဘာတွေ
ဖြစ်သနည်း။ ဤကဲ့သို့ အမျိုးမျိုး တွေးတော်ကြည့်ရမည်။

လွတ်လပ်မှာတွက် လွှဲပျော်ရန် စတင်ပြီးပြင်ဆင်ချိန်စောစောပိုင်းကတည်းက တိုက်စစ်ဆင်နည်းကို
ရေးဆွဲပြင်ဆင်သူများသည် အာဏာရှင်အစိုးရစောစောပိုင်းနှင့် အစိုးရအမှုထမ်းအရာထမ်းများကို ဆက်သွယ်ရန်
အစီအစဉ်များကို တွေးဆထားရမည်။ ဒီမိုကရေးသို့အားစုံများဘက်က လွတ်လပ်မှာတွက် ဦးလည်မှသုတိက်
ခိုက်ရန် သွှေ့ဇွာန်ချထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ မရမချင်းတိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုသည့်အချက်ကို စစ်တပ်ကသိအောင်
အပြော လက္ခဏာ ဟန်အမှုအရာများတို့တို့သုံးပြီး လွပ်ဆောင်ရမည်။ ဤတိုက်မွဲသည် အာဏာရှင်အစိုးရ ပြုတ်
ကျရန်တို့သာ ရည်ရွယ်၍တိုက်ခြင်းပြုပြီး တပ်မတော်သားများ၏အသက်ကို ရန်ရှာရန်မဟုတ်ကြောင်း ငင်းတို့
သိစေရမည်။ ဤကဲ့သို့ ကြိုတပ်ပြီး စောင်ရွက်ထားလိုက်ရသည့်အကြောင်းမှာ အာဏာရှင်အစိုးရ၏ စစ်သား
များကို တဖြည့်ပြည့်း စိတ်ဓာတ်ကျသွားအောင် လုပ်နိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ သိမှုသာ နောက်ဆုံးတွင် စစ်သား
များမှာ အစိုးရအပေါ် သစ္စာမှုသွားကြပြီး ဒီမိုကရေးလုပ်ရှုံးမှုများဘက်သို့ နားယောင်လာမည်။ အစိုးရ အမှုထမ်း
များနှင့် ရုများကိုလည်း ထိနည်းကိုသုံးပြီး သိမ်းသွင်းနိုင်သည်။

ဤကဲ့သို့ ဒီမိုကရေးစိုင်အားစုံများဘက်က မိမိထို့ဘက်ကို စစ်တပ်ကနားလည်လာပြီး ထောက်ထား
စာနာမှုများရရှိအောင် ကြိုးစားလိုက်ခြင်း၊ အစိုးရအမိမိနှင့် စစ်တပ်က တဖြည့်ပြည့်နှင့် မရှိမသောပြုတ်လာအောင်
သွေးစောင်လိုက်ခြင်းများကို စစ်တပ်နှင့်အစိုးရအကြေား သွေးကွဲစောင်းစွဲတပ်က စစ်ရေးအရ တရာထုလုပ်လိုက်
အောင် အားပေးအားပြောက်လုပ်သည့်ဟု မဟုသေသနပေး။ စစ်တပ်ကို အသုံးပြုလိုက်ခြင်းလည်း မဟုတ်ပါ။ ဤသို့
လုပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ဒီမိုကရေးအစိုးရမှန်ကို မရနိုင်ပါ။ အာယ်ကြောင့်ဆိုသော် (ယခင်ကပြောခဲ့ပြီးသည့်
အတိုင်း) အာဏာသိမ်းခြင်းဖြင့် ပြည်သူတို့ရန် အပ်စိုးသူတို့အကြေား ဉာဏ်အာဏာချိန်ခွင့်လျှော့ ညီမျှလာအောင်
လုပ်မပေးနိုင်ပါ။ နောက်ထပ် ဉာဏ်အာဏာချိန်ခွင့်လျှော့မည်မှုများ ထင်ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သည်။ သိမှုဖြစ်၍
အာဏာရှင်ကိုတို့ကိုရန် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းခြင်းဖြင့်နှင့် ပြည်တွင်းစစ် ဆင်နှုန်းခြင်းဖြင့်ငါးဗို့လုပ်ရန်မလိုပေး။
ထိုသို့ မလုပ်သင့်ကြောင့်ကို စစ်တပ်က နားလည်မှုမှုသွားပြီး စစ်တပ်၏ ထောက်ထားစာနာမှုများရလာအောင်
မည်ကဲ့သို့စိုင်မည်ကို အကြောစည်းထိုထားလို့ လိုပါသည်။

ဒီမိုကရေးလုပ်ရှုံးမှုအတွင်းတွင် ထောက်ထားစာနာတတ်သော စစ်စိုင်များက အရေးပါသည့် အ
ခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်စောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ...တပ်အတွင်းတွင် အစိုးရအား အကြည့်ညိုပျက်အောင်၊
အကုအညီပေးကြရအောင် ဝါဖြန့်နိုင်သည်။ တမ်းသိုက်သက် အလုပ်ညွှန်းကြောင်းပြီ မသိမသာ အမိန့်မနာခဲ့
သဲနော နှိပ်ကွင်မှုများ လုပ်ခိုင်းလွှာ လုပ်လဲနေခြင်းများနှင့် ထို့စိုင်လုပ်ရိုင်ကြောင့်ရန် အားပေးအားပြောက်ပြုခြင်းများ
လုပ်စောင်ကြရမည်။ ဒီမိုကရေးသို့ဘက်ကို စစ်တပ်က အကျိုးရှုံးသည့် အကြောင်းမပေါ်သည့်အကုအညီအမျိုးမျိုး
ပေးနိုင်လို့မည်။ စိတ်ချလေက်ချဝင်စွာက်သွားလာခွင့်၊ သတ်း၊ အစားအသောက်၊ ဆေးဝါးစသည်တို့ကိုလည်း
ကူညီထောက်ပုံနိုင်သည်။

စစ်တပ်သည် အာဏာရှင်အစိုးရများ၏ အရေးအကြိုးဆုံး ဉာဏ်အာဏာရေသာက်မြစ်ဖြစ်သည်။
အာယ်ကြောင့်ဆိုသော် အာဏာရှင်အစိုးရသည် စောင်းကမ်းလိုက်နာသောပ်သည့် စစ်တပ်နှင့် လက်နက်များကို
သုံးပြီး အမိန့်မနာခဲ့သည့်ပြုသွားလို့ကို ထိထိမိမိတိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်
၍၊ စစ်တပ်နှင့်အစိုးရအရာရှုံးများက အာဏာရှင်အစိုးရကို လုံးလွှားလျား ထောက်ခဲ့နေကြပြီး အစိုးရ
အမိန့်ပေးသည့်အတိုင်း လုပ်နေမည်ဆိုပါက အာဏာရှင်အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားအောင် လုပ်နိုင်ရန် အလွန်
အလွန်ပင် ပေါ်လွှားပေလိမ့်မည်။ လုပ်နိုင်မည်လည်း မဟုတ်ကြောင်းကို အာဏာဖီဆန် အန်တုရာန်ကြော်စည်း
သွားမှု ဖုတ်သားသင့်သည်။ သိမှုဖြစ်၍ စစ်တပ်က အစိုးရကို အကြည့်ညိုပျက်သွားအောင် လုပ်သောနည်းလစ်း
များကို ဒီမိုကရေးထို့ကိုအား စိုင်စောင်ရွက်သွားမှုများအနေနှင့် ဦးစားပေးနိုင်သည်။

စစ်တပ်နှင့်ရုံးက အစီးရကို အကြည်အညွှန်ပျက်ပြီး အမိန့်ကိုလည်း မနာခံသေနေခဲ့လျှင် ငင်းတို့အတွက် လည်း ဒုက္ခာအား အကျယ်ရောက်နိုင်ပြောင်း ဒီမိုကရေးအင်အား ရများ ဘက်ကလည်း မပေါ်သင့်ပေါ် အမိန့်မနာခံ သည့်အတွက် ကြီးလေး သောအပြင် ခုတ်များ ခံကြရမည်။ တပ်ဘုင်းသုပ္ပန်ထလျှင် ပစ်သတ်ခံရမည်ပြစ် ပြောင်းကို သိထားရမည်။ ဒီမိုကရေးအင်အား ရများ က စစ်သား ရများ နင် စစ်စိုင်းတို့အား ချက်ချင်းပုန်ကန်ကြပါဟု စိုင်းမည့် အစား သုတိနှင့် ဆန်သွယ် အမိန့်မနာခံသဲ့ နေနိုင်သည့် ဟန်ဆောင်နည်း များ အများ အပြားရှိပြောင်း ထိန်ည်း များ သည် စိတ်ချရသောနည်း များ ဖြစ်ပြောင်းကို နားလည် အောင်ရှင်းပြုထားရမည်။ ဥပမာ...၊ ရဲများနှင့် စစ်သား ရများ က အစီးရုံး သည် များ ကို နေမူနဲ့ ဖြစ်ပြုကတော်ဆန်း လုပ်လိုက်နိုင်သည်။ အစီးရာဖော် အီးရန် လိုက်လဲရာဖွေနေသူများ ကို ရှာဖွေမတွေ့၊ ဘယ်မှာမရှာမတွေ့ဟု ပြောနိုင်သည်။ ခုခံနေကြသူများ ကို အစီးရာက နှိမ်နှင့် တော့မည်။ ဖမ်းသီး တော့မည် ပြည့်နှင့် ဒဏ်ဝေးတော့မည် စသည်ပြုစိုက်တော်တိပေးနိုင်သည်။ အထက်လူ ကြီးများ ကို သတ်းမပို့ဘဲ ထားနိုင်သည်။ အစီးရကို အကြည်ညွှန်ပျက်ကြသည့် အထက်အရာရှိ ထို့ကို အထိန်းနှင့် နှင့် အထက်က အမိန့်ပေးထားသည် များ ကို အောက်သို့ချမပေး၊ ကရလည်း မစိုက်၊ ပစ်ထားနိုင်သည်။ စစ်သား ရများ က ဆန္ဒပြသူများ ကို ထိအောင်မပစ်ဘဲ ခေါင်းပေါ်ကျော်၍ ပစ်နိုင်သည်။ ထိန်ည်းတူပင် အစီးရအမှ ထင်းများ ကလည်း ရိုင်တွဲများ ရှားမတွေ့၊ ပျောက်နေသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ အမိန့်ပေးထားသည် များ ကိုလည်း ဘယ်ရောက်နေသည်မသိတော့ဟု ဆင်ခြေပေးနိုင်သည်။ အလုပ်ကို ဖြစ်ပြုကတော်ဆန်း လုပ်နိုင်သည်။ ချက်ချင်း နေကောင်းပြစ်၍ အလုပ်မလာနိုင်၊ နေကောင်းသည်အထိ အီးမှာအနား ပျော်မည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

စစ်ဆင်ရည်းအာမပြောင်းအာဓာတ္ထများ လုပ်ပြုင်း။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသည့် မဟာဗုဒ္ဓဟာတိကန်နည်းများ၊ တိုက်ပွဲအဆင့်ကလေးများ နင့် တိုက်ရမည့်နည်းများ သည် သူနောက်နှင့် အံတိုက်သည်။ မရှိက်သည်ကို အာဏာဖိုးသန်အနီတုမ္မများ လုပ်မည့်အာများ က အမြချိန်ဆပြီး ကြော်နေကြရလိုမည်။ ဥပမာ...တိုက်ပွဲတွေက ပိမိတို့မျော်လင့်ထားသည့် ချောချောမောမော ပြစ်ချင်မှ ပြစ်လိမ့်မည်။ ထိုကြောင်း တိုက်နည်းပြောင်းရန်လိုလေးလိမ့်မည်ဟု တွက်ထားရမည်။ လုပ်ရှားများ ကို တို့ပြီးထိရောက်စေရန်၊ မူလက ပျော်မျိန်းထားသည်အတိုင်း ပြစ်စေရန် ဘာတွေလုပ်လျှင် ကောင်းမည်နည်း။ ချောချောမောမော ဘာကြောင့်မဖြစ်သန်း။ ပြဿနာများ ၏ အကြောင်းရင်းကိုရှားမည်။ ရေးဆွဲထားသည့်နည်းများ ကို ပြန်ပြီး သန်းစစ်ကြည့်၊ လုပ်ရှားရမည့်တာဝန်များ ကို လူစွာပြောင်းတာဝန်ပေး၊ အားကောင်းလာအောင်ထပ်းပြီး စည်းရုံးရေးများလုပ်၊ တာမျိုးတာမည် ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ဤကဲ့သို့ အခြေအနေအရ ပြင်စရာရှိသည်များ ကို ပြင်ပြီး နောက်အစီအစဉ်အသစ်အတိုင်း ဆက်ပြီး တိုက်ကြရလိမ့်မည်။

အကယ်၍ မူလကစိစဉ်ထားသည့်အတိုင်း တိုက်ကြ၍ ပျော်လင့်ထားသည်ထက် ကောင်းရန်း၊ အာဏာရှင်အစီးရလည်း မထင်မှတ်ဘဲ ပျော်လင့်ထားသည်ထက်စောပြီး ပြတ်ကျော်ရှိရှိလာလျှင် ဒီမိုကရေး အင်အား စုတို့ဘက်က မထင်မှတ်ဘဲ ရလာသော အောင်မြင်မှုများ ကို မည်သို့ အမြတ်ထုတ်နိုင်ကြမည်နည်း။ အခွင့်ကောင်းယူပြီး အာဏာရှင်အစီးရကို မလှုပ်နိုင်အောင် မည်သို့လုပ်ကြမည်နည်း။ ရေလာမည့်အန်းတွင် ဤကိစ္စကို ဆက်လက်ပြီး ဆွဲးနွေးအပြောကြုံးစိုးစုး။

ဘခန္ဓိး - ၅

အာကာရှင်ဝန်ကြီး ဗျာမိမိမြို့မြို့

၏ရည်တိုင်ရည်အပြောင်းနှင့် ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံရေးအန်တုန္လေအောင်မြောင်စေရန်အတွက် တော်လုန် စဉ်ကျင့်မှု အင်အားတိုးပွားလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်။ အာကာရှင်တို့ချုပ်ကိုင်၍ မရနိုင် သော လူထုအသိုင်းအငိုင်းနယ်ပယ်ကို တိုးပွားအောင် ချွဲထွင်နိုင်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ တိုက်ခွဲများ လုပ်ခဲ့ကြောင်းကျည်းပေါင်းဆောင်ရွက်မှ မဖြော မည်သူ့နေရမည်ဆိုသည် အတွက်ကြံးများ ရလာတိမ့် မည်။ အာကာဖိစ်ဆန်တုသော်နည်းများ စို့တတ်ကျွမ်းလာလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ အတွက်အကြံးရှိလာကြသဖြင့် လူထုနှင့်ချို့ဖြိုး အကူအညီပေးဘဲ နေရမည့်အခါများနှင့် အာကာဖိစ်ရမည့် အချိန်ကျရောက်လာသည့်အခါများ တွင် အလွန်ပင် အသုံးကျလိမ့်မည်။

အာကာရှင်တိုင်လင်တွင်းမှ အာကာတိုး ဖော်ရှုံးမြို့မြို့

အခန်းသုံးတွင် တင်ပြခဲ့သည်အတိုင်း အာကာရှင်အနိုင်းရများသည် အာကာရှိနှင့်အတွက် ငါးတို့၏ အမိန့်ကို ပြည်သုတေသနအဲ နာခံကြဖို့လိုအပ်သည်။ အကူအညီပေးကြရန်လည်း လိုအပ်သည်။ ကျိုးနှံရို့လည်းလိုသည်။ အာကာရပေါက်ရလုပ်များ မရှိသည့်အခါ အစိုးရ၏အင်အားများလည်း လျှော့နည်းသွားတော့မည်သာ။ နောက် ဆုံးတွင် အာကာနှစ်ဖြစ်ပြီး ပြတ်ကျွမ်းသို့သာ ရှိတော့သည်။ ထိုကြောင်း အာကာရှင်စနစ်ကို ချုပ်ပြုးစေလိုလျှင် ငါးတို့အပေါ် အကူအညီအထောက်အပံ့များ မပေးဘဲနေဖြင့်သည် အမိကလိုအင်ချက်တုပ်ပြောပြီပါသည်။ အာကာ၏ရင်းမြှုပ်များကို နိုင်ငံရေးအန်တုန္လေဖြင့် မည်မျှထိနိုက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်းကို တာဝန်ပြုပြီး သုံးသပ် ဖြည့်လျင် ကောင်းလိမ့်မည်။

အစိုးရ၏တိတက်ပေါ်နှင့် နိုင်ငံရေးပြုတော်အကာကွယ် ဟုတ်သည်မဟုတ်သံဃာတို့ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းစသည်တို့ကို တဖြည်းဖြည်း အားနည်းသွားအောင် လုပ်နိုင်သည့်နည်းများထဲတွင် သိသာထင် ရှားစွာဖြင့် ငါးတို့ကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့နေဖြူခြင်း၊ အာကာဖိစ်ခြင်း စသည်တို့လည်း ပါဝင်သည်။ အစိုးရက ပြုလေအာကာ ကောင်းကောင်းရှုံးလေ၊ ကူညီမည့်သူများလေလေ၊ ငှံခံမည့်သူများလေလေလေပြုစ်သည်။ အာကာရှင် စနစ်ကို တာကယ်တမ်းပြတ်ချိန့်လုပ်ကြတော့မည်ဆိုလျှင် ဤကဲ့သို့ ဆိုးဝါးသည့်စနစ်မျိုးကို မနှစ်ဖြူကြောင်း အလုပ်နှင့် ဖော်ထုတ်ပြသုံး လိုအပ်ပါသည်။ အာကာရှင်တို့၏ ပြုတော်အာကာရှင်းမြှုပ်များကို ပြတ်တော်ကြပ်ပါသည်။ အမိန့်ကိုမားခဲ့သော နောက်ခံသူတွေ မည်မျှ များမြှုပ်နည်းများနှင့် မည်ကဲ့သို့သော အရေးပါအရာရောက်သူများ၊ အပ်စုများက အစိုးရကို နာခံနေကြသည်။ အစိုးရနှင့် မူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြသည်။ အစိုးရကို အကူအညီပေးနေကြသည် စသည့်အချက်များကို ကြည့်ရမည်။ ပြည်သူ့အများစုက အစိုးရကို အကူအညီပေးဘဲထားလိုက်လျှင် အစိုးရအတွက် ဒုက္ခအကြံးအကျယ် ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ဥပမာ... အစိုးရအမှတ်းများက အလုပ်ကို ကောင်းကောင်းမလုပ်ဘဲနေလိုက်သော် (သို့မဟုတ်) ရုံးမတက်ဘဲနေလိုက်သော် အုပ်ချုပ်ရေးစက်ယန္တရားကြီး ဒုက္ခရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ထိုနည်း တူပ် အစိုးရကို မူးပေါင်းကူညီခြင်း မဖြောသည့်လုများ၊ အသင်းအဖွဲ့များထဲတွင် ယခင်က အစိုးရအပေါ် ထူးခြား ကျွမ်းကျွမ်းသောလုပ်ရှည်ကိုင်ရည်နှင့် အတတ်ပညာအရ တောက်ပုံနေသွားပါလာခဲ့သော် အစိုးရအတိုး အကောင်အထည်ဖော်ချင်သည့်လုပ်နှင့်မူးပေါင်းအောင် လုပ်ဆောင်ရန် အားနည်းသွားကြောင်း နားလည်သော်

အစိုးရအမှတ်းများများအတွက် အမြဲးမြဲမှုပေါ်ပေါ်ရေးစက်ယန္တရားကြီး ဒုက္ခရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ထိုနည်းတူပ် အစိုးရကို မူးပေါင်းကူညီခြင်း မဖြောသည့်လုများ၊ အသင်းအဖွဲ့များထဲတွင် ယခင်က အစိုးရအပေါ် ထူးခြား ကျွမ်းကျွမ်းသောလုပ်ရှည်ကိုင်ရည်နှင့် အတတ်ပညာအရ တောက်ပုံနေသွားပါလာခဲ့သော် အစိုးရအတိုး အကောင်အထည်ဖော်ချင်သည့်လုပ်နှင့်မူးပေါင်းအောင် လုပ်ဆောင်ရန် အားနည်းသွားကြောင်း နားလည်သော်

ပေါက်သွားကြပေလိမ့်မည်။ မိမိတိုက်ယ်တိုင် ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချိနိုင်သည့်ကိစ္စများကိုပင် မလျှပ်တတ် မကိုင်တတ် ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ အထူးကျေမှုပူးကို ချပေးနိုင်စွမ်း ရှိတော့မည့်မဟုတ်။

လက်ဆုံးလက်ကိုင်မပြနိုင်သောအရာများဟုခေါ်သည့် စိတ်ဓာတ်ရေးရာနှင့် ဝါဒရေးရာ အား လွှာများမူးပါက အထူးရအပေါ် ပြည့်သုတေသနတော်ခံအားပေးမှုကို လျှော်ပါးစေနိုင်သည်။ ဒီပိုကရေး အင်အားစုံသောက်သွေး ဘက်ဖြောင်းကုလြှုလာစေနိုင်သည်။ ပြည့်သုတေသနလုံးက အထူးရအပေါ် အမိန့်မနာခံတော့မူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မလုပ်တော့သဲ နေလာလိမ့်မည်။

ပစ္စည်းသွားသည်လည်း အာဏာ၏ အခြေခံအတ်ပြစ်ပြစ်သည်။ အာဏာရှင်အထူးရက သူ့တို့ဝိုင်သည့် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ရယူနိုင်သွား အာဏာကိုလည်း ဆုံးကိုင်ထောက်နေသွားများ၊ ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ဆန့်ကျင်နေသွားများ၊ သာဏ္ဍာရေးရပေါက်များ၊ စီးပွားရေးစနစ် အိမ်ယာမြေ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးများကို ပျော်ဂိုင်ထောက်နိုင်သွားများ၊ အထူးရ၏ အာဏာရပေါက်ရလမ်းများကို ထိုင်ကိုသွားစေလိမ့်မည်။ အာဏာရပေါက်ရလမ်းများ ပို့သွားလည်း သပိတ်၊ စားသုံးသွားလိပ်ပြီး စီးပွားရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတို့ကို အတိုက်အခံများသာက်က ချုပ်ဂိုင်ထောက်လိုက်သွားမှု အထူးရအုပ်သွားမှု ရှိတော့သည်။

ပြီးခဲ့သည့်အခန်းများတွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အထူးရက လူများကိုဖြောက်နိုင်သည်။ အပြစ် ဒက်ပေးနိုင်သည်။ အာဏာရှင်များအထူးရင်းတို့ကို ဆန့်ကျင်ထွေနေသွားများ၊ အမိန့်မနာခံသွားများ၊ အကုအညီမပေးသွားကို အပြစ်ဒက်ပေးခြင်းပြု အာဏာပြနိုင်သည်။ အဆိပါအျက်ကို အားပေျဲ့သွားအောင် လုပ်နိုင်သည့် နည်းနှစ်နည်းရှိပါသည်။ ပထမနက်းမှာ လူထုက အာဏာဖော်ဆိုရေးတိုက်ပွဲကို စစ်ပွဲဆင်နှုံးသက္ကာသို့ပင် စွန့်စားပြီး ပြစ်သွားရန်အသင့်ရှိသည်ဟု သဘောထားခံယူလိုက်သွားမှု အထူးရက အပြစ်ပေးသည့်တိုင်အောင် ထိရောက်နိုင်စွမ်း ရှိတော့မည့်မဟုတ်။ (အာဏာရှင်အထူးရက နိုင်ကွင်လိုက် သော်လည်း သူတို့ထောင်သွေးလို ပြည့်သွားကဗျား၊ ကျိုးချွဲလာလိမ့်မဲ့မဟုတ်ဟု စိုလိုခြင်းပြုပါသည်။) ဒုတိယနည်းမှာ အကယ်ယူ စစ်တပ်နှင့်ရုံးများက သူတို့ဘာသာ သူတို့အထူးရကို အကြည့်ပျော်လာခဲ့သော် အထူးရအပေါ် ဆန့်ကျင်စနစ်နှင့်ရုံးများက သူတို့အား ပို့ကြန်က ပစ်တော်ခြင်းများအား တယောက်ချင်းပြစ်စေ အုပ်စုလိုက်ပြစ်စေ မလုပ်ဆောင်ဘဲ ရရှားကြည့်နေဖြနိုင်သည်။ အမိန့်ကို အလျဉ်းမနာခံသဲ နေလိုက်နိုင်စွမ်းပေးရန်အတွက် ရနှင့်စစ်တပ်လို အထူးရက အားကို့ကျို့မပြစ် နိုင်းကြည်းမှုရ ဖြစ်လာသည့်အပါ အာဏာရှင်စနစ်မှာ အကျဉ်းအကျပ်ထဲရောက်နေပြုသွား မှတ်ရတော့မည်။

အတိုချုပ်ပြောရမည်ဆိုလျှင် ခြေကြပ်ပြောနေသည့် အာဏာရှင်များကို အနိုင်ရလိုက်သွားမှု သူတို့ကို အကူအညီ မပေးဘဲနေရမည်။ အာဏာကိုပြီးဆောင်းသွားကို အာဏာရပေါက်ရလမ်းများကို ပိတ်ဆိုထားရေးရာမည်။ သူတို့လိုအပ်သည့် ဥစ္စာအာဏာကို အပြောစေပြည့်တင်းပေးနိုင်သည့် လူအင်အား၊ အကုအညီ ဥစ္စာပစ္စည်း စသည်တို့ မရှိလျှင် အာဏာရှင်စနစ်လည်း မလုပ်နိုင်တော့ပေါ့၊ နောက်အုံးတွင် ပြောကွဲသွားမှု့ရန်သာရှိတော့သည်။ ထို့ကြောင့် အာဏာရှင်အထူးရကို တိုက်ရှုတွင် နိုင်ငံရေးအန်တုမှုများကို ပို့ပို့နိုင်စွာစိုးစိုးထားပြီး အထူးရ၏အိမ်အား အာဏာရှင်အထူးရကို ထိုက်ရှုရှုတွင် နိုင်ငံရေးအန်တုမှုများကို ပို့ပို့နိုင်စွာစိုးစိုးထားပြီး အထူးရ၏အိမ်အား

လွှေစိုးဆုံးများ၊ တို့ဘေးအေးရှုမည်။

ခုခံစားပွဲအတွင်း လုပ်ကိုင်ရန်ရွေးချယ်ထားသည့် အာဏာဖော်ဆန်အတူမှုများ ဆင်စွမ်းနှင့်အတူ ကိုယ် ပို့ပို့နိုင်စွာအတွက်လုပ်မှုသည် လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု နိုင်ငံရေးစသည် အစည်းအရုံးများက လည်း ပို့ပို့ရှုသွားလာသည့်အလျောက် ဒီပိုကရေးစိန်ပယ်လည်း ပို့ပို့ကျယ်ပြန့်လာမည်ပြစ်ပြီး အာဏာရှင်အထူးရ၏ ချုပ်ချယ်မှုနှင့်ပယ်မှု ကျိုးမြောင်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်အထူးရနှင့် ယူ့ကြည့်လိုက်သည်။

အခါ ထိအသင်းအဖွဲ့များက ပိုမိုအင်အားတောင်နေပြီဖြစ်ကြောင်းကိုတွေ့ရလိမည်။ ဤအခြေအနေရောက်လာလျှင် အစိုးရက မည်သို့ပင်ဆန္ဒရှိစေကာမူ လူထုက အစိုးရအတာစက်ကွင်းမှ ဂွတ်မြောက်နိုင်မည့် လူတောင်သစ်ကို ဆက်လက် ထဲထောင်သွားကြဖို့မည်။ အစိုးရက ထိုသို့ ဂွတ်လပ်မှတုံးတက်လာသည်ကို ရုပ်တွေ့က ရုပ်ကြပါပဲ ဝင်ရောက်စွာက်သည့်အခါတွင်မူ ရထားသည့်အွန်းအရေးများကို ကာကွယ်ကြရန်အတွက် အကြမ်းမေးမြန်သည့် ကာကွယ်နည်းများကို ထုံးကြရလိမ့်မည်။ အာဏာရှင်အစိုးရအတွက် စစ်ပွဲသစ်တရာနှင့် နောက်တဖန် ရင်ဆိုင်နေရလိမ့်မည်ပင်။

အစိုးရအား သိန်းကျင်တိုက်နိုက်ခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ တည်ထောင်ခြင်း စသည့်နည်းလမ်းနှင့် အား ပေါင်းစပ်ခြင်းမြှင့် အချိန်ကျရောက်လာသည့်အခါ ဂွတ်လပ်မှုကို လက်တွေ့ခဲ့စားရလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် အာဏာရှင်စနစ်ပျက်စီးသွားပြီး ဒီပိုကရေးစွဲစနစ်ကို စည်းကမ်းတကျ တည်ဆောက်နိုင်ကြပ်မည်ကို မပြင်းနိုင်။ အာယ်ကြောင်ဆိုင်သွေးလွှာတွေ့သည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ်အတွင်းနှင့် ၁၉၈၀ ခုနှစ်အတွင်းက ပိုလစ်နိုင်ငံတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော အရေးအဝင်းများက ထင်ရှားသော ဥပမာဏဗျားဖြစ်ပါသည်။ ပိုလစ်နိုင်ငံတွင် အာဏာရှင်အန်တူမှုများလုပ်ပြီး ရပ်စွာအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို အစိုးရန်ကျင်သွားသွားသော အတိုက်အခံများဘက် ရောက်ရှိအောင် ဆက်တိုက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ကွန်မြို့နှစ်အစိုးရသည် ဗရိန်မြို့နှစ်အား ထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ လုံးကျေရောက်အောင် မလုပ်နိုင်ခဲ့ပါ။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ပညာတတ်အချို့နှင့် အလုပ်သမားများက ငင်းတို့၏ နိုင်ငံရေးအယူအဆများ တိုးတက်နိုင်မှုစေရန်အတွက် အလုပ်သမားကာကွယ်ရေးကော်မတီ (Workers Defense Committee K.O.R) ကဲ့သို့သော အသင်းအဖွဲ့၊ ကလေးများကို ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ကြသည်။ ဆောင်လိပ်စီးပါရီ (Solidarity) ၏ အလုပ်သမားသမဂ္ဂကိုဖွံ့ဖြိုးဆောင်ရွက်စွာ သာပိတ်မောက်ကြပြီး အဖွဲ့အစည်းကို တရားဝင် အသီအမှတ်ပြုလာအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ လယ်သမားများ၊ ကျောင်းသားကျောင်းသူများနှင့် အမြားလူစုများကလည်း ဂွတ်လပ်သော အမြားအဖွဲ့အစည်းများက ထူးတောင်ခဲ့ကြသည်။ အစိုးပါအသင်းအဖွဲ့များက ကြောအာဏာကို ပိုမိုတို့က်ရောက်အောင် အမှန်တကာယ် ပြောင်းပြန်လိုက်ခြင်းမြှင့်ပြီး ကွန်မြို့နှစ်အစိုးရက စစ်ဆုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဆက်လက်အပ်ချုပ်ခဲ့သည်။

သိန်းနှင့် စစ်ဆုပ်ချုပ်လုပ်ကောက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားပြီး အတိုက်အခံတို့မှာ ထောင်သွားအကျဉ်းချုပ်ရသည်။ ဤဦးပန်နိုင်စက်ခံရသည်။ သို့သော် ဂွတ်လပ်နေရေးသည် အဖွဲ့အစည်းသစ်များက ဆက်လက်ပြီး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေခဲ့သည်။ ဥပမာ...တရားမဝင်ထုတ်ဝေသည့် သတ်းစာ၊ စာနယ်ငင်း အပြောက်အမြားကို ဆက်လက်ဖြန့်ချုပ်သည်။ တရားမဝင်လျှို့ဂိုလ်စွာမွှေ့ထားသော ပုံနှိပ်စက်များက စာအပ်များကို နှစ်စဉ်ရာနှင့်ချို့ တုတေသနလေသည်။ နာမည်ကော်ကြေားသည့် စာရေးဆရာများက ကွန်မြို့နှစ်စာစောင်များ၊ အစိုးရ စာပုံနှိပ်တိုက်များအား သပိတ်မောက်ထားလိုက်ကြသည်။ အချို့နေရာများတွင်လည်း အလားတူပင် အစိုးရအား ကျော်များကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ကြသည်။

ဂျူရဲဆယ်လေကို (Jaruzelski) အစိုးရလာက်အောက်တွင် ကွန်မြို့နှစ်စစ်အစိုးရသည် ပြည်သူလူတဲ့၏ ခေါ်မော်ပေါ်ကြပြီး ရွှေ့နေရာသည်'ဟု ပြောစမှတ်တွင်ခဲ့သည်။ အစိုးရအမှုထင်းများကလည်း အစိုးရရုံးများတွင် နေရာယူထားပြုဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့အား နိုင်ကွပ်လျက်ပင်။ အပြုံးခေါ်ပေးလျက်ပင်။ ဖမ်းဆိုးထောင်ချုပ်လုပ်ကြပ်ပင်။ ထောင်ချုပ်လုပ်ကြပ်ပင်။ ထို့ပြင် ပုံနှိပ်စက်များအားသိမ်းပြီး အမျိုးမျိုး ပိုမိုလျက်ပေးလျက်ပင်။ သို့သော်လည်း အာဏာရှင်အစိုးရက ပြည်သူလူထုတရားလုံးကို ထိန်းချုပ်မထားနိုင်တော့ပါ။ ဤအခြေအနေဆိုင်ရာလာသည့်အခါ အစိုးရ လုံးလုံးပြုတော်ကြောအောင် လူထုကလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အချိန်ပို့မျှပင် ကျော်ပါတော့သည်။

အာဏာရှင်တို့က အစိုးရရာတူးများကို ဆက်လက်စွဲဆိုင်နေလိုပင် ဒီပိုကရေးစွဲစင်ပြုးအစိုးရကို

ဖွံ့ဖြည့်နိုင်ပါသည်။ လူထုနှင့် အသင်းအဖွဲ့အစည်းများကလည်း သစ္စရှိရှိဖြင့် စင်ဖြိုင်အစိုးရအပေါ် ကျည့်ထောက်ခဲ့
ကြပါ၏ စင်ဖြိုင်အစိုးရအဖွဲ့ ပိုမိုအောင်ဖြင့်စွာ လုပ်နေးများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အာဏာရှင်
အစိုးရတွင်လည်း အစိုးရ၏ သွင်ဖြိုင်လကွောများ ပျောက်သွားတော့မည် ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ အသွင်အပြင်
ဂုဏ်အကိုယ် ပျောက်စီးသွားတော့မည်။ သိနှင့်ပင် ဒီပိုကရေစီစိပြုခြင်အစိုးရက ပိုမိုကရေစီစိနှင့် အသွင်ကျုံးပြုင်း
သက္ကနသို့ပင် အာဏာရှင်အစိုးရ၏နေရာကို တဖြည့်ဖြည့်လေသည်။ ဆက်လက်ပြီး ဒီပိုကရေစီစိနှင့်
သို့ ကူးပြောင်းရန် ဖွံ့ဖြည့်ပုံအခြောင်းကို ရေးဆွဲအတည်ပြုပြီး ရွေးကောက်ပွဲများ လုပ်ကြသည်။

အာဏာရှင်စနှင့်အိုးပြုခြင်း။

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အသွင်ကျုံးပြောင်းမှုများ ပြုလုပ်နေသည့်အချိန်တွင်
အာဏာပါဆန်အနုတ်ဖြင့်၊ ကူညီပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မပြုခြင်းများကို ပိုမိုရှိပါ၍ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။
ဒီပိုကရေစီအင်အားစုံသွားကို တိုက်ပွဲပိုင်နည်းရေးဆွဲသို့ ပိမိတို့ စိစ်ရွေးချယ်ထားသော တိုက်နည်း
များထက် ကျော်လွန်၍ လူထုပါဝင်သော နိုင်ငံရေးအနုတ်မှုတိုက်ပွဲ ဆင်နဲ့ရမည့်အချိန် ရောက်လာပည်ကို အစောင့်
ပိုင်းကတည်းက ကြိုတ်တွက်ဆတားသင့်သည်။ ရန်သူကို ဆန်ကျော်မှုများအား တို့စွဲပြုဆွဲထွင်ရန် လူအင်
အားတော့ထွင်းလာအောင် စုံရှိရှိမှုများလုပ်နိုင်ရန် အချိန်ယူရသည်။ အများအားဖြင့် လူထုတရပ်လုံးပါဝင်သော
အာဏာအနုတ်မှုများလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် နှစ်ပေါင်းအတော်ကြောမှုသာ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ ဤအချိန်အတော့အတွင်း
မှာမူ အရေးကြီးသည် နိုင်ငံရေးရည်မှုနှင့် ချက်များကို ရှောပြီး စိစ်ရွေးချယ်ထားသည့် တိုက်နည်းများအား တာဆင့်
ထက်တဆင့်တို့ပြီး လုပ်ဆောင်သွားကြရမည်။ ရွှေ့ရှုံးမှုထဲသို့ လူထုအဆင့်အတန်းအမျိုးမျိုး ပိုမိုပြီးပါဝင်လာ
စေရပည်။ ဤကဲ့သို့ အာဏာအနုတ်သည့် လွှေ့ရှုံးမှုများကို စဉ်းကမ်းသေဝင်စွာ ဆတက်တပို့တို့ပြီး မဆတ်မရဲ့
ဆောင်ရွက်လိုက်လျှင် အာဏာရှင်အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အားနည်းချက်များ ပိုမိုပေါ်ပေါက်လာကြောင်း ထင်ထင်
ရှားရှား တွေ့ပြုလာနိုင်သည်။

နိုင်ငံရေးအနုတ်မှုများကို အင်တိုက်အားတိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာရပ်တည်နိုင်မည့် အ
သမ်းအဖွဲ့မှုများကို တည်ထောင်ပေးနိုင်ပြီး စသည်အချက်နှင့်ချက်ပေါင်းစပ်မှုပြောကြောင့် တာချိန်ကျေလျှင် နိုင်ငံခြား
ပြည်ပအစိုးရမှုများကလည်း ဒီပိုကရေစီအင်အားစုံတို့ဘက်သို့ ထိုးပိုင်လာကြလိမ့်မည်။ နိုင်ငံပြားအစိုးရ သတေသန
အရာရှိများက ဒီပိုကရေစီအင်အားစုံတို့ဘက်ကို ထောက်ခံသည့်အနေဖြင့် အာဏာရှင်အစိုးရကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချ
လာကြလိမ့်မည်။ သပိတ်မောက်ကြလိမ့်မည်။ ကုန်သွယ်မှု ရပ်လဲလိုက်ကြလိမ့်မည်။ (ပိုလန်နိုင်ငံတွင် ဖြစ်ခဲ့သည့်
အဖြစ်မျိုးပြုခြင်း။)

အာဏာအနုတ်တို့ကို စိစ်သွားသည် တခါတရုံးအကြောင်းအရာ အာဏာရှင်အစိုးရမှုများ အ
ဆောတလျော် ပြောတွက်ကြေားနိုင်ပြောကြောင့်ကိုလည်း သိတားသင့်သည်။ ဥပမာ...ဘာရွှေ့က ချော်မှန်နိုင်ငံ
တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အတိုင်း တတိုင်ပြည်လုံးရှိပြည်သွားသည် အာဏာရှင်အစိုးရကို စက်ဆပ်စွဲရှာလာပြီး အကူ
အညီလုံးဝမေးလဲနေရာလိုက်ကြသည့်အတွက် အာဏာ၏အရင်းအခြင်းပြုပြတ်တောက်သွားပြီး ထိုအစိုးရပြုတွက်ကြေား
ရခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုအကြောင်းအရာမျိုးပြုရန် ခက်ခဲပါသည်။ ရေရှည်တိုက်ရန် ပြင်ဆင်ထားသည်က
ပို၍ကောင်းမွန်ပါသည်။(သို့သော် မထင်မှတ်ဘဲ ပြစ်လိမ့်ပြုခြင်း။)

လွတ်လပ်မှုအတွက်တို့ကိုနေစဉ် အောင်မြင်မှုရလာသည့်အခါ မထင်မှတ်လောက်သည် အောင်မြင်မှု
မျိုး မည်မှုပြုခြင်းကောက်မှု အောင်မြဲဆင်ရမည်။ အောင်မြဲရအောင် တိုက်ပွဲပိုင်ပေးသွားကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။
အောင်မြဲမှုများကို အကြီးအကျယ်ဆောင်ရွက်ပေးလိုက်လျှင် ရောဆက်ရမည့် တို့ကိုပွဲမှုများအတွက် စိတ်ဓာတ်
တက်ကြလာနိုင်သည်။

မှန်ညွှန်းဖြင့် အောင်ပွဲဆင်နိုင်ရန် လမ်းအမှန်တကယ်ရှုပါသည်။ ပြောဆွဲးသည့်အတိုင်း အဓမ္မားအမြင်ရှိသော တိုက်
ခွဲဆင်နည်းများကို သေချာကျနေစွာ ရေးဆွဲထားနိုင်လျှင် အနိုင်ရရှိ လမ်းပိုများသည်။ တိုက်နည်းများကို သေချာစွာ
စိစဉ်ထားရမည်။ ဤော်ပြီး သလိုးအပြည့်နှင့် စည်းကမ်းသေဝင်စွာ တိုက်ပွဲဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဘဝန်ရှိခြင်း၊ ဘဏ်ပြုချိန်များ

ဒီမိုက်ရေးစနစ်အတွက် ဘဏ်ပြုချိန်များ

ၩၦ

ကာရွန်စနစ်ဖြော့သွားခြင်းသည် အောင်ပွဲများအကြီးအကျယ်ခံရန်အကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။ နှစ်ရှည်လများဒုက္ခခံခဲ့ရ အသက်စွမ်းပြီး တိုက်ပွဲရရှုများအတွက် ပျော်ဆွင်ရတော့မည်။ အနားယူကြရတော့မည်။ အသိအမှတ်ပြုခြင်းတွေတော့မည်။ ကိုယ်ပွဲကိုကိုယ် ဂုဏ်ယူကြရမည်။ မိမိတို့နှင့်အတူ နိုင်ငံရေးလွတ်လွှာအတွက် လက်တွဲတိုက်ပွဲသွားအတွက်လည်း ဂုဏ်ယူကြရမည်။ တိုက်ပွဲဝင်သူအားလုံးတို့သည် ယခုလို အောင်ပွဲခံသည့် အချိန်အထိ အသက်ရှင်နေဖြတ်မည်မဟုတ်။ မိမိတို့တိုင်းပြည်၏ လွတ်ပြောက်မှုအတွက် ရားဝင်တွင် ပုတ်တမ်းတင်လောက်အောင် တိုက်ပွဲဝင်ပွဲကြသည့် သေဆုံးသွားသူများ၊ အသက်ရှင်လျက် ကျွန်းနေသူများအားလုံးကို သုရေကောင်းများအဖြစ် အဖြားအမှတ်တရ ဂုဏ်ပြုကြရလို့မည်ပင်။

ယခုအချိန်မျိုးတွေနဲ့ တွေးကြေးရှိဖို့လိုအပ်သည်။ သတိမလိုသင့်။ နိုင်ငံရေးအန်တွေများ လုပ်ဆောင်ကာ အာဏာရှင်စနစ်ကို အောင်မြှင့်စွဲဖြော့ပွဲပို့လိုက်နိုင်သော်လည်း အစိုးရပောင်းပျက်စီးသွားပြီး၊ အခြေအနေအနှစ်မထိုစိုး ဖို့စွဲပြော့နေသည့်ကာလာအတွင်း နောက်ထပ်နိုင်ချုပ်ချယ်မည့် အစိုးရသတ်တဲ့ ပေါ်ပေါက်မလာအောင် သတိနှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်ထားရလို့မည်။ ဒီမိုက်ရေးကိုဝင်းဆောင်များကလည်း ဒီမိုက်ရေးစိန်းသို့ ရောမောစွာ အထောက်အကြော်မရှိ ပြေားသွားနိုင်အောင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပြီးပြော့ရမည်။ အာဏာရှင်စနစ်အဆောက်အအုံကို ဖြော့ပွဲရမည်။ ဖြော့ပွဲရမည်။ တည်တဲ့နိုင်မြှုသည့် ဒီမိုက်ရေးစိန်းစနစ်အတွက် အဆင့်အတန်းမီးသည့် လုပ်နည်းကိုင်နည်းများကို ချကားပေးရမည်။

အာဏာရှင်စနစ်ကိုဖြော့သွားခြင်း ပုံပြုလေနှုန်းသာဝတဲ့ ချက်ချင်းပေါ်ပေါက်လာလို့မည်ဟု ဖယ်လုပ်ပါ။ အာဏာရှင်စနစ်ဖြော့သွားခြင်းသည် နောက်ထပ်လုပ်ငန်းသစ်တစ်စွဲတင်ရန် အချိန်ကျရောက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ လွတ်လပ်မှုများ ပိုမိုရရှိလာသည့်အခြေအနေဖြစ်လာသဖြင့် ပြည်သူတို့၏ နေထိုင်စား သောက်ရေးများ သက်သာချောင်ချိလာအောင် ကြိုးသားကြရန်နှင့် ပြည်သူတို့၏ လိုလားချက်များကို လုပ်လောက်လောက်ဖြစ်လာအောင် လုပ်ဆောင်ပေးရန်လည်း ရှုံးသေးသည်။ က်ခံနေက်နဲ့သည့် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုဓရားပြဿနာများက နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆက်လက်တည်ရှိနေလို့မည်သာ။ ထိုပြဿနာများကို ဖြော်ရှင်းနိုင်ရန် ပြည်သူများ၊ အသင်းအဖွဲ့များက ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန်းကြော်ကြော်ဖြော့မည်။ နိုင်ငံရေးစာနိုင်သစ်က အဖြစ်ကျယ်သူများကို အခွင့်အရေးများ ပေးလို့မည်။ အနာဂတ်ကာလတွင် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့်အကောက်အခဲများကို ဖြော်ရှင်းနိုင်မည်နည်းလမ်းများကို ရှုံးဖွေတတ်လာမည်။ အပြဿနာဆောင်သည့်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပြီး ကောင်းမွန်သောမှုပါဒ်များကို ချမှတ်နိုင်ကြလို့မည်။

အာဏာရှင်ထားခိုး အော်ချိန်အသာ့ဗုဒ္ဓရာယ်

ရေးယခင်ခေတ်တွင် အရွှေတိတယ (Aristotle)က “မင်းဆိုးမင်းညွှဲစွဲတယောက်သည် နောက်ထပ်မင်းဆိုးမင်းညွှဲစွဲတယောက်တို့ ကူးပြေားသွားနိုင်သည်”ဟု သတိပေးခဲ့ဖူးသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း

သမိုင်းတွင် ထင်ရှားစွာသက်သေပြဲခြုံပြုခြင်သည်။ ပြင်သစ်နိုင်တွင် ဂျက်ဂိုဘင်နှင့် နိုဝင်ယဉ် (the Jacobins and Napoleon)၊ ရှုရှားနိုင်တွင် ဘော်ရှုံးပို့များ (the Bolsheviks)၊ အီရန်နိုင်တွင် အရာတို့လာ (the Ayatollahs)၊ ဖြို့မာနိုင်တွင် နိုဝင် (SLORC) တို့ဖြစ်သည်။ အခြားနိုင်တွင် အချို့လူစုတို့က ဖို့နိုင်ချပ်ချယ် သည့်အနိုင်းရှိ ပြုတော်ကျွော်ပြုဆိုလျှင် သူတို့အတွက် အခွင့်ကောင်းရတော့မည်ဟုယူဆပြီး ခေါင်းဆောင်သစ်များ အဖြစ် အစားထိုးဝင်လာကြတော်သည်။ ထိုလူစုတို့၏ စိတ်ထားများမှာ တစ္ဆေးတုန်းတု တူချင်မှုတူဖြစ်မည်။ သို့သော သူတို့လုပ်ဆောင်လိုက်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသောရလ်များမှာ အတုတူဖြစ်သည်ကများပါသည်။ အာဏာရှင်သစ်က အာဏာရှင်ဟောင်းတော် ပိုမိုရှုက်စက်တတ်သည်။ ပြည်သူတို့ရှိ မလှပ်နိုင်အောင်းတတ်သည်။

အာဏာရှင်အနိုင်းရှိ ပြုတော်ကျွော်ပြုဆိုလျှင်များက ဒီဇိုင်းအင်အားထို့၏ အာဏာအနိုင်တူမှုများကို အချို့နိုင်တို့တို့နှင့်ပြီးစီးသွားအောင် ကြိုးစားကြလိမ့်မည်။ ဤလူထုက အာဏာရှင်အနိုင်းရှိ ပြုတော်ကျွော်ရေးအတွက် စိတ်ရောက်လိုပါအားဖြန့် အနိုင်မရသွားမီအတွင်း သူတို့ကောင်းရောက်ပြီး အာဏာသိမ်းလိုက်ကြလိမ့်မည်။ သူတို့ကတော့ အာဏာရှင်စနစ်ကို ပြုတော်ချုပ်လုပ်ဆောင်ဖြစ်ဖြစ်သည်ဟု ပြေားကြတို့ကြ လိမ့်မည်။ သို့သော်အမှန်မှာ အနိုင်းရှိပုံစံဟောင်းကို ပုံစံသစ်ဖြင့် လူထုလက်ထဲ အတင်းထိုးပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အာဏာသိမ်းမှုကို ဘားဆီးပြင်း။

လွှတ်လပ်မှုအသစ်များလောသည့် ပြည်သူများအတွက် အာဏာသိမ်းမှုများဖြစ်လာခဲ့သော မည်သို့ အနိုင်ယူမည်ဆိုသောနည်းများ ရှိပါသည်။ အာဏာသိမ်းရှင် ကြိုးစားမျှမရိုင်မည့် စီမံတို့၏အင် အားများ မည်မျှတောင့်တင်းသည်ကို ကြို့တင်းသိထားရန်သာ လိုအပ်ပါသည်။ ကြို့တင်းပြင်ဆင်ထားလျှင် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

အာဏာသိမ်းမှုစတင်ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့်တြိုင်နှင်းကြို့တို့အတွက် အာဏာသိမ်းသူများသည် တရားဝင်အသိအမှတ် ပြုချက်ကို လိုအပ်သည်။ ဆုလိုသည်မှာ သူတို့ကို ဂုဏ်သိက္ခာအရ နိုင်ရေးအာရ အပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသောသူသူများဟု လူထုက လက်ခံစေချင်ကြသည်။ ထိုကြောင့် ရွှေးဥုံးမှာ သူတို့ကို တရားဝင်အနိုင်းရှိ ဖြစ်မဲ့အောင် ပြင်းပယ်ရ မည်။ ဤအချက်သည် အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန်းကျင်ရောတွင် အမိဘအရေးကြိုးသော အချက်တချက်ပေါင်ဖြစ်သည်။

ထိုအတူ အာဏာသိမ်းသူတို့သည် လူထုဝေါ်းဆောင်များ ပြည်သူများက သူတို့ကို ထောက်ခံစေချင်ကြသည်။ အထင်မြင်ရှုပ်ထွေးသွားစေချင်ကြသည်။ သို့မဟုတ် ဘာမှမလှပ်ဘဲ ရှိနေစေချင်ကြသည်။ ပြည်သူ လူထုကို စည်းရုံးချုပ်ကိုင်ထားနိုင်အောင် အာဏာသိမ်းသူများသည် အထူးကျွမ်းကျင်သည့် အလုပ်သမားများနှင့် အကြော်ပေးအရာရှိများ၊ အနိုင်းရှိအတွက် အရာထုံးများ၊ အပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဂိုလ်များနှင့် တရားသူကြိုးများ လိုအပ်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံရေးသွန်ရားတွင် ပါဝင်လည်ပတ်နေကြသည့်သူ အမြောက်အများ၊ ရပ်စွာအသင်းအခွဲများ၊ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ရန်စွဲစွဲစောင့်တို့က သူတို့ကို ဘာမှုမနောင့်ယူက်ဘဲ ကျိုးစွဲလာစေချင်သည်။ သူတို့အကြို့တို့ပြင်ဆင်ထားသည့် အမိန့် မူဝါဒများအတိုင်း သူတို့ခိုင်းသရွေးလုပ်ရှိလုပ်စဉ်အတိုင်း လုပ်ပေးစေလိုက်သည်။

အာဏာမသိမ်းနိုင်အောင် တားမြစ်နိုင်သည့် ခုတိယန်ည်းမှာ အာဏာသိမ်းသူတို့ကို မည်သည့် အကူအညီးမှုများမပေးဘဲထားလိုက်ခြင်းနှင့် အပိန်အာဏာကို ပီဆန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့လိုအပ်သည့် အကူအညီးမှု မပေးဘဲထားရမည်။ အာဏာရှင်အနိုင်းရှိကို တို့ကိုခွင့်ခွင့်စွဲစွဲစောင့်တို့က အသုံးပြုခွဲသည့် နည်းပျိုးဆုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်အနေဖြင့် အနိုင်းရှိများ ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်သစ်များ အကယ်၍ အာဏာသိမ်းသူများကို တရားဝင်အသိအမှတ်လည်း မဖြူ၍

အကူးအညီလည်းမပေးဘဲနေလိုက်လျှင် နိုင်ငံရေးစွမ်းအားမဲ့လာပြီး အာဏာသိမ်းသည့်လတ်လမ်းလည်း အဆုံးလတ်သွားမည်။ ဒီမိုက်ရေစိလွှာဘောင် ထူထောင်ခွင့်လည်း ပြန်လည်ရရှိလာပါလိမ့်မည်။

နိုင်ငံစောင်းစွဲ: ပုံးပေးပြုခွဲ့ပေးပြုခြင်း၊ ရရှိခွဲ့ပြုခြင်း။

ဒီမိုက်ရေစိစနစ်သစ်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအပြောပဒေရေးဆွဲနှစ်လိုအပ်သည်။ မိမိတို့လိုလားသည့်ဒီမိုက်ရေစိအစိုးရမျိုးကိုရှာအောင် မည်ကဲသို့ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်းကို အပြောပြုရေးဆွဲထားသည့် ဥပဒေပြုခွဲ့စိုင်းကို သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအပြောပဒေထဲတွင် အောက်ပါအချက်များအပြားဝင်စေရမည်။ အစိုးရ၏ရည်ရွယ်ချက်၊ ပြုလာအာဏာများ၊ ကန့်သတ်ထားခြင်း၊ အစိုးရအရာရုံးများနှင့် ဥပဒေပြုအမတ်များကို ရွေးချယ်သည့်နှင့် ရွေးချယ်မည့်အနှစ်ပြည်သူတို့၏ မွှေးခားပါ ရှာင့်ရတိုက်သည်အခွင့်အရေးများ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဆင့်တို့ မည်သို့ဆက်သွယ်ထားရှိထားမည် စသည်၌ပြုစွဲသည်။

အကယ်၍ ဒီမိုက်ရေစိစနစ်အတိုင်း လိုက်နာမည်ဆိုလျင် ပဟိုအစိုးရအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည့် ဥပဒေပြုခြားနှင့် အခြေခံပေးပို့မှု တာရေးရေးရာတွေ၊ တရားရေးရာတွေများအကြောင်း၊ ဥပြုလာများကို ရှင်းလင်းပြုသားစွာ ထားရမည်။ ရုတ်ပွဲ့၊ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့နှင့် စစ်တပ်တို့ကို သုတေသနလုပ်ချင်တိုင်း လုပ်ချို့မှုရအောင် တင်းကျင်သည် စည်းကြောင်း၊ ဥပဒေရေးများ၊ ချို့မှုတားရမည်။ သို့သော ငှါးတို့အနေပြုင့် နိုင်ငံရေးစွဲကိုဖွေ့စိုးမှုများအား တရားရေးဝင်းပါဝင်သည်။

ဒီမိုက်ရေစိစနစ်ကို ထိမ်းသိမ်းထားလိုလျှင် အာဏာရှင်တို့ ပေါ်ပေါက်လာမည့်နည်းလမ်းလမ်းများ မရှိအောင် တားသီးထားလိုလျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရစနစ်ကို တည်ထောင်နိုင်မည့် ဖွဲ့စည်းပုံအပြောပြုခွဲ့ပေးကို ရေးဆွဲနိုင်ပါက ပိုမိုကောင်းမွန်သည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည့် ဒေသ၊ ပြည်နယ်၊ ခြိုနယ်အစိုးရများအား အတွက် အရေးကြီးသည် အထူးအခွင့်အရေးများကို သီးသန့်ခွဲခြားပေးရာမည့် ဥပဒေများကို ထည့်သွယ်ပေးရာမည်။ အချို့သောအခြေအနေမျိုးတွင် ဆွဲစွာလန်နိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်စနစ်ကို စဉ်းစားနိုင်သည်။ ထိုစနစ်တွင် ပြည်နယ်ထဲကော်မှုများက နိုင်ငံ၏တစိတ်တဒေသအဖြစ်နေ့ကြုံပြီး အရေးကြီးသည် အခွင့်အရေးများကိုလည်း ဆက်လက်ခံစားစနိုင်သည်။

အကယ်၍ ဓာတ်လင်မှုရလာသည့် နိုင်တာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်းတွင် အဆိုပါတင်ပြုခြားပြီးသည့် အချက်များပါဝင်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအပြောပြုခွဲ့ရေးရာများလျှင် ထိုဥပဒေကို ပြန်လည်အသုံးပြုကြောင်းလျှင်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအပြောပြုခွဲ့ပေးရေးရာများကိုလည်း လိုအပ်ပေးရာများကိုလည်း လိုအပ်ပေးရာများကိုလည်း လိုအပ်ပေးရာများကိုလည်း အသစ်ပြင်ဆင်ထားသည့်အချက်များကိုလည်း အကယ်၍သုတေသနလျှင်လျှင်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအပြောပြုခွဲ့ရေးရာများကိုလည်း အသစ်ပြင်ဆင်ထားသည့်အချက်များကိုလည်း သဘောတူ အတည်ပြုသည့်အကိုယ်တွင် နောင်အခါး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးရန် မဖြစ်နိုင်သည့်ကတိများကို ထည့်မထုတေသနမှုအားသတ်ထား ဆောင်ရွက်ရေးရွှေ့စားရာမည်။ ပုံးပေးပြုခွဲ့ရေးရာများကိုလည်း ကိုစွဲများကိုလည်း ထည့်မထုတေသနမှုအားသတ်ထားသင့်ပေး။ ထိုအချက်နှစ်ခုစုလုံးကြောင့် အာဏာရှင်အစိုးရအသစ် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။

ဒဲ့စည်းပုံအပြောပြုခွဲ့ရေးရာများနားလည်နိုင်သည့် စကားလုံးများကိုသုံးပြီး ရေးဆွဲရမည်။ ရွှေ့နေသို့မဟုတ် ဥပဒေပညာရှင်များ၊ အထက်တန်းလွှာများကသာ နားလည်နိုင်သည့် အပို့ယှဉ်ရှုတွေ့ပြီး အမျိုးယျိုးအစိုးမှုပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် စကားလုံးများကို ရွှေ့ရမည်။

ဒီနိုင်ငံရှိစာတို့ရှင်း ဘာဝါယ်စာရွေ့များ

ဂျေတ်လပ်လာမည့်တိုင်းပြည်ကို နိုင်ငံမြားကလာရောက်၍ ရန်မှုမည့်အရေး၊ တို့ ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငင်းအဖြစ်မျိုးကို ကာကွယ်နိုင်မည့်အင်အားရှုရမည်။ နိုင်ငံမြားကလာရောက်၍ စီးပွားရေးနှင့်ရေးသို့မဟုတ် စစ်ရေးအရလက်ဝါးကြီးအုပ်ရန် ပြုစည်းဖြူးစားမြင်းအန္တရာယ်မျိုးကိုလည်း ပြုတွေ့ရတတ်သည်။

ပြည်တွင်းဒီမိုကရေစိဝါဒကို ဆက်လက်ပြီးထိုးသိမ်းထားလိုလျှင် တို့ပြည်၏ အမျိုးသားကာကွယ် ရေးအတွက်တို့လည်း နိုင်ငံရေးအံတွဲမှု၏အခြေခန်းများကိုပ် အသုံးပြုရန်လိုအပ်ပြောင်း လေးလေးနှင်းနှင့် စဉ်တော်းသို့သော် တို့ပြည်ကို နိုင်ငံမှုမည့်အင်အားကို ပြည်သူတို့လက်ဝယ်ရောက်ရှုရမည်။ ထို့မှသာ လွတ်လပ်မှုရကာ စိန်င်များစွင် အင်အားကြီးများတော်းသို့စစ်တပ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတွေ့တော်းရန် လိုအပ်မည့်မဟုတ်။ စစ်တပ် အင်အားကြီးများလာလျှေလည်း ဒီမိုကရေစိစနစ်၏ ရန်သူဖြစ်လာနိုင်သည်။ အမြားအရေးကြီးသို့ လုပ်ငန်းများအတွက် သုံးရမည့်ဘဏ္ဍာဇာဌာန်ပြောက်အများကိုလည်း စစ်တပ်အတွက် သုံးလိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။

အချို့အပိုများသည် သုတိကိုယ်တိုင် အာကာရှင်အသစ်အဖြစ် အခြေတကျဖြစ်ရန်ကို ရည်မှုပြီး ဖွံ့ဖြိုးတွေ့ပြုခြင်းပေးလိုက်ပြီးလုပ်လျှေထားလိုက်ကြသည်ကိုလည်း သတိထားကြရမည်။ ထို့ကြောင့် လူတဲ့က အာကားမီဆန်အန်တဲ့သည် အခန်းကဗျာက အပြောမ်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြရန်လိုသည်။ အာကာရှင်ဖြစ်လာနိုင် ပုံပေါက်သည်သူများကို နိုင်ငံရေးပီဆန်အန်တဲ့ အကုအညီများပုံပြီး ဒီမိုကရေစိစနစ်းကားရေး လူအခွင့်အရေးများ ရရှိရေးလမ်းကြောင်းများကို ထိုးသိမ်းစေစွာရောက်သွားရမည်။

ဆင်လင်သိန္တမန္တဆုံး ပြုသာနာများ။

အကြမ်းမဖက်ဘဲတိုက်ပွဲပိုင်ခြင်းသည် အာကာရှင်အနီးရင်း အားလုံးသွားအောင်လုပ်ပြီး ဖြုတ်ချိုင်ရုံမှုမက ဖိနိုင်ခံခဲ့ရသူများကိုလည်း အာကားမီအောင် လုပ်ပေးလိုက်ခြင်းပြစ်သည်။ ဤအကြမ်းမဖက်သိန္တနှင့် ဖြင့် ယခင်အနီးရလက်အောက်တွင် ပြဿနိုင်ရုံမှုပြီး အနီးရလက်ခုပ်ထည်းက ရောင်နေခဲ့ရသူများကို ကိုယ်တိုင် ပြုလေအာကာသုံးပြီး ဂျေတ်လပ်မှုများ ပိုမိုရရှိအောင်လုပ်ပေးလိုက်နိုင်သည်။ အကြမ်းမဖက်ဘဲ တို့ကြော်ခြုံသည် အတွေ့အကြုံများကြောင့် ယခင်က ဘာတွေအာကာသုံး မရှိဖြစ်နေသူများကို စိတ်ဓာတ်ပြောင်းလေပေးလိုက်သည်။ ပိမိတို့ကိုဖို့ အထင်ကြီးလာစေကြသည်။ ယုံကြည်အားကိုးတတ်လာကြသည်။

ဒီမိုကရေစိအနီးရတည်ထောင်ရေးအတွက် အကြမ်းမဖက်သိန္တနှင့်များကိုသုံးပြီး တိုက်ခဲ့ရသည့် အတွက်ကြောင့် ရောက်ခံစားနိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးတုလည်း ရှိပါသေးသည်။ ဆက်လက်ပြီး တည်းနေနော်သားသည် ပြဿနာများ ရှေ့လာမည့်အက်အခဲများကို လူတဲ့က ပိုမိုရှိခြင်းနိုင်စွဲး ရှိလာကြလိမ့်မည်။ မည်သည့် ပြဿနာများဖြစ်သနည်း။ နောင်အနာဂတ်တွင် အနီးရက ပြဿနိုင်သူတို့အပေါ် အနိုင်ကျင့်ချင်ကျင့်လာလိမ့်မည်။ အုပ်ချုပ်သူများက အကတိနိုင်စားလာနိုင်သည်။ မည်သည့်အပိုမ်းစိန်စက်နိုင်သည်။ စီးပွားရေးစနစ်တော်းဆီး မတရားနှင့်စက်နိုင်သည်။ အပွဲ့သူများက တရားများတွေ့ကြုံကြသည်။ နိုင်ငံရေးအားလုံးအားလုံးကို အတွေ့အကြုံချို့ခဲ့သူများသည် ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါက ငွေ့နေမည့်သူများ မဟုတ်ပေါ်။

အကြမ်းမဖက်သိန္တနှင့်များကို ကျွမ်းဝင်ထားသည့်အတွက် လွတ်လပ်မှုရလာသည့် နောက်ပို့

J|| See Gene Sharp, *Civilian-Based Defense: A Post-Military Weapons System* (Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1990).

တွင် ဒီမိကရေစိလုမ္မလွတ်လပ်စွဲများ၊ လူနည်းစုလွတ်လပ်စွဲများ၊ ဒေသ၊ ပြည်နယ်၊ မြို့ခာအစီရုများ၏ အထူးအခွင့်အရေးများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သည့် အသင်းအဖွဲ့များ၏လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကာကွယ်စောင့်ရောက်သည့် နည်းလမ်းများ၊ ပေါ်ထွန်းလာစေခိုင်သည်။ တစ်တရုံး အဓမ္မအနေအထူးကြေးသည့်ပြဿနာများလည်း ပေါ်လာနိုင်သည်။ ထိုအခါ ဆန္ဒပြုချက်နှင့်ဘက်ရတော်မည်။ တစ်တရုံး အတိုက်အခဲများဘက်က အကြမ်းဖက်၊ ပြောက်ကျားစစ်များတို့ကြုံးမှုများက အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းများ၊ ပို့သုတေသနနှင့် အနောက်အယ်က်များပေးလာတတ်သည်။ ထိုအခါ ဒီမိကရေစိအင်အားစုများက အကြမ်းမဖက်သည့်နည်းများ၊ ပို့သုတေသနနှင့် ပြုပို့ပြင်းထန်ထန် ကန်ဗွက်ပြောင်း အေးချမ်းစွာပြသနိုင်သည်။

၁၁၇၂။ သတ်မှတ်ချက်စေဆုံး ၁၁၇၃။ အေးချမ်းစွာပြသနိုင်သည်။

ဤစာအပ်တွင်တင်ပြခွေးနေ့သည့် နိုင်ငံရေးအနိုတုများ၊ အကြမ်းမဖက်သည့် တိုက်နည်းများ၊ သည် လူများကို နိုင်စိုက်ကျဉ်းပမ်းနေသည့် အာဏာရှင်အစိုးရကို ဖြတ်ချေခြားပမ်းသုများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အထောက်အပွဲပြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ရေးသားထားခြင်းပြစ်သည်။ လူအခွင့်အရေးများနှင့် လူသောင်ဘာတိုးတက်ကောင်းမွန်လာရေးကို လေးစားသည့် ဒီမိကရေစိစနစ် အစွမ်းရည်စွာတူထောင်နိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ရေးသားထားခြင်းလည်း ပြစ်သည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် အောက်ပါအချက်သုံးချက်ကို တင်ပြလိုပါသည်။

- အာဏာရှင်စနစ်လက်အောက်မှ လွတ်ပြောက်နိုင်သည်။
- လွတ်ပြောက်ချင်လျှင် တိုက်ပွဲအစဉ်များကို သေချာစွာစဉ်းစားပြီး ပြင်ဆင်ထားကြော် လိုအပ်သည်။
- နိုးကြားမှုရှိရမည်။ အပင်ပန်းခွဲနိုင်ရမည်။ စည်းကော်သေဝပ်ရမည်။ တော်တရုံး ဆုံးမှုများ ရင်ဆိုရမည်။

လူအများပြောလျှော့သော “လွတ်လပ်မှုကို အလကားအခဲ မရနိုင်” ဆိုသည့်စကားသည် အမှန်ဝင် ပြစ်သည်။ မပြင်းနိုင်ပေါ် ပို့နိုင်ချုပ်ချယ်ခံနေရသည့်သုများ၊ အလွန်အမင်းတောင့်တနေသည့် လွတ်လပ်မှုကို ရ အောင် ပြုပိုင်ပက လာတိုက်ပေးပို့မည်မဟုတ်။ လွတ်လပ်မှုကိုရအောင် မိမိတို့ဘာသာမိမိတို့ တိုက်ယူတတ်အောင် ကြိုးစားကြရမည်။ လွယ်ကူးမည်တော့ မဟုတ်ပါ။

မည်သုမဆို ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်မှုကိုရယူလိုက်ချင်လျှင် မည်သုံးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပြောင်းကို ကောင်းစွာသိထားပါက ဘာတွေလုပ်ရမည်ကို စိစဉ်ထားနိုင်သည်။ စိစဉ်ထားပြီးမှ အပင်ပန်းခွဲ ဒုက္ခသာမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ပြီးမှ နောက်ဆုံးတွင် လွတ်လပ်လာကြလိမည်။ ထိုနောက် သတိပိုရိယနှင့် ဒီမိကရေစိစနစ်ကို တူထောင်ကြပြီး ဒီမိကရေစိစနစ်အားကာကွယ်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ကြရမည်။ ဉာဏ်ကြားခွဲသည့်နည်းများ၊ ပို့သုတေသနနှင့် ရရှိခဲ့ခြင်းများ၊ တိုက်ပွဲဝင်း ရရှိခဲ့သော လွတ်လပ်မှုသည် ရရှိလျှင်ခံနိုင်ပေါ်မည်။ ဤကုသိသုတေသနများကို ထိုးသိမ်းကာ ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် လုပ်ချင်ကြသွားက မြှမှုစွာဆုံးကိုင်ထားပြီး အစဉ်အဆက် စောင့်ရောက်ကာကွယ်သွားကြရလိုပုံမည်ပြစ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ

အကြမ်းမှုမျိုးကိန္ဂည်းများ

စာတွေ့ခိုးမှာ လွှာတော်စွဲဖြင့် နှင့် စီမံသာကိန်းတောင် ဆွဲစွာတောင်သာ နည်းလမ်းများ၊
စည်းကမ်းတကျ ကြော်ပြန်ချက်များ

- (၁) လူထုဟောပြောခွဲများ၊
- (၂) ကန့်ကွက်စာများ၊ ထောက်ခံစာများ၊
- (၃) အသင်းအခွဲများ၏ ထုတ်ပြန်ကြော်ချက်များ၊
- (၄) ပြည်သူလူထုက လက်မှတ်ရေးထိုးထော်သော စာတမ်းများ၊
- (၅) အရေးယူမည်၊ တရားခွဲမည်ဟု ကြော်ချက်များ၊
- (၆) လူစုစုအုပ်နှင့် ပျိုးပြီး၊ တင်သွင်းသောအသနားခံစာ၊ ပန်းကြားလွှာများ၊

လူအများကြေားရောက်အောင် ဆင်သွယ်ရေးများ ပြုလုပ်ခြင်း၊

- (၇) သံချုပ်၊ ရှင်ပြောင်နှင့် သက်တော်အမှတ်အသားများ၊
- (၈) အလုပ်များ၊ ပိုစတားများနှင့် လူအများမြင်လေလာက်အောင် စာတမ်းများပြသထားခြင်း၊
- (၉) စာရွက်စာတင်းများ၊ လက်ကမ်းစာဇာတ်များ၊ စာရွက်များ၊
- (၁၀) စာနှစ်ငြင်း၊ သတင်းစာများ၊
- (၁၁) ဓာတ်ပြားများ၊ ရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား၊
- (၁၂) ကောင်းကင်တွင် စာတမ်းများရေးသော မိုးပျံးကြော်ပြော်မှုနှင့် မြေပြင်ကြော်ပြော်များ၊

အဖွဲ့အစည်းများအလိုက် တိုက်စားပြုခြင်း၊

- (၁၃) ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်ခြင်း၊
- (၁၄) ပျက်ရယ်ပြု ဆေးခွဲများ၊
- (၁၅) အဖွဲ့နှင့် မဲဆွယ်ခြင်း၊
- (၁၆) သပိတ်တားခြင်း၊
- (၁၇) ပျက်ရယ်ပြုခွေးကောက်ပွဲများ၊

လူထုကြား ဟန်အမှုအရာများနှင့် သရပ်ဖော်ခြင်းများ၊

- (၁၈) အလုပ်များထူးဖြင့်၊ အရောင်အသွေးများနှင့် ပြသခြင်း၊
- (၁၉) အဝတ်အစားနှင့် လက္ခဏာများ ပြသခြင်း၊
- (၂၀) ဆုတေဘက်းဝတ်ဖြူများ၊
- (၂၁) သက်တော်အမှတ်အသားများပါသည့် ပစ္စည်းများကို ဖြန့်ဝေခြင်း၊
- (၂၂) သက်တော်အမှတ်အသားများပါသည့် ပစ္စည်းများ၊
- (၂၃) ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများဖျက်ဆီးခြင်း၊
- (၂၄) မီးထွန်း၍ အထိမ်းအမှတ်ပြသခြင်း၊

- (၂၅) ဂုပ်စုကားချပ်များ ခင်းကျင်းပြသခြင်း၊
- (၂၆) ဆေးသတ်ပြီး ကန်ကွက်ဆန္ဒပြခြင်း၊
- (၂၇) အမှတ်အသားသတ်များ၊ နာမည်သတ်များထုတ်ပြန်ခြင်း၊
- (၂၈) သက်တာဝါသည့်အသံများ လုပ်ခြင်း၊
- (၂၉) ပြန်လည်သိမ်းပိုက်မှုပြသည့်လကွာဏာများ၊
- (၂၁၀) ရိုင်းပျသည့် ခြေဟန်လက်ဟန်များ၊

လူပူရိလ်အလိုက် အနှေ့သွေ့အယ်ပေါ်ခြင်း၊

- (၂၁) အစိုးရအရာရှိများကို စိတ်ခြောက်မြားလာအောင်လုပ်ခြင်း၊
- (၂၂) အစိုးရအရာရှိများကို မခံချိခဲ့သာဖြစ်အောင်လုပ်ခြင်း၊
- (၂၃) ရင်းနှီးစွာအပေါင်းအသင်းလုပ်ခြင်း၊
- (၂၄) နှီးကြားစွာ နေထိုင်ခြင်း၊

ပြောတိနှင့် အဆိုအတိုး၊

- (၂၅) ဟာသပြောတိနှင့် အပြောင်အပျက်ခွဲများ၊
- (၂၆) ပြောတိနှင့် တိုးထုံးများ၊
- (၂၇) သိချင်းသိဆိုမှုများ၊

စိတ်နှုန်းလည်းလည်မှုများ၊

- (၂၈) ချိတ်ကိုလည်းလည်မှုများ၊
- (၂၉) စိတ်နှုန်းလည်းလည်ခွဲများ၊
- (၃၀) ဘာသာရေး စိတ်နှုန်းလည်းလည်ခွဲများ၊
- (၃၁) ဘုရားဖူးသွားခြင်း၊
- (၃၂) ဓာတ်တော်ကားများနှင့် စိတ်နှုန်းလည်းလည်မောင်းနှင်းခြင်း၊

ကျယ်စွဲနှုန်းများအား ဂုဏ်ပြုခြင်း၊

- (၃၃) နိုင်ငံရေး ဝစ်းနည်းပြောကွဲမှုပြသခြင်း၊
- (၃၄) ပျက်ရော်ပြု အသုဘများ၊
- (၃၅) ဆန္ဒပြသည့် အသုဘများ၊
- (၃၆) သုသနနည်းသွားရောက်၍ အလေးပြခြင်း၊

လုပ်ငွေးများတွင် ရရှိဖြေခြင်း၊

- (၃၇) ကန်ကွက်မှုအတွက် သို့မဟုတ် ထောက်ခံမှုအတွက် စောင်းခြင်း၊
- (၃၈) ကန်ကွက်ရေးစည်းစေးခွဲများ၊
- (၃၉) ရုပ်ပျက်၍ ဆန်ကျင်ဆန္ဒပြစ်ည်းစေးခွဲများ၊
- (၄၀) သင်တန်းများပေးခြင်း၊

- နောက်ဆုတ်ခြင်းနှင့် ဂျွန်းလွှာတွေခြင်းများ
- (၅၁) ထုတ်ခွာသနပြုခြင်းများ၊
- (၅၂) တုတ်ဘာဝဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းများ၊
- (၅၃) ဂုဏ်ထူးဘွဲ့တံ့သိမ်းများ ပြန်လည်အပ်နံခြင်း၊ စွန်းလွှာတွေခြင်း၊
- (၅၄) နောက်ကျော်နှင့်ထားခြင်း၊

- လေနှောင်းဆုံးမှုပါန်းများနှင့် လျှပ်စီးများ၊ လျှပ်စီးများ၊
မလိုလားမန်သာကိုသူများကို ဂိုင်းပယ်ခြင်း၊
- (၅၅) သာကော်မှာရေးသပိတ်၊
- (၅၆) ဓာတ်ကျား လူမှုပေးသပိတ်၊
- (၅၇) အပျက်သမားများကို လက်ပိုက်ကြည့်နေခြင်း၊
- (၅၈) အဆက်အသွယ်ပြတ်တောက်ခြင်း၊
- (၅၉) ဘာသာရေးကိုစွဲများကို ကျော်နှင့်ခြင်း၊

- ရုရွှေကိုစွဲ၊ လူမှုပေးကိုစွဲ ဘုရားပွဲ၊ တရားပွဲ မလေ့လှုံးခဲ့နှင့် အဖွဲ့အစည်းသည်တို့ကို အကူအညီမပေးဘဲ ထားလိုက်ခြင်းနည်းများ
- (၆၀) ရုရွှေတွေး ပျော်ပွဲခြင်းများနှင့် အားကစားပွဲများကို ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်ခြင်း၊
- (၆၁) ရုရွှေကိုစွဲများကို သပိတ်မောက်ထားခြင်း၊
- (၆၂) ကျောင်းသားသပိတ်၊
- (၆၃) လူမှုပေးရာနှင့်ပတ်သက်သည့်စည်းက်င်းများကို ချိုးဖောက်ခြင်း၊
- (၆၄) အပျော်တမ်းအဖွဲ့အစည်းများမှ နှုတ်ထွက်ခြင်း၊

- လူမှုပေးပို့မှ ထွက်ခြင်း၊
- (၆၅) ကိုယ်အိမ်ထည်းမှာ ကိုယ်နေခြင်း၊
- (၆၆) ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဘာမျှအကူအညီပေးမှ မဖြေခြင်း၊
- (၆၇) အလုပ်သမားများ အပ်စလိုက် အလုပ်မှတွက်ခွာခြင်း၊
- (၆၈) ဓားမျိုးလျှော်ခြင်း၊
- (၆၉) အစလိုက်အပြုံလိုက် ကိုယ်ပေါ်ပေါ်ခြင်း၊
- (၇၀) ဆန္ဒပြု၍ ပြည်ပြီးလုပ်လိုက်ခြင်း၊ (Hijrat)

- ဒီးခွားအရာရှု ကျွန်းများနှင့် ပြုသော လျှပ်စီးများ၊
- (၁) ဒီးခွားအရာရှု သားသုံးသူများက လုပ်ဆောင်နိုင်သောအရာများ၊
- (၂) စားသုံးသူများက လုပ်ဆောင်နိုင်သောအရာများ၊
- (၃) စားသုံးသူများသပိတ်၊
- (၄) သပိတ်မောက်ထားသည့်ပစ္စည်းများကို မသုံးဘဲနေခြင်း၊
- (၅) ချိုးဖောက်တွေးခြင်း၊
- (၆) အိမ်လာ မပေးဘဲထားခြင်း၊

- (၂၅) အီမေမန္တားဘဲနေဖြင့်။
- (၂၆) တိုင်းပြည်တရာ်များလုံး စားသုံးသူသပိတ်။
- (၂၇) နိုင်ငံတကာ စားသုံးသူများသပိတ်။

အလုပ်သမားနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ၏ လျှပ်ရှားမှု

- (၂၈) အလုပ်သမားသပိတ်။
- (၂၉) ကုန်ထုတ်လုပ်သူများသပိတ်။

ခွဲစားများ၏ လျှပ်ရှားမှု

- (၁၀) ကုန်ပေးသွင်းသူများနှင့် ကုန်တင်ကုန်ချလုပ်သူများ၏သပိတ်။

ပိုင်ရှင်များနှင့် အုပ်ချုပ်မှုတို့၏ လျှပ်ရှားမှု

- (၁၁) ကုန်သည်သပိတ်။
- (၁၂) ဈေးမရောင်းဘဲထားခြင်း၊ ပစ္စည်းများအိမ်များ မရောင်းခြင်း။
- (၁၃) ဆိုင်သော့ပိတ်ထားခြင်း။
- (၁၄) စက်မှုလက်မှု အကူအညီများမပေးခြင်း။
- (၁၅) ဈေးသည်များ၏ အထွေထွေသပိတ်။

ဘဏ္ဍာ ၁၄ အရင်အနှစ်းထောက်ပံ့သူများ၏ လျှပ်ရှားမှု

- (၁၆) ဘဏ္ဍာသွင်းထားသော ငွေများကို ထုတ်ယူခြင်း။
- (၁၇) အနိုးအခများ အကြွေးများ၊ တန်ခိုက်များများ မပေးဘဲထားခြင်း။
- (၁၈) အကြွေးမဆင်ဘဲနေ၊ အတိုးမပေးဘဲနေခြင်း။
- (၁၉) ထောက်ပံ့ကြွေးများရပ်စဲ၊ အကြွေးမပေးဘဲနေခြင်း။
- (၂၀) အဆွဲအကောက်ပေးရန် ပြင်းဆန်ခြင်း။
- (၂၁) အနိုးရငွေများကို လက်မခဲ့ခြင်း။

အနိုးရများ၏ လျှပ်ရှားမှု

- (၂၂) ပြည်တွင်းကုန်သွယ်ရေးရုပ်ခြင်း။
- (၂၃) ကုန်သည်များအား နာမည်ပျက်စာရင်းသွင်းခြင်း။
- (၂၄) နိုင်ငံတကာ့မှ ရောင်းချသူများက အရောင်းအဝယ်ရှုပ်ဆိုင်းခြင်း။
- (၂၅) နိုင်ငံတကာ့မှ ဝယ်ယူသူများက အရောင်းအဝယ်ရှုပ်ဆိုင်းခြင်း။
- (၂၆) နိုင်ငံတကာ့မှ ကုန်သွယ်မှု ရပ်ဆိုင်းခြင်း။

(၂) အောင်

အထိုင်းအပုံးသပိတ်များ

- (၂၇) ကုန်ကွက်ဆန္ဒပြုချွဲများ။
- (၂၈) တမဟုတ်ချုပ်းဆန္ဒပြု အလုပ်ခွင်မှတွက်သွားခြင်း။

- လယ်ယာစိုက်ဖျိုးရေးသတိတိများ၊
 (၉၉) လယ်သမားသတိတ်၊ ရွာသူရွာသားများသတိတ်၊
 (၁၀၀) လယ်ယာစိုက်ဖျိုးသူများသတိတ်၊

- သီးသန့်အုပ်စုများ၏ သတိတ်၊
 (၁၀၁) အလုပ်ကျမ်းကျင်သူများ၏သတိတ်၊
 (၁၀၂) အကျဉ်းသားသတိတ်၊
 (၁၀၃) လက်မှုပညာရှင်များသတိတ်၊
 (၁၀၄) ပညာရှိလုပ်သားများသတိတ်၊

- သာမန်စိုက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများသတိတ်၊
 (၁၀၅) အလုပ်ရှင်သတိတ်၊
 (၁၀၆) စက်မှုလက်မှုသတိတ်၊
 (၁၀၇) ဆန္ဒပြုမှုအား စာနာထောက်ခံအားပေးသည့်အနေဖြင့် သပိတ်မောက်ခြင်း၊

- အကန့်အသတ်ထားပြီး မောက်သည့်သပိတ်များ၊
 (၁၀၈) တိတိကျကျမောက်သောသပိတ်၊ အသေးစိတ်စဉ်းစားပြီးမောက်သောသပိတ်၊
 (၁၀၉) အနောင့်အယူကိုဖြစ်ရှိ မောက်သောသပိတ်၊
 (၁၁၀) အလုပ်နှောင့်နှေးအောင်မောက်သောသပိတ်၊
 (၁၁၁) ပြောရေးဆိုခွင့်ရအောင်သာ အလုပ်ဝင်နောက်ကြောင်းပြသခြင်း၊
 (၁၁၂) နေမကောင်း၍ အလုပ်မလာဟုပြာဆိုခြင်း၊
 (၁၁၃) အလုပ်ထွက်စာတင်ခြင်း၊
 (၁၁၄) အကန့်အသတ်ထားပြီး သပိတ်မောက်ခြင်း၊
 (၁၁၅) ကိုယ့်စိတ်ကြိုက်အလိုက်ကြည့်ပြီး မောက်သည့်သပိတ်၊

- အထွေထွေစိုက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းသပိတ်များ၊
 (၁၁၆) ခြိုင်းချက်ထားပြီးမောက်ခြင်း၊
 (၁၁၇) ပြည်လုံးကွဲပွဲ အထွေထွေသပိတ်၊

- သပိတ်မောက်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးတံ့ခါးပိုးမြိုင်ခြင်းနှစ်ခုပေါင်းလှပ်ရှားခြင်း၊
 (၁၁၈) အလုပ်ရပ်ခဲ့ခြင်း၊
 (၁၁၉) စီးပွားရေးကားလိပ်ချုပ်ခြင်း၊

- နှိုင်ငံရေးသာရ စာကြော်လှို့လေးသားပြီးနှိုင်းရှုံးရှုံးရှုံး၊
 ပြုလေအာဏာ ဘက် ငြင်းပယ်လိုက်ခြင်း၊
 (၁၂၀) သစ္စာခံမလုပ်ဘဲနေခြင်း၊ သစ္စာခံအဖြစ်မှန်တွက်ကြိုးခြင်း၊
 (၁၂၁) လူထုထောက်ခံမှုကို ငြင်းပယ်ထားခြင်း၊

(၁၂၂) አတິက်အခံဖက်ကို ရှုံးနေလိုက်သည့် စာရွက်စာတမ်းများ၊ ဟောပြောဖွဲ့များ၊

ပြည်သုတေသန አစီးရတီ እက္ကအညီမပေးဘဏ်ခြင်း

(၁၂၃) ဥပဒေပြုအဖွဲ့ကို သဝိတ်မောက်ခြင်း၊

(၁၂၄) ဧရာဝတီများကို သဝိတ်မောက်ခြင်း၊

(၁၂၅) အစိုးရအလုပ်၊ အစိုးရရှုံးများကို သဝိတ်မောက်ခြင်း၊

(၁၂၆) အစိုးရနွောနများ၊ ဗွာနခွဲများ၊ အဖွဲ့အစည်းများကို သဝိတ်မောက်ခြင်း၊

(၁၂၇) အစိုးရပညာရေး၊ ကျောင်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ နှစ်ထွက်ခြင်း၊

(၁၂၈) အစိုးရအထောက်အပွဲခံ အသင်းအဖွဲ့များကို သဝိတ်မောက်ခြင်း၊

(၁၂၉) ဥပဒေကို နိုင်လုတ်တောင်းကျော်အောင်လုပ်နေသည့် ရုံးများကို အကူအညီမပေးဘဏ်ထားခြင်း၊

(၁၃၀) ကိုယ့်ရာထူးအမှတ်အသား၊ နေရာအမှတ်အသားများကို ပယ်ဖျက်ပစ်ခြင်း၊

(၁၃၁) ခန့်ထားလိုက်သည့် အရာရှိများထို့ လက်မခဲ့ဟု ပြင်းဆန်ခြင်း၊

(၁၃၂) လက်ရှိနွား အသင်းအဖွဲ့စည်တို့ကို ရှုတ်သိမ်းခိုင်းလျှင် ပြင်းဆန်ခြင်း၊

ပြည်သုတေသန တများအမည် အမိန့်ကို ဒီဆန်ခြင်း

(၁၃၃) အလုပ်ကို စာလုပ်ချင်လုပ်ချင် လုပ်ခြင်း၊ ဖြေးပြေးလုပ်ခြင်း၊

(၁၃၄) တိုက်ရိုက်ကြီးကြုံမည့်သူ မရှိသောအခါ အမိန့်ကို မနောခဲ့ဘဲနေခြင်း၊

(၁၃၅) အများနှင့်ရောဖြေး အမိန့်ကိုဆန်ကျင်ခြင်း၊

(၁၃၆) စကားနားမပထောက်ချင်ဟန်ဆောင်ခြင်း၊

(၁၃၇) စုရုံးစည်းဝေးများကို လူစွဲခိုင်းလျှင် နားမပထောက်ဘဲနေခြင်း၊

(၁၃၈) ထိုင်သဝိတ်မောက်ခြင်း၊

(၁၃၉) ဧရာဝတီအဖွဲ့များကို ပြည်နှင့်အကောင်းပေးလျှင် အရေးမထိုက်ခြင်း၊

(၁၄၀) ပုန်းအောင်းနေခြင်း၊ ထွက်ပြေးခြင်း၊ နာမည်ပြောင်း၊ လိပ်စာပြောင်း၊ အမှန်များ မပေးဘဲနေခြင်း၊

(၁၄၁) တရားမဝင်သည့် ဥပဒေများကို ဒီဆန်ခြင်း၊

အစိုးရအလုပ်သမားများ၏ လျှပ်ရှားမှုများ

(၁၄၂) အစိုးရကပေးသည့် စောက်ပုံချက်အချို့ကို ပြင်းပယ်ခြင်း၊

(၁၄၃) အထက်ကချုပ်အတွက်သည့် အမိန့်၊ သတင်းစသည်တို့ကို ပိတ်ဆိုထားခြင်း၊

(၁၄၄) အလုပ်များတန်ထားခြင်း၊ နှောင့်နေးအောင်လုပ်ထားခြင်း၊

(၁၄၅) အထွေထွေအိပ်ချုပ်ရေးကိုလည်း ဝင်ရောက်မကုည်ခြင်း၊

(၁၄၆) အလုပ်ကြီးကြုံများက တမင်သက်သက်အလုပ်မလုပ်တတ်သည့် ဟန်ဆောင်နေခြင်း၊ အကူအညီ မပေးဘဲ နေသင့်သည့်ကိစ္စများကို ပျက်နာလွှာခြင်း၊

(၁၄၇) ပုန်ကန်ခြင်း၊

ပြည်တွင်းအစိုးရလျှပ်ရှားမှု

(၁၄၈) အာပတ်လွှတ်သည့်နည်းဖြင့် အလုပ်ကိုရောင်ခြင်း၊ အလုပ်အချိန်ဆွဲထားခြင်း၊

(၁၄၉) အစိုးရနွောနခွဲများက အကူအညီရိုင်းခြင်း၊

အ ပာ ရှိ စ န် မ ဒ ီ ပ ပ မ န ီ

နိုင်တကာအပိုးရေးလုပ်ရှုံးမှုများ

- (၁၅၀) သတမန်၊ ကိုယ်စားလှယ်စသည်တိုကို ဖြောင်းလဲခြင်း;
- (၁၅၁) သတမန်အခါးအနားများကို ဆိုင်းထားခြင်း၊ ဖျက်ပစ်လိုက်ခြင်း;
- (၁၅၂) သတမန်အသိအမှတ် ဖြောင်းခြင်း;
- (၁၅၃) သတမန်ဆက်သွယ်စရားဖြတ်ခြင်း;
- (၁၅၄) နိုင်တကာအဖွဲ့အစည်းများမှ ထွက်ခြင်း;
- (၁၅၅) နိုင်တကာအဖွဲ့အစည်းများသိ ဝင်ရောက်ခွင့်ကို ငြင်းပယ်ခြင်း;
- (၁၅၆) နိုင်တကာအဖွဲ့အစည်းများမှ ထုတ်ပယ်ပစ်ခြင်း;

၁၁၉

အကြမ်းချိုင်းရှုံးစွာစွဲပစ်ပစ်နှင့်အပြုံးမှုများ

စိတ်ခေါ်အားပြုံး အနောင့်အယူကြပေးပြီးဆုတ်ဖက်ခြင်း

- (၁၅၇) နေပါထည်းရင်၊ မိုးရွာထည်းနေ၊ အအေးခံဆန္ဒပြခြင်း;
- (၁၅၈) သီလဆောက်တည်ခြင်း:

  - (က) စိတ်အလိုက် မလိုက်ဘဲနေခြင်း;
  - (ခ) အစာအင်းခံဆန္ဒပြခြင်း;
  - (ဂ) အမှန်တရားလက်ကိုထားပြီး သီလဆောက်တည်ခြင်း;

- (၁၅၉) ပြောင်းပြန် စစ်ဆေးစမ်းသပ်ခြင်း;
- (၁၆၀) အကြမ်းချိုင်းအယူကြပေးခြင်း;

ကိုယ်ထည်ရောက်စွဲပက်ခြင်း

- (၁၆၁) ထိုင်သပိတ်၊
- (၁၆၂) ရပ်သပိတ်၊
- (၁၆၃) အတင်း ကားဝင်စီးခြင်း၊
- (၁၆၄) တိုးပြီး ဝင်ရောက်ခြင်း၊
- (၁၆၅) အပေါင်းအဖော်တစုနှင့် အတင်းဝင်ရောက်ခြင်း၊
- (၁၆၆) ဝင်ရောက်ဆတောင်းခြင်း၊
- (၁၆၇) အကြမ်းမဖက်ဘဲ ဝင်ရောက်စီးနှင့်ခြင်း၊
- (၁၆၈) အကြမ်းမဖက်ဘဲ လေယာဉ်ပွဲနှင့် ဝင်ရောက်ဖြစ်းခြောက်ခြင်း၊
- (၁၆၉) အကြမ်းမဖက်ဘဲ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်း၊
- (၁၇၀) အကြမ်းမဖက်ဘဲ အော်ဟန်ခြင်း၊
- (၁၇၁) အကြမ်းမဖက်ဘဲ ပိတ်ပင်ထားမြစ်ခြင်း၊
- (၁၇၂) အကြမ်းမဖက်ဘဲ သိမ်းပိုက်အပိုင်စီးထားခြင်း၊

လူမှုရေးရာ ဝင်ရောက်စွဲပက်မှုများ

- (၁၇၃) ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ပုံစံသစ်ကို တည်ထောင်ခြင်း၊
- (၁၇၄) ရေမီးစသည့်အများသုံးပစ္စည်းများကို အဆမတန်သုံးခြင်း၊
- (၁၇၅) အတင်းဝင်ရောက်ပိတ်ဆိုခြင်း၊

- (୧୭୬) ଅତର୍ଦିଃତକାଃଠିନ୍ଦିପ୍ରେଇନ୍ଦିଃ;
- (୧୭୭) ପ୍ରେବାର୍ଦ୍ଧକୃପାଃତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ;
- (୧୭୮) ଅପ୍ତ୍ରାତଥନ୍ଦିଃତାମ୍ବିଃ ଧୂତୋହାନ୍ତିନ୍ଦିଃ;
- (୧୭୯) ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃତାମ୍ବିଃତ୍ଯନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;

- ଶିଖିମୁଖରେଣ୍ଟାର ଠିନ୍ଦିରେବନ୍ଦିପରିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
- (୧୮୦) ତାନ୍ତିନ୍ଦିନ୍ଦିଃତାନ୍ତିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୧) ଅଧିନ୍ଦିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧୂତୋହାନ୍ତିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୨) ଆକ୍ରମିନ୍ଦିଃମହାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ ପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃଧୂତୋହାନ୍ତିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୩) ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୪) କିମ୍ବନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୫) ପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃମୁଖରେବନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ମୁଖରେବନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ପରିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୬) ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୭) ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଧିର୍ମନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୮) ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୮୯) ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୯୦) ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
  - (୧୯୧) ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;

ଶିଖିମୁଖରେଣ୍ଟାର ଠିନ୍ଦିରେବନ୍ଦିପରିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ

- (୧୯୨) ଅଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ଅଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ପରିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
- (୧୯୩) ଲ୍ଲିପିର୍ବାର୍ଦ୍ଧକୃପାଃତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ ଲ୍ଲିପିର୍ବାର୍ଦ୍ଧକୃପାଃତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ ପରିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
- (୧୯୪) ତୋହାନ୍ତିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ;
- (୧୯୫) ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ;
- (୧୯୬) ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ;
- (୧୯୭) ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃଏବାଧିନ୍ଦିନ୍ଦିଃ ତାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣିନ୍ଦିଃ;

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖